

საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის,
ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტრო

დაავადებათა კონტროლის და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის
ეროვნული ცენტრი

ჯანმრთელობის დაცვა

სტატისტიკური ცნობარი

საქართველო

2018

თბილისი
2019

წინასიტყვაობა

სტატისტიკური ცნობარი “ჯანმრთელობის დაცვა” საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტროს და ლევან საყვარელიძის სახელობის დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის ერთობლივი ყოველწლიური გამოცემაა, რომელშიც წარმოდგენილია ქვეყნის მოსახლეობის ჯანმრთელობის მდგომარეობის და ჯანდაცვის რესურსების ამსახველი ძირითადი სტატისტიკური მაჩვენებლები. ცნობარი გამოიცემა 1996 წლიდან.

ცნობარი მომზადებულია საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტროს დაავადებათა კონტროლის და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის სამედიცინო სტატისტიკის დეპარტამენტის მიერ დარგობრივი სტატისტიკური ანგარიშგების საფუძველზე.

მონაცემები წარმოდგენილია ავადმყოფობათა და ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული პრობლემების საერთაშორისო სტატისტიკური კლასიფიკაციის მე-10 გადახედვის შესაბამისად.

ცნობარში მოყვანილი მაჩვენებლების გამოსათვლელად გამოყენებულია ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის მიერ რეკომენდებული მეთოდოლოგია, რაც განაპირობებს საქართველოს მაჩვენებლების შედარებადობას სხვა ქვეყნების მაჩვენებლებთან.

ცნობარში განხილულია მოსახლეობის სამედიცინო მომსახურების, დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობის მდგომარეობის, გადამდები და არაგადამდები დაავადებების მაჩვენებლები და მონაცემები და მაჩვენებლები კლასების მიხედვით: ინფექციური და პარაზიტული, ონკოლოგიური, სისხლის მიმოქცევის, ენდოკრინული, სუნთქვის ორგანოთა, შარდსასქესო სისტემის, ფსიქიური და ქცევითი აშლილობები და სხვა.

შინაარსი

წინასიტყვაობა		
თავი 1	საქართველო მდგრადი განვითარების მიზნების ჭრილში	6
თავი 2	დემოგრაფია	12
	ძირითადი დემოგრაფიული მაჩვენებლები	13
	მოსახლეობა	14
	შობადობა	16
	სიკვდილიანობა	19
	ბუნებრივი მატება	22
	სიცოცხლის მოსალოდნელი ხანგრძლივობა	23
თავი 3	მოსახლეობის სამედიცინო მომსახურება	24
	ჯანდაცვის სისტემის ადამიანური რესურსები და ჯანდაცვის ქსელი	25
	ჯანდაცვის სერვისების უტილიზაცია	29
	საყოველთაო ჯანდაცვა და „ვერტიკალური“ სახელმწიფო პროგრამები	34
	დანახარჯები ჯანდაცვაზე	38
თავი 4	იმუნიზაცია	42
თავი 5	მოსახლეობის ჯანმრთელობის მდგომარეობა	46
	გადამდები ავადმყოფობები	47
	ფილტვის და ფილტვგარეშე ტუბერკულოზი	50
	აივ-შიდსი	53
	ვირუსული ჰეპატიტი C (HCV)	57
	წითელა	60
	ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელება	60
	ცოფი	61
	მალარია	62
	სქესობრივი გზით გადამდები ინფექციები	63
	არაგადამდები ავადმყოფობები	64
	სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობები	65
	ჰიპერტენზიული ავადმყოფობა	66
	გულის იშემიური ავადმყოფობა	67
	ცერებროვასკულური ავადმყოფობა	67
	ენდოკრინული სისტემის, კვებისა და ნივთიერებათა ცვლის დარღვევები	67
	შაქრიანი დიაბეტი	68
	სუნთქვის ორგანოების ავადმყოფობები	70
	ფილტვის ქრონიკული ავადმყოფობები	70

	ავთვისებიანი ახალწარმონაქმნები	72
	სისხლის და სისხლმზადი ორგანოების ავადმყოფობები	76
	ფსიქიკური და ქცევითი აშლილობები	77
	ნერვული სისტემის ავადმყოფობები	78
	თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობები	80
	ყურისა და დვრილისებრი მორჩის ავადმყოფობები	81
	თანდაყოლილი ანომალიები	82
	საჭმლის მომნელებელი სისტემის ავადმყოფობები	85
	შარდ-სასქესო სისტემის ავადმყოფობები	86
	ტრავმები, მოწამვლები და გარეგანი მიზეზების ზემოქმედების ზოგიერთი სხვა შედეგი	88
თავი 6	დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობა	90
	ორსულობა	92
	აბორტი	93
	მშობიარობა	95
	საკეისრო კვეთა	96
	ცოცხალშობადობა	97
	მკვდრადშობადობა	97
	დედათა სიკვდილიანობა	99
	ბავშვთა ავადობა	103
	ბავშვთა სიკვდილიანობა	107
თავი 7	რისკის ფაქტორების კვლევები	110
	ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული ქცევები სასკოლო ასაკის ბავშვებში (HBSC)	111
	ბავშვების სისხლში ტყვიის შემცველობის შესახებ კვლევა საქართველოში	113
	ბავშვთა ასაკის სიმსუქნის ეპიდზედამხედველობის ინიციატივა	117
	ნუტრიციული ზედამხედველობა საქართველოში	120
თავი 8	სტატისტიკური მონაცემები რეგიონების მიხედვით	122
	გამოყენებული ლიტერატურა	149

თავი 1.

საქართველო მდგრადი განვითარების მეზნების ჭრილში

მდგრადი განვითარების მიზნები

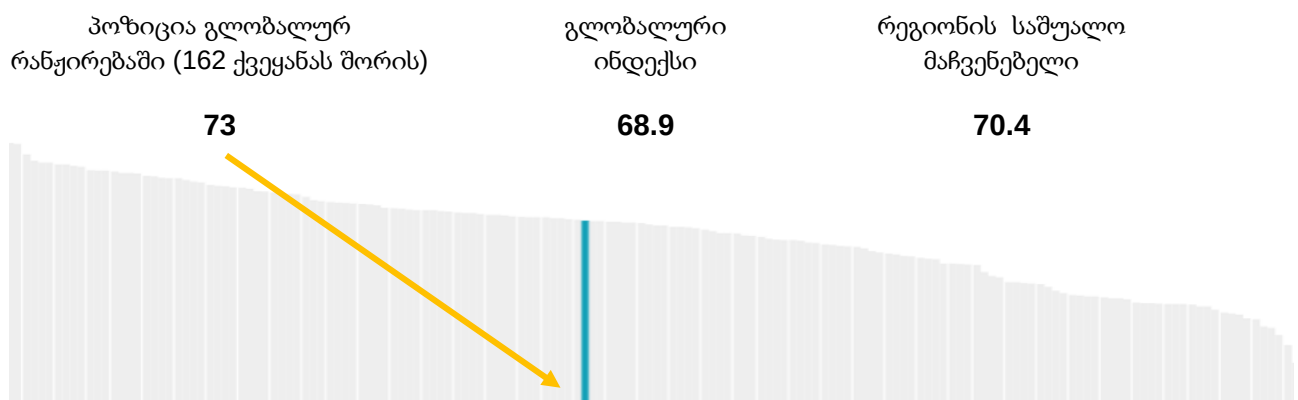
2015 წელს „ათასწლეულის განვითარების მიზნები“-ს (Millennium Development Goals - MDGs) ნაწილობრივ მიღწევის შემდეგ, გასული 15 წლის წარმატებების შენარჩუნების და შემდგომი წინსვლის მისაღწევად გაეროს სამიტზე „მდგრადი განვითარების მიზნები (მგმ)“ (Sustainable Development Goals - SDGs) იქნა მიღებული.

მდგრადი განვითარების მიზნები (SDGs) 2030 წლისათვის ათასწლეულის განვითარების მიზნების გაგრძელებას წარმოადგენს. მდგრადი განვითარების 17 მიზანი არის უფრო ფართო და უფრო ამბიციური, ვიდრე ათასწლეულის განვითარების მიზნები, და წარმოადგენს დღის წესრიგს, რომელიც უზრუნველყოფს, რომ „არავინ არ დარჩეს მიღმა“. მდგრადი განვითარების მიზნები მიმართულია სიღარიბის აღმოფხვრისკენ, პრიორიტეტად განსაზღვრავს ჯანმრთელობას, განათლებას, საკვების უსაფრთხოებასა და ხელმისაწვდომობას, გარდა ამისა, ფარავს საკითხების ისეთ ფართო სპექტრს, როგორიცაა ეკონომიკა, სოციალური და გარემოს მიზნები, მიისწრაფვის უფრო მშვიდობიანი და ჩართული საზოგადოებებისაკენ. მესამე სტრატეგიულ მიზანია 2030 წლისათვის ჯანმრთელი ცხოვრებისა და კეთილდღეობის მიღწევა ყველა ასაკის ადამიანისათვის, ყველასათვის უსაფრთხო და ეფექტური მედიკამენტებისა და ვაქცინებისადმი ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა, სამედიცინო მომსახურებით მოსახლეობის საყოველთაო მოცვა, რაც ამავედროულად გლობალური ჯანმრთელობის უმთავრეს პრიორიტეტს წარმოადგენს, ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის მიერ შემუშავებული თამბაქოს კონტროლის ჩარჩო კონვენციის დანერგვის ხელშეწყობა და სხვ.

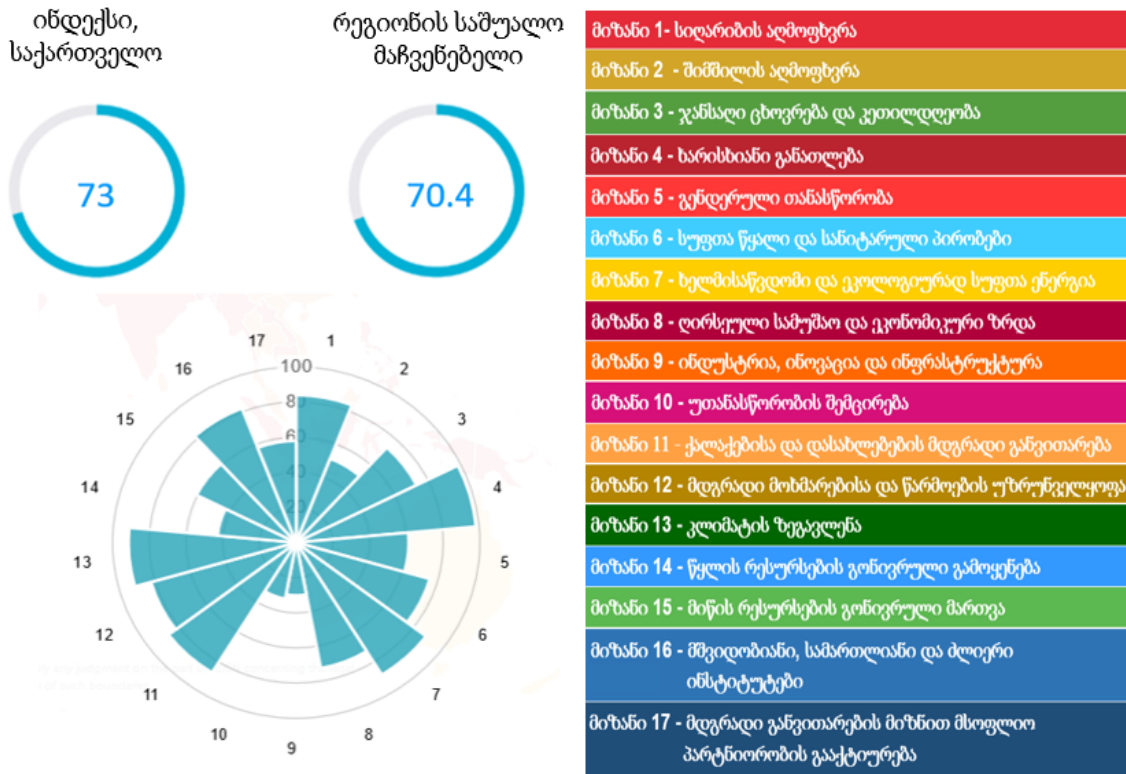
2018 წელს ქვეყნებმა მოახდინეს მდგრადი განვითარების მიზნების საკუთარ პროგრამებში ინტეგრირება და მიაღწიეს პროგრესს „ჯანმრთელობა 2020“ პოლიტიკის ჩარჩოთი განსაზღვრული მიზნების მისაღწევად. საქართველო იზიარებს მდგრადი განვითარების, „ჯანმრთელობა 2020“-ის და არაგადმდებ დაავადებათა პრევენციის და კონტროლის გლობალურ ინიციატივებს და აქტიურად მონაწილეობს ზემოაღნიშნული მიზნების შესრულების პროგრესის მონიტორინგში.

SDG-ის ზოგადი პროგრესის შესაფასებლად, შემუშავებულ იქნა ე.წ. SDG-ის გლობალური ინდექსი, რომელიც წარმოადგენს ყველა მიზნის შესრულების შეჯერებულ მაჩვენებელს. ამ ინდექსით საქართველო 73-ე ადგილს იკავებს 162 ქვეყანას შორის და 2.1%-ით ნაკლებია რეგიონის საშუალო მაჩვენებელთან შედარებით (სურათი 1.1-1.3).

სურათი 1.1 მდგრადი განვითარების მიზნების გლობალური ინდექსი, 2019

სურათი 1.2 მდგრადი განვითარების მიზნების განხორციელების საშუალო მაჩვენებლები, საქართველო, 2019

სურათი 1.3 მიმდინარე შეფასება, საქართველო, 2019

მაჩვენებელი	ტენდენცია
● მგმ მიღწეულია	↑ 2030 წლისთვის მიზნის მიღწევის პროცესში
● რჩება გამოწვევად	↗ მაჩვენებელი ზომიერად იზრდება, არ არის საკმარისი მიზნის მისაღწევად
● რჩება მნიშვნელოვან გამოწვევად	→ მაჩვენებელი არ იცვლება ან იზრდება საჭირო მნიშვნელობის 50%-ზე ნაკლებად
● რჩება ძალზე მნიშვნელოვან გამოწვევად	↓ მაჩვენებელი იკლებს
● არ არის ინფორმაცია	● არ არის ინფორმაცია

წყარო: <https://dashboards.sdgindex.org/#/GEO>

**ცხრილი 1.1 SDG ინდიკატორების გაეროს მდგრადი განვითარების
გადაწყვეტილებათა ქსელის შეფასებითი მნიშვნელობები, საქართველო, 2019¹**

	შეფასება	არსებული მდგომარეობა	ტენდენ- ცია
SDG1 მიზანი 1- სიღარიბის აღმოფხვრა			
სიღარიბის კოეფიციენტი 1.90 აშშ დოლარი / დღეში (%)	3.3		
სიღარიბის პროგნოზული კოეფიციენტი 3.2 აშშ დოლარი/დღეში (%)	14.3		
SDG2 მიზანი 2 - შიმშილის აღმოფხვრა			
არასაკმარისი კვების პრევალენტობა (%)	7.4		
5 წლამდე ასაკის ბავშვებში დაბალი სიმაღლის ბავშვების % (ასაკობრივ ნორმასთან შედარებით)	11.3		
5 წლამდე ასაკის ბავშვებში დაბალი წონის ბავშვების % (ასაკობრივ ნორმასთან შედარებით)	1.6		
ჭარბწონიანობის პრევალენტობა, მოზრდილებში (%)	21.7		
მარცვლეულის მოხმარება	2.5		
აზოტის სასუქის გამოყენების მდგრადი ინდექსი	1.1		
ადამიანის ტროფიკული დონე (საუკეთესო 2 – 3 ყველაზე უარესი)	2.3		
SDG3 მიზანი 3 - კარგი ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა			
დედათა სიკვდილიანობის მაჩვენებელი (100 000 ცოცხალშობილზე)	36.0		
ნეონატალური სიკვდილიანობის მაჩვენებელი (1000 ცოცხალშობილზე)	6.7		
5 წლამდე სიკვდილიანობის მაჩვენებელი (1000 ცოცხალშობილზე)	10.8		
ტუბერკულოზის ინციდენტობა (100 000 მოსახლეზე)	86		
აივ ინფექციის პრევალენტობა (1000 მოსახლეზე)	0.2		
არაგადამდები დაავადებებით გამოწვეული სიკვდილიანობა (100000 მოსახლეზე)	24.9		
საყოფაცხოვრებო ჰაერის დაბინძურებით და გარემოს ჰაერის დაბინძურებით გამოწვეული სიკვდილიანობა (100 000 მოსახლეზე)	102		
საგზაო შემთხვევით გამოწვეული სიკვდილიანობა (100 000 მოსახლეზე)	11.6		
სიცოცხლის მოსალოდნელი ხანგრძლივობა დაბადებისას (წლები)	72.6		
მოზარდთა ფერტილობა (დაბადებულები 1000 ქალზე)	47.1		
მშობიარობები, მიღებული კვალიფიცირებული პერსონალის მიერ (%)	99.9		
ჩვილთა რაოდენობა, რომლებსაც გაუკეთდა ჯანმო-ს მიერ რეკომენდებული 2 აცრა (%)	91.0		
საყოველთაო ჯანდაცვით მოცვის ინდექსი (0-100)	71.2		
სუბიექტური კეთილდღეობა (0-10)	4.5		
SDG4 მიზანი 4 - ხარისხიანი განათლება			
დაწყებითი განათლების მიღების უზრუნველყოფა (%)	97.9		
საშუალო განათლების მიღების უზრუნველყოფა (%)	107.4		
წერა-კითხვის ცოდნის დონე 15-24 წლის ასაკობრივ ჯგუფში (%)	99.7		
SDG5 მიზანი 5 - გენდერული თანასწორობა			
ოჯახის დაგეგმარების თანამედროვე მეთოდებზე მოთხოვნა, შეფასებითი (დაქორწინებული ან ურთიერთობაში მყოფი 15-49 წლის ქალების %)	57.3		
ქალების სწავლის წლები (% კაცებთან მიმართებით)	100		
მომუშავე ქალების წილი (% კაცებთან მიმართებით)	73.4		
ეროვნულ პარლამენტში ქალების მიერ დაკავებული ადგილები (%)	16.0		

¹ შესაძლოა არ ემთხვეოდეს ზოგიერთ ეროვნულ მონაცემს

SDG6 მიზანი 6 - სუფთა წყალი და სანიტარული პირობები			
მოსახლეობის წილი, რომელიც სარგებლობს სასმელი წყლის მინიმუმ საბაზისო მომსახურებით (%)	93.3		
მოსახლეობის წილი, რომელიც სარგებლობს სანიტარიის მინიმუმ საბაზისო მომსახურებით (%)	84.9		
მტკნარი წყლის უტილიზაცია (%)	4.57		
მიწისქვეშა წყლის გამოყენება (მ³/წელი/ადამიანი)	5.3		
გასუფთავებული ჩამდინარე წყლები (%)	18.2		
SDG7 მიზანი 7 - ხელმისაწვდომი და ეკოლოგიურად სუფთა ენერგია			
ელექტროენერგიის ხელმისაწვდომობა (%)	100.0		
სუფთა საწვავის ხელმისაწვდომობა (%)	77.8		
CO ₂ გამოყოფა საწვავის წვისაგან / ელექტროენერგიის გამომუშავება (MtCO ₂ /TWh)	0.7		
SDG8 მიზანი 8 - ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა			
მთლიანი შიდა პროდუქტის კორექტირებული ზრდა (%)	0.1		
თანამედროვე მონობის გავრცელება (დაზარალებული 1000 მოსახლეზე)	4.3		
საბანკო ანგარიშს ან მობილურ საფულეზე წვდომა (მოზრდილი მოსახლეობის %)	61.2		
უმუშევრობის დონე (%)	11.6		
ფატალური უბედური შემთხვევები სამსახურში (ფატალური უბედური შემთხვევები 100000 მოსახლეზე)	0.3		
SDG9 მიზანი 9 - ინდუსტრია, ინოვაცია და ინფრასტრუქტურა			
ინტერნეტის გამოყენება (%)	60.5		
მობილური აპლიკაციების გამოყენება (100 მოსახლეზე)	66.7		
ლოგისტიკური ეფექტურობის ინდექსი (1-5)	2.4		
3 წამყვანი უნივერსიტეტის საშუალო ქულა (0-100)	14.4		
სამეცნიერო-ტექნიკურ ჟურნალებში გამოქვეყნებული სტატიები (1 000 მოსახლეზე)	0.1		
დანახარჯები კვლევებზე და განვითარებაზე (მშპ-ს %)	0,3		
SDG10 მიზანი 10 - უთანასწორობის შემცირება			
ჯინის კოეფიციენტი, კორექტირებული მაქსიმალური შემოსავლის მიხედვით (1-100)	51.4		
SDG11 მიზანი 11 - ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება			
2,5 მიკრონზე ნაკლები დიამეტრის ნაწილაკების საშუალო წლიური კონცენტრაცია ქალაქებში (PM _{2.5})	22.2		
გაუმჯობესებული წყლის წყარო, მილსადენი (%)	97.0		
საზოგადოებრივი ტრანსპორტით კმაყოფილება (%)	72.9		
SDG12 მიზანი 12 - მდგრადი მოხმარებისა და წარმოების უზრუნველყოფა			
მუნიციპალური მყარი ნარჩენები (კგ/დღე/1 სულზე)	1.7		
E- ნარჩენები (კგ/1 სულზე)	5.7		
საწარმოო პროცესით განპირობებული SO ₂ - ის ემისია (კგ/1 სულ მოსახლეზე)	1.6		
SO ₂ - ის საერთო ემისია (კგ/1 სულ მოსახლეზე)	4.5		
აზოტის წარმოების კვალი (კგ/1 სულ მოსახლეზე)	14.1		
რეაქტიული აზოტის წმინდა იმპორტირებული ემისია (კგ/1 სულ მოსახლეზე)	35.5		
SDG13 მიზანი 13 - კლიმატის ზეგავლენა			
ენერგო-პროცესებით განპირობებული CO ₂ -ის ემისია (tCO ₂ / 1 სულ მოსახლეზე)	1.7		
ტექნოლოგიური პროცესებით გამოწვეული CO ₂ -ის ემისია (tCO ₂ / 1 სულ მოსახლეზე)	0.8		

კლიმატური კატასტროფებით დაზარალებული ადამიანები (100000 მოსახლეზე)	197.3		••
CO ₂ -ის ემისია წიაღისეული საწვავის ექსპორტში (კგ/1 სულ მოსახლეზე)	133.8		••
SDG14 მიზანი 14 - წყლის რესურსების გონივრული გამოყენება			
ზღვის დაცული ტერიტორიების საშუალო ფართობი (%)	0		→
ოკეანის ჯანმრთელობის ინდექსი - წყლის სისუფთავე (0-100)	53.6		↓
თევზის მარაგი ზედმეტად გამოყენებული ან საერთოდ განადგურებული (%)	NA		••
ტრალის გამოყენებით დაჭერილი თევზი (%)	6.4		↑
SDG15 მიზანი 15 - მიწის რესურსების გონივრული მართვა			
ხმელეთის დაცული ტერიტორიების საშუალო ფართობი (%)	28.4		→
მტკნარი წყლის დაცული ობიექტების საშუალო ფართობი (%)	27.3		→
წითელი ნუსხის ინდექსი - სახეობის გადარჩენა (0-1)	0.9		→
ტყის საფარის მუდმივი განადგურება, 5 წლის საშუალო წლიური (%)	0		••
ბიომრავალფეროვნების საფრთხეები (საფრთხეები/1 სულ მოსახლეზე)	4		••
SDG16 მიზანი 16 - მშვიდობიანი, სამართლიანი და ძლიერი ინსტიტუტები			
მკვლელობები (100 000 მოსახლეზე)	1		↑
დაუსაბუთებელად დაკავებულები, როგორც პატიმართა საერთო რაოდენობის წილი	0.1		↑
მოსახლეობა, რომელიც უსაფრთხოდ გრძნობს თავს ღამით სერნობისას (%)	78.3		↑
საკუთრების უფლება (1-7)	4.3		••
დაბადებულთა რეგისტრაცია	99.6		••
კორუფციის აღქმის ინდექსი (0-100)	58		↑
ბავშვების შრომა (%)	4.2		••
ჩვეულებრივი იარაღის ექსპორტი (აშშ დოლარი 100,000 მოსახლეზე)	0.2		••
პრესის თავისუფლების ინდექსი (საუკეთესო 0 –100 ყველაზე უარესი)	27.3		↑
SDG17 მიზანი 17 - მდგრადი განვითარების მიზნების მისაღწევად პარტნიორობის გააქტიურება			
დანახარჯები ჯანდაცვაზე და განათლებაზე (მშპ %)	3.5		••
ოფიციალური დახმარება განვითარებისთვის (% GNI)	NA		••
სახელმწიფო საგადასახადო შემოსავლები, გარდა გრანტებისა (% მშპ)	25		→
საგადასახადო ანგარიშების შეფასება (საუკეთესო 0 - 5 ყველაზე უარესი)	0.0		••

წყარო: <https://dashboards.sdgindex.org/#/GEO>

თავი 2.

დემოგრაფია

ძირითადი დემოგრაფიული მაჩვენებლები ²

საქართველო დაყოფილია 11 რეგიონად და 64 მუნიციპალიტეტად.

ცხრილი 2.1 ძირითადი დემოგრაფიული მაჩვენებლები, საქართველო

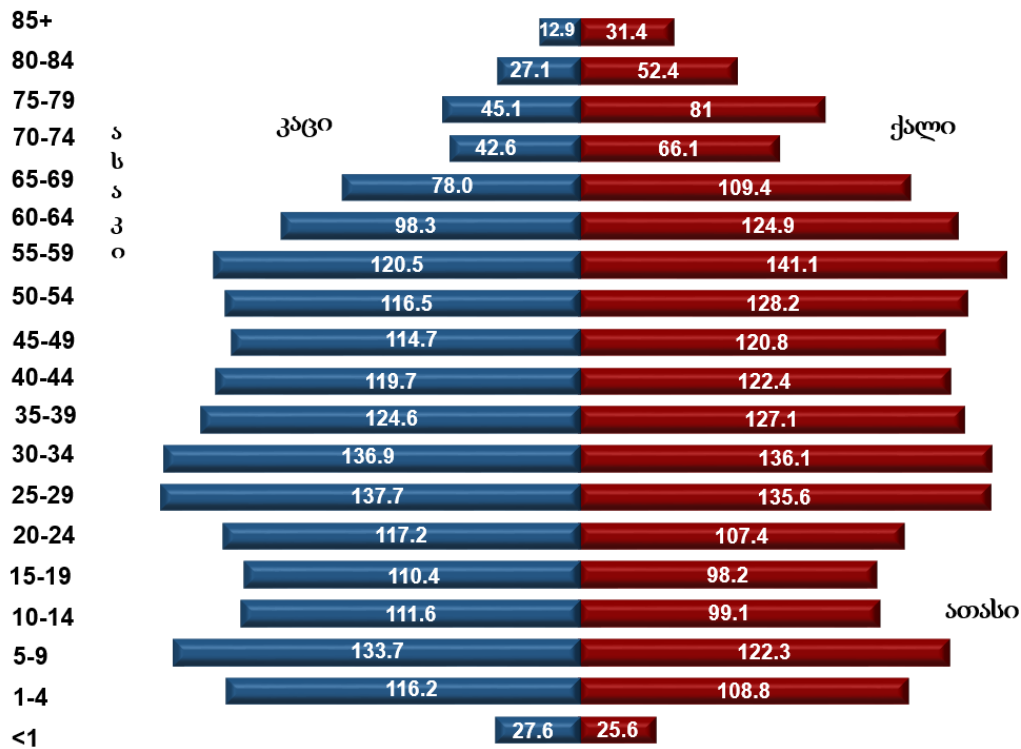
	2017		2018	
	რაოდენობა	მაჩვენებელი	რაოდენობა	მაჩვენებელი
ცოცხალშობილთა რაოდენობა და მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე	53 293	14.3	51138	13.7
ბუნებრივი მატება და მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე	5 471	1.5	4614	1.2
გარდაცვლილთა რაოდენობა და მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე	47 822	12.8	46 524	12.5
მათ შორის გარდაიცვალა 1 წლამდე და მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე	512	9.0	416	8.1
მკვდრადშობადობა და მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე	506	9.4	436	8.5
ქორწინება და მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე	23 684	6.4	23 202	6.2
განქორწინება და მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე	10 222	2.7	10 288	2.8
მიგრაციული მატება და მიგრაციული სალდო	-2 212	-0.6	-10 783	-2.9

² თავში მოყვანილია სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემები

მოსახლეობა

2018 წელს საქართველოს მოსახლეობის საშუალო წლიურმა რიცხოვნობამ 3 726 500 ადამიანი შეადგინა. მოსახლეობის 51.96% ქალი, ხოლო 48.03% - კაცია (სურათი 2.1).

სურათი 2.1 სქესობრივ-ასაკობრივი პირამიდა, საქართველო, 2018

წყარო: სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

ცხრილი 2.2 საქართველოს საშუალო წლიური მოსახლეობა (ათასი) ასაკის და სქესის მიხედვით

ასაკი	2017			2018		
	ორივე სქესი	კაცი	ქალი	ორივე სქესი	კაცი	ქალი
-1	54.8	28.2	26.6	52.1	27.0	25.1
1-4	221.5	114.7	106.7	226.8	117.2	109.6
5-9	253.7	132.6	121.0	256.0	133.5	122.5
10-14	209.0	110.7	98.2	214.8	113.7	101.1
15-19	212.1	112.3	99.9	207.2	109.8	97.4
20-24	228.3	118.6	109.7	222.6	116.5	106.2
25-29	275.0	138.2	136.7	267.9	135.2	132.7
30-34	272.2	136.1	136.1	272.5	136.7	135.8
35-39	250.6	123.8	126.7	252.0	124.9	127.1
40-44	242.1	119.4	122.7	241.7	119.6	122.1
45-49	235.9	114.5	121.4	234.9	114.7	120.2
50-54	248.9	118.0	130.9	240.5	114.8	125.7
55-59	259.6	119.4	140.2	262.0	120.9	141.1
60-64	221.6	97.5	124.2	226.1	99.7	126.4
65-69	184.6	76.9	107.7	189.6	79.0	110.6
70-74	105.1	41.2	63.9	116.2	45.5	70.7
75-79	131.6	47.2	84.3	117.2	41.9	75.2
80-84	77.3	26.5	50.8	82.5	27.8	54.7
85+	44.2	12.7	31.5	44.0	13.0	31.1
სულ	3728.0	1788.6	1939.4	3726.5	1791.2	1935.3

**ცხრილი 2.3 საშუალო წლიური მოსახლეობა (ათასი) ძირითადი ასაკობრივი
ჯგუფების და სქესის მიხედვით, საქართველო**

ასაკი	ორივე სქესი	კაცი	ქალი
2010			
სულ	3786.7	1804.3	1982.3
-15	685.2	362.7	322.6
15-64	2566.2	1237.6	1328.6
65+	535.3	204.1	331.2
2011			
სულ	3756.4	1789.7	1966.7
-15	683.7	361.3	322.4
15-64	2545.5	1228.3	1317.2
65+	527.2	200.2	327.0
2012			
სულ	3728.9	1777.0	1951.8
-15	681.8	359.7	322.1
15-64	2522.1	1218.6	1303.5
65+	525.1	198.8	326.3
2013			
სულ	3717.7	1773.1	1944.5
-15	683.4	360.1	323.3
15-64	2508.1	1214.2	1293.9
65+	526.2	198.9	327.3
2014			
სულ	3719.4	1775.4	1944.1
-15	694.1	364.9	329.1
15-64	2496.2	1210.5	1285.7
65+	529.1	199.9	329.3
2015			
სულ	3725.3	1780.4	1944.8
-15	711.0	373.1	337.9
15-64	2480.4	1205.6	1274.8
65+	533.9	201.7	332.2
2016			
სულ	3727.5	1784.7	1942.8
-15	726.1	380.3	345.8
15-64	2463.6	1201.5	1262.1
65+	537.9	202.9	335.0
2017			
სულ	3728.0	1788.6	1939.4
-15	738.9	386.3	352.6
15-64	2446.3	1197.7	1248.6
65+	542.8	204.6	338.2
2018			
სულ	3,726.5	1,791.2	1,935.3
-15	749.7	391.4	358.3
15-64	2427.4	1192.7	1234.7
65+	549.4	207.1	342.3

შობადობა

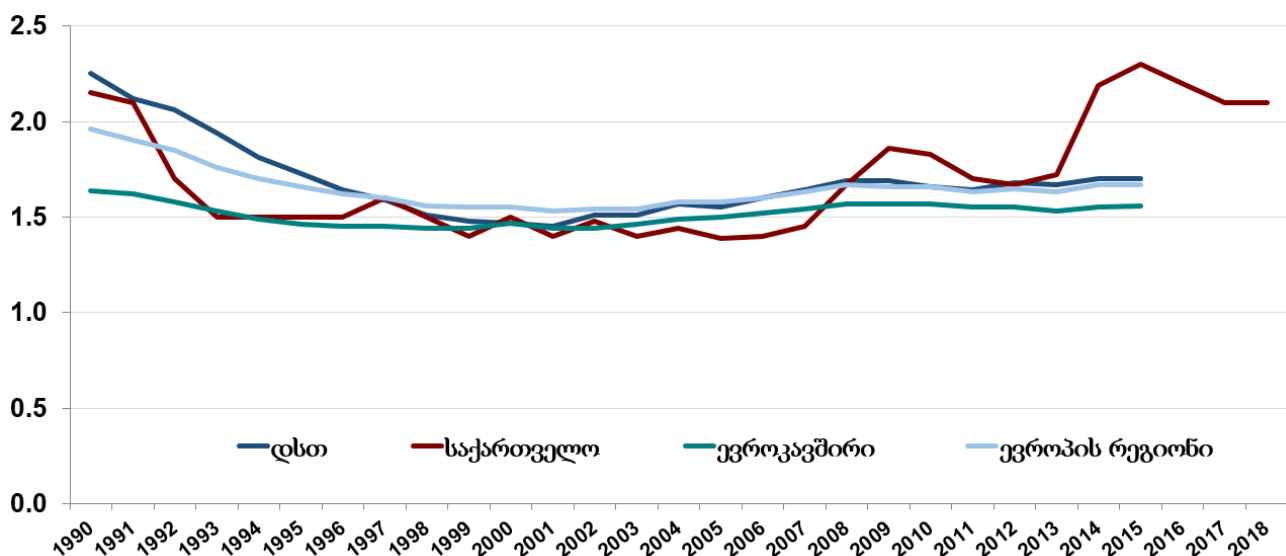
2018 წელს საქართველოში აღირიცხა 51 138 ცოცხალშობილი (2017 წელს - 53 293), შობადობის ზოგადი მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე - 13.7. დაბადების რიგითობის მიხედვით პირველ ბავშვზე ცოცხალშობილთა 37.8%, მეორე ბავშვზე – 38.2%, ხოლო მესამეზე – 18.2% მოდიოდა.

ცხრილი 2.4 ცოცხალშობილთა რაოდენობა დაბადების რიგითობის მიხედვით, საქართველო

წელი	დაბადების რიგითობა					სულ
	I	II	III	IV	V+	
2008	28978	16841	5040	1098	485	52442
2009	29953	18874	5959	1257	525	56568
2010	27303	19698	6338	1301	590	55230
2011	24559	19293	5989	1166	558	51565
2012	23075	19044	6065	1269	516	49969
2013	22478	18910	6387	1353	529	49657
2014	26355	23171	8724	1646	644	60635
2015	24684	22644	9189	1878	719	59249
2016	22949	21563	9389	1964	704	56569
2017	20742	20435	9291	2073	677	53293
2018	19362	19511	9291	2073	718	51138

2014 წლის შობადობის ჯამობრივი კოეფიციენტი (Total fertility rate - TFR) ≈ 1.3 -ჯერ აღემატებოდა 2013 წლის მაჩვენებელს, რაც განპირობებული იყო საყოველთაო აღწერის შედეგად მოსახლეობის რიცხოვნობის ცვლილებით. 2015 წელს დაფიქსირდა შობადობის ჯამობრივი კოეფიციენტის 5%-იანი მატება, მაჩვენებელი 2.3-ს გაუტოლდა. 2018 წლის შობადობის ჯამობრივმა კოეფიციენტმა ისევ 2.1-ის ტოლია (სურათი 2.2).

სურათი 2.2 შობადობის ჯამობრივი კოეფიციენტი (TFR)

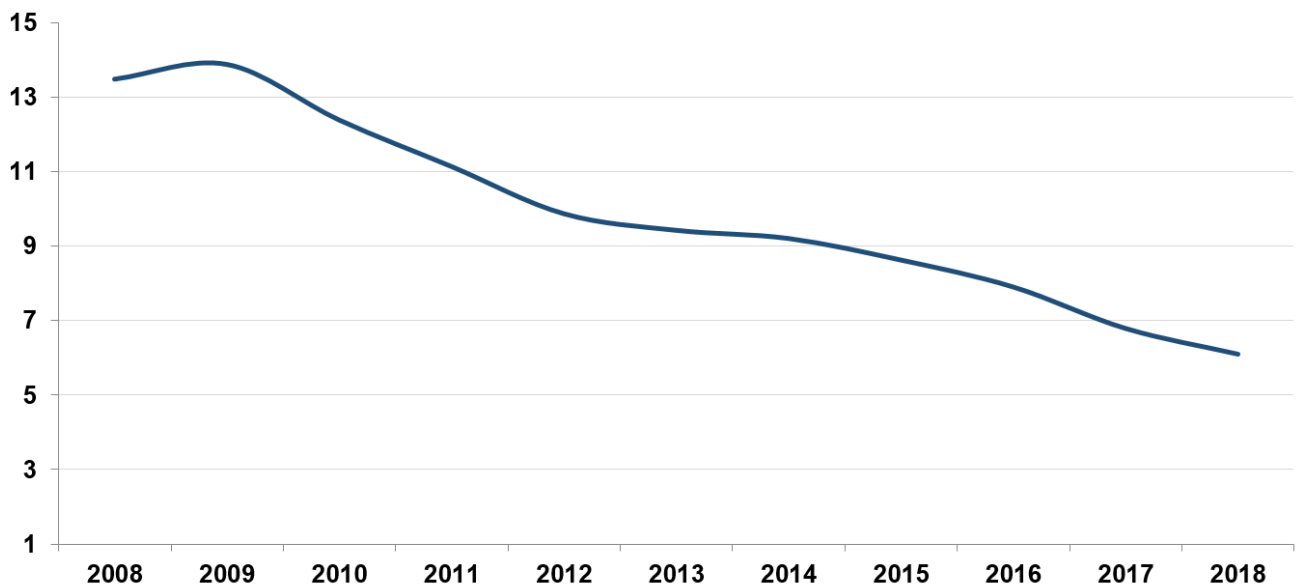
წყარო: სტატისტიკის ეროვნული სამსახური; ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის მონაცემთა ბაზა „ჯანმრთელობა ყველასათვის“

ცხრილი 2.5 შობადობის ასაკობრივი და მოსახლეობის აღწარმოების კოეფიციენტები, საქართველო

წელი	დედის ასაკი							შობადობის ჯამობრივი კოეფიციენტი	აღწარმოების კოეფიციენტი	
	-20	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45+		ბრუტო	ნეტო
2008	48.0	129.1	100.8	58.7	24.8	5.6	0.3	1.8	0.9	0.8
2009	56.1	138.5	111.5	63.4	26.8	5.8	0.3	2.0	1.0	0.9
2010	52.2	132.6	111.0	67.0	29.1	6.8	0.3	2.0	1.0	0.9
2011	47.1	125.0	106.9	63.5	28.0	6.3	0.3	1.9	0.9	0.9
2012	43.0	120.3	105.5	65.6	28.5	6.9	0.4	1.9	0.9	0.9
2013	42.2	119.1	106.2	67.3	30.5	7.2	0.4	1.9	0.9	0.9
2014	51.5	144.7	131.3	86.5	38.9	9.2	0.7	2.3	1.1	1.1
2015	48.4	144.1	128.0	87.7	41.5	10.6	0.7	2.3	1.1	1.1
2016	43.4	134.9	127.5	86.4	43.7	11.2	0.8	2.2	1.1	1.1
2017	36.2	126.1	126.9	84.5	44.0	10.5	0.5	2.1	1.0	1.0
2018	32.3	121.9	127.5	85.4	44.3	11.0	0.6	2.1	1.02	1.01

საქართველოში 2010 წლიდან 20 წლამდე ასაკის ქალებში აღრიცხული შობადობის შემცირების ტენდენცია გაგრძელდა და 2018 წელს 20 წლამდე ასაკის ქალების მიერ გაჩენილი ცოცხალშობილი ბავშვების წილმა 6.1% შეადგინა (სურათი 2.3).

სურათი 2.3 20 წლამდე ასაკის ქალების მიერ გაჩენილი ცოცხალშობილი ბავშვების წილი ცოცხალშობილთა საერთო რაოდენობიდან, საქართველო

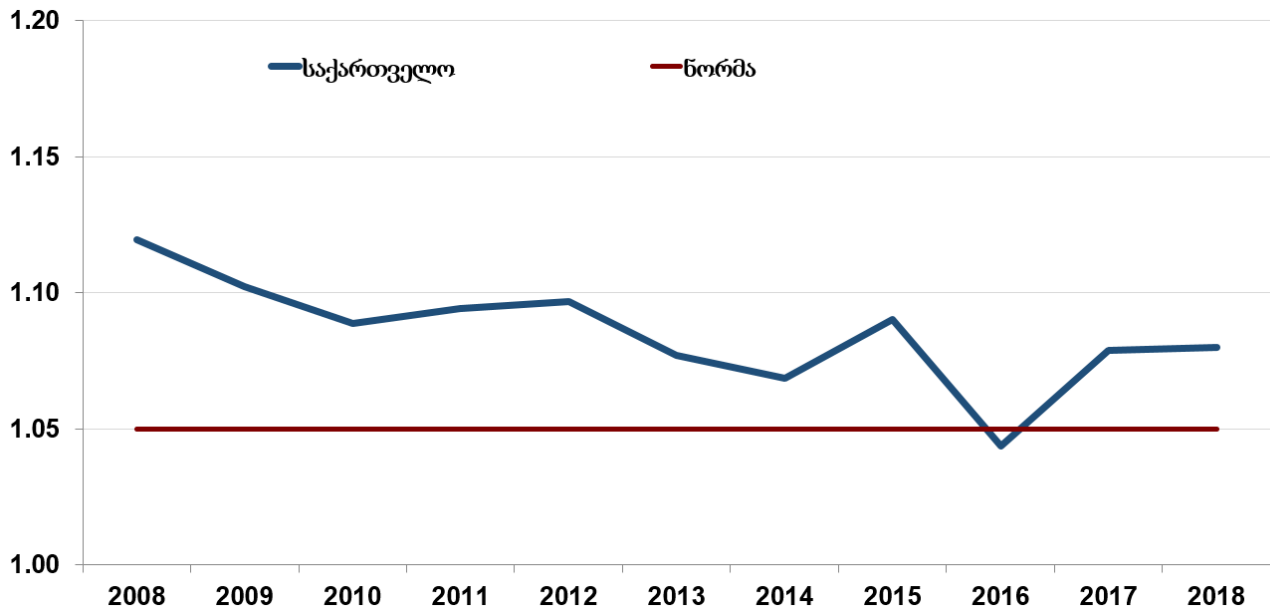
წყარო: სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

ცხრილი 2.6 ცოცხალშობილთა რაოდენობა დედის ასაკის მიხედვით, საქართველო

წელი	სულ	დედის ასაკი						
		- 20	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45+
2008	52442	7072	19258	13993	7926	3326	782	85
2009	56568	7853	20381	15457	8473	3544	781	79
2010	55230	6841	19291	15465	8862	3793	893	85
2011	51565	5742	18032	14963	8324	3612	803	89
2012	49969	4930	17116	14762	8558	3634	869	100
2013	49657	4678	16486	14806	8797	3880	897	113
2014	60635	5579	19131	18257	11398	4941	1148	181
2015	59249	5108	17917	17739	11729	5266	1311	179
2016	56569	4467	15650	17613	11706	5539	1386	208
2017	53293	3614	13834	17350	11496	5581	1285	133
2018	51138	3117	12786	16548	11564	5627	1344	152

2018 წლის მონაცემებით, სქესთა მეორეული რაოდენობრივი თანაფარდობა წინა წელთან შედარებით არ შეცვლილა (სურათი 2.4).

სურათი 2.4 სქესთა მეორეული რაოდენობრივი თანაფარდობა, საქართველო

წყარო: სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

ცხრილი 2.7 სქესთა რაოდენობრივი თანაფარდობა დაბადებისას, საქართველო

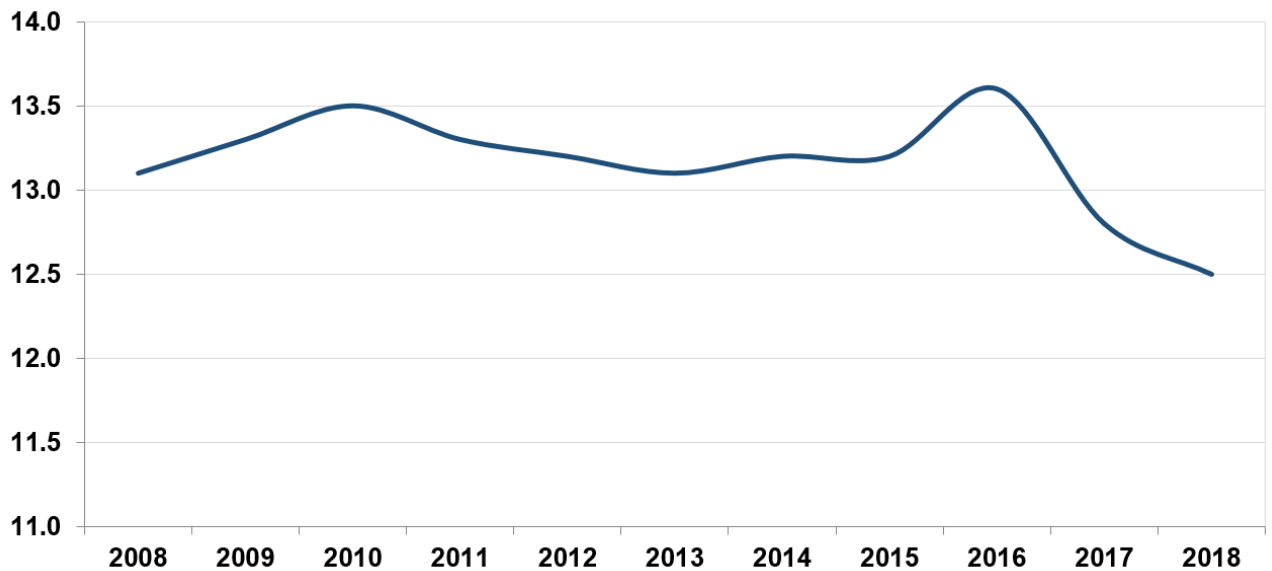
წელი	ორივე სქესი	მამრობითი	მდედრობითი	(მამრობითი / მდედრობითი) * 100
2008	52442	27698	24744	111.9
2009	56568	29660	26908	110.2
2010	55230	28787	26443	108.9
2011	51565	26942	24623	109.4
2012	49969	26138	23831	109.7
2013	49657	25747	23910	107.7
2014	60635	31325	29310	106.9
2015	59249	30902	28347	109.0
2016	56569	28887	27682	104.4
2017	53293	27658	25635	107.9
2018	51138	26538	24600	107.9

სიკვდილიანობა

მსოფლიოში ბოლო რამდენიმე ათწლეულის განმავლობაში აღინიშნა სიკვდილიანობის შემცირების და სიცოცხლის ხანგრძლივობის მატების ტენდენცია. ამგვარი ცვლილება ნაწილობრივ არაფატალური დაავადებების წილის ზრდასთან და ტრავმული დაზიანებით გამოწვეული სიკვდილის შემთხვევების შემცირებასთან და, ასევე, რისკ-ფაქტორების კონტროლის გაუმჯობესებასთან, დაავადებათა ადრეულ გამოვლენასა და გაუმჯობესებულ მართვასთან, მაღალტექნოლოგიური ინტერვენციები არის დაკავშირებული. საქართველოში, განვითარებული ქვეყნების მსგავსად, იზრდება ხანდაზმული მოსახლეობის ხვედრითი წილი, რაც თავისთავად აისახება სიკვდილიანობის მაჩვენებელზე.

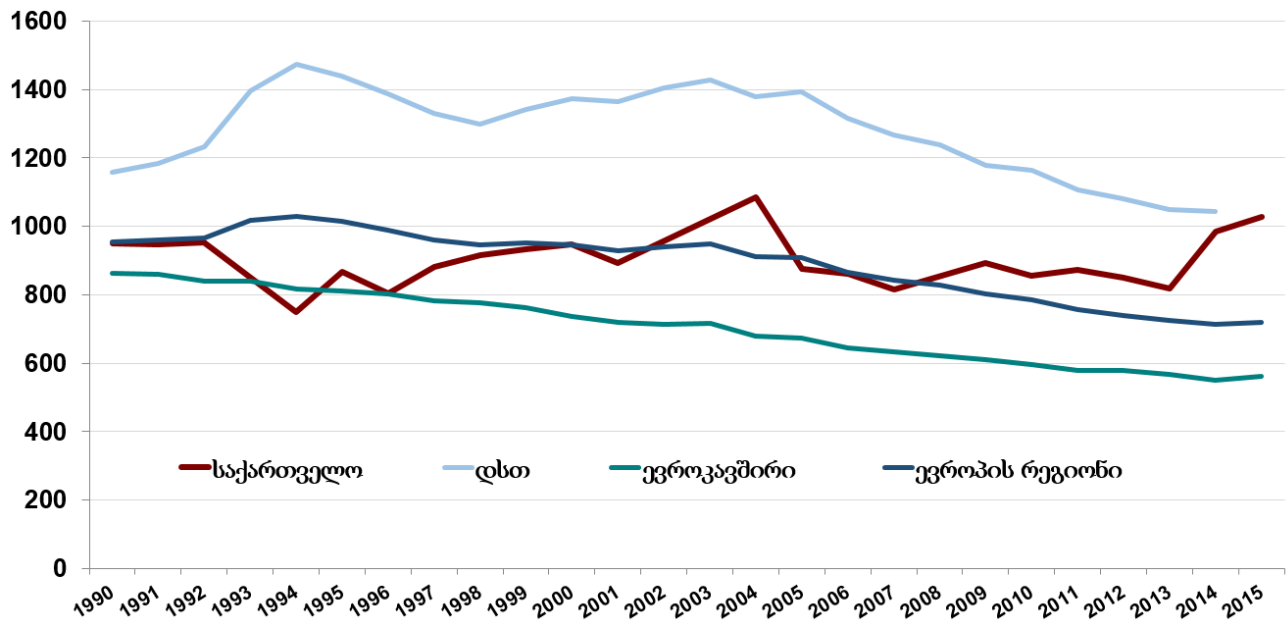
საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემებით, სიკვდილიანობის ზოგადი მაჩვენებელი მთლიან მოსახლეობაში მეტნაკლებად სტაბილურ მნიშვნელობას ინარჩუნებდა 2011-2015 წლების განმავლობაში. 2017 წელს დაფიქსირებული მაჩვენებლის კლების ტენდენცია გაგრძელდა 2018 წელს (2017 - 12.8, 2018 - 12.5) (სურათი 2.5, 2.6).

სურათი 2.5 სიკვდილიანობა, საქართველო

წყარო: სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

სურათი 2.6 სიკვდილიანობის ასაკ-სტანდარტიზებული მაჩვენებელი

წყარო: ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის მონაცემთა ბაზა „ჯანმრთელობა ყველასათვის“

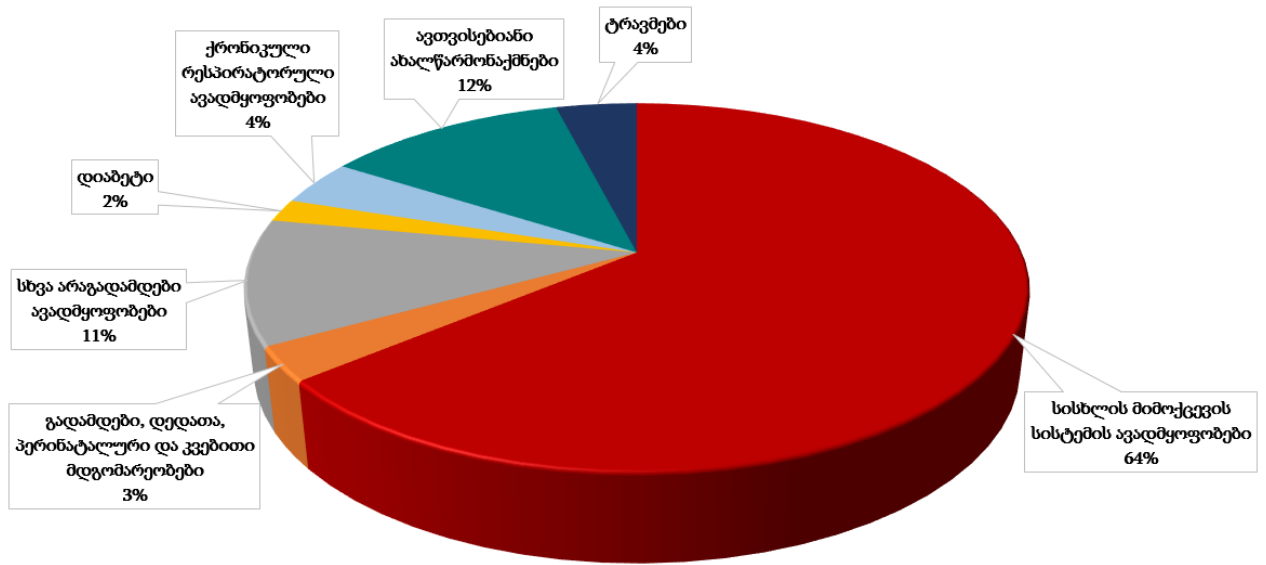
2018 წელს გარდაცვლილთა საერთო რაოდენობის 51.2% კაცი და 48.8% ქალია. გარდაცვლილთა საერთო რაოდენობის 1.3% 0-15 წლამდე ასაკის ბავშვებზე მოდიოდა, მათ შორის 68.8% - ერთ წლამდე ასაკის ბავშვებზე.

ცხრილი 2.8 გარდაცვლილთა რაოდენობა და სიკვდილიანობის მაჩვენებლები, საქართველო, 2018

ასაკი	გარდაცვლილთა რაოდენობა			სიკვდილიანობის მაჩვენებელი (1000 მოსახლეზე)		
	ორივე სქესი	კაცი	ქალი	ორივე სქესი	კაცი	ქალი
-1	416	246	170	8.0	9.1	6.8
1-4	83	39	44	0.4	0.3	0.4
5-9	55	33	22	0.2	0.2	0.2
10-14	51	36	15	0.2	0.3	0.1
15-19	105	73	32	0.5	0.7	0.3
20-24	185	143	42	0.8	1.2	0.4
25-29	272	210	62	1.0	1.6	0.5
30-34	332	247	85	1.2	1.8	0.6
35-39	456	359	97	1.8	2.9	0.8
40-44	770	612	158	3.2	5.1	1.3
45-49	1068	799	269	4.5	7.0	2.2
50-54	1790	1329	461	7.4	11.6	3.7
55-59	2903	2094	809	11.1	17.3	5.7
60-64	3569	2448	1121	15.8	24.5	8.9
65-69	4358	2781	1577	23.0	35.2	14.3
70-74	3868	2220	1648	33.3	48.8	23.3
75-79	7293	3445	3848	62.2	82.1	51.2
80-84	8704	3600	5104	105.6	129.7	93.3
85+	10246	3122	7124	232.6	241.0	229.2
სულ	46524	23836	22688	12.5	13.3	11.7

საქართველოში, ისევე, როგორც მსოფლიოს ქვეყნების უმეტესობაში, სიკვდილიანობის ტვირთი არაგადამდებ დაავადებებზე მოდის (სურათი 2.7).

სურათი 2.7 სიკვდილიანობის სტრუქტურა (შეფასებითი მაჩვენებლები), საქართველო, 2018

წყარო: ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაცია

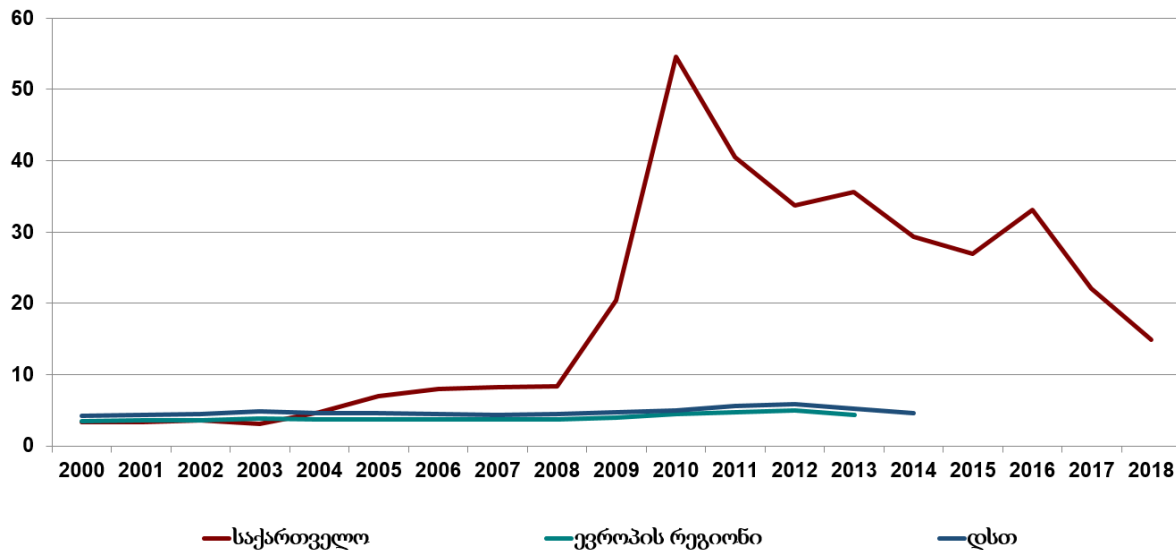
ცხრილი 2.9 სიკვდილიანობა ძირითადი მიზეზების მიხედვით (მაჩვენებლები 100000 მოსახლეზე), საქართველო, 2018

	რაოდენობა	მაჩვენებელი
სულ	46524	1247.4
ზოგიერთი ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობა	588	15.8
სიმსივნეები	7329	196.5
სისხლისა და სისხლმზადი ორგანოების ავადმყოფობები და იმუნური მექანიზმის ჩართვით გამოწვეული ზოგიერთი დარღვევა	491	13.2
ენდოკრინული სისტემის, კვებისა და ნივთიერებათა ცვლის დარღვევით გამოწვეული ავადმყოფობები	675	18.1
ფსიქიკური და ქცევითი აშლილობები	52	1.4
ნერვული სისტემის ავადმყოფობები	521	14.0
თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობები	0	0
ყურისა და დვრილისებრი მორჩის ავადმყოფობები	0	0
სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობები	21549	577.8
სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობები	3676	98.6
საჭმლის მომნელებელი სისტემის ავადმყოფობები	1,587	42.6
კანისა და კანქვეშა ქსოვილის ავადმყოფობები	20	0.5
ძვალ-კუნთოვანი სისტემისა და შემაერთებელი ქსოვილის ავადმყოფობები	30	0.8
შარდ-სასქესო სისტემის ავადმყოფობები	642	17.2
ორსულობა, მშობიარობა და ლოგინობის ხანა	20	0.5
პერინატალურ პერიოდში განვითარებული ზოგიერთი მდგომარეობა	297	8.0
თანდაყოლილი ანომალიები (განვითარების მანკები), დეფორმაციები და ქრომოსომული დარღვევები	105	2.8
არაიდენტიფიცირებული მიზეზები	6927	185.7
ტრავმები, მოწამვლები და გარეგანი მიზეზების ზემოქმედების ზოგიერთი სხვა შედეგი	2015	54.0

სიკვდილიანობის შეფასების ძირითად კრიტერიუმებს გარდაცვალების შემთხვევათა აღრიცხვის სისრულე და სიკვდილის მიზეზების სწორი იდენტიფიცირება წარმოადგენს. საქართველოში ბოლო წლების განმავლობაში ამ კუთხით სერიოზული ძვრები აღინიშნა, რეგისტრაციის სისრულე 95%-ს აღემატება, რასაც საერთაშორისო

შეფასებებიც ადასტურებს. დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრის მიერ განხორციელებული აქტივობების, უწყებათაშორისი თანამშრომლობის და მუნიციპალური საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ცენტრების ჩართულობის შედეგად, სიკვდილის მიზეზების იდენტიფიცირების ხარისხი მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა და სიკვდილის არაიდენტიფიცირებული მიზეზების წილი 15%-იან ზღვარს ჩამოსცილდა (სურათი 2.8).

სურათი 2.8 სიკვდილის არაიდენტიფიცირებული მიზეზების წილი (%) საერთო სიკვდილიანობაში, საქართველო, 2018

წყარო: ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის მონაცემთა ბაზა „ჯანმრთელობა ყველასათვის“, დკსჯეც

ბუნებრივი მატება

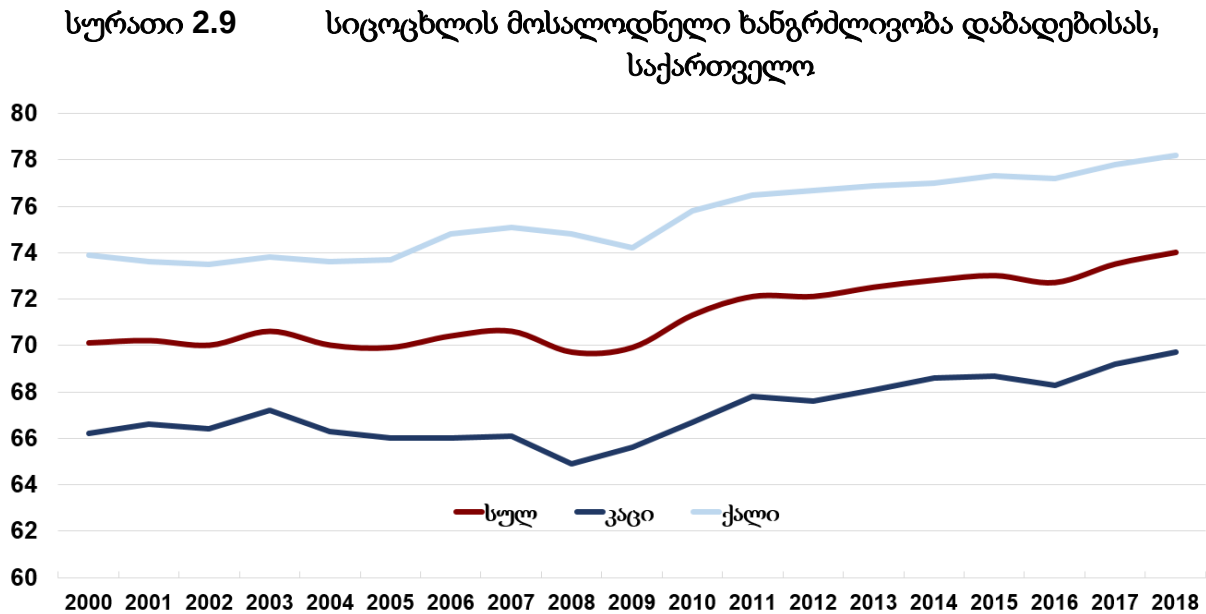
საქართველოში 2018 წელს ბუნებრივი მატების მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე 1.2 იყო. უარყოფითი ბუნებრივი მატება დაფიქსირდა იმერეთში, სამეგრელო-ზემო სვანეთში, გურიაში, მცხეთა-მთიანეთში, რაჭა-ლეჩხუმსა და ქვემო სვანეთში, კახეთში, შიდა ქართლში.

ცხრილი 2.10 ბუნებრივი მოძრაობის ზოგადი მაჩვენებლები, საქართველო

წელი	ცოცხალშობილები		გარდაცვალება		ბუნებრივი მატება		ქორწინება		განქორწინება	
	რაოდენობა	მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე	რაოდენობა	მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე	რაოდენობა	მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე	რაოდენობა	მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე	რაოდენობა	მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე
2008	52442	14.6	50490	13.1	1952	0.5	31414	8.2	3189	0.8
2009	56568	13.7	50794	13.3	5774	1.5	31752	8.3	4030	1.1
2010	55230	13.4	51066	13.5	4164	1.1	34675	9.2	4726	1.2
2011	51565	13.4	49818	13.3	1747	0.5	30863	8.2	5850	1.6
2012	49969	16.3	49347	13.2	622	0.2	30412	8.2	7136	1.9
2013	49657	15.9	48564	13.1	1093	0.3	34693	9.3	8089	2.2
2014	60635	15.2	49087	13.2	11548	3.1	31526	8.5	9119	2.5
2015	59249	14.3	49121	13.2	10128	2.7	29157	7.8	9112	2.4
2016	56569	14.8	50771	13.6	5798	1.6	25101	6.7	9539	2.6
2017	53293	14.6	47822	12.8	5471	1.5	23684	6.4	10222	2.7
2018	51138	13.7	46524	12.5	4614	1.2	23202	6.2	10288	2.8

სიცოცხლის მოსალოდნელი ხანგრძლივობა

საქართველოში 2018 წელს სიცოცხლის მოსალოდნელმა ხანგრძლივობამ დაბადებისას 74.0 შეადგინა: ქალებში – 78.2; კაცებში – 69.7 (სურათი 2.9).

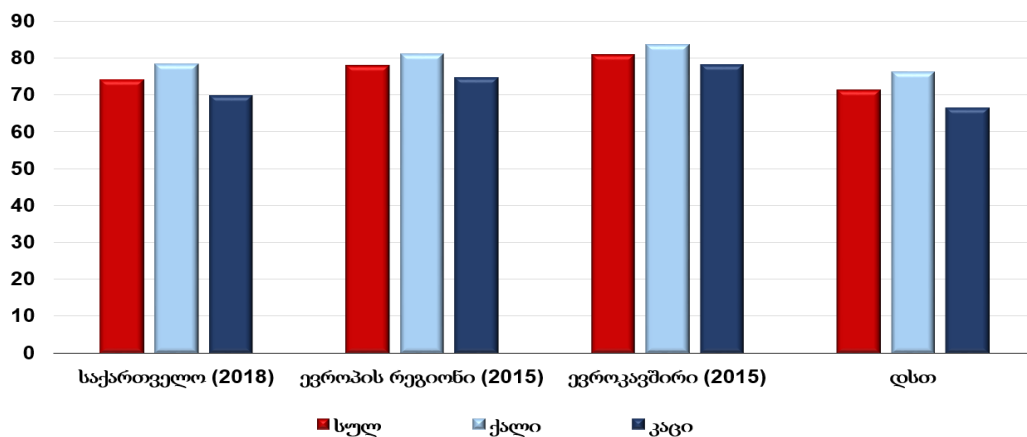
წყარო: სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

ცხრილი 2.11 სიცოცხლის მოსალოდნელი ხანგრძლივობა დაბადებისას, საქართველო

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
სულ	69.7	69.9	71.3	72.1	72.1	72.5	72.8	73	72.7	73.5	74.0
კაცი	64.9	65.6	66.7	67.8	67.6	68.1	68.6	68.7	68.3	69.2	69.7
ქალი	74.8	74.2	75.8	76.5	76.7	76.9	77.0	77.3	77.2	77.8	78.2

საქართველოში სიცოცხლის მოსალოდნელი ხანგრძლივობა დაბადებისას აღემატება დსთ-ს მაჩვენებელს და ნაკლებია ევროპის რეგიონის მაჩვენებელზე (სურათი 2.10).

სურათი 2.10 სიცოცხლის მოსალოდნელი ხანგრძლივობა დაბადებისას (ბოლო ხელმისაწვდომი წელი)

წყარო: საესტატი; ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის მონაცემთა ბაზა „ჯანმრთელობა ყველასათვის“

თავი 3.

მოსახლეობის სამედიცინო მომსახურება

მოსახლეობის სამედიცინო მომსახურება

ცხრილი 3.1 ჯანდაცვის რესურსები და სერვისების უტილიზაცია, საქართველო, 2018

ექიმების რაოდენობა (სტომატოლოგების ჩათვლით)	30998	სტაციონარული დაწესებულებების რაოდენობა	273
ექიმებით უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე	831.9	ამბულატორიულ/პოლიკლინიკური დაწესებულებების რაოდენობა	2283
ექთნების რაოდენობა	17862	ჰოსპიტალური საწოლების რაოდენობა	15909
ექთნებით უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე	479.3	ჰოსპიტალური საწოლებით უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე	426.9
მიმართვა ექიმთან	12067282	ანტენატალური მომსახურების მიმწოდებელი დაწესებულებების რაოდენობა	352
ექიმის ვიზიტი ბინაზე	190544	სასწრაფო დახმარების სადგურების რაოდენობა	73
სოფლის ექიმი (ფიზიკური პირი) რაოდენობა	1267	ტრანსფუზიოლოგიური სერვისის მიმწოდებელი	20

ჯანდაცვის სისტემის ქსელი და ადამიანური რესურსები

ცხრილი 3.2 ჯანმრთელობის დაცვის სისტემის სამკურნალო-პროფილაქტიკური დაწესებულებების ქსელი, საქართველო, 2018

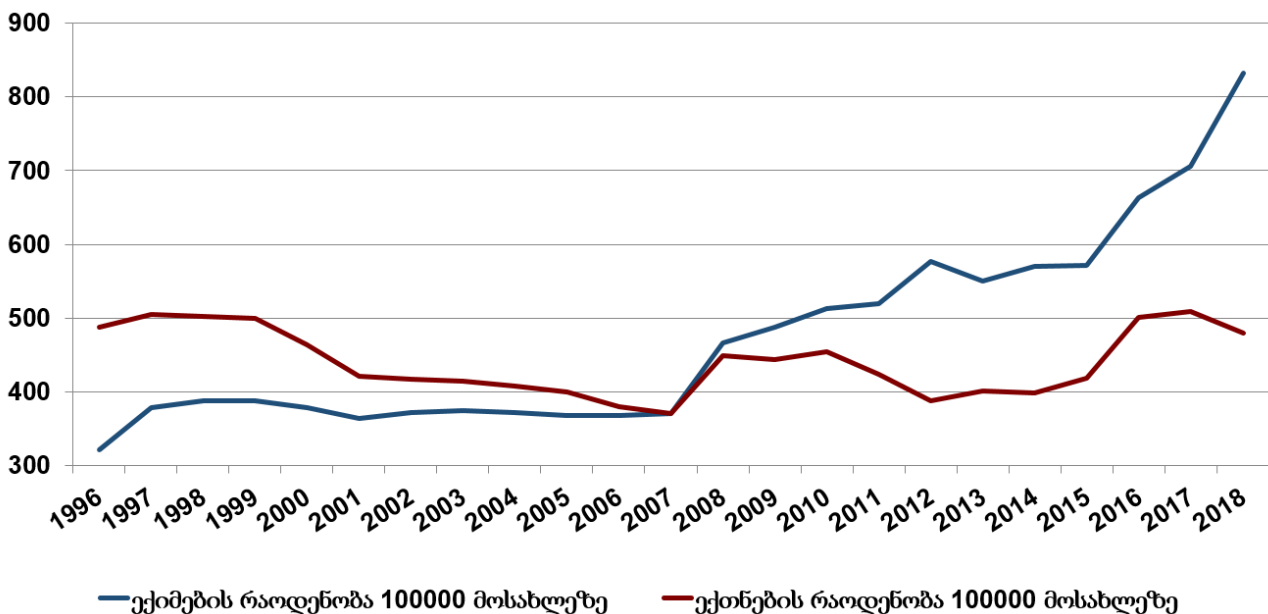
დაწესებულება	რაოდენობა
სტაციონარული დაწესებულებები	273
საავადმყოფოები და სამედიცინო ცენტრები	271
მ.შ. სპეციალიზებული	86
მ.შ. დამოუკიდებელი სამშობიარო სახლები	16
დისპანსერები (სტაციონარით)	2
ამბულატორიულ-პოლიკლინიკური დაწესებულებები და სოფლის ექიმები	2283
მ.შ. პოლიკლინიკური დაწესებულებები დამოუკიდებელი	304
მ.შ. სტომატოლოგიური პოლიკლინიკები და კაბინეტები	625
ამბულატორიები	14
დამოუკიდებელი ქალთა კონსულტაციები	12
კაბინეტები (სტომატოლოგიურის გარდა)	53
სოფლის ექიმები	1267
დისპანსერები (სტაციონარის გარეშე)	8
სასწრაფო სამედიცინო დახმარების სადგურები (დამოუკიდებელი)	73
სისხლის გადასხმის ობიექტები (დამოუკიდებელი და შემავალი)	20
ეპიდემიოლოგიური სამსახური	60
სხვა	16

ჯანდაცვის რესურსებით უზრუნველყოფას განსაზღვრავს მოსახლეობის ექიმებით და ექთნებით უზრუნველყოფის მაჩვენებლები (სურათი 3.1).

ქვეყანაში ჯანდაცვის ადამიანური რესურსის სათანადო რაოდენობის არსებობას, ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაცია განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ანიჭებს. საქართველოში 2006 წლიდან აღინიშნება ექიმებით უზრუნველყოფის მაჩვენებლის ზრდა; ამასთან, საქართველოს მაჩვენებლები მნიშვნელოვნად აღემატება ევროპის რეგიონის, ევროკავშირის და დსთ ქვეყნების მაჩვენებლებს (სურათი 3.2).

ექთნებით უზრუნველყოფის მაჩვენებლები 1998 წლიდან 2013 წლამდე კლების ტენდენციით ხასიათდება და უკანასკნელ წლებში, ზრდის მიუხედავად, მნიშვნელოვნად ჩამორჩება ევროპის რეგიონის, ევროკავშირის და დსთ ქვეყნების მაჩვენებლებს.

სურათი 3.1 მოსახლეობის პროფესიულად აქტიური ექიმებით³ და ექთნებით⁴ უზრუნველყოფის მაჩვენებლები, საქართველო

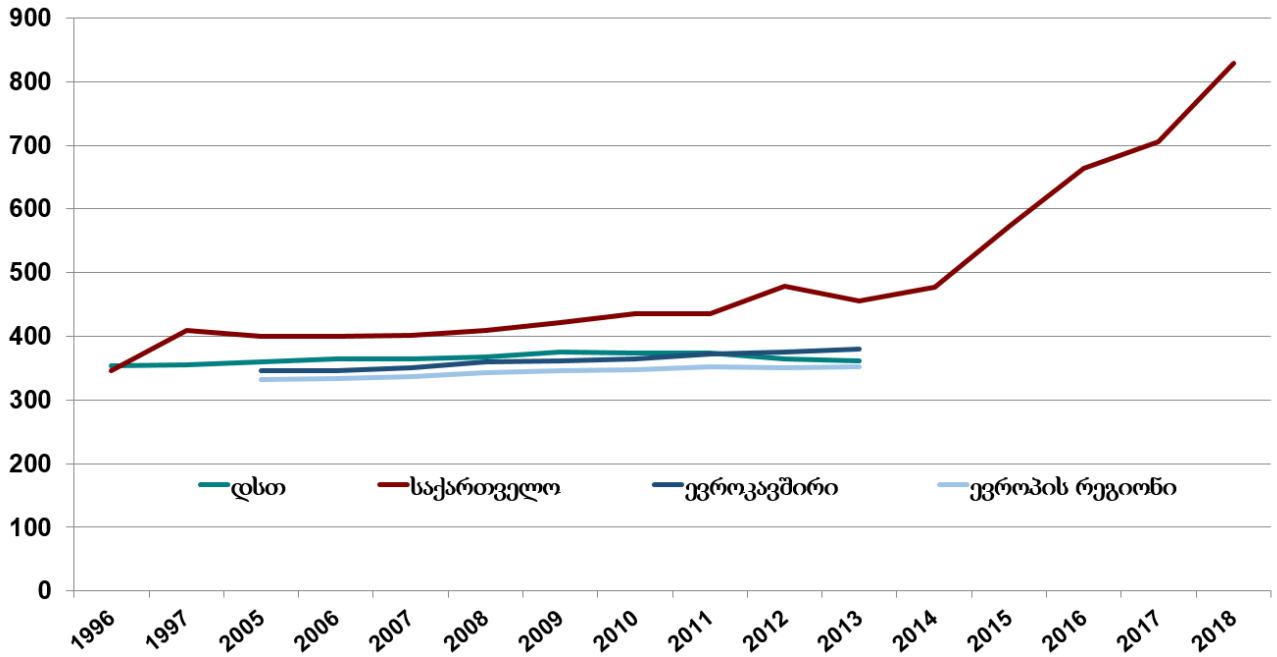

წყარო: ჯანმოს მონაცემთა ბაზა „ჯანმრთელობა ყველასათვის“; დკსჯეც

³ პროფესიონალურად აქტიური ექიმები - პრაქტიკოსი ექიმები, რომელთათვისაც მათი სამედიცინო განათლება არის სამუშაოს აღსრულების წინაპირობა, არ მიეკუთვნება: სტომატოლოგები, სტომატოლოგი-ქირურგები, ექიმები, რომელთა საქმიანობა არ მოითხოვს სამედიცინო განათლებას, უმუშევარი ექიმები და პენსიონერები, საზღვარგარეთ მომუშავე ექიმები.

⁴ პროფესიულად აქტიური საშუალო სამედიცინო პერსონალი - პრაქტიკოსი ექთნები, რომელთათვისაც მათი სამედიცინო განათლება არის სამუშაოს აღსრულების წინაპირობა, არ მიეკუთვნება: ექთნები, რომელთა საქმიანობა არ მოითხოვს სამედიცინო განათლებას, უმუშევარი ექთნები და პენსიონერები, საზღვარგარეთ მომუშავე ექთნები.

სურათი 3.2 ექიმებით უზრუნველყოფა 100 000 მოსახლეზე

წყარო: ჯანმოს მონაცემთა ბაზა „ჯანმრთელობა ყველასათვის“; დკსჯეც

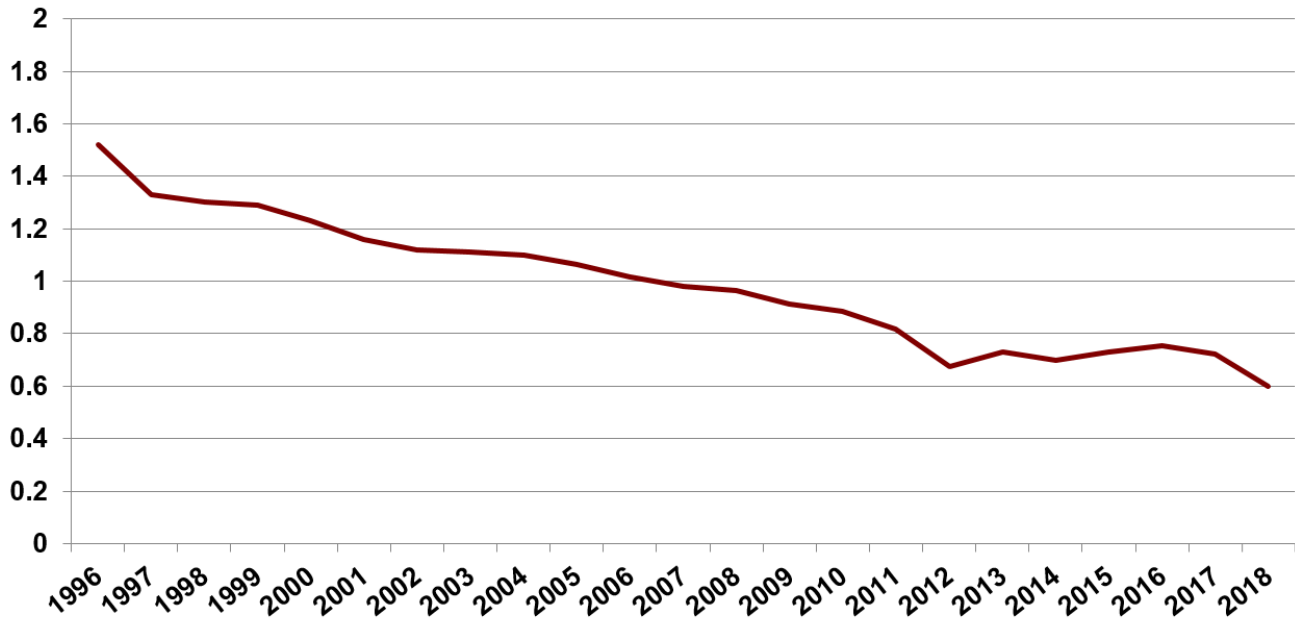
ცხრილი 3.3 პროფესიულად აქტიური ექიმებით⁵ უზრუნველყოფა, საქართველო

	ექიმები		მათ შორის პრაქტიკოსი ექიმები	
	სულ	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე	სულ	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე
2008	17961	466.7	16571	430.6
2009	18591	487.4	17392	456.0
2010	19453	513.7	18227	481.3
2011	19514	519.5	18366	488.9
2012	21501	576.6	18235	489.0
2013	20474	550.7	18278	491.6
2014	21201	570.0	19270	518.1
2015	21312	572.1	20143	540.7
2016	24745	663.8	24082	646.1
2017	26303	705.6	25084	672.9
2018	29631	795.1	29223	784.2

ევროპის რეგიონის და ევროკავშირის ქვეყნებში ერთ ექიმზე საშუალოდ 2-2.7 ექთანის მოდის და ამ მაჩვენებლის ზრდა პოზიტიურ ტენდენციად არის მიჩნეული. უკანასკნელი დეკადების განმავლობაში, საქართველოში ექიმების რაოდენობა ჭარბობს ექთნების რაოდენობას და ექთნების რაოდენობის ექიმების რაოდენობასთან შეფარდება ბოლო 5 წლის განმავლობაში არ აღემატება 0.8-ს (სურათი 3.3).

⁵ პროფესიონალურად აქტიური ექიმები - პრაქტიკოსი ექიმები, რომელთათვისაც მათი სამედიცინო განათლება არის სამუშაოს აღსრულების წინაპირობა. **არ მიეკუთვნება:** სტომატოლოგები, სტომატოლოგი-ქირურგები, ექიმები, რომელთა საქმიანობა არ მოითხოვს სამედიცინო განათლებას, უმუშევარი ექიმები და პენსიონერები, საზღვარგარეთ მომუშავე ექიმები.

სურათი 3.3 ექთნების და ექიმების რაოდენობების შეფარდება, საქართველო

წყარო: დეკჯეც

ცხრილი 3.4 პროფესიულად აქტიური საშუალო სამედიცინო პერსონალით⁶ უზრუნველყოფა, საქართველო

	ექთნები		ბეზიქალები	
	სულ	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე	სულ	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე
2008	17309	449.8	1061	27.6
2009	16958	444.6	955	25.0
2010	17211	454.5	913	24.1
2011	15940	424.3	661	17.6
2012	14493	388.7	634	17.0
2013	14935	401.7	594	16.0
2014	14809	398.2	607	16.3
2015	15574	418.1	593	15.9
2016	18701	501.7	489	13.1
2017	18977	509.1	491	13.2
2018	18440	494.8	491	13.2

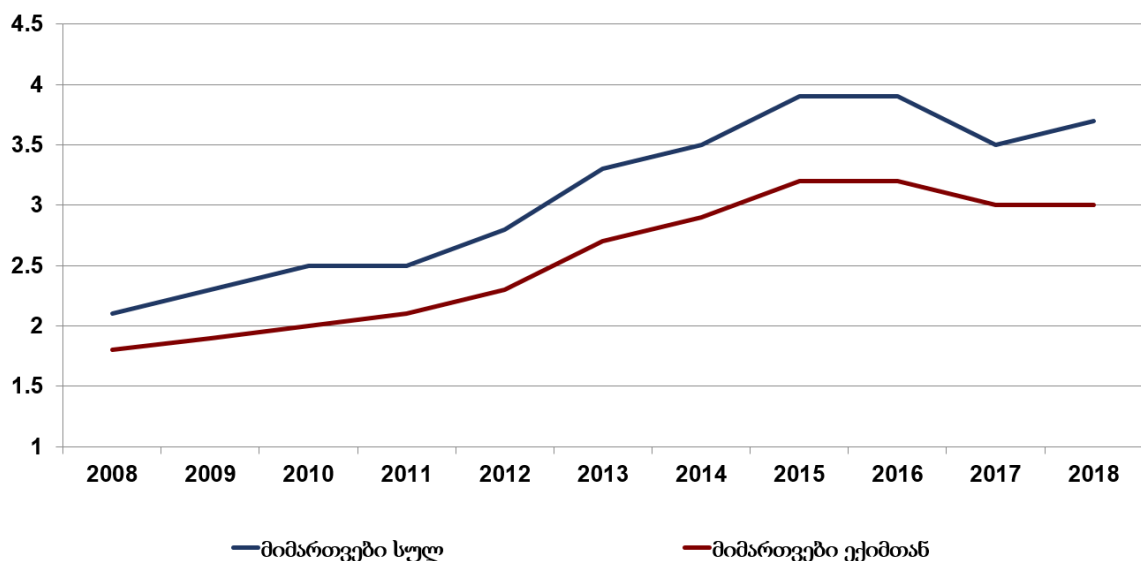
⁶ პროფესიულად აქტიური საშუალო სამედიცინო პერსონალი - პრაქტიკოსი ექთნები, რომელთათვისაც მათი სამედიცინო განათლება არის სამუშაოს აღსრულების წინაპირობა. არ მიეკუთვნება: ექთნები, რომელთა საქმიანობა არ მოითხოვს სამედიცინო განათლებას, უმუშევარი ექთნები და პენსიონერები, საზღვარგარეთ მომუშავე ექთნები.

ცხრილი 3.5 საავადმყოფოებში მომუშავე სამედიცინო პერსონალი, საქართველო

	საავადმყოფოებში მომუშავე პერსონალი		საავადმყოფოებში მომუშავე ექიმები		საავადმყოფოებში მომუშავე ექთნები და ბეზიაქალები	
	სულ	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	სულ	% ქვეყანაში მომუშავე პრაქტიკოსი ექიმების საერთო რაოდენობიდან	სულ	% ქვეყანაში მომუშავე საშუალო სამედიცინო პერსონალის საერთო რაოდენობიდან
2008	30164	783.8	7881	43.9	10864	53.9
2009	30765	806.5	8137	43.8	10741	54.9
2010	30994	818.5	8404	43.2	10772	55.0
2011	28319	753.9	7942	40.7	9583	52.5
2012	24042	644.7	7951	33.1	8116	33.8
2013	25953	698.1	9385	36.2	8632	33.3
2014	26982	725.4	9680	42.0	8915	59.4
2015	30460	817.7	10699	50.2	9957	63.9
2016	31391	842.1	11822	49.1	10897	58.3
2017	35121	942.1	13126	52.1	11905	66.6
2018	39514	1060.3	15543	52.6	12055	63.7

ჯანდაცვის სერვისების უტილიზაცია

2018 წელს საქართველოში პირველადი ჯანდაცვის დონეზე რეგისტრირებულია 1.2 მლნ მიმართვა. ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის ბოლო ხელმისაწვდომი მონაცემებით, 1 სულ მოსახლეზე ამბულატორიულ-პოლიკლინიკური მომსახურებისთვის მიმართვიანობის საშუალო მაჩვენებელი ევროპის რეგიონის ქვეყნებისთვის ~6-ს შეადგენს. საქართველოში უკანასკნელი ორი დეკადის განმავლობაში მაჩვენებლის მნიშვნელობა 2.2-ს არ აღემატებოდა. საყოველთაო ჯანდაცვის სახელმწიფო პროგრამის ამოქმედების შემდეგ მოსახლეობის მიმართვიანობა როგორც ამბულატორიულ, ასევე სტაციონარულ დაწესებულებებში, მკვეთრად გაიზარდა. 2018 წელს ამბულატორიულ-პოლიკლინიკური მომსახურებისთვის და სასწრაფო დახმარებისთვის მიმართვათა რაოდენობა ერთ სულ მოსახლეზე 3.7-ს გაუტოლდა (სურათი 3.4).

სურათი 3.4 მიმართვათა რაოდენობა 1 სულ მოსახლეზე, საქართველო

წყარო: დკსჯეც

**ცხრილი 3.6 ამბულატორულ-პოლიკლინიკურ დაწესებულებებში
მიმართვათა რაოდენობა 1 სულ მოსახლეზე, საქართველო**

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
მიმართვათა რაოდენობა	1.8	1.9	1.9	2.1	2.4	3.2	3.6	3.5	3.1	3.3
<i>მათ შორის:</i>										
ექიმთან მიმართვა	1.7	1.8	1.8	2.1	2.4	3.1	3.4	3.4	3.0	3.2
მ.შ. 15 წლამდე ბავშვების	2.7	2.6	2.4	2.6	2.7	3.7	3.8	3.6	3.4	2.8
სასწრაფო სამედიცინო დახმარების გამოძახება	0.2	0.2	0.2	0.2	0.3	0.3	0.4	0.4	0.4	0.4
მ.შ. 15 წლამდე ბავშვების	0.1	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2	0.3	0.3	0.2	0.2

ცხრილი 3.7 ამბულატორული ქირურგიული მუშაობა, საქართველო

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ქირურგიული ოპერაციები სულ	78670	77289	101602	102120	105604	103469
<i>მათ შორის:</i>						
თვალი	15941	17576	27517	27185	31369	28920
მათ შორის: გლაუკომა	8979	945	1169	1633	1622	1059
კატარაქტა	7517	9121	16386	15171	15624	14118
მიკროქირურგიული	2957	9894	10490	10423	12752	12789
ყელ-ყურ-ცხვირი	2816	4149	4243	14152	12059	16371
სისხლძარღვები	1202	1615	428	642	373	1348
მუცლის ღრუს ორგანოები	1318	772	732	785	679	2314
მათ შორის არაჩაჭედილი თიაქრის კვეთა	740	113	123	168	112	414
სამეანო-გინეკოლოგიური	27167	23862	15655	14905	14628	11981
სარძევე ჯირკვალი	231	394	404	434	353	634
კანსა და კანქვეშა ქსოვილი	17863	16335	22030	18620	15604	20871

2018 წელს დაავადებათა კონტროლის და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნულ ცენტრში დარგობრივი სტატისტიკური ანგარიშები წარმოადგინა სტაციონარული სერვისების მიმწოდებელმა 273 დაწესებულებამ. 2018 წელს აღირიცხა ჰოსპიტალიზაციის 502756 შემთხვევა, რაც თითქმის არ განსხვავდება წინა წლის მონაცემებისგან.

ცხრილი 3.8 საწოლთა ფონდის გამოყენების მაჩვენებლები, საქართველო

	ჰოსპიტალური საწოლების რაოდენობა	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე	დატვირთვა	დაყოვნება	ბრუნვა
2008	14069	365.6	156.1	3.0	26.2
2009	13633	357.4	148.2	6.3	23.4
2010	13378	353.3	160.0	6.4	25.2
2011	12599	335.4	173.6	7.0	24.8
2012	11348	304.3	228.9	7.0	32.7
2013	11600	312.0	181.4	5.4	33.6
2014	11675	313.9	188.3	5.2	36.3
2015	12830	344.4	193.3	5.3	36.4
2016	13840	371.3	189.3	5.0	37.8
2017	15084	404.6	180.5	5.2	35.0
2018	15909	426.9	187.2	4.9	37.8

ჰოსპიტალიზაციათა 20.1% სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობებთან, 19.4% - სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობებთან და 10.2% - ორსულობასთან, მშობიარობასა და ლოგინობის ხანასთან იყო დაკავშირებული. ზოგადი ლეტალობა წინა წლებთან შედარებით უმნიშვნელოდ დაკლებულია და 2.5%-ს შეადგინა.

ცხრილი 3.9 მოსახლეობის სტაციონარული მომსახურება, საქართველო, 2018

	სტაციონარიდან გავიდა	მათ შორის გარდაიცვალა	ლეტალობა %
სულ	502756	12733	2.5
ზოგიერთი ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობები	31154	344	1.1
ახალწარმონაქმნები (ავთვისებიანი და კეთილთვისებიანი)	24065	1151	4.8
სისხლისა და სისხლმზადი ორგანოების ავადმყოფობები	5522	191	3.5
ენდოკრინული სისტემის ავადმყოფობები	5153	67	1.3
ფსიქიური და ქცევითი აშლილობები	10709	91	0.8
ნერვული სისტემის ავადმყოფობები	21221	264	1.2
თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობები	8370	3	0.04
ყურისა და დვრილისებრი მორჩის ავადმყოფობები	563	0	0.0
სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობები	97785	4044	4.1
სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობები	100885	3351	3.3
საჭმლის მომნელებელი სისტემის ავადმყოფობები	41242	882	2.1
კანისა და კანქვეშა ქსოვილის ავადმყოფობები	4924	52	1.1
ძვალ-კუნთოვანი სისტემის და შემაერთებული ქსოვილის ავ-ბი	9374	9	0.1
შარდ-სასქესო სისტემის ავადმყოფობები	24014	268	1.1
ორსულობა, მშობიარობა და ლოგინობის ხანა	51350	7	0.01
პერინატალურ პერიოდში განვითარებული მდგომარეობები	6847	256	3.7
თანდაყოლილი ანომალიები	2874	41	1.4
არაიდენტიფიცირებული მიზეზები	19089	1271	6.7
ტრავმები, მოწამვლები და გარეგანი მიზეზების შედეგები	34773	437	1.3
ფაქტორები, რომლებიც დაკავშირებულია სამედიცინო სამს-თან	2842	4	0.1

ცხრილი 3.10 0-15 წლამდე ასაკის ბავშვების სტაციონარული მომსახურება, საქართველო, 2018

	სტაციონარიდან გავიდა	მათ შორის გარდაიცვალა	ლეტალობა %
სულ	97852	434	0.4
ზოგიერთი ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობები	16810	12	0.1
ახალწარმონაქმნები	1157	17	1.5
სისხლისა და სისხლმზადი ორგანოების ავადმყოფობები	617	1	0.2
ენდოკრინული სისტემის ავადმყოფობები	541	1	0.2
ფსიქიური და ქცევითი აშლილობები	104	0	0.0
ნერვული სისტემის ავადმყოფობები	952	17	1.8
თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობები	519	1	0.2
ყურისა და დვრილისებრი მორჩის ავადმყოფობები	175	0	0.0
სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობები	137	13	9.5
სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობები	48181	49	0.1
საჭმლის მომნელებელი სისტემის ავადმყოფობები	3984	4	0.1
კანისა და კანქვეშა ქსოვილის ავადმყოფობები	573	0	0.0
ძვალ-კუნთოვანი სისტემის და შემაერთებული ქსოვილის ავ-ბი	615	0	0.0
შარდ-სასქესო სისტემის ავადმყოფობები	2406	1	0.0
ორსულობა, მშობიარობა და ლოგინობის ხანა	13	0	0.0
პერინატალურ პერიოდში განვითარებული მდგომარეობები	6847	256	3.7
თანდაყოლილი ანომალიები	2190	39	1.8
არაიდენტიფიცირებული მიზეზები	5890	12	0.2
ტრავმები, მოწამვლები და გარეგანი მიზეზების შედეგები	5720	10	0.2
ფაქტორები, რომლებიც დაკავშირებულია სამედიცინო სამს-თან	421	1	0.2

ცხრილი 3.11 ერთ წლამდე ასაკის ბავშვების სტაციონარული მომსახურება, საქართველო, 2018

	სტაციონარიდან გავიდა	მათ შორის გარდაიცვალა	ლეტალობა %
სულ	24198	338	1.4
ზოგიერთი ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობები	3611	6	0.2
ახალწარმონაქმნები	260	6	2.3
სისხლისა და სისხლმზადი ორგანოების ავადმყოფობები	77	1	1.3
ენდოკრინული სისტემის, კვებისა და ნივთიერებათა ცვლის დარღვევით გამოწვეული ავადმყოფობები	16	0	0.0
ნერვული სისტემის ავადმყოფობები	188	3	1.6
თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობები	27	1	3.7
ყურისა და დვრილისებრი მორჩის ავადმყოფობები	8	0	0.0
სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობები	24	5	20.8
სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობები	10049	15	0.1
საჭმლის მომნელებელი სისტემის ავადმყოფობები	376	4	1.1
კანისა და კანქვეშა ქსოვილის ავადმყოფობები	68	0	0.0
ძვალ-კუნთოვანი სისტემის და შემაერთებელი ქსოვილის ავადმყოფობები	19	0	0.0
შარდ-სასქესო სისტემის ავადმყოფობები	486	0	0.0
პერინატალურ პერიოდში განვითარებული ზოგიერთი მდგომარეობა	6838	252	3.7
თანდაყოლილი ანომალიები (განვითარებული მანკები), დეფორმაციები და ქრომოსომული დარღვევები	768	37	4.8
არაიდენტიფიცირებული მიზეზები	1058	7	0.7
ტრავმები, მოწამვლები და გარეგანი მიზეზების შემოქმედების ზოგიერთი სხვა შედეგები	299	1	0.3
ფაქტორები, რომლებიც დაკავშირებულია სამედიცინო სამს-თან	26	0	0.0

2018 წელს ქირურგიული ოპერაციების აღრიცხვა პირველად განხორციელდა ელექტრონული სტაციონარულ შემთხვევაზე ორიენტირებული ანგარიშგების ფორმის და საყოველთაო ჯანდაცვის მონაცემების შეჯერებით. ამგვარად, 2018 წლის მონაცემების (ოპერაციული ჩარევების სტრუქტურა) წინა წლებთან შედარება არ იქნება მართებული.

საქართველოს სტაციონარებში ჩატარდა 221849 ქირურგიული ოპერაცია (მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე – 59.5).

2018 წელს გულზე და გულმკერდის მთავარ სისხლძარღვებზე ჩატარდა 2 889 ოპერაცია. ნერვული სისტემის ორგანოებზე - 6 349, მათ შორის 15 წლამდე ასაკის ბავშვებში - 414, ენდოკრინული სისტემის ორგანოებზე - 3 164, მათ შორის - 3 040 ფარისებრ ჯირკვალზე. ქალის სასქესო ორგანოებზე განხორციელდა 16 814 ოპერაცია, წინამდებარე ჯირკვალზე - 1 671. 2018 წელს თირკმლის გადანერგვის 14 ოპერაცია ჩატარდა და მათ შორის ერთი - 15 წლამდე ასაკში.

ძვალ-კუნთოვანი სისტემის ოპერაციებს შორის მენჯ-ბარძაყის სახსრის პროთეზირება ჩატარდა 4187 შემთხვევაში, მუხლის სახსრების პროთეზირება - 445 შემთხვევაში, კიდურის ამ მისი ნაწილის ამპუტაციის 871 ოპერაცია განხორციელდა.

ცხრილი 3.12 ქირურგიული ოპერაციები სტაციონარში, საქართველო, 2018

	0-14	15+	სულ
სულ	24296	197553	221849
<i>მათ შორის:</i>			
ნერვული სისტემა	414	5935	6349
თავის ტვინი	331	2401	2732
ზურგის ტვინი	66	2619	2685
პერიფერიული ნერვული სისტემა	17	908	925
ენდოკრინული სისტემა	9	3155	3164
ფარისებრი ჯირკვალი	9	3031	3040
პარათირეოიდექტომია	0	50	50
თვალი და მისი დანამატები	883	8954	9837
გლაუკომის მიზეზით	34	853	887
კატარაქტის მიზეზით	108	5020	5128
ყური, ცხვირი და ყელი	654	14826	15480
ყური	181	455	636
კბილები, ყბები, პირის ღრუ და ხახა	11326	8028	19354
ენა	159	257	416
გული და გულმკერდის მთავარი სისხლძარღვები	738	18743	19481
სამკარიანი სარქველი	20	66	86
კორონარული არტერიების შუნტირება	5	2122	2127
სისხლძარღვების ანგიოპლასტიკა	55	11536	11591
სტენტირება	38	8817	8855
გულმკერდის კედელი, პლევრა, შუასაყარი, დიაფრაგმა, ტრაქეა, ბრონქები და ფილტვები	259	2630	2889
სარძევე ჯირკვალი	8	3200	3208
საჭმლის მომნელებელი სისტემა	4538	44234	48772
შარდსასქესო სისტემა, კაცის სასქესო ორგანოები და რეტროპერიტონეალური სივრცე	1471	11706	13177
თირკმლის გადანერგვა	1	13	14
წინამდებარე ჯირკვალი	1	1670	1671
ქალის სასქესო ორგანოები	112	16702	16814
სამეანო პროცედურები	10	18749	18759
ძვალკუნთოვანი სისტემა	2326	22568	24894
პერიფერიული სისხლძარღვები და ლიმფური სისტემა	57	10882	10939
კანი	1491	7210	8701
ორგანოების და ქსოვილების შეძენა ტრანსპლანტაციისთვის	0	31	31
სულ	24296	197553	221849

სასწრაფო სამედიცინო დახმარების სისტემა ქვეყნის მოსახლეობას უზრუნველყოფს უფასო სასწრაფო სამედიცინო დახმარებით. 2018 წელს სასწრაფო-სამედიცინო დახმარების მიერ განხორციელებულ იქნა 1 520 836 გამოძახებაზე გასვლა, რაც 1 სულ მოსახლეზე 0.4-ს შეადგენს.

ცხრილი 3.13 სასწრაფო სამედიცინო დახმარება, საქართველო

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
სასწრაფო სამედიცინო დახმარების დაწესებულებების საერთო რაოდენობა	75	78	75	104	78	79	82	73
გასვლების საერთო რაოდენობა	966493	1061690	1231225	1247588	1479212	1617704	1451725	1520836
პირთა რაოდენობა, რომელთაც გაეწია დახმარება სახელმწიფო პროგრამით	908000	993089	1148445	1201793	1436980	1459415	1345002	1388243

ცხრილი 3.14 ფიზიკურ პირთა რაოდენობა, რომელთაც გაეწია სასწრაფო სამედიცინო დახმარება, საქართველო

	პირველადი სამედიცინო დახმარება გაეწია	მათ შორის					
		უბედური შემთხვევის დროს		უცაბედი ავად გახდომის დროს		მშობიარობის და პათოლოგიური ორსულობის დროს	
		სულ	%	სულ	%	სულ	%
2008	768167	10912	1.4	751945	979	5310	0.7
2009	883129	14579	1.6	863589	978	4961	0.6
2010	933877	13286	1.4	915319	980	5272	0.6
2011	936614	12323	1.3	919953	982	4338	0.5
2012	1035270	29242	2.8	1001494	967	4534	0.4
2013	1199884	15017	1.3	1179681	983	5186	0.4
2014	1221404	26074	2.1	1188006	973	6484	0.5
2015	1452857	24712	1.7	1417200	975	8734	0.6
2016	1530237	24778	1.6	1494058	976	9068	0.6
2017	1413410	20106	1.4	1382520	97.8	8417	0.6
2018	1463076	1429291	1.6	1429291	97.7	7306	0.5

2018 წელს სისხლის დონაციების მთლიანი რაოდენობა ყველა ლიცენზირებულ სისხლის ბანკში (20 სისხლის ბანკი) იყო 83 375, აქედან უანგარო დონაციების რაოდენობამ შეადგინა - 21 992 (26.4%).

საყოველთაო ჯანდაცვა და „ვერტიკალური“ სახელმწიფო პროგრამები

სამედიცინო მომსახურებით მოსახლეობის საყოველთაო მოცვა გლობალური ჯანმრთელობის უმთავრეს პრიორიტეტს წარმოადგენს და გულისხმობს მოსახლეობის არა მარტო ფინანსური რისკებისაგან დაცვას, არამედ მათთვის მაღალხარისხიანი სამედიცინო მომსახურების თანაბარი და სამართლიანი მიწოდების გარანტიას, განსაკუთრებით მოწყვლადი ჯგუფებისთვის.

2012 წლის არჩევნების შემდეგ ახლად არჩეულმა მთავრობამ საქართველოს მოსახლეობის სოციალური და ჯანმრთელობის მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად აიღო გეზი. წინასაარჩევნო პლატფორმაში ჩადებული ძლიერი პოლიტიკური ნება აისახა 2013 წელს უპრეცედენტოდ (თითქმის 2-ჯერ) გაზრდილ საბიუჯეტო განაწილებაზე.

2013 წლიდან საქართველოს ხელისუფლებამ საფუძველი ჩაუყარა მოსახლეობის ჯანმრთელობასა და კეთილდღეობაზე ორიენტირებულ ჯანმრთელობის პოლიტიკას

და საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამის ამოქმედებით სათავე დაუდო სახელმწიფოს მიერ დაფინანსებული სამედიცინო მომსახურებით მოსახლეობის უნივერსალურ მოცვას. საყოველთაო ჯანდაცვის რეფორმამ უზრუნველყო ჯანდაცვის სერვისებზე ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება. თითოეული მოქალაქე უზრუნველყოფილია სამედიცინო მომსახურებით. საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამით მოცულია მოსახლეობის 90%-ზე მეტი.

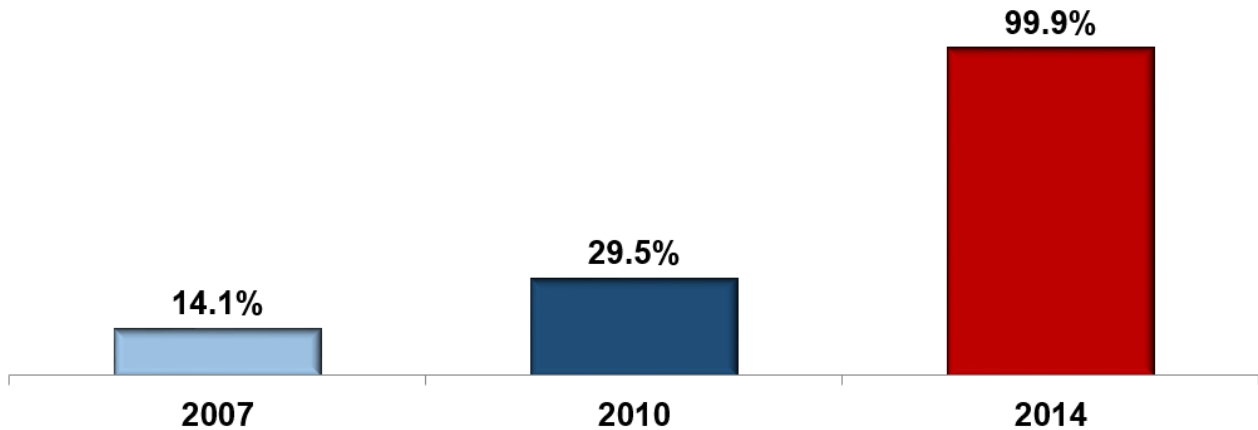
2013 წლის 28 თებერვლიდან 1 ივლისამდე მოქმედებდა საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამის პირველი ეტაპი, რაც გულისხმობდა პირველადი ჯანდაცვის რგოლის ოჯახის/უბნის ექიმის მომსახურებას და გადაუდებელი შემთხვევების მართვას როგორც ამბულატორიულ, ასევე სტაციონარულ დონეზე.

2013 წლის 1 ივლისიდან ძალაში შევიდა საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამის მეორე ეტაპი - ჯანმრთელობის დაზღვევის არმქონე მოქალაქეებისთვის ამოქმედდა ბაზისური პაკეტი, რომელიც ფარავს გეგმიურ ამბულატორიულ, გადაუდებელ ამბულატორიულ და სტაციონარულ, გეგმიურ ქირურგიულ მომსახურებას, ონკოლოგიური დაავადებების მკურნალობასა და მშობიარობას. პროგრამის ფარგლებში ასევე ხდება საბაზისო მედიკამენტების დაფინანსება მოსახლეობის მიზნობრივი ჯგუფებისთვის.

2017 წლის მაისიდან, პროგრამის შემდგომი რეფორმირებისთვის, მიზანშეწონილად ჩაითვალა ბენეფიციარების დიფერენციაციის ახალი კრიტერიუმების შემუშავება (მოსარგებლეების შემოსავლების მიხედვით), რომლის ამოსავალი წერტილია უფრო მეტად საჭიროებაზე ორიენტირებული სერვისების მიწოდება და მიდგომის - „სოციალური სამართლიანობა“ - მეტად განვითარება.

2017 წლის 1 ივლისიდან ქრონიკული დაავადებების მქონე პირთათვის, რომლებიც რეგისტრირებულნი არიან „სოციალურად დაუცველი ოჯახების“ მონაცემთა ერთიან ბაზაში და მათზე მინიჭებული სარეიტინგო ქულა არ აღემატება 100 000-ს, ამოქმედდა ქრონიკული დაავადებების სამკურნალო მედიკამენტებით უზრუნველყოფის სახელმწიფო პროგრამა. პროგრამის ფარგლებში გათვალისწინებულია პაციენტთა უზრუნველყოფა გულ-სისხლძარღვთა და ფილტვის ქრონიკული დაავადებების, დიაბეტის (ტიპი 2), ფარისებრი ჯირკვლის დაავადებათა და სხვ. რიგი სამკურნალო მედიკამენტებით. საყოველთაო ჯანდაცვის შემოღებამ გამოიწვია სამედიცინო სერვისების გამოყენების ზრდა (სურათი 3.5, 3.6).

სურათი 3.5 ჯანდაცვის სერვისებით მოცვა საყოველთაო ჯანმრთელობის პროგრამის ფარგლებში

წყარო: საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტრო

სურათი 3.6 სერვისების უტილიზაცია საყოველთაო ჯანმრთელობის პროგრამის ფარგლებში

ჰოსპიტალიზაცია 100 მოსახლეზე

ამბულატორულ დაწესებულებებში ვიზიტების რაოდენობა ერთ სულ მოსახლეზე

წყარო: საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტრო

2015 წლის ჯანმო-ს ევროპის ჯანდაცვის ანგარიშის თანახმად, საქართველოს საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამა წარმატებულად იქნა აღიარებული. UNDP-ის მიერ 2014 წელს ჩატარებულმა კვლევამ გამოავლინა, რომ გამოკითხული ბენეფიციარების 80.3% კმაყოფილია მიწოდებული ამბულატორიული სერვისით, ხოლო საყოველთაო ჯანდაცვის ფარგლებში მიღებული ჰოსპიტალური გადაუდებელი დახმარებით აბსოლუტურად კმაყოფილია გამოკითხულ ბენეფიციართა 96.4%.

ჯანმო-ს ბოლო მონაცემებით, ევროპის რეგიონში ერთ სულ მოსახლეზე საშუალოდ 6 ამბულატორიული ვიზიტი მოდის. საქართველოში ბოლო 20 წლის განმავლობაში ეს ინდიკატორი არ აღემატებოდა 2.2-ს. საყოველთაო ჯანდაცვის ფარგლებში

ამბულატორული და ჰოსპიტალური მიმართვების რაოდენობა მატულობს, რასაც საფუძვლად უდევს ჯანდაცვის სერვისების ხელმისაწვდომობის ზრდა. 2018 წელს საქართველოში ამბულატორიული მიმართვების რაოდენობა ერთ სულ მოსახლეზე 3.2-ს გაუტოლდა.

საერთაშორისო ორგანიზაციების (World Bank, WHO, USAID) კვლევის მიხედვით, საყოველთაო ჯანდაცვის ძირითად მიღწევად აღნიშნულია: სამედიცინო სერვისებზე ხელმისაწვდომობის ზრდა, სამედიცინო სერვისების უტილიზაციის მატება, ფინანსური ბარიერების შემცირება და მოცვის გაზრდა.

ლიმიტირებული სახსრების პირობებში ხარისხის უზრუნველყოფად 2017 წლის მაისიდან დაიწყო სელექტიური კონტრაქტირების დანერგვა. სელექცია განხორციელდება შემდეგი კრიტერიუმებით: სერვისების მოცვა, სერვისების ხარისხი, სერვისების მოცულობა, ფინანსური გამჭვირვალობა და საჯარიმო სანქციებზე „დამყოლობა“.

2017 წლის პირველი მარტიდან დაიწყო მშობიარობებებისა და საკეისრო კვეთების და ნეონატალური ინტენსიური დახმარების სერვისების, ივლისიდან II-III დონის ინტენსიური მკურნალობა/მოვლის, ხოლო 2018 წლის იანვრიდან - გადაუდებელი სტაციონარული მომსახურების სერვისების მიმწოდებელ დაწესებულებათა სელექტიური კონტრაქტირება.

„ვერტიკალური“ სახელმწიფო პროგრამები

საყოველთაო ჯანდაცვის გარდა, სახელმწიფო ახორციელებს საზოგადოებრივი ჯანდაცვის პროგრამებს, და ასევე, ცალკეულ პროგრამებს პრიორიტეტული მიმართულებით. საზოგადოებრივი ჯანდაცვის პროგრამები:

- დაავადებების ადრეული გამოვლენა და სკრინინგი
- იმუნიზაცია
- ეპიდზედამხედველობა
- უსაფრთხო სისხლი
- პროფესიული დაავადებების პრევენცია
- TB-ის მართვა
- აივ/შიდსის მართვა
- დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობა
- ნარკოდამოკიდებული პაციენტების მკურნალობა
- ჯანმრთელობის ხელშეწყობა
- C ჰეპატიტის მართვა

პრიორიტეტული მიმართულებების სახელმწიფო პროგრამები

- ინფექციური დაავადებების მართვა
- ფსიქიკური ჯანმრთელობა

- დიაბეტის მართვა
- წამალდამოკიდებულების მკურნალობა
- ბავშვთა ონკო-ჰემატოლოგია
- ქრონიკული არაგადამდები დაავადებების სამკურნალო მედიკამენტების მიწოდება
- დიალიზი და თირკმლის ტრანსპლანტაცია
- ინკურაბელური პაციენტების პალიატიური მოვლა
- იშვიათი დაავადებების მკურნალობა
- სასწრაფო და გადაუდებელი დახმარება
- სოფლის ექიმები
- წვევანდებლების სამედიცინო სკრინინგი
- რეფერალი (ინდივიდუალური მკურნალობა)

ცხრილი 3.15 **ჯანდაცვის სახელმწიფო პროგრამები, დანახარჯები, მლნ ლარი**

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
საყოველთაო ჯანდაცვა	70	338	574	681	710	760
საზოგადოებრივი ჯანდაცვის პროგრამები	31	53	69	73	73	92
პრიორიტეტული მიმართულებების პროგრამები	95	124	140	149	158	179
სულ	436	583	783	903	941	1032

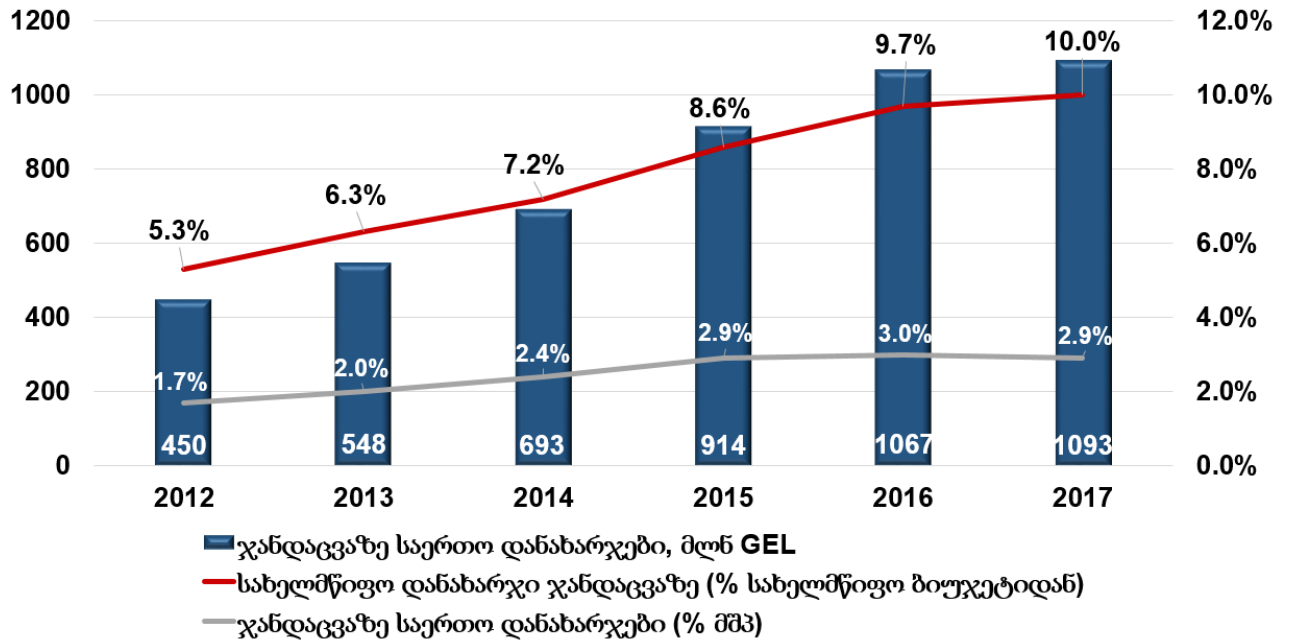
წყარო: საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტრო

დანახარჯები ჯანდაცვაზე

საქართველოში ჯანდაცვაზე მთლიანი დანახარჯები ყოველწლიურად იზრდება, რაც სამედიცინო მომსახურებაზე მოთხოვნის მატებასა და გადახდისუნარიანობის გაუმჯობესებაზე მიუთითებს.

საქართველო ჯანდაცვაზე ხარჯავს თითქმის იმდენივეს (8-9%), რამდენსაც ევროპის მდიდარი ქვეყნები (ჯანდაცვაზე საერთო დანახარჯი) (სურათი 3.8).

სურათი 3.7 ჯანდაცვაზე დანახარჯების დინამიკა, საქართველო

წყარო: საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტრო

2013 წლიდან ხელისუფლებამ საფუძველი ჩაუყარა მოსახლეობის ჯანმრთელობასა და კეთილდღეობაზე ორიენტირებულ ჯანმრთელობის პოლიტიკას.

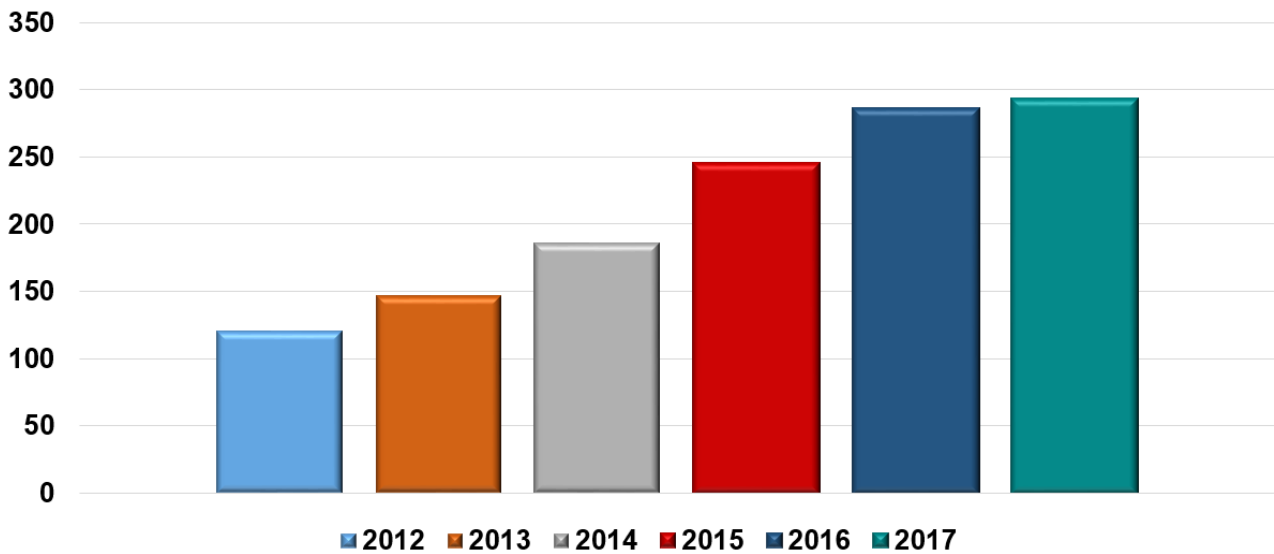
ბოლო წლებში მნიშვნელოვნად გაიზარდა ჯანდაცვის სექტორისთვის გამოყოფილი სახელმწიფო ასიგნებების მოცულობა (2012 წ. 450 მლნ ლარი – 2017 წ. 1092 მლნ. ლარი).

მთლიან შიდა პროდუქტთან მიმართებაში ჯანდაცვაზე სახელმწიფო დანახარჯები ყოველწლიურად იზრდება (2012 წ. - 1.7%, 2017 წ. – 3%), თუმცა ჯერ კიდევ მნიშვნელოვნად ჩამორჩება დასავლეთ ევროპის (EU15) - 8%, ევროკავშირის (EU28) - 7,3% და ევროპის 53 ქვეყნის - 5,7% საშუალო მაჩვენებლებს.

2014-2017 წლებში ჯანმრთელობაზე სახელმწიფო დაფინანსების მატება დაფიქსირდა ერთ სულზე გადაანგარიშებით: 2014 – 186 ლარი; 2017 – 293 ლარი.

ჯანმოსა და მსოფლიო ბანკის შეფასებით, ხარჯთეფექტიანი რეფორმების გატარებით, ქვეყანამ გააუმჯობესა ხელმისაწვდომობა ჯანდაცვაზე და უზრუნველყო მოსახლეობის უკეთესი ფინანსური დაცულობა (სურათი 3.8).

სურათი 3.8 სახელმწიფო დანახარჯები ჯანდაცვაზე ერთ სულ მოსახლეზე, საქართველო

წყარო: საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტრო

2012-2017 წლებში ჯანდაცვაზე მიმართული თანხები დაფინანსების წყაროების მიხედვით შემდეგნაირად ნაწილდება: სახელმწიფო (2012 – 21%; 2017 - 38%), კერძო (2012 – 77%; 2017 - 60%), საერთაშორისო დახმარებები და გრანტები (2012 – 2.3%; 2017 – 1.7%).

ტენდენციების შედარების მიზნით, 2015 წელს, ფარმაცევტული კომპანია გილეადის მიერ ქვეყნისთვის უსასყიდლოდ გადმოცემული C ჰეპატიტის სამკურნალო მედიკამენტების ღირებულება (1.2 მლრდ ლარი) ჯანდაცვის ეროვნულ ანგარიშებში არ არის გათვალისწინებული.

კერძო დანახარჯებში ყველაზე მაღალი ხვედრითი წილი მოდიოდა ჯიბიდან გადახდებზე, საიდანაც მხოლოდ 7% იხარჯებოდა წინასწარ გადახდილი სადაზღვევო სქემების დასაფარად, დანარჩენი სამედიცინო მომსახურებისთვის პირდაპირი გადახდებისთვის იყო განკუთვნილი.

მნიშვნელოვნად შემცირდა ჯანდაცვაზე მთლიან დანახარჯებში ჯიბიდან გადახდილი თანხების წილი: 73%-დან (2012) 55%-მდე (2017), რაც გამოწვეული იყო ძირითადად ჰოსპიტალიზაციაზე გაწეული ნაკლები დანახარჯებით, რაც საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამის ამოქმედების პირდაპირი შედეგია.

ცხრილი 3.16 დანახარჯები ჯანდაცვაზე, საქართველო

დანახარჯები ჯანდაცვაზე	2012	2013	2014	2015	2016	2017
მშპ, მლნ ლარი	26167.3	26847.4	29150.5	31755.6	34028.5	37846.6
ჯანდაცვაზე მთლიანი დანახარჯები, მლნ ლარი	2190.5	2254.3	2460.2	2518.7	2860.6	2877.6
ჯანდაცვაზე მთლიანი დანახარჯების წილი მშპ-დან	8.4%	8.5%	8.5%	8.5%	8.4%	7.6%
ჯანდაცვაზე სახელმწიფო დანახარჯები, მლნ. ლარი	450.3	547.9	693.2	914.0	1063.7	1092.2
ჯანდაცვაზე სახელმწიფო დანახარჯების წილი ჯანდაცვაზე მთლიანი დანახარჯებიდან	20.6%	24.3%	28.2%	36.3%	37.2%	38.0%
ჯანდაცვაზე სახელმწიფო დანახარჯების წილი მშპ-დან	1.7%	2.0%	2.4%	2.9%	3.1%	2.9%
ჯანდაცვაზე სახელმწიფო დანახარჯების წილი სახელმწიფო ბიუჯეტიდან	5.3%	6.3%	7.2%	8.6%	9.7%	10.0%
ჯანდაცვაზე კერძო დანახარჯები, მლნ. ლარი	1689.7	1655.5	1720.4	1558.9	1750.5	1737.8
ჯანდაცვაზე კერძო დანახარჯების წილი ჯანდაცვაზე მთლიანი დანახარჯებიდან	77.1%	73.4%	69.9%	61.9%	61.2%	60.4%
ჯანდაცვაზე პირდაპირი, ჯიბიდან გადახდები, მლნ. ლარი	1608.8	1557.0	1623.4	1443.8	1591.0	1575.5
ჯანდაცვაზე საერთაშორისო დახმარება, მლნ ლარი	50.5	50.9	46.5	45.8	46.5	47.5
ჯანდაცვაზე საერთაშორისო დახმარების წილი ჯანდაცვაზე მთლიანი დანახარჯებიდან	2.3%	2.3%	1.9%	1.8%	1.6%	1.7%
ჯანდაცვაზე მთლიანი დანახარჯი ერთ სულზე, ლარი	488	502	660	677	767	772
ჯანდაცვაზე მთლიანი დანახარჯი ერთ სულზე, აშშ დოლარი	295	302	374	298	324	308
ჯანდაცვაზე მთლიანი დანახარჯი ერთ სულზე, საერთაშორისო დოლარი	571	601	772	792	898	903
ჯანდაცვაზე სახელმწიფო დანახარჯი ერთ სულზე, ლარი	100	122	186	246	358	293
ჯანდაცვაზე სახელმწიფო დანახარჯი ერთ სულზე, აშშ დოლარი	61	73	105	108	121	117
ჯანდაცვაზე სახელმწიფო დანახარჯი ერთ სულზე, საერთაშორისო დოლარი	117	146	218	288	335	343
ჯანდაცვაზე კერძო დანახარჯი ერთ სულზე, ლარი	376	369	462	419	470	466
ჯანდაცვაზე კერძო დანახარჯი ერთ სულზე, აშშ დოლარი	228	222	261	185	198	186
ჯანდაცვაზე კერძო დანახარჯი ერთ სულზე, საერთაშორისო დოლარი	440	441	540	490	549	545
ჯანდაცვაზე საერთაშორისო დახმარება ერთ სულზე, ლარი	11	11	12	12	12	13
ჯანდაცვაზე საერთაშორისო დახმარება ერთ სულზე, აშშ დოლარი	7	7	7	5	5	5
ჯანდაცვაზე საერთაშორისო დახმარება ერთ სულზე, საერთაშორისო დოლარი	13	14	15	14	15	15

წყარო: საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტრო

თავი 4.

იმუნიზაცია

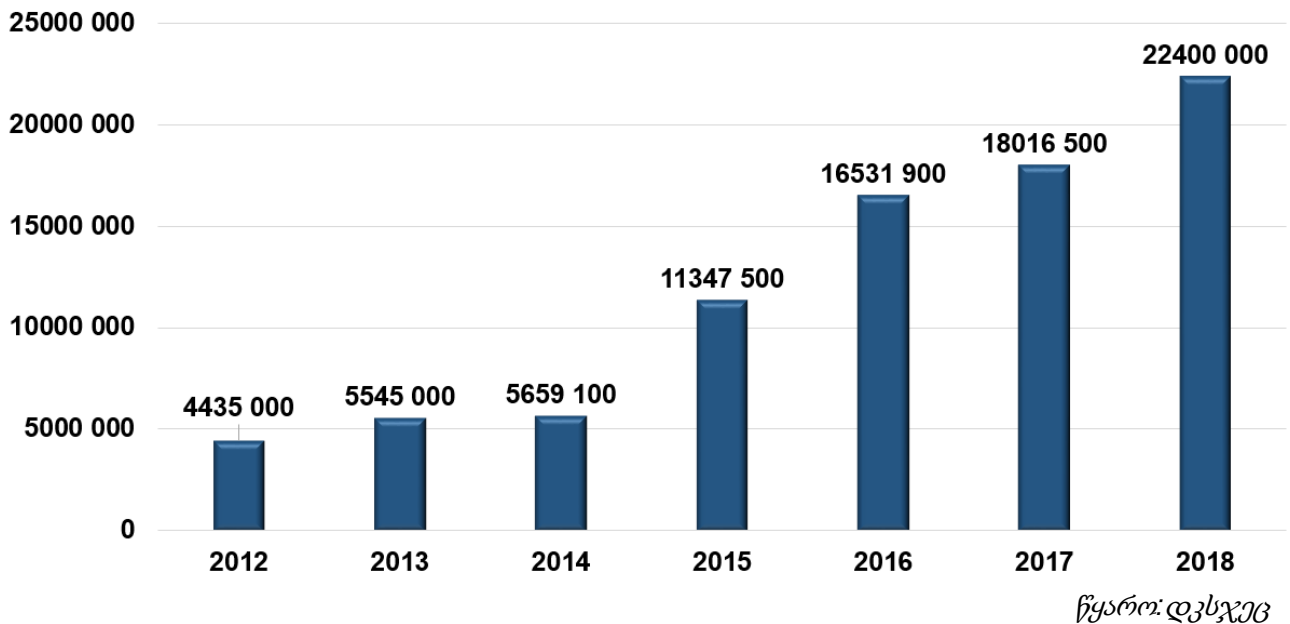
ჯანმრთელობა
და
დაცვა

იმუნიზაცია

საქართველოს მთავრობის ხედვით იმუნიზაცია წარმოადგენს საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის წამყვან პრიორიტეტს, რასაც ნათლად ადასტურებს პროგრამაზე გამოყოფილი თანხების მნიშვნელოვანი ზრდა, 2012 წელს იმუნიზაციის პროგრამაზე 4 მლნ ლარი იყო გამოყოფილი, ხოლო 2018 წელს - 22 400 მლნ ლარი (სურათი 4.1).

სურათი 4.1 იმუნიზაციის პროგრამის ბიუჯეტი (ლარებში)

საქართველოს მოსახლეობისთვის იმუნიზაციის ეროვნული კალენდრით გათვალისწინებული ყველა აცრა უფასოა. სახელმწიფოს მიერ მოსახლეობის იმუნიზაციისთვის ხდება მხოლოდ იმ ვაქცინების შეძენა, რომელთაც აქვთ ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის პრეკვალიფიკაცია, რაც მაღალი ხარისხისა და უსაფრთხოების გარანტიაა.

ამჟამად ქვეყანაში შემდეგი 12 ინფექციური დაავადების ვაქცინირება ტარდება: ტუბერკულოზი, ჰეპატიტი B, დიფტერია, ყივანახველა, ტეტანუსი, პოლიომიელიტი, წითელა, ყბაყურა, წითურა, Hib (ჰემოფილუს ინფლუენცა), Rota ვირუსი, პნევმოკოკური ინფექცია.

ბოლო წლებში იმუნიზაციის კალენდარში 5 ახალი ვაქცინა იყო დამატებული: 2013-ში Rota ვირუს ვაქცინა, PCV10 2014 წლის ბოლოს (GAVI-ის მხარდაჭერით), IPV (Penta ვაქცინა ჩანაცვლდა Hexavalent ვაქცინით) 2015 წ., 2016 წელს ბივალენტური პოლიოვაქცინის (bOPV) შემოღება. 2017 წლიდან საქართველოს 4 ტერიტორიულ რეგიონში (თბილისი, ქუთაისი, აჭარა, აფხაზეთი) დაიწყო HPV ვაქცინაცია, რომლის მიზანიც იყო 9 წლის ასაკის გოგონების მოცვა. 2019 წლის აგვისტოდან HPV ვაქცინაციით მოცული იქნებიან 10-11-12 წლის გოგონები. ვაქცინაციის კალენდარში შესული ყველა ვაქცინა მოსახლეობისთვის უფასოა. მაღალი ხარისხის და უსაფრთხო იმუნიზაციის უზრუნველსაყოფად, სახელმწიფო აწარმოებს მხოლოდ იმ ვაქცინების შესყიდვებს, რომლებიც დამტკიცებულია ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის მიერ.

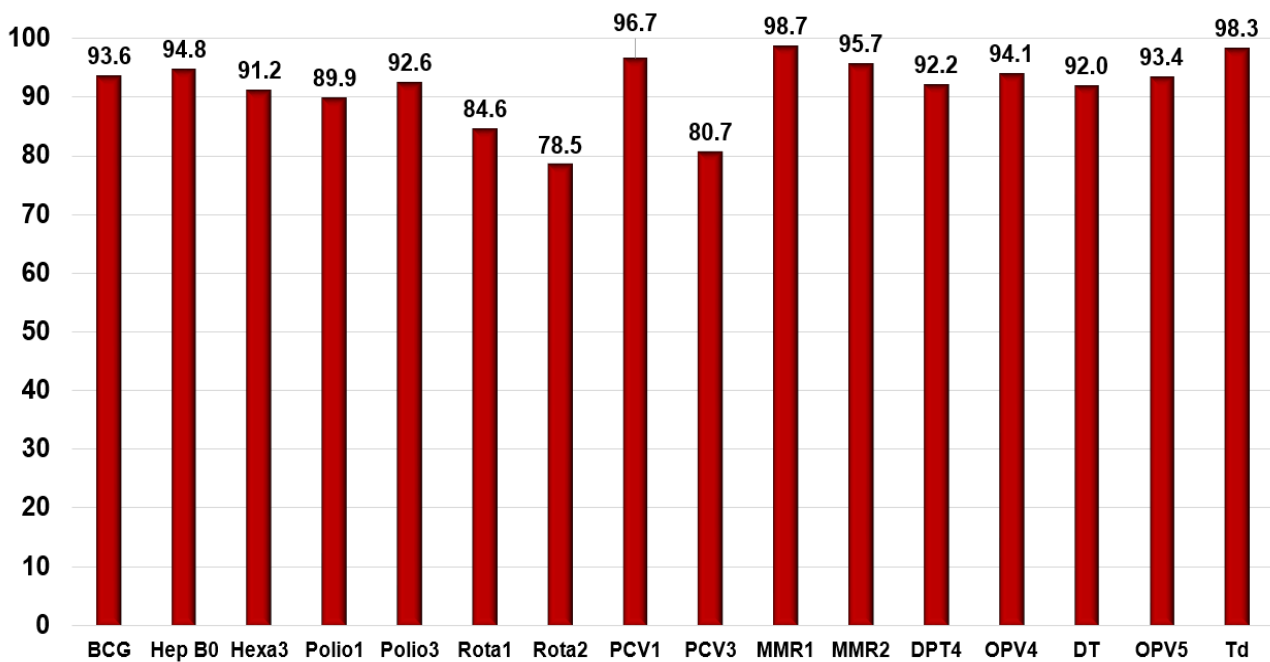
იმუნიზაციის კალენდარი

ვაქცინა	დოზების რაოდენობა	ვაქცინაციის ჩატარების დრო
BCG	1	ახალშობილები 0-5 დღე
HepB	1	დაბადებიდან 0-12 საათში
Hib+DPaT+HepB+IPV	3	2, 3, 4 თვე
Polio (bOPV)	2	18 თვე, 5 წელი
DPT, DT, Td	3	18 თვე, 5 წ., 14 წ.
MMR	2	12 თვე, 5 წელი
Rota	2	2, 3 თვე
PCV	3	2, 3, 12 თვე

წყარო: დკსჯეც

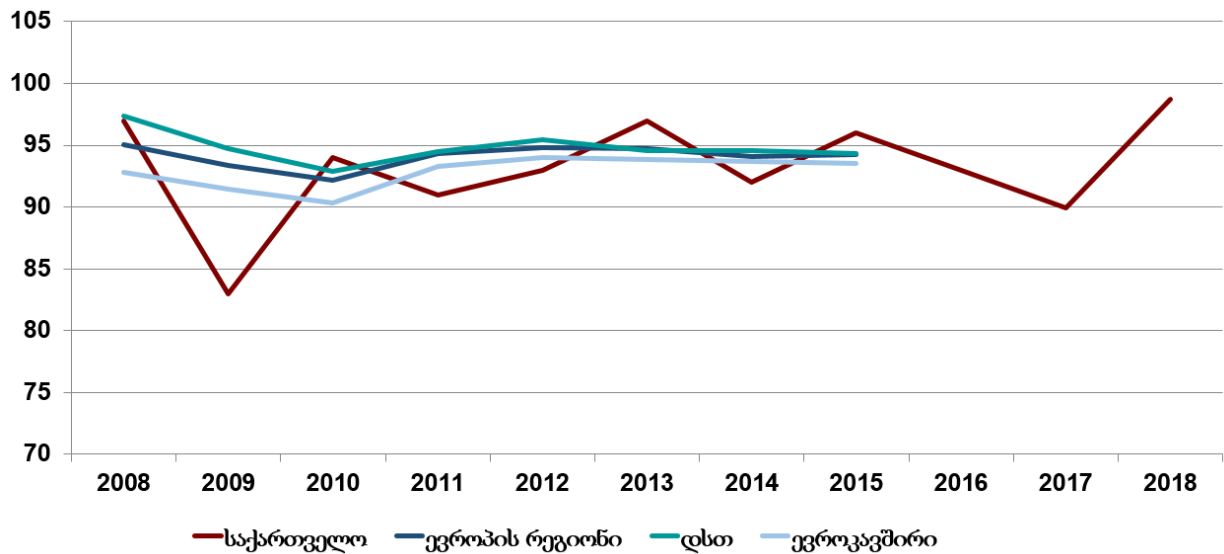
2018 წელს მოცვის მაჩვენებლები სარწმუნოდ აღემატება გასული წლის მაჩვენებლებს, განსაკუთრებით Hep B0 (2017 წელს - 93,6%, 2018 წელს – 96.4%), MMR1 (2017 წელს - 95.5%, 2018 წელს – 98.7%), MMR2 (2017 წელს - 89.9%, 2018 წელს - 95.7%), Td (2017 წელს - 76.0%, 2018 წელს - 88.3%) (სურათი 4.2).

სურათი 4.2 იმუნიზაციით მოცვა (%), საქართველო, 2018

წყარო: დკსჯეც

სურათი 4.3 ერთი წლის ასაკის ბავშვთა წითელას საწინააღმდეგო აცრით მოცვა (%)

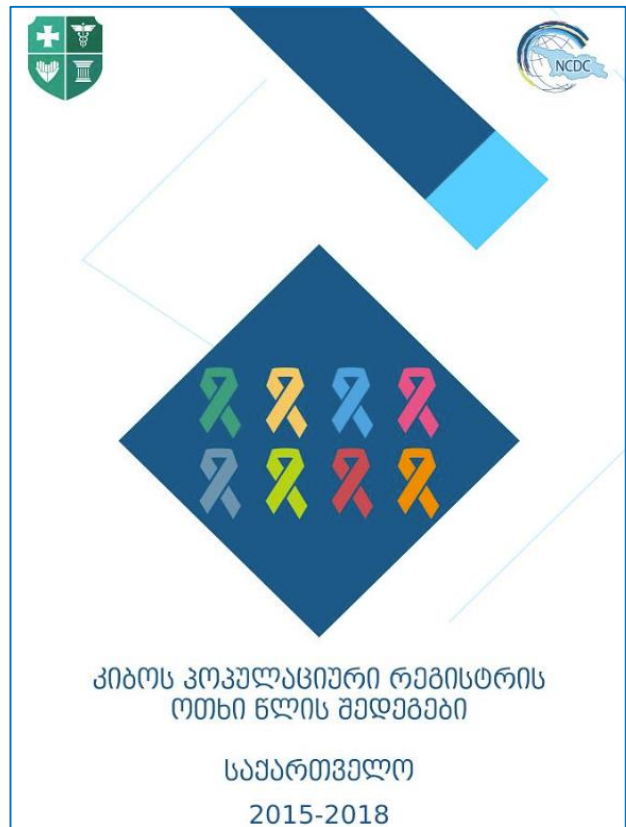
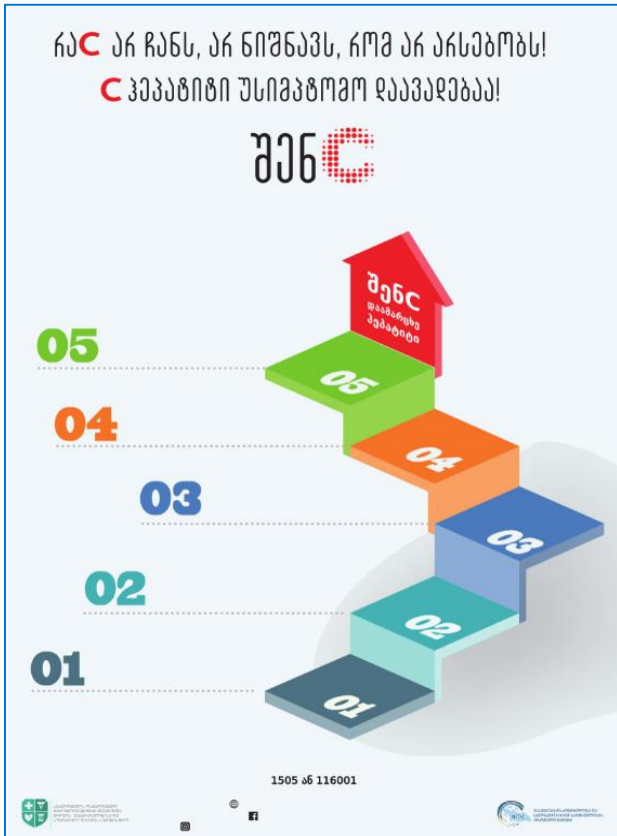
წყარო: ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის მონაცემთა ბაზა „ჯანმრთელობა ყველასათვის“, დკსჯეც

ცხრილი 4.1 მონაცემები პროფილაქტიკური აცრების შესახებ, საქართველო, 2018

ვაქცინა	ვაქცინაციის ასაკი კალენდრის მიხედვით	აცრილთა რაოდენობა კალენდრის მიხედვით	მოცვა (%)
ბცუ	0 – 5 დღე	47290	93,6
ჰეპატიტი ბ – 0	0 – 12 საათი	47891	94.8%
დტ+ჰიბ+ჰეპ ბ/ დტ+ჰიბ+ჰეპ ბ+იპვ/დტ – 1	2 თვიდან – 11 თვე 29 დღემდე	48583	98.9%
დტ+ჰიბ+ჰეპ ბბ/ დტ+ჰიბ+ჰეპ ბ+იპვ/დტ – 3	4 თვიდან – 11 თვე 29 დღემდე	45515	92.6%
დტ – 4	18 – 24 თვე	44547	92.2%
პოლიო – 1	2 თვიდან – 11 თვე 29 დღემდე	48597	98.9%
პოლიო – 3	4 თვიდან – 11 თვე 29 დღემდე	45520	92.6%
ოპვ – 4	18 – 24 თვე	45616	94.1%
ოპვ – 5	5 წლის – 5 წელი 11 თვე 29 დღე	51327	93.4%
წწყ – 1	12 – 24 თვე	50302	98.7%
წწყ – 2	5 წლის – 5 წელი 11 თვე 29 დღე	52576	95.7%
როტა-1	2 თვე	41589	84.6%
როტა-2	3 თვე	38578	78.5%
დტ	5 წლის – 5 წელი 11 თვე 29 დღე	50523	92.0%
პნევმოკოკური - 1	2 თვიდან – 11 თვე 29 დღემდე	47505	96.7%
პნევმოკოკური - 2	3 თვიდან – 11 თვე 29 დღემდე	45892	93.4%
პნევმოკოკური - 3	12 – 15 თვე	41144	80.7%
ტდ	14 წლის	34052	88.4%

თავი 5.

მოსახლეობის ჯანმრთელობის მდგომარეობა

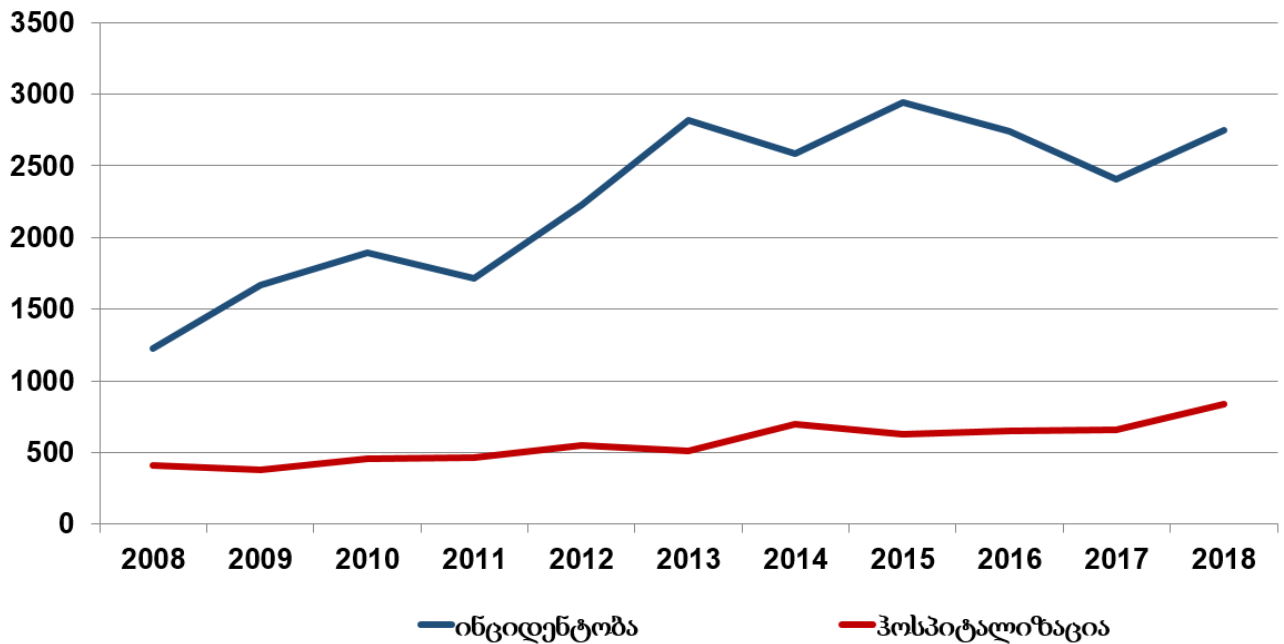
წითელას სიმპტომებია:

- ხველა
- გამონადენი ცხვირიდან (რინიტი)
- თვალის სიწითლე და ცრემლდენა
- გამონაყარი ჩნდება პირველი სიმპტომების დაწყებიდან 3-5 დღის შემდეგ

გადამდები ავადმყოფობები

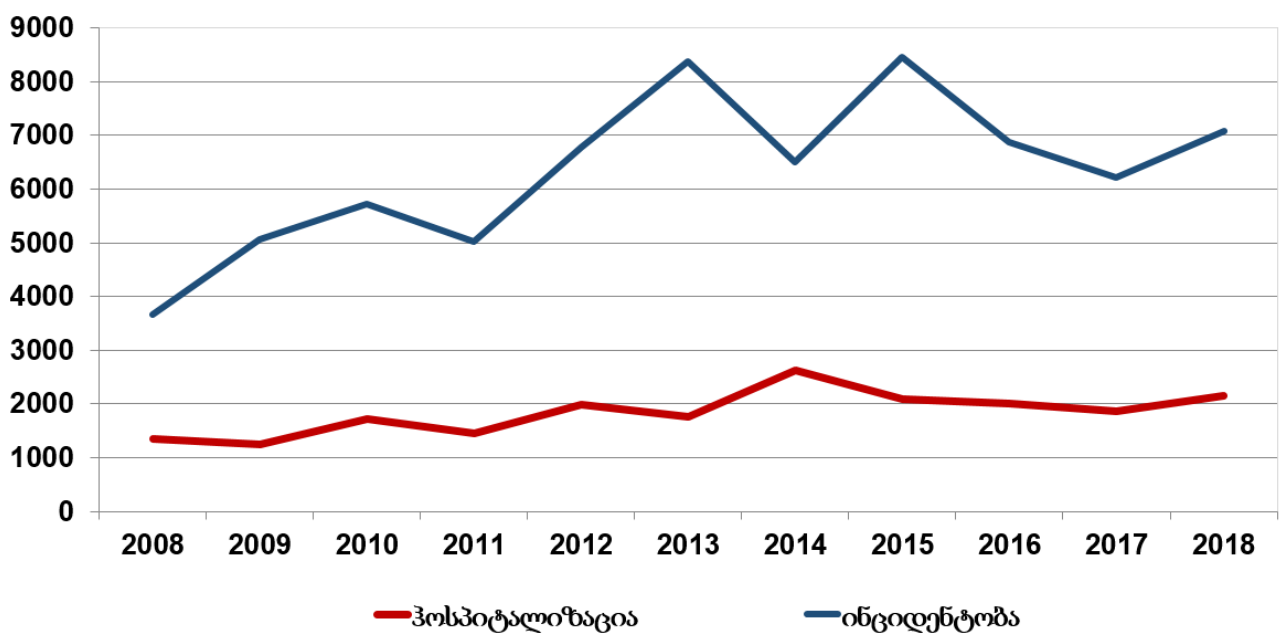
2018 წელს საქართველოში აღინიშნება ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობებით ინციდენტობის და ჰოსპიტალიზაციის მაჩვენებლების ერთგვარი მატება როგორც მთლიან პოპულაციაში, ასევე ბავშვებში (სურათი 5.1, სურათი 5.2).

სურათი 5.1 ინფექციური და პარაზიტული დაავადებები, ინციდენტობის და ჰოსპიტალიზაციის მაჩვენებლები 100000 მოსახლეზე, საქართველო

წყარო: დეკჯეც

სურათი 5.2 ინფექციური და პარაზიტული დაავადებები, ინციდენტობის და ჰოსპიტალიზაციის მაჩვენებლები ბავშვებში (0-15 წლამდე ასაკის 100000 ბავშვზე), საქართველო

წყარო: დეკჯეც

ცხრილი 5.1 ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობები, ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე, საქართველო

	სულ		ბავშვები 0-15 წლამდე	
	რაოდენობა	ინციდენტობა	რაოდენობა	ინციდენტობა
2008	47124	1224.5	25120	3656.2
2009	63510	1665.0	34583	5054.9
2010	71642	1891.9	39265	5730.1
2011	64378	1713.8	34362	5025.7
2012	83014	2226.2	46129	6766.2
2013	104868	2820.8	57197	8369.6
2014	96151	2585.1	45123	6501.3
2015	109557	2940.9	60213	8468.6
2016	102159	2740.7	49916	6875.0
2017	89756	2407.6	45954	6219.1
2018	102424	2748.6	53089	7081.5

ინფექციური დაავადებებით ბავშვთა ჰოსპიტალიზაციის ძირითად მიზეზებს წარმოადგენდა. კერძოდ, 0-15 წლამდე ასაკის ბავშვებში წარმოადგენდა ინფექციებით ჰოსპიტალიზაციის წილი ინფექციურ დაავადებებში 54.6%-ს, ხოლო 0-1 წლამდე ასაკის ბავშვებში – 55.0%-ს შეადგენდა.

ცხრილი 5.2 ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობები, სტაციონარული მომსახურება, საქართველო

	2017			2018		
	სტაციონარიდან გავიდა	მათ შორის გარდაიცვალა	ლეტალობა %	სტაციონარიდან გავიდა	მათ შორის გარდაიცვალა	ლეტალობა %
ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობები	24621	303	1.2	31152	344	1.1
<i>მათ შორის</i>						
ნაწლავური ინფექციები	11849	8	0.1	14075	19	0.1
რესპირაციული ტუბერკულოზი	1507	8	0.5	1563	23	1.5
მენინგოკოკური ინფექცია	19	2	10.5	15	2	13.3
სეპტიცემია	783	178	22.7	1093	181	16.6
ვირუსული ჰეპატიტი	1302	46	3.5	1870	57	3.0
ადამიანის იმუნოდეფიციტის ვირუსით (აივ) გამოწვეული ავადმყოფობა	750	23	3.1	900	29	3.2

ცხრილი 5.3 ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობები, 0–15 წლამდე ასაკის ბავშვთა სტაციონარული მომსახურება, საქართველო

	2017				2018			
	სტაციონარიდან გავიდა		მათ შორის 0-1 წლამდე		სტაციონარიდან გავიდა		მათ შორის 0-1 წლამდე	
	სულ	ლეტალობა	სულ	ლეტალობა	სულ	ლეტალობა	სულ	ლეტალობა
ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობები	13725	0.4	3053	1.8	16814	0.1	3635	0.2
<i>მათ შორის</i>								
ნაწლავური ინფექციები	7759	0.0	1973	0.1	9192	0.03	2024	0.0
რესპირაციული ტუბერკულოზი	64	0.0	3	0.0	61	0.0	2	0.0
მენინგოკოკური ინფექცია	19	10.5	4	25.0	12	8.3	5	0.0

**ცხრილი 5.4 ზოგიერთი შეტყობინებას დაქვემდებარებული ავადმყოფობები,
ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე, საქართველო, 2018**

	სულ		მ.შ. ბავშვები	
	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
დიფთერია	0	0.0	0	0.0
ყივანახველა	558	15.0	485	64.7
ტეტანუსი	7	0.2	1	0.1
მწვავე დუნე დამბლა	7	0.2	7	0.9
წითელა	2199	59.0	828	110.4
წითურა	0	0.0	0	0.0
ყბაყურა	31	0.8	26	3.5
მწვავე ვირუსული ჰეპატიტი A	2	0.1	0	0.0
მწვავე ვირუსული ჰეპატიტი B	57	1.5	0	0.0
ქრონიკული ვირუსული ჰეპატიტი B	1546	41.5	0	0.0
ჰეპატიტი C	8571	230.0	17	2.3
სხვა ვირუსული ჰეპატიტები	48	1.3	2	0.3
სხვა სალმონელოზი	302	8.1	102	13.6
შიგელოზი	589	16.2	517	69.0
ენტეროჰემორაგიული ეშერიხიოზი	63	1.7	19	2.5
სავარაუდო საკვებისმიერი მოშხამვა	36826	988.2	14349	1914.0
ბოტულიზმი	14	0.4	0	0.0
სავარაუდო ინფექციური წარმოშობის დიარეები	18604	499.2	11963	1595.7
ტულარემია	0	0.0	0	0.0
ჯილეხი	25	0.7	1	0.1
ბრუცელოზი	175	4.7	24	3.2
ლაიმის დაავადება (ბორელიოზი)	400	10.7	81	10.8
პოქსვირუსებით გამოწვეული დაავადებები	34	0.9	1	0.1
Q ცხელება, პარტახტიანი ტიფი, ლაქოვანი ცხელება და სხვა რიკეტსიოზები	4	0.2	0	0.0
ცოფი	2	0.1	0	0.0
სავარაუდო ვირუსული ჰემორაგიული ცხელებები	13	0.3	1	0.1
ჰანტავირუსული ინფექცია	26	0.7	3	0.4
ყირიმ - კონგოს ჰემორაგიული ცხელება	12	0.3	0	0.0
ლეპტოსპიროზი	203	5.5	7	0.9
ქუნთრუშა	1979	53.1	1876	250.2
ჩუტყვავილა	10196	273.6	8774	1170.3
ვირუსული მენინგიტი	20	0.5	13	1.7
ბაქტერიული მენინგიტი	107	2.9	28	3.7
მენინგოკოკცემია	14	0.4	12	1.6
N. meningitidis გამოწვეული მენინგიტი	2	0.1	1	0.1
S.pneumoniae გამოწვეული ინფექცია	3	0.1	1	0.1
S. pneumoniae გამოწვეული მენინგიტი	6	0.2	4	0.5
M. tuberculosis გამოწვეული მენინგიტი	43	1.2	0	0.0
აგრისშემდგომი უჩვეულო რეაქციები და გართულებები	12	0.3	7	0.9
საშარდე გზების ნოზოკომიური ინფექცია	48	1.3	3	0.4
ნოზოკომიური პნევმონია	384	10.3	16	2.1
ნოზოკომიური ბაქტერიემია (სეფსისი)	36	1.0	13	1.7
ქირურგიული ჩარევის მიდამოს ინფექცია	63	1.7	5	0.7
ლეიშმანიოზი	51	1.4	34	4.5
ექინოკოკოზი	71	1.9	4	0.5
მალარია (მალარიის 9 შემთხვევა იყო შემოტანილი)	0	0.0	0	0.0
ტრიქინელოზი	4	0.1	0	0.0
ამეზიაზი	56	1.5	14	1.9
ფასციოლოზი	16	0.4	2	0.3
სოკოთი მოშხამვა	90	2.4	16	2.1
შხამიანი ქვეწარმავლის ნაკბენი	134	3.6	22	2.9

ფილტვის და ფილტვგარეშე ტუბერკულოზი

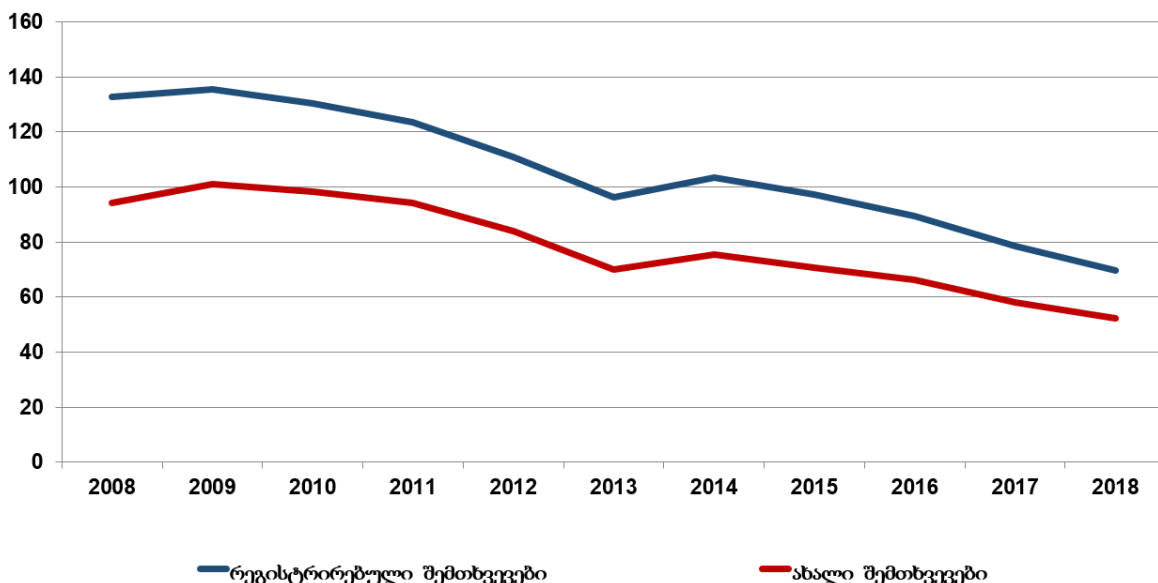
ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის შეფასებით, ისევე როგორც ადგილობრივი მონაცემების თანახმად, საქართველოში უკანასკნელ წლებში აღინიშნება ტუბერკულოზის გავრცელების მაჩვენებლების კლების ტენდენცია, თუმცა მაჩვენებელი მნიშვნელოვნად აღემატება ევროპის რეგიონის და ევროკავშირის ქვეყნების მაჩვენებლებს. 2018 წელს აღირიცხა ყველა ფორმის ტუბერკულოზის 2590 შემთხვევა, მათ შორის 2320 ახალი და რელაფს-შემთხვევა.

ცხრილი 5.5 ტუბერკულოზის ახალი შემთხვევები, საქართველო

	ტუბერკულოზის ყველა ფორმა				ფილტვის ტუბერკულოზი			
	ახალი შემთხვევები	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები და რეციდივები	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები და რეციდივები	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე
2008	4148	94.3	4318	98.2	2931	66.6	3195	72.6
2009	4457	101.0	4757	107.8	3174	72.0	3449	78.2
2010	4383	98.4	4679	105.1	3228	72.5	3519	79.0
2011	4223	94.2	4554	101.6	3167	70.6	3490	77.8
2012	3778	84.1	3942	87.8	2834	63.1	2995	66.7
2013	3133	69.8	3434	76.5	2412	53.8	2693	60.0
2014	2807	75.3	3200	85.9	2149	57.7	2496	67.0
2015	2622	70.5	3152	84.8	2006	54.0	2483	66.8
2016	2463	66.2	2983	80.2	1901	51.1	2371	63.7
2017	2164	58.0	2597	69.6	1687	45.3	2068	55.5
2018	1944	52.2	2320	62.3	1527	40.9	1863	50.0

ყველა ფორმის ტუბერკულოზის რეგისტრირებული შემთხვევების მაჩვენებელმა 100000 მოსახლეზე 69.5 შეადგინა, მათ შორის ახალი და რელაფს-შემთხვევების მაჩვენებელმა - 62.3, რაც 10%-ით ნაკლებია წინა წელთან შედარებით (სურათი 5.3).

სურათი 5.3 ტუბერკულოზით ავადობა 100000 მოსახლეზე, საქართველო

წყარო: დკსჯეც; ტუბერკულოზისა და ფილტვის დაავადებათა ეროვნული ცენტრი

ცხრილი 5.6 **ტუბერკულოზის გავრცელების მაჩვენებლები 100000 მოსახლეზე, საქართველო**

	ტუბერკულოზის ყველა ფორმა		მშ ფილტვის ტუბერკულოზი	
	რეგისტრირებული შემთხვევები	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე
2008	5836	132,7	4471	116.2
2009	5978	135,5	4587	120.3
2010	5796	130,2	4524	119.5
2011	5533	123,4	4369	116.3
2012	4974	110,8	3905	104.7
2013	4319	96,2	3502	94.2
2014	3850	103.3	3094	83.2
2015	3611	97,1	2916	78.3
2016	3330	89.5	2709	72.7
2017	2927	78.5	2373	63.7
2018	2590	69.5	2118	56.8

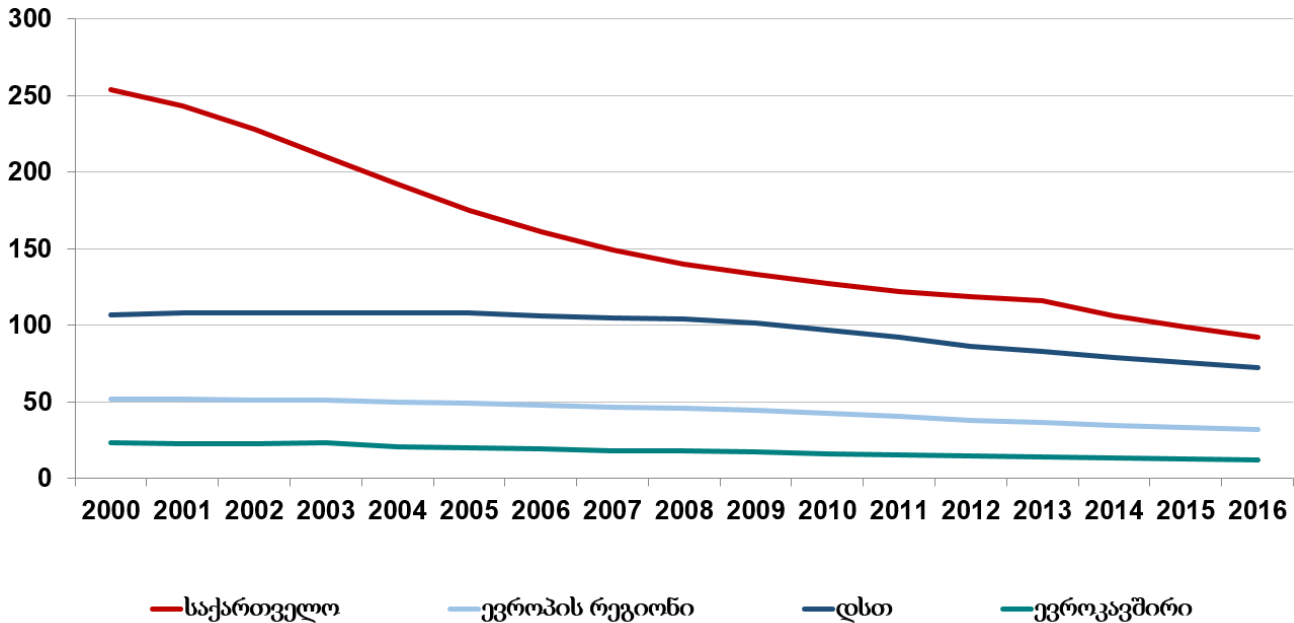
ცხრილი 5.7 **ფილტვარეშე ტუბერკულოზის რეგისტრირებული შემთხვევების რაოდენობა ლოკალიზაციის მიხედვით, საქართველო**

	2015		2016		2017		2018	
	რაოდენობა	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	რაოდენობა	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	რაოდენობა	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	რაოდენობა	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე
ფილტვარეშე ტუბერკულოზის შემთხვევები	694	18.7	620	16.7	551	14.7	472	12.7
ტვინის გარსების ტუბერკულოზი	50	1.3	61	1.6	49	1.3	45	1.2
ძვალ-სახსართა ტუბერკულოზი	118	3.2	105	2.8	99	2.7	71	1.9
უროგენიტალური ტუბერკულოზი	102	2.7	75	2.0	49	1.3	63	1.7
ტუბერკულოზური პლევრიტი	233	6.3	182	4.9	169	4.5	163	4.4
ლიმფური კვანძების და სხვა ორგანოთა ტუბერკულოზი	191	5.1	197	5.3	185	4.9	130	1.4

ტუბერკულოზის ახალი შემთხვევებისა და რეციდივების 2.0% დაფიქსირებულია პენიტენციურ სისტემაში (2017 წელს - 2.8%). 2018 წელს ყველა ფორმის ტუბერკულოზის ახალი შემთხვევების 78,6% ფილტვის ტუბერკულოზზე მოდიოდა.

ტუბერკულოზის გავრცელების მაჩვენებლების კლების მიუხედავად, საქართველოს მაჩვენებელი მნიშვნელოვნად აღემატება ევროპის რეგიონის და ევროკავშირის ქვეყნების მაჩვენებლებს (სურათი 5.4).

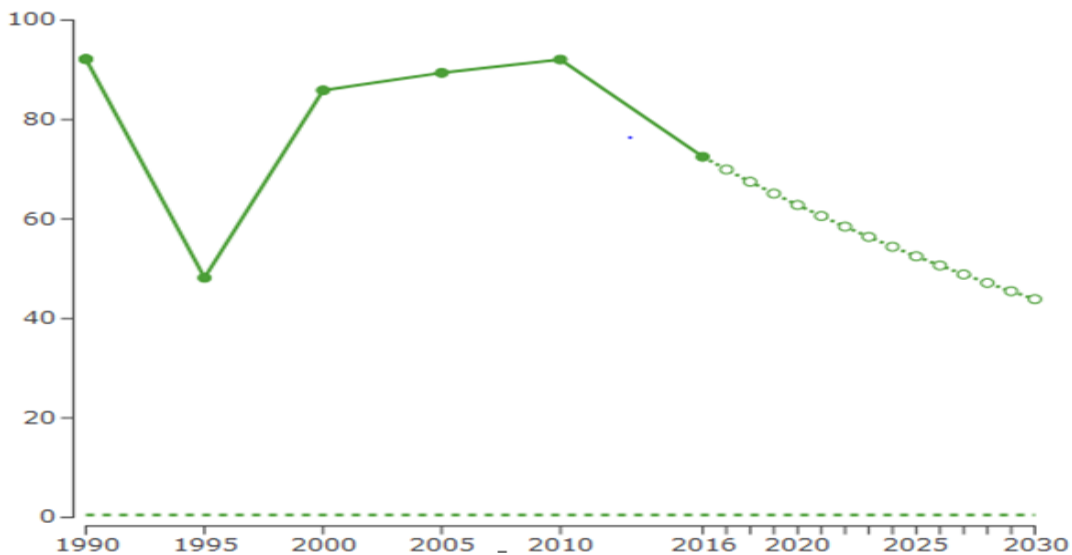
სურათი 5.4 ტუბერკულოზის ინციდენტობა, ჯანმო-ს შეფასება

წყარო: ჯანმოს მონაცემთა ბაზა „ჯანმრთელობა ყველასათვის“

ვაშინგტონის უნივერსიტეტის ჯანმრთელობის გაზომვების და შეფასებების ინსტიტუტის პროგნოზული გათვლებით, საქართველოში მოსალოდნელია ტუბერკულოზით ავადობის კლების ტენდენცია (სურათი 5.5).

სურათი 5.5 ტუბერკულოზის ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე, საქართველო

წყარო: <http://www.thelancet.com/lancet/visualisations/gbd-SDGs>

საქართველოში 2005 წელს ფილტვის ტუბერკულოზის ახალი ბაქტერიაგამომყოფი ფორმების წარმატებული მკურნალობის მაჩვენებელი მხოლოდ 64.1%-ს შეადგენდა, 2014 და 2015 წლის კოჰორტის მაჩვენებლები 81%-ს, ხოლო 2017 წელს - 85%-ს (2016 წლის კოჰორტა) გაუტოლდა. 2018 წლის (2017 წლის კოჰორტა) წინასწარი მონაცემებით აღნიშნული მაჩვენებელი 82%-ია, დაზუსტებული მონაცემები ხელმისაწვდომი იქნება 2020 წლის დასაწყისში.

ცხრილი 5.8

12 თვის წინ რეგისტრირებული ფილტვის ახალი მგბ+ ტუბერკულოზის მკურნალობის შედეგები, საქართველო

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
რეგისტრირებულ შემთხვევათა რაოდენობა	2143	2028	1647	1332	1003	782	725	604
მათ შორის %								
განკურნება	67.0	68.3	65.6	64.1	73.0	77.1	77.3	77
დასრულებული მკურნალობა	9.5	7.7	8.8	7.1	7.9	6.0	6.6	5
უშედეგო მკურნალობა	1.9	3.1	4.3	3.8	4.6	4.6	3.7	6
გარდაიცვალა	2.9	2.3	2.0	3.2	4.2	4.3	3.4	4
შეწყვეტილი მკურნალობა	6.7	5.1	5.5	6.6	7.7	6.5	6.7	5
შეუფასებელი შემთხვევები	1.4	1.2	2.3	2.9	2.7	1.4	2.0	3

მულტირეზისტენტული ტუბერკულოზის (MDR-TB) 10%-ში ექსტენსიურად რეზისტენტული ტუბერკულოზი აღინიშნება (XDR-TB), რასაც ჩვენს ქვეყანაში ზრდის ტენდენცია აქვს. 2017 წლის მონაცემებით ის 15%-ს, ხოლო 2018 წელს – 18%-ს შეადგენდა.

აივ ინფექციის მქონე პაციენტთა წილი MDR შემთხვევების 7%-ს შეადგენს. 2018 წელს RR/MDR ტუბერკულოზის ახალი და ნამკურნალები შემთხვევების ხვედრითი წილი ტუბერკულოზის საერთო შემთხვევებში 10.4% და 23.0% იყო.

ქვეყანაში I და II რიგის მედიკამენტებზე ხელმისაწვდომობა უნივერსალურია. ტუბერკულოზის სამკურნალო ახალი მედიკამენტები (დელამანიდი და ბედაქილინი) ხელმისაწვდომია ტუბერკულოზის სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში.

სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემებით, 2018 წელს ტუბერკულოზი, როგორც სიკვდილის პირველადი მიზეზი, აღირიცხა 92 შემთხვევაში, ტუბერკულოზით გამოწვეული სიკვდილიანობის მაჩვენებელი 100 000 მოსახლეზე 2.5 იყო (2017 წ. - 1.9).

აივ-შიდსი

საქართველო აივ ინფექცია/შიდსის ზოგად მოსახლეობაში გავრცელების თვალსაზრისით დაბალი პრევალენტობის ქვეყნებს მიეკუთვნება, თუმცა მაღალი რისკის ჯგუფში (მსმ) აივ ინფექციას აქვს კონცენტრირებული გავრცელების სახე. უკანასკნელ წლებში საქართველოში აივ-ინფექციის ინციდენტობის მაჩვენებელი მზარდი დინამიკით ხასიათდება. 2018 წელს საქართველოში აღირიცხა აივ-ის 672 ახალი შემთხვევა (მაჩვენებელი 100 000 მოსახლეზე – 18.0), რაც წინა წელთან შედარებით 6.5%-იან ზრდაზე მიუთითებს.

გლობალური ფონდის აივ/შიდსის სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში 2018 წელს სულ ჩატარებულ იქნა 188 142 ტესტი (2017 წ. – 77 800 ტესტი), მათ შორის 3 315 ტესტი ჩატარდათ ბავშვებს.

სხვადასხვა სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში (დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობის, უსაფრთხო სისხლის და აივ-ინფექცია შიდსის პროგრამები) ბოლო წლებში მიმდინარეობდა ორსულთა, დონორთა, მაღალი ქცევითი რისკისა და სხვა ჯგუფების, მ.შ. პენიტენციურ სისტემაში მყოფი ბრალდებულების/მსჯავრდებულების ნებაყოფლობითი შემოწმება აივ/შიდსზე.

გლობალური ფონდის პროგრამის ფარგლებში კი მაღალი ქცევითი რისკის ჯგუფების წარმომადგენლებს (ინექციური ნარკოტიკების მომხმარებლები, კომერციული სექს მუშაკი-ქალები, მამაკაცთან სექსის მქონე კაცები) მიეწოდებოდა აივ პრევენციული პაკეტით განსაზღვრული მომსახურებები, მათ შორის აივ ნებაყოფლობითი კონსულტირება და ტესტირება.

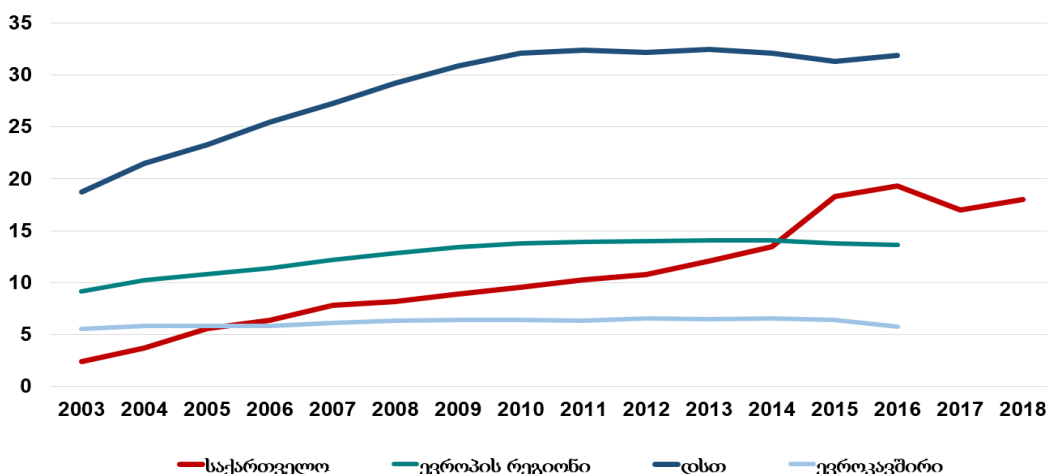
გაეროს 90-90-90 სამიზნეებთან (აივ ინფიცირებულთა 90%-მა იცის საკუთარი ინფიცირების შესახებ; აივ ინფიცირებულთა 90% იღებს არვ მკურნალობას; მკურნალობაზე მყოფ აივ ინფიცირებულთა 90%-ში მიღწეულია აივ სუპრესია - სისხლში აივ ვირუსის ნულოვანი დონის შენარჩუნება) მიმართებაში ქვეყანას მნიშვნელოვანი პოზიციები აქვს მეორე და მესამე სამიზნეზე, თუმცა ჩამორჩება პირველ 90-თან დაკავშირებით. კერძოდ, 2018 წელს აივ ახალი შემთხვევების 40.6% დიაგნოსტირებულია შიდსის სტადიაზე.

რეგიონის სხვა ქვეყნებთან მიმართებაში, საქართველოში მაღალია გაეროს მეორე და მესამე 90 სამიზნეების შესრულება - ანტირეტროვირუსულ მკურნალობაში აივ ინფიცირებულთა ჩართვისა და ვირუსული სუპრესიის მიღწევის მაჩვენებლები.

სახელმწიფო და გლობალური ფონდის დაფინანსებით უზრუნველყოფილია შიდსით დაავადებულთა უნივერსალური ხელმისაწვდომობა (აფხაზეთის მოსახლეობის ჩათვლით) ანტირეტროვირუსულ პრეპარატებზე.

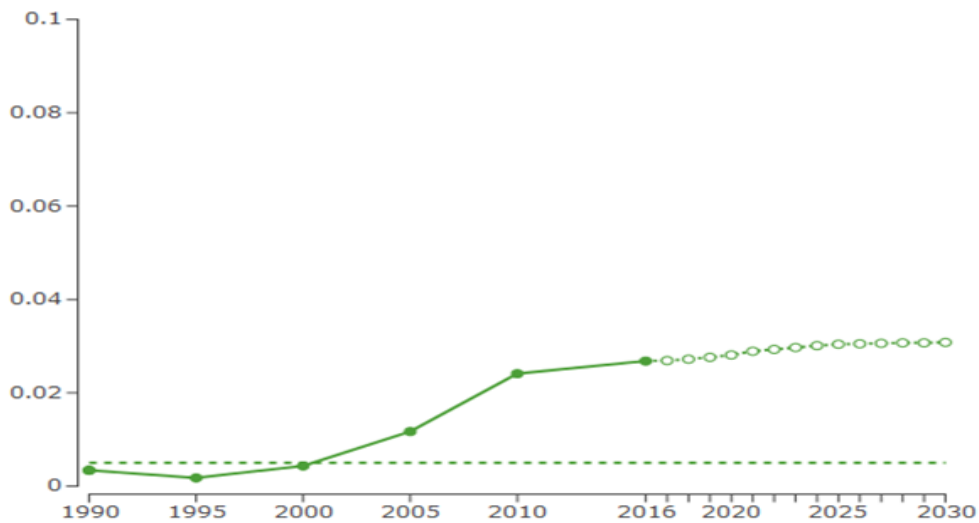
საქართველოს ანტირეტროვირუსული მკურნალობის პროგრამა აღიარებულია ერთ-ერთ საუკეთესოდ აღმოსავლეთ ევროპისა და ცენტრალური აზიის რეგიონში. პროგრამა ხასიათდება მაღალი მოცვით, მდგრადობით, მიწოდებული სერვისების მაღალი ხარისხით ქვეყნის მასშტაბით. საქართველომ რეგიონში ერთ-ერთმა პირველმა დანერგა „მკურნალობა ყველასათვის“ სტრატეგია, რაც აივ/შიდს-ით დაავადებულებში მკურნალობის დაწყებას გულისხმობს CD4 უჯრედების რაოდენობის მიუხედავად, რაც მნიშვნელოვნად აუმჯობესებს მკურნალობის გამოსავალს და ხელს უწყობს ქვეყანაში აივ/შიდსის გავრცელების ტემპის შეჩერებას (სურათი 5.6, სურათი 5.7, სურათი 5.8).

სურათი 5.6 აივ ინფექციის ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე

წყარო: ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის მონაცემთა ბაზა „ჯანმრთელობა ყველასათვის“

სურათი 5.7 აივ ინფექციის ინციდენტობა 1000 მოსახლეზე, საქართველო

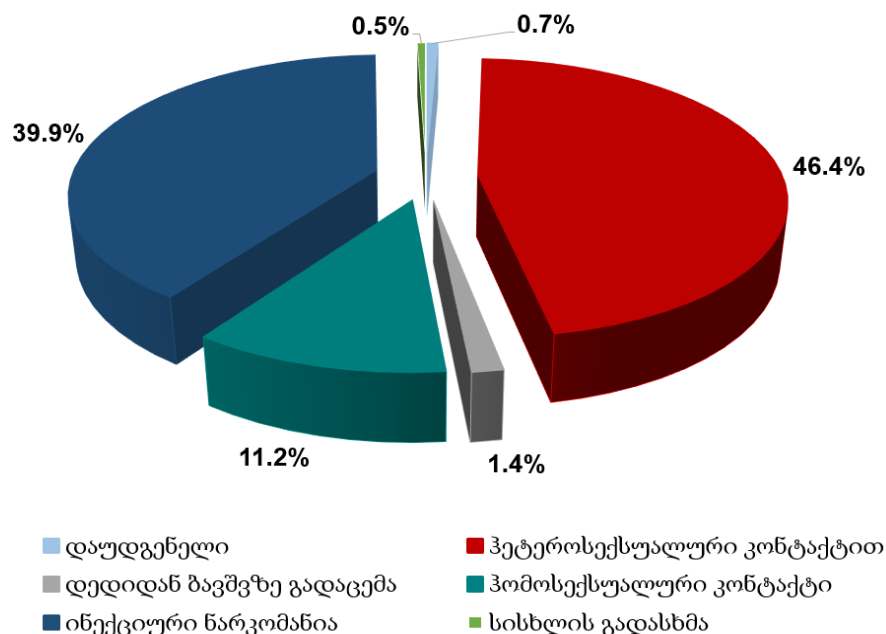
წყარო: <http://www.thelancet.com/lancet/visualisations/gbd-SDGs>

ცხრილი 5.9 აივ ინფექციის ახალი შემთხვევების განაწილება გადაცემის გზების მიხედვით, საქართველო

გადაცემის გზა	2017	2018
ნარკოტიკის ინექციური მოხმარება	23.5	16.2
ჰეტეროსექსუალური სქესობრივი კონტაქტი	54.0	62.8
ჰომოსექსუალური სქესობრივი კონტაქტი	20.6	19.5
ვერტიკალური გადაცემა (დედიდან შვილზე)	0.5	0.00
სისხლის ან სისხლის პროდუქტების გადასხმა	0.8	0.9
დაუდგენელი	0.6	0.6

წყარო: ინფექციური პათოლოგიის, შიდსის და კლინიკური იმუნოლოგიის სპ ცენტრი

სურათი 5.8 აივ ინფიცირებულთა განაწილება გადაცემის გზების მიხედვით

წყარო: ინფექციური პათოლოგიის, შიდსის და კლინიკური იმუნოლოგიის სპ ცენტრი

ცხრილი 5.10 აივ/შიდსის ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე, საქართველო

	1990	2000	2010	2015	2016	2017	2018
სულ	0	2.0	6.7	15.1	19.3	16.9	18.0
მათ შორის 15-24 წლის მოსახლეობა	0	1.6	2.8	9.1	14.5	14.1	25.4

ცხრილი 5.11 აივ-ინფექციის ახლად გამოვლენილი შემთხვევები სქესის მიხედვით, საქართველო

	2016		2017		2018	
	სულ	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	სულ	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	სულ	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
კაცი	558	31.3	499	27.9	513	28.6
ქალი	161	8.3	132	6.8	159	8.2
ორივე სქესი	719	19.3	631	16.9	672	18.0

ცხრილი 5.12 აივ-ინფექციის ახალი შემთხვევების განაწილება გადაცემის გზების მიხედვით, საქართველო

	2016		2017		2018	
	რაოდენობა	%	რაოდენობა	%	რაოდენობა	%
ნარკოტიკების ინექციური მომხმარება	218	30.3	148	23.5	109	16.2
ჰეტეროსექსუალური სქესობრივი კონტაქტები	370	51.5	341	54.0	422	62.8
ჰომოსექსუალური სქესობრივი კონტაქტები	121	16.8	130	20.6	131	19.5
სისხლის ან სისხლის პროდუქტების გადასხმა	2	0.3	5	0.8	0	0.00
ვერტიკალური გადაცემა	4	0.6	3	0.5	6	0.9
დაუდგენელი	4	0.6	4	0.6	4	0.6
სულ	719	100.0	631	100.0	672	100.0

ცხრილი 5.13 შიდსით დაავადებულებში ლეტალობა სიკვდილის მიზეზების მიხედვით, საქართველო

	2016		2017		2018	
	გარდაიცვალა	%	გარდაიცვალა	%	გარდაიცვალა	%
აივ-თან დაკავშირებული	81	63.3	77	55.4	74	54.8
დაუკავშირებელი	37	28.9	25	18.0	33	24.4
უცნობი	10	7.8	37	26.6	28	20.7
სულ	128	100.0	139	100.0	135	100.0

2018 წელს გაგრძელდა 2017 წელს დაწყებული აივ ექსპოზიციამდე არც პროფილაქტიკური მკურნალობის პილოტური პროგრამა (PrEP) მსმ პოპულაციის წარმომადგენლებისთვის, რაც შესაძლებლობას იძლევა არც პროფილაქტიკური მკურნალობის ფონზე თავიდან ავიცილოთ მაღალი რისკის მქონე პირების აივ ინფიცირება. დაგეგმილია პროგრამის გეოგრაფიული ხელმისაწვდომობისა და მასში სხვა მაღალი რისკის პოპულაციების ჩართვა.

ვირუსული ჰეპატიტი C (HCV)

არსებულ მონაცემებზე დაყრდნობით, საქართველო C ჰეპატიტის მაღალი გავრცელების მქონე ქვეყნებს შორისაა. თუმცა აღნიშნულის მიზეზი საფუძვლიანად შესწავლილი არ არის. უახლესი პოპულაციური სეროპრევალენტობის კვლევის მიხედვით, საქართველოს მოზრდილ მოსახლეობაში C ჰეპატიტის გავრცელების მაჩვენებელი 7,7%-ია, აქტიური დაავადება კი 5,4%-ს აქვს. აღნიშნული კვლევა ჩატარდა დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრისა (დკსჯეც) და აშშ-ს დაავადებათა კონტროლისა და პრევენციის ცენტრების (CDC) მიერ, 2015 წლის მაისი-აგვისტოს პერიოდში.

C ჰეპატიტის ელიმინაციის პროგრესი

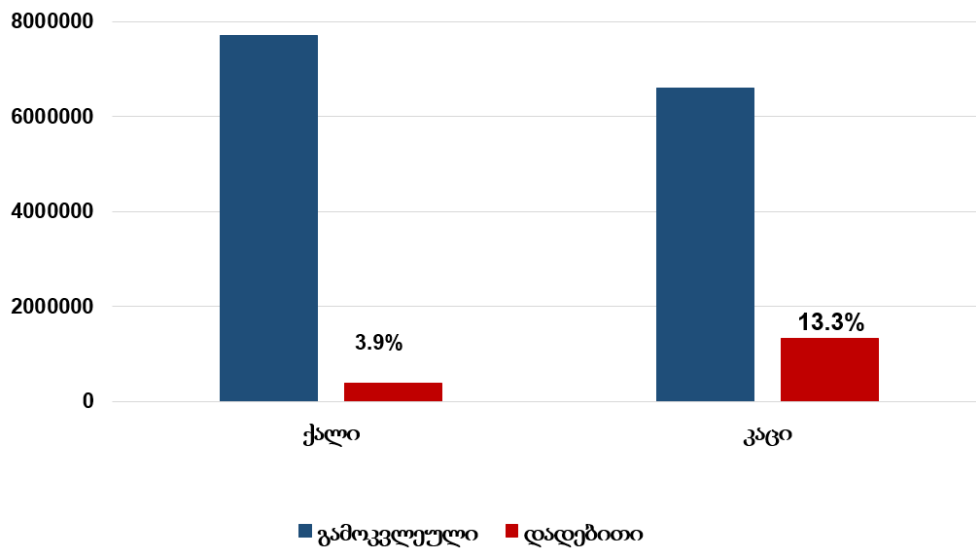
- საქართველოს მთავრობამ, CDC-ისა და სხვა საერთაშორისო პარტნიორების მხარდაჭერით, გამოავლინა ძლიერი პოლიტიკური ნება C ჰეპატიტთან საბრძოლველად. C ჰეპატიტის ელიმინაციის სახელმწიფო პროგრამა ამოქმედდა 2015 წელს.
- უკანასკნელი რამდენიმე წლის განმავლობაში, საქართველოს მთავრობამ არსებითად გააძლიერა ძალისხმევა C ჰეპატიტის წინააღმდეგ საბრძოლველად, ისეთი ეროვნული პროგრამების დანერგვით, როგორიცაა აივ/HCV კოინფექციის მქონე პაციენტებში C ჰეპატიტის უფასო მკურნალობა (2011 წლიდან გლობალური ფონდის აივ/შიდსის პროგრამის ფარგლებში); სასჯელაღსრულების სისტემაში C ჰეპატიტის უფასო მკურნალობა; ზოგადი მოსახლეობისთვის პეგილირებული ინტერფერონისა და რიბავირინის კომბინაციაზე 60%-იანი ფასდათმობა.
- 2014 წლის თებერვალში, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრომ, ამერიკელ პარტნიორებთან ერთად, საფუძველი ჩაუყარა საქართველოში C ჰეპატიტზე რეაგირების გაძლიერების ინიციატივას.
- 2014 წელს საქართველოს მთავრობამ წამოიწყო მოლაპარაკება ფარმაცევტულ კომპანია „გილუადთან“, რომელიც გლობალური ლიდერია პირდაპირი მოქმედების ანტივირუსული პრეპარატების (მათ შორის სოფოსბუვირისა და ლედიპასვირი/სოფოსბუვირის ფიქსირებულდოზიანი კომბინაციის) კვლევასა და წარმოებაში.
- საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერ შედგა სპეციალური კომისია, რომელიც უზრუნველყოფს C ჰეპატიტის ელიმინაციის პროგრესის კოორდინირებას. გარდა ამისა, შემუშავდა C ჰეპატიტის ელიმინაციის სამოქმედო გეგმის მოკლევადიანი/გადაუდებელი ღონისძიებების ეროვნული პროგრამა. C ჰეპატიტის ელიმინაციის ეროვნული სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის შესაბამისი პროგრესის მეთვალყურეობის მიზნით შეიქმნა ექსპერტთა სამუშაო ჯგუფი.
- 2015 წლის 21 აპრილს მომზადდა და ხელი მოეწერა ურთიერთშეთანხმების მემორანდუმს საქართველოს მთავრობასა და ფარმაცევტულ კომპანია „გილუადს“ შორის.
- CDC-თან ერთად, ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის გაიდლაინებზე დაყრდნობით შემუშავდა ელიმინაციის სტრატეგიული გეგმა 2016-2020, რომელიც საქართველოს მთავრობამ 2016 წლის 18 აგვისტოს დაამტკიცა. სტრატეგია ითვალისწინებს 2020 წლისთვის დასახულ შემდეგ სამიზნეებს:
 - ✓ HCV ინფიცირებულ პირთა 90%-ის გამოვლენა.
 - ✓ გამოვლენილთა 95%-ის მკურნალობაში ჩართვა მკურნალობაზე მყოფთა 95%-ის განკურნება.
- 2016 წელს შეიქმნა C ჰეპატიტის კლინიკური და სამეცნიერო კომიტეტი. კლინიკური კომისიის მიერ შემუშავდა C ჰეპატიტის კლინიკური მართვის ეროვნული გაიდლაინი. 2018 წლის ივლისის მდგომარეობით, სამეცნიერო კომიტეტმა განიხილა 46 და დაამტკიცა 38 კვლევა. კლინიკური კომიტეტის მიერ, WHO, EASL და AASLD-ის

გაიდლაინების საფუძველზე, შემუშავდა HCV-ის მკურნალობის ქართული პროტოკოლი და გაიდლაინები. ბრიტანეთის სამედიცინო ჟურნალის (BMJ) ქართულ პორტალზე ხელმისაწვდომია HCV-ის დიაგნოსტიკისა და მკურნალობის მსოფლიო საუკეთესო გამოცდილება.

- საქართველოში C ჰეპატიტის ელიმინაციის პროგრესი ყოველწლიურად საერთაშორისო სამეცნიერო საზოგადოების განხილვის თემაა ევროპის ღვიძლის შემსწავლელი ასოციაციის (EASL) კონგრესზე. ამავე თემას ეძღვნება საქართველოში ტრადიციად ქცეული C ჰეპატიტის ელიმინაციის სამუშაო შეხვედრა, რომელიც იმართება ყოველ გაზაფხულზე. 2016 წლიდან, ყოველი წლის ბოლოს ტარდება საერთაშორისო ექსპერტებისგან შემდგარი ტექნიკურ მრჩეველთა ჯგუფის შეხვედრა, რომლის მიზანია არსებული მიღწევებისა და გამოწვევების შეჯამება და სამომავლო რეკომენდაციების შემუშავება.
- 2017 წლის 1 ნოემბერს, ბრაზილიაში, ჰეპატიტების მსოფლიო სამიტზე, C ჰეპატიტის ელიმინაციის პროცესში შეტანილი წვლილისთვის საქართველოს მიენიჭა „NOhep Visionary“-ს საპატიო სტატუსი. შეხვედრაზე კიდევ ერთხელ გაესვა ხაზი ელიმინაციის პროგრამის მიღწევებს და საქართველო დასახელდა სანიმუშო და მისაბამ მაგალითად სხვა ქვეყნებისთვის.
- დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის მხარდაჭერით დაარსდა „C ჰეპატიტისგან განკურნებულ პაციენტთა ასოციაცია“, რომლის მიზანია C ჰეპატიტის ელიმინაციის პროგრამის წარმატებული განხორციელების ხელშეწყობა, მოსახლეობაში ვირუსული ჰეპატიტების ირგვლივ ცნობიერების ამაღლება, ჰეპატიტთან ასოცირებული სტიგმისა და დისკრიმინაციის შემცირება.
- C ჰეპატიტის სკრინინგის შესახებ არსებული მონაცემების თავმოყრის მიზნით შეიქმნა ელექტრონული მოდული, რომელშიც ინფორმაციას არეგისტრირებს C ჰეპატიტის სკრინინგის მიმწოდებელი ნებისმიერი დაწესებულება. იდენტიფიკატორად გამოყენებულია მოქალაქის პირადი ნომერი, რაც იძლევა კავშირის დამყარების საშუალებას სხვა ბაზებთან, როგორებიცაა HCV მკურნალობის ელექტრონული ბაზა, სისხლის დონორთა ელექტრონული მოდული, ჰოსპიტალიზაციის ელექტრონული მოდული და დაბადების რეგისტრი
- ქვეყანაში მიმდინარე ელიმინაციის პროგრამის პროგრესის განხილვას, ტრადიციულად, მიემდგვნა სპეციალური სესია EASL ღვიძლის საერთაშორისო კონგრესზე პარიზში
- 2019 წლის 11-13 თებერვალს, ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციამ თბილისში ჩაატარა პირველი რეგიონული საკონსულტაციო შეხვედრა ვირუსულ ჰეპატიტებზე ჯანმოს ევროპის რეგიონში - "მიღწევები ელიმინაციის გზაზე", რომელიც მიემდგვნა ვირუსული ჰეპატიტების გავრცელების დაძლევის პროცესში ქვეყნების მიერ მიღწეული პროგრესისა და გამოწვევების გადახედვასა და გამოცდილების გაზიარებას.
- 2019 წლის საერთაშორისო ღვიძლის კონგრესზე საქართველოს გადაეცა მსოფლიოში პირველი „ჰეპატიტთან ბრძოლის სანიმუშო ქვეყნის“ სტატუსი.

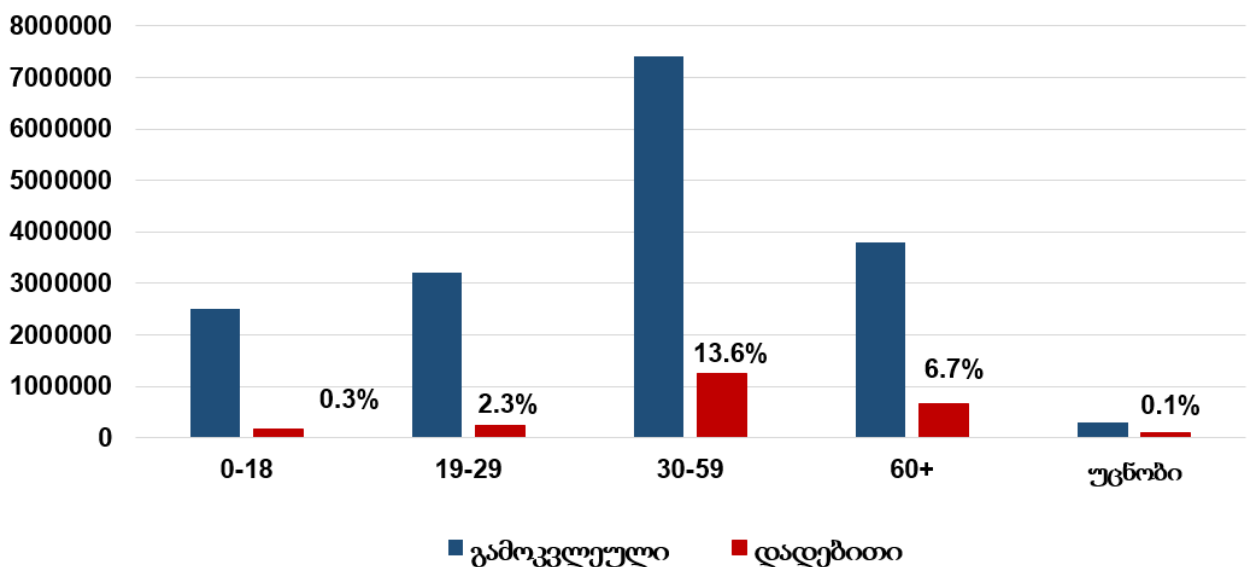
2019 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით, მოდულში რეგისტრირებულია 2.8 მილიონზე მეტი სკრინინგი, მათ შორის, ტესტირებულ პირთა რაოდენობა 1.7 მილიონზე მეტია, ხოლო დადებითობის მაჩვენებელი 7.82%-ია (სურათი 5.9, 5.10).

სურათი 5.9 სკრინინგით გამოკვლეულ პირთა რაოდენობა და გამოვლენის მაჩვენებელი სქესის მიხედვით

წყარო: დკსჯეც

სურათი 5.10 სკრინინგით გამოკვლეულ პირთა რაოდენობა ასაკობრივი ჯგუფების მიხედვით და გამოვლენის მაჩვენებელი

წყარო: დკსჯეც

ქვეყნის მასშტაბით 42 ცენტრი (მ.შ. ერთი – პენიტენციურ სისტემაში) ელიმინაციის პროგრამის ბენეფიციარებს სთავაზობს HCV დიაგნოსტიკისა და მკურნალობის სერვისებს. პროგრამის დაწყებიდან (2015 წლის აპრილი) 2019 წლის 30 ივნისამდე, 52053-მა პაციენტმა დაასრულა მკურნალობა. განკურნების მაჩვენებელი 98.1%-ს შეადგენს.

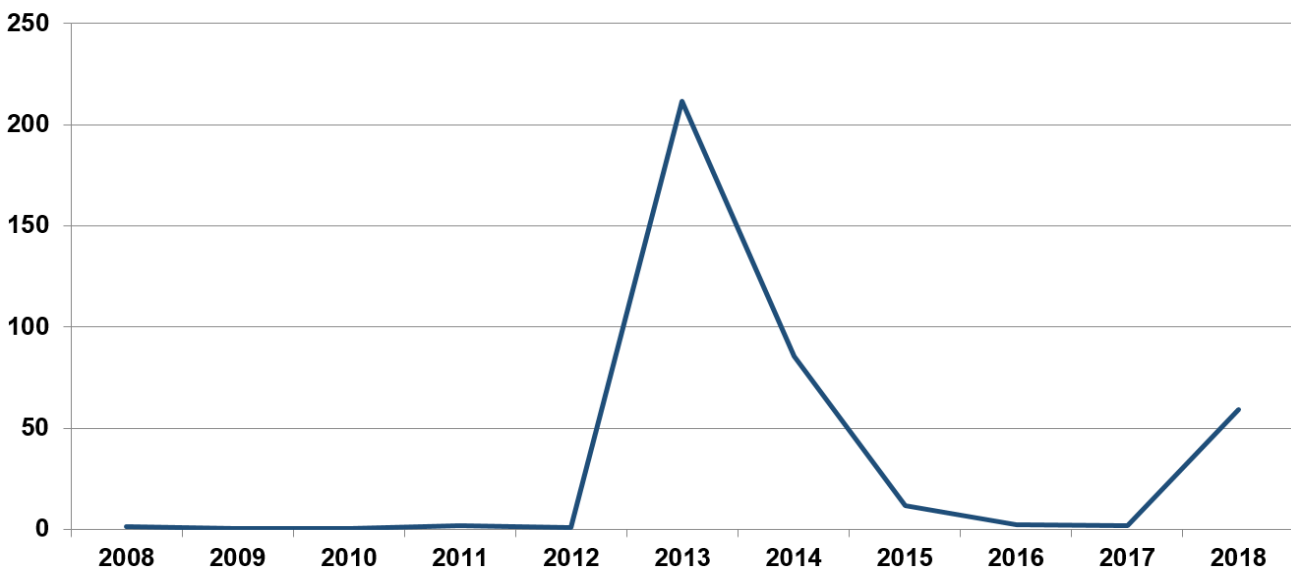
წითელა

საქართველოში წითელა სავალდებულო რეგისტრაციას და ეპიდზედამხედველობას ექვემდებარება. ქვეყანაში წითელათი ავადობის მნიშვნელოვანი მატება 2004 და 2013 წლებში დაფიქსირდა. 2013 წლის პიკი განპირობებულია 2008 წელს იმუნიზაციის მასობრივი კამპანიის წარუმატებლობით. აღნიშნულმა ხელი შეუწყო მოსახლეობის არაიმუნური ფენის დაგროვებას, რაც წითელათი ავადობის ეპიდემიური მატების პირობა გახდა. ავადობის ტვირთი, ძირითადად, 1 წლამდე და 15-30 წლის ასაკის მოსახლეობაში დაფიქსირდა.

2013 წლიდან, ეპიდემიის გავრცელების შეკავების მიზნით, განხორციელდა დამატებითი კამპანიური ღონისძიებები: 14 წლამდე ასაკის ბავშვთათვის წითელას საწინააღმდეგო აცრების კურსის დასრულება და დამატებითი აცრის ჩატარება 15-30 წლის ასაკის მოსახლეობის, სამედიცინო მუშაკებისა და სხვა სპეციფიკური კონტინგენტისთვის. 2013-2015 წლებში წითელა-წითურა-ყბაყურას საწინააღმდეგო ვაქცინის დამატებითი დოზა დაახლოებით 150 000 მოქალაქემ მიიღო. შედეგად, ქვეყანაში წითელათი ავადობამ მნიშვნელოვნად იკლო - 2015 წელს აღრიცხული იყო წითელას 431 შემთხვევა, 2016 წელს - 14 შემთხვევა. 2017 წელს წითელას შემთხვევათა რიცხვმა მოიმატა (94 შემთხვევა).

2018 წელს შემთხვევების (2017 წ. - 94; 2018 წ. - 2199) და, შესაბამისად, ინციდენტობის მნიშვნელოვანი ზრდა (2017 წ.-1.68, 2018 წ.-59.01) დაფიქსირდა (სურათი 5.11).

სურათი 5.11 წითელა, ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე

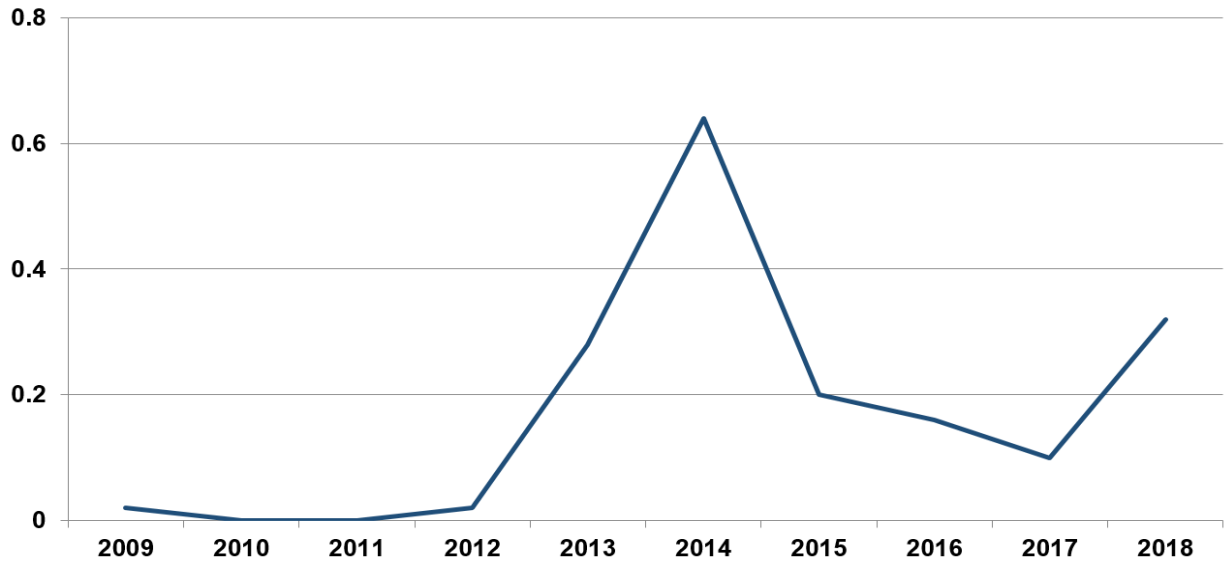
წყარო: დეკჯეც

ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელება

2014 წელს აღმოსავლეთ საქართველოში ადგილი ჰქონდა ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელების აფეთქებას. მთლიან მოსახლეობაში აღირიცხა ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელების 24 შემთხვევა (ინციდენტობა 100 000 მოსახლეზე - 0.64). გარდაიცვალა 4 ადამიანი (ლეტალობის მაჩვენებელი - 16.6). 2016 წელს ზედამხედველობა დამყარდა ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელების 41 საექვო შემთხვევაზე, მ.შ. ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელების დიაგნოზი დადასტურდა 6 შემთხვევაში, რომელთაგან 2

დასრულდა ლეტალურად (ორივე ახალი კერა - ამბროლაური და თერჯოლა). 2017 წელს 2016 წელთან შედარებით შემთხვევების რაოდენობა შემცირებულია - აღირიცხა 5 შემთხვევა. 2018 წელს ყირიმ-კონგოს 12 შემთხვევა აღირიცხა (სურათი 5.12).

სურათი 5.12 ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელება, ინციდენტობა 100 000 მოსახლეზე, საქართველო

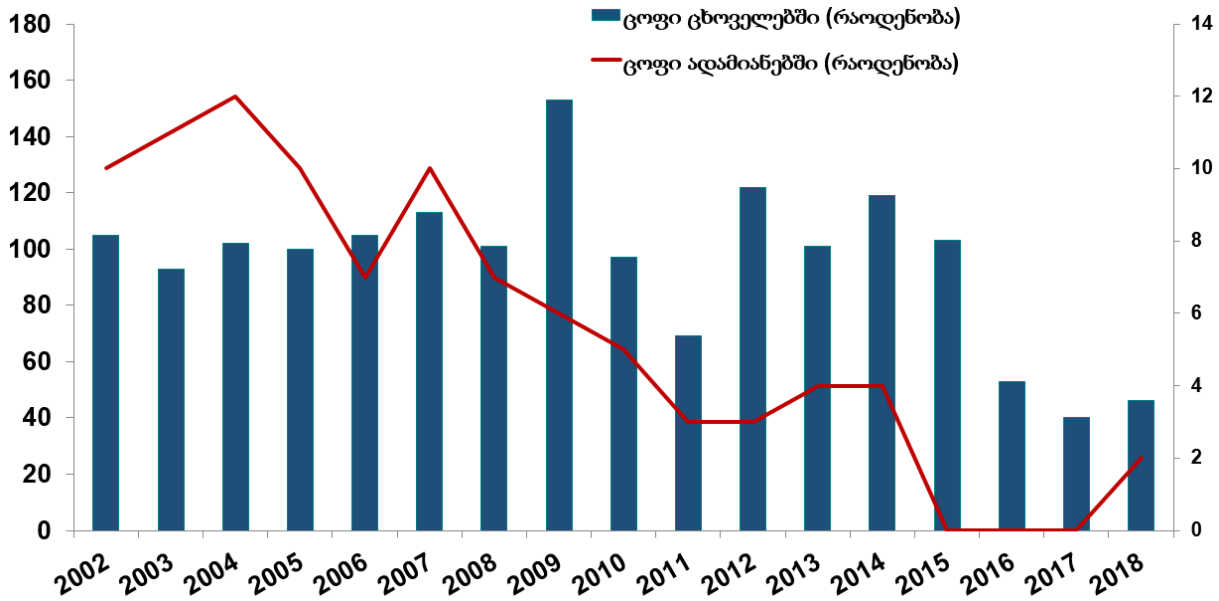
წყარო: დეკჯეც

ცოფი

ათი წლის განმავლობაში (1997-2006) საქართველოში რეგისტრირებული იყო ცოფის 96 შემთხვევა, ხოლო მომდევნო წლებში (2007-2014) - 42. ადამიანებში ცოფით დაინფიცირების მაქსიმალური რიცხვი - 21 შემთხვევა - დაფიქსირდა 1996 წელს.

ცოფის საწინააღმდეგო პროფილაქტიკური აცრა წელიწადში დაახლოებით 35000–49000 ადამიანს უტარდება. ანტირაბიული ვაქცინებითა და შრატით (იმუნოგლობულინი) უწყვეტი მომარაგების ფონზე, 2015 წელს პირველად იქნა მიღწეული ადამიანთა ცოფით დაავადების ნულოვანი მაჩვენებელი, რომელიც 2016-2017 წლებშიც იქნა შენარჩუნებული. 2018 წელს, სამი წლის ნულოვანი მაჩვენებლის შემდეგ, ცოფის 2 შემთხვევა დაფიქსირდა (სურათი 5.13).

სურათი 5.13 ცოფის შემთხვევების რაოდენობა, საქართველო

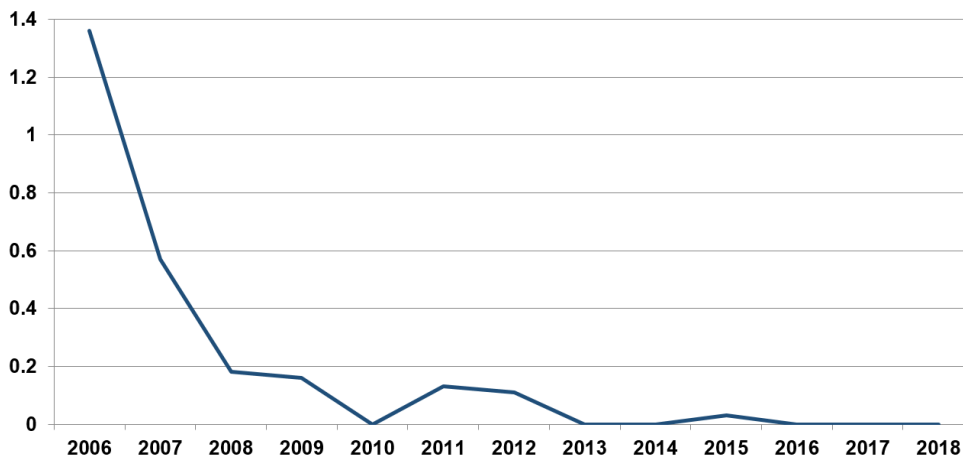
წყარო: დეკჯეც

მალარია

2002 წლიდან მალარიის ინციდენტობის მაჩვენებელი მკვეთრი შემცირების დინამიკით ხასიათდებოდა და 2013-2014 წლებში იგი ნულს გაუტოლდა. 2018 წელს ზედამხედველობა დამყარდა 11 საექსპო შემთხვევაზე, რომელთაგან მალარია დადასტურდა 9 შემთხვევაში (ყველა შემოტანილი). დადასტურებულ შემთხვევებში 3 იყო უცხო ქვეყნის მოქალაქე და 6 საქართველოს მოქალაქე, რომლებიც მუშაობდნენ საზღვარგარეთ.

2018 წელს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის და ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტროებმა ერთობლივად განახორციელეს 9 261 030 მ² გარე და შიდა ტერიტორიების ვექტორ კონტროლი (2016 წელს - 7 500 000 მ², 2017 – 9 000 000 მ²) (სურათი 5.14).

სურათი 5.14 მალარიის ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე

წყარო: დეკჯეც

სქესობრივი გზით გადამდები ინფექციები

ბოლო წლებში საქართველოში აღინიშნება სქესობრივი გზით გადამდები ინფექციების შემთხვევათა რაოდენობის მატება. შემთხვევათა ყველაზე დიდი რაოდენობით გამოირჩევა ტრიქომონიაზი, ქლამიდიოზი და სიფილისი, რომელთაც მოყვება გენიტალური ჰერპესი და გონორეა.

ცხრილი 5.14 სქესობრივი გზით გადამდები ინფექციების ახალი შემთხვევები, საქართველო

	2016		2017		2018	
	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
სიფილისი	1349	36.3	1244	33.4	1243	33.4
გონოკოკური ინფექცია	923	24.8	798	21.4	765	20.5
ქლამიდიური ინფექცია	2507	67.4	2446	65.6	2084	55.9
ტრიქომონიაზი	6880	185.0	5933	159.1	5137	137.8

ცხრილი 5.15 სქესობრივი გზით გადამდები ინფექციები, ახალი შემთხვევების განაწილება ასაკის და სქესის მიხედვით, საქართველო, 2018

	სქესი	ასაკობრივი ჯგუფები											
		სულ		0 - 14		15 - 19		20 - 29		30 - 39		40 და მეტი	
		შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა
სიფილისი, ყველა ფორმა	მ	773	43.2	0	0	18	16.4	239	95.0	251	95.9	265	34.1
	ქ	470	24.3	2	1.5	5	5.1	109	45.6	174	66.2	180	18.4
გონოკოკური ინფექცია	მ	580	32.4	0	0	37	33.7	361	143.5	137	52.4	45	5.8
	ქ	185	9.6	0	0	1	1.0	88	36.8	66	25.1	30	3.1
ქლამიდიური ინფექცია	მ	614	34.3	0	0	29	26.4	279	110.9	226	86.4	80	10.3
	ქ	1470	76.0	0	0	57	58.5	765	320.2	501	190.6	147	15.0
ტრიქომონიაზი	მ	1207	67.4	1	0.7	28	25.5	588	233.7	392	149.8	198	25.5
	ქ	3930	20.3	46	34.1	221	226.9	1906	797.8	1162	442.0	595	60.8

არაგადამდები ავადმყოფობები

საქართველოში არაგადამდებ დაავადებებზე დაავადებათა ტვირთის უდიდესი ნაწილი მოდის და დიდ გავლენას ახდენს სიცოცხლის ყველაზე პროდუქტიულ წლებზე. არაგადამდები დაავადებები გავლენას ახდენს არა მხოლოდ ჯანმრთელობაზე, არამედ ქვეყნის მდგრად განვითარებაზეც.

არაგადამდებ დაავადებათა ეფექტური პრევენციისა და კონტროლისათვის აუცილებელია ზუსტი და სანდო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა, ჯანმრთელობის ინდიკატორების მონიტორინგი და განსაზღვრა, ინტერვენციების მონიტორინგი და შეფასება.

არაგადამდებ დაავადებათა ეფექტური კონტროლის მიზნით საქართველომ დანერგა ჯანმო-ს STEPS მეთოდოლოგია; 2010 და 2016 წლებში ჯანმოს ევროპისა და ჯანმოს სათავო ოფისების ტექნიკური და ფინანსური დახმარებით ჩატარდა STEPS კვლევა, რამაც მოგვცა უნიკალური შესაძლებლობა მონაცემები შეგვედარებინა არა მხოლოდ სხვა ქვეყნების მონაცემებთან, არამედ მოგვეხდინა საქართველოში არაგადამდებ დაავადებათა და მათი რისკ-ფაქტორების მონიტორინგი და შეფასება. ეს მხოლოდ პირველი ნაბიჯებია მდგრადი საზედამხედველო სისტემის ჩამოყალიბების მიმართულებით, რამაც გააუმჯობესა ეროვნულ დონეზე არსებული შესაძლებლობები და მოგვცა ჯანმრთელობის შესახებ უკეთესი მონაცემები და უკეთესი შესაძლებლობები არაგადამდები დაავადებების ეფექტური პრევენციისა და კონტროლის და ჩვენი თანამოქალაქეების ჯანმრთელობის გაუმჯობესებისათვის.

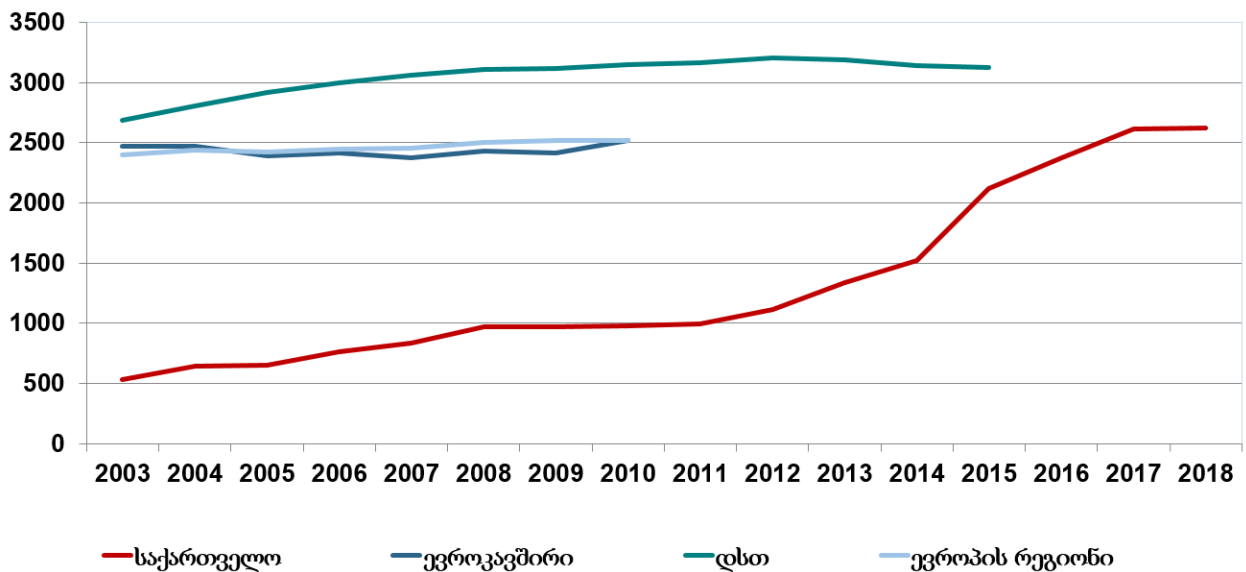
2017 წლიდან ამოქმედდა ქრონიკული დაავადებების სამკურნალო მედიკამენტებით უზრუნველყოფის სახელმწიფო პროგრამა, რომელიც ვრცელდება შემდეგ დაავადებებზე: გულ-სისხლძარღვთა დაავადებები; ფილტვის ქრონიკული დაავადებები; დიაბეტი (ტიპი II); ფარისებრი ჯირკვლის დაავადებები, ეპილეფსია, პარკინსონის დაავადება.

სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობები

სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობების წილი ქვეყანაში რეგისტრირებული ყველა დაავადების 15.3%-ს, ხოლო ახალი შემთხვევების 7.4%-ს შეადგენს. ავადმყოფობათა ამ ჯგუფში მაღალი ავადობით და სიკვდილიანობით ხასიათდება ჰიპერტენზიული, იშემიური და ცერებროვასკულური ავადმყოფობები.

2000-2018 წლებში საქართველოში აღინიშნება სისხლის მიმოქცევის ავადმყოფობების პრევალენტობის ზრდის ტენდენცია (სურათი 5.15, სურათი 5.16).

სურათი 5.15 სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობებით ჰოსპიტალიზაციის მაჩვენებლები 100000 მოსახლეზე

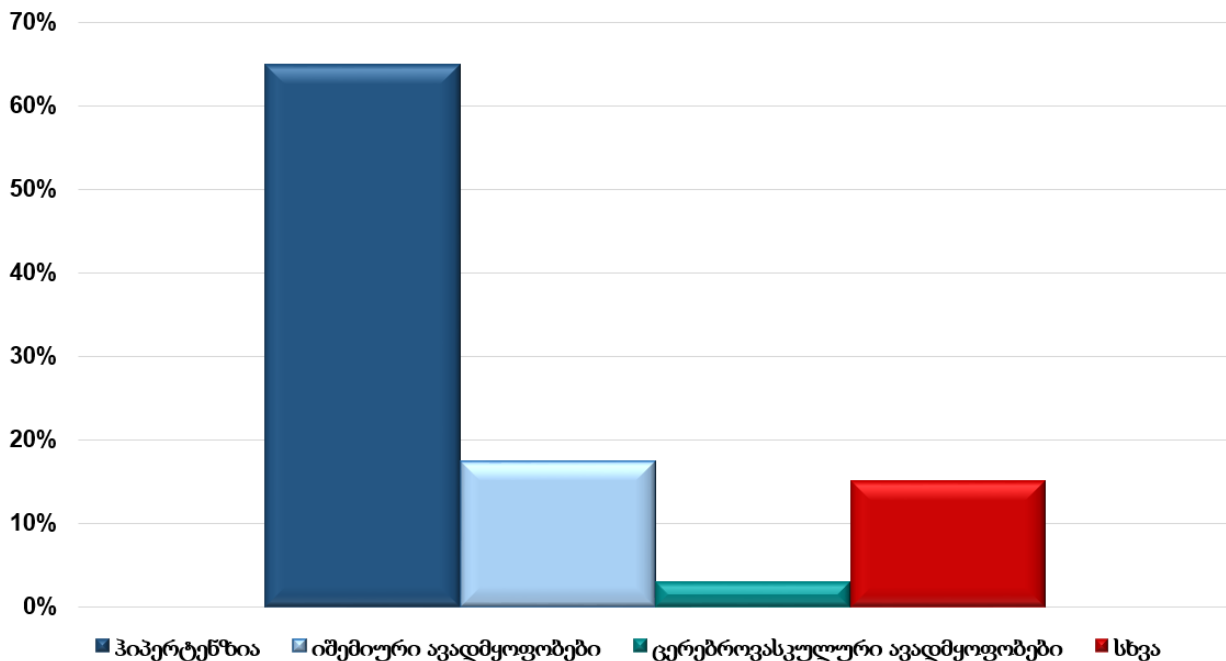

წყარო: დეკჯეც, ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის მონაცემთა ბაზა „ჯანმრთელობა ყველასათვის“

ცხრილი 5.16 სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობების გავრცელება, საქართველო

	სულ				ბავშვები 0-15 წლამდე			
	წლის ბოლოს რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	წლის ბოლოს რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
2008	306573	7966.1	74379	1932.7	5102	742.6	1250	181.9
2009	326421	8557.6	96038	2517.8	4775	697.9	1359	198.6
2010	337651	8916.8	98193	2593.1	4672	681.8	1103	161.0
2011	363488	9676.4	103466	2754.4	4176	610.8	749	109.5
2012	355657	9537.9	133411	3577.8	4044	593.2	823	120.7
2013	425232	11438.1	196348	5281.5	2347	343.4	1739	254.5
2014	409817	11018.3	165398	4446.9	1789	257.8	2069	298.1
2015	425105	11411.4	174735	4690.5	2793	392.8	3581	503.6
2016	447713	12011.1	190994	5123.9	1815	250.0	1731	238.4
2017	429932	10950.6	184729	4955.2	879	119.0	1555	210.4
2018	408233	10954.7	147979	3970.9	993	133.0	2077	277.0

სურათი 5.16 სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობები, რეგისტრირებული შემთხვევების სტრუქტურა (%), საქართველო, 2018

წყარო: დკსჯეც

ცხრილი 5.17 სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობების სტრუქტურა, საქართველო, 2018

	რეგისტრირებულია წლის ბოლოს				ახალი შემთხვევები			
	სულ		მშ ბავშვები		სულ		მშ ბავშვები	
	რაოდენობა	%	რაოდენობა	%	რაოდენობა	%	რაოდენობა	%
სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობები	408233	100	993	100	147979	100	2077	100
<i>მათ შორის:</i>								
მწვავე რევმატული ცხელება	1870	0.5	91	9.2	3447	2.3	335	16.1
გულის ქრონიკული რევმატული დაზიანებები	6844	1.7	152	15.3	2753	1.9	27	1.3
ჰიპერტენზიული ავადმყოფობა	264496	64.8	13	1.3	71725	48.5	37	1.8
გულის იშემიური ავადმყოფობა	70671	17.3	0	0.0	24238	16.4	0	0.0
ფილტვში სისხლის მიმოქცევის მოშლა და ფილტვისმიერი გული	1272	0.3	0	0.0	796	0.5	0	0.0
ცერებროვასკულური ავადმყოფობები	11530	2.8	3	0.3	5902	4.0	45	2.2
არტერიების არტერიოლების და კაპილარების ავადმყოფობები	6512	1.6	0	0.0	5156	3.5	0	0.0
გულის სხვა ავადმყოფობები	27490	6.7	225	24.7	16803	11.4	277	13.3

ჰიპერტენზიული ავადმყოფობა

კარდიოვასკულური ავადმყოფობების წლის ბოლოს რეგისტრირებული შემთხვევების სტრუქტურაში 64.8% ჰიპერტენზიაზე მოდის (2018). არაგადამდებ დაავადებათა რისკ-ფაქტორების კვლევის STEPS 2016-ის მონაცემებით, ჰიპერტენზია მოსახლეობის 37.7%-ში აღირიცხა; ეს მაჩვენებელი 2010 წელს 33.4% იყო.

ცერებროვასკულური ავადმყოფობები

ცერებროვასკულური ავადმყოფობები სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობების სტრუქტურაში რიგით მესამე ადგილს იკავებს.

გულის იშემიური ავადმყოფობები

2018 წელს სისხლის მიმოქცევის სისტემის ახალი შემთხვევების 16.3% გულის იშემიურმა ავადმყოფობებმა შეადგინა: მათ შორის სტენოკარდია – 4.9%; მიოკარდიუმის მწვავე ინფარქტი – 2.2% და სხვა მწვავე იშემიური ავადმყოფობები – 1.5%.

ცხრილი 5.18 გულის იშემიური ავადმყოფობების სტრუქტურა, საქართველო, 2018

	ახალი შემთხვევები	
	რაოდენობა	%
გულის იშემიური ავადმყოფობა	24238	100
სტენოკარდია	7322	30.2
მიოკარდიუმის მწვავე ინფარქტი	3211	13.2
გულის სხვა მწვავე იშემიური ავადმყოფობა	2228	9.2

ცხრილი 5.19 რევმატიული ავადმყოფობის გავრცელება, საქართველო, 2018

	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
გულის რევმატიული ავადმყოფობა	6200	166.4
მწვავე რევმატიული ცხელება	3447	92.5
მათ შორის მწვავე რევმატიული ცხელება გულის დაზიანებით	432	11.6
გულის ქრონიკული რევმატიული ავადმყოფობები	2753	73.9

ენდოკრინული სისტემის, კვებისა და ნივთიერებათა ცვლის დარღვევები

ენდოკრინული სისტემის დარღვევების წილი საკმაოდ დიდია არაგადამდებ დაავადებათა შორის, განსაკუთრებით შაქრიანი დიაბეტი და ფარისებრი ჯირკვლის დაავადებები.

ცხრილი 5.20 ენდოკრინული სისტემის, კვებისა და ნივთიერებათა ცვლის დარღვევები, საქართველო

	სულ				ბავშვები 0-15 წლამდე			
	წლის ბოლოს (კონტინენტური)	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	წლის ბოლოს (კონტინენტური)	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
2008	119864	3114.6	30580	794.6	9356	1361.8	5323	774.8
2009	124793	3271.6	40054	1050.1	9053	1323.3	7982	1166.7
2010	129731	3426.0	43545	1149.9	8124	1185.6	6416	936.3
2011	140267	3734.0	41141	1095.2	7254	1061.0	6494	949.8
2012	133419	3578.0	60284	1616.7	4797	703.6	5222	766.0
2013	150931	4059.8	66824	1797.5	4574	669.3	5514	806.9
2014	173554	4666.2	77902	2094.5	6234	898.2	6101	879.0
2015	173705	4662.9	88758	2382.6	5656	795.5	7896	1110.5
2016	186814	5011.8	85018	2280.8	5059	696.8	6828	940.4
2017	183093	4911.3	87855	2356.6	4796	649.1	7402	1001.8
2018	183487	4923.8	83135	2230.9	5660	755.0	5485	731.6

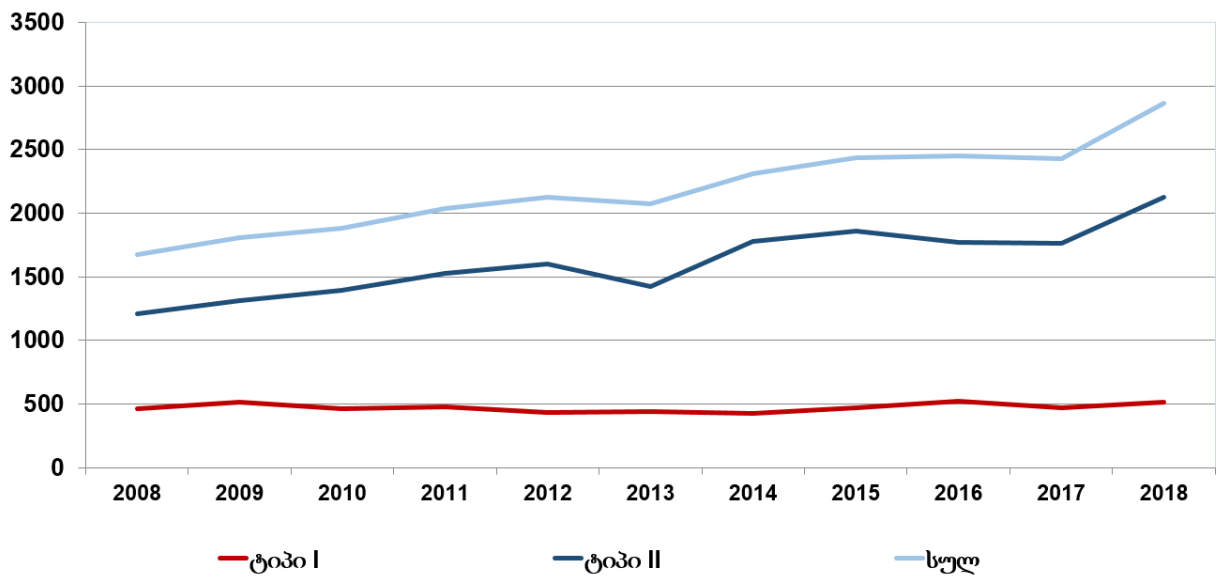
ცხრილი 5.21 ენდოკრინული სისტემის, კვებისა და ნივთიერებათა ცვლის დარღვევები, საქართველო

	2017				2018			
	წლის ბოლოს რეგისტრირებული შემთხვევათა რაოდენობა	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	წლის ბოლოს რეგისტრირებული შემთხვევათა რაოდენობა	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
ენდოკრინული სისტემის, კვებისა და ნივთიერებათა ცვლის დარღვევები	183093	4911.3	87855	2356.6	183487	4923.8	83135	2230.9
<i>მათ შორის:</i>								
სუბკლინიკური იოდდეფიციტური ჰიპოთირეოზი და ჰიპოთირეოზის სხვა ფორმები	34648	929.4	6008	161.2	35357	939.7	22998	611.2
თიროიდიტი	9628	258.3	6063	162.6	8261	219.6	5217	138.7
თირეოტოქსიკოზი (ჰიპერთირეოზი)	7140	191.5	3575	95.9	6329	168.2	3130	83.2
შაქრიანი დიაბეტი, ტიპი I	17567	471.2	2776	74.5	14277	379.5	2518	66.9
შაქრიანი დიაბეტი, ტიპი II	65721	1762.9	12931	346.9	63271	1681.6	11752	312.3

შაქრიანი დიაბეტი

უკანასკნელ წლებში საქართველოში აღინიშნება დიაბეტის ზრდის ტენდენცია, რაც ძირითადად ტიპი II ზრდით არის გამოწვეული. 2018 წელს შაქრიანი დიაბეტის ტიპი I ახალი შემთხვევების 1% რეგისტრირებული იყო 15 წლამდე ბავშვებში. შაქრიანი დიაბეტის ტიპი II 3 ახალი შემთხვევაა რეგისტრირებული ბავშვებში. არაგადამდებ დაავადებათა რისკ-ფაქტორების კვლევის (STEPS-2016) მონაცემებით, უზმოზე გლუკოზის მომატებული მაჩვენებელი (6.1-7.0 მმოლ/ლ) 18-69 წლის მოსახლეების 2%-ს აღმოაჩნდა, ხოლო უზმოზე გლუკოზის მაღალი მაჩვენებელი (>7მმოლ/ლ) – მოსახლეობის 4.5%-ს (სურათი 5.17).

სურათი 5.17 შაქრიანი დიაბეტის პრევალენტობის მაჩვენებელი დიაბეტის ტიპის მიხედვით, საქართველო

წყარო: დეკჯეც

ცხრილი 5.22 შაქრიანი დიაბეტი, საქართველო

ახალი შემთხვევები	2017		2018	
	რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
შაქრიანი დიაბეტი სულ	21822	585.4	19054	506.4
შაქრიანი დიაბეტი, ტიპი I	2776	74.5	2518	66.9
შაქრიანი დიაბეტი, ტიპი II	12931	346.9	11752	312.3
წლის ბოლოს მეთვალყურეობაზე მყოფი კონტინგენტი	რაოდენობა	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	რაოდენობა	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე
შაქრიანი დიაბეტი სულ	90599	2430.2	86709	2304.6
შაქრიანი დიაბეტი, ტიპი I	17567	471.2	14277	379.5
შაქრიანი დიაბეტი, ტიპი II	65721	1762.9	63271	1681.6

ცხრილი 5.23 შაქრიანი დიაბეტი 0-15 წლამდე ასაკის ბავშვებში, საქართველო

ახალი შემთხვევები	2017		2018	
	რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე	რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
შაქრიანი დიაბეტი სულ	171	23.1	236	31.5
შაქრიანი დიაბეტი, ტიპი I	126	17.1	193	25.7
შაქრიანი დიაბეტი, ტიპი II	33	4.5	3	0.4
წლის ბოლოს მეთვალყურეობაზე მყოფი ავადმყოფები	რაოდენობა	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	რაოდენობა	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე
შაქრიანი დიაბეტი სულ	410	55.5	464	61.9
შაქრიანი დიაბეტი, ტიპი I	267	36.1	369	49.2
შაქრიანი დიაბეტი, ტიპი II	65	8.8	11	1.5

რესპირაციული სისტემის ქრონიკული ავადმყოფობები

რესპირაციული სისტემის ქრონიკული ავადმყოფობების (ასთმა, სასუნთქი სისტემის ალერგიული ავადმყოფობები, ფილტვის ქრონიკული ობსტრუქციული ავადმყოფობები, ფილტვის პროფესიული ავადმყოფობები, პულმონარული ჰიპერტენზია) ჯგუფი სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობების ძირითად ნაწილს შეადგენს.

ცხრილი 5.24 სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობების გავრცელება, საქართველო

	სულ				ბავშვები 0-15 წლამდე			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
2008	362824	9427.8	299800	7790.2	184384	26836.9	169762	24708.7
2009	505340	13248.2	447518	11732.3	259136	37877.3	246604	36045.5
2010	494194	13050.8	439289	11600.9	256897	37490.2	244385	35664.3
2011	558241	14860.9	470741	12531.6	283497	41463.7	259815	38000.0
2012	605179	16229.5	521947	13997.4	299733	43964.7	273598	40131.2
2013	652700	17556.7	557495	14995.8	307330	44971.5	280157	40995.2
2014	701367	18856.9	601832	16180.8	347782	50108.2	317731	45778.5
2015	762210	20460.5	703727	18890.6	351131	49384.3	340217	47849.3
2016	796890	21378.6	744673	19977.8	345386	47570.5	337757	46519.8
2017	704981	18910.4	647066	17356.9	313244	42392.5	305746	41377.8
2018	714425	19171.2	641365	17210.7	300097	40027.9	288774	38517.6

2018 წელს ქვედა სასუნთქი გზების ქრონიკული ავადმყოფობების ჯგუფში 75.9% ფილტვის ქრონიკულ ობსტრუქციულ ავადმყოფობებზე მოდიოდა.

ფილტვის ქრონიკული ობსტრუქციული ავადმყოფობის ძირითად მიზეზს თამბაქოს კვამლი (პასიური მოხმარების ჩათვლით) და ელექტრონული სიგარეტი წარმოადგენს. სხვა რისკ-ფაქტორებია: შენობის შიდა ჰაერის დაბინძურება, ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურება, პროფესიული მტვერი და ქიმიური ნივთიერებები.

ცხრილი 5.25 სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობების გავრცელება ნოზოლოგიების მიხედვით, საქართველო, 2018

	სულ		0-15 წლამდე ბავშვები	
	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობები	19171.2	17210.7	40027.9	38517.6
<i>მათ შორის:</i>				
ზედა სასუნთქი გზების მწვავე რესპირაციული ინფექციები	10694.8	10632.2	27699.8	27635.3
პნევმონია	1189.1	1186.9	1832.2	1832.0
ქვედა სასუნთქი გზების სხვა მწვავე რესპირაციული ინფექციები	2786.6	2549.1	5262.4	4872.9
ზედა სასუნთქი გზების სხვა ავადმყოფობები	2137.3	1395.9	2981.7	2071.2
მათ შორის: ალერგიული რინიტი	413.4	180.9	429.0	238.0
ქვედა სასუნთქი გზების ქრონიკული ავადმყოფობები	1314.3	459.0	370.4	232.6
მათ შორის: ქრონიკული და დაუზუსტებელი ბრონქიტი	740.4	292.3	281.2	204.1
ემფიზემა	29.7	7.5	0.7	0.0
ასთმა და ასთმური სტატუსი	316.5	83.1	81.5	26.3
ფილტვის სხვა ქრონიკული ობსტრუქციული ავადმყოფობები	218.1	74.3	6.3	2.0
ბრონქოექტაზია	9.7	1.8	0.8	0.3
ფილტვის ავადმყოფობები გამოწვეული გარეგანი ფაქტორებით	30.5	27.3	2.5	2.5
სასუნთქი სისტემის სხვა ავადმყოფობები, რომლებიც უპირატესად აზიანებენ ინტერსტიციუმს	15.4	6.0	1.9	1.3
ქვედა სასუნთქი გზების ჩირქოვანი და ნეკროზული მდგომარეობები	2.3	0.9	0.5	0.5
სასუნთქი სისტემის სხვა ავადმყოფობები	112.7	86.5	86.0	80.4

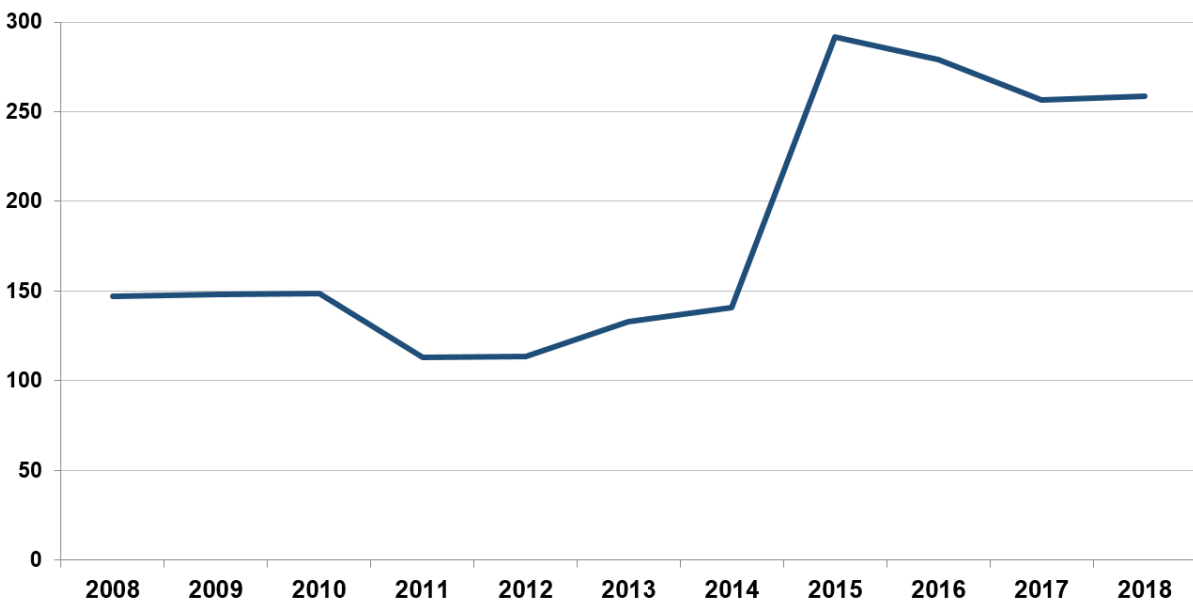
ავთვისებიანი ახალწარმონაქმნები⁷

ონკოლოგიურ დაავადებათა ეპიდზედამხედველობის გაუმჯობესების მიზნით საქართველოში 2015 წლის 1 იანვრიდან ქვეყნის მასშტაბით ამოქმედდა კიბოს პოპულაციური რეგისტრი.

რეგისტრის მონაცემებით, 2016-2017 წლებში აღინიშნებოდა ახალი შემთხვევების რაოდენობის კლება, 2018 წელს ახალი შემთხვევების რაოდენობა უმნიშვნელოდ გაიზარდა. ერთი მხრივ, ეს აიხსნება აღრიცხვიანობის ახალი სისტემის დანერგვისას მოსალოდნელი ხარვეზებით - პირველ წელს შემთხვევათა გარკვეული რაოდენობა რეგისტრირებული იყო როგორც ახალი, თუმცა დიაგნოზი წინა წლებში იყო დასმული, რაც თავისთავად ზრდიდა შემთხვევების რაოდენობას. ასევე შესაფასებელია, თუ რამდენად არის ყველა შემთხვევა მოწოდებული რეგისტრში პროვაიდერების მიერ, რაც მიზანშეწონილს ხდის ანგარიშგების სისტემის ფუნქციონირების ეფექტურობის მონიტორინგის და შეფასების მექანიზმის შემუშავებას და განხორციელებას.

რეგისტრის მონაცემებით, 2015 წელს საქართველოში რეგისტრირებულია ყველა ლოკალიზაციის კიბოს 10881 ახალი შემთხვევა (ინციდენტობის მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე - 291.9), in situ სიმსივნეების ჩათვლით. 2018 წელს აღირიცხა კიბოს 9635 ახალი შემთხვევა (ინციდენტობის მაჩვენებელი 100 000 მოსახლეზე - 258.6) (სურათი 5.18).

სურათი 5.18 ავთვისებიანი ახალწარმონაქმნები, ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე

წყარო: დკსჯეც

ცრილი 5.26 ავთვისებიანი ახალწარმონაქმნების გავრცელება, საქართველო

	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
2015	10881	291.9
2016	10404	279.1
2017	9562	256.6
2018	9635	258.5

⁷ კიბოს პოპულაციური რეგისტრის 09.07.2019 მონაცემები

2018 წელს ყველა ლოკალიზაციის კიბოს ახალი შემთხვევების 56.8% ქალებში, 43.2% - კაცებში აღირიცხა.

ყველა ლოკალიზაციის კიბოს ახალი შემთხვევების 70% რეგისტრირებულია ყველაზე შრომისუნარიან ასაკობრივ ჯგუფში (30 წლიდან 70 წლამდე), შემთხვევათა - 26.3% - 70 წელზე უფროს ასაკობრივ ჯგუფში, 0-დან 15 წლამდე ასაკობრივ ჯგუფზე მოდის შემთხვევათა 0.7%, 15 - 19 წლის მოზარდებზე - 0.6% (სურათი 5.19).

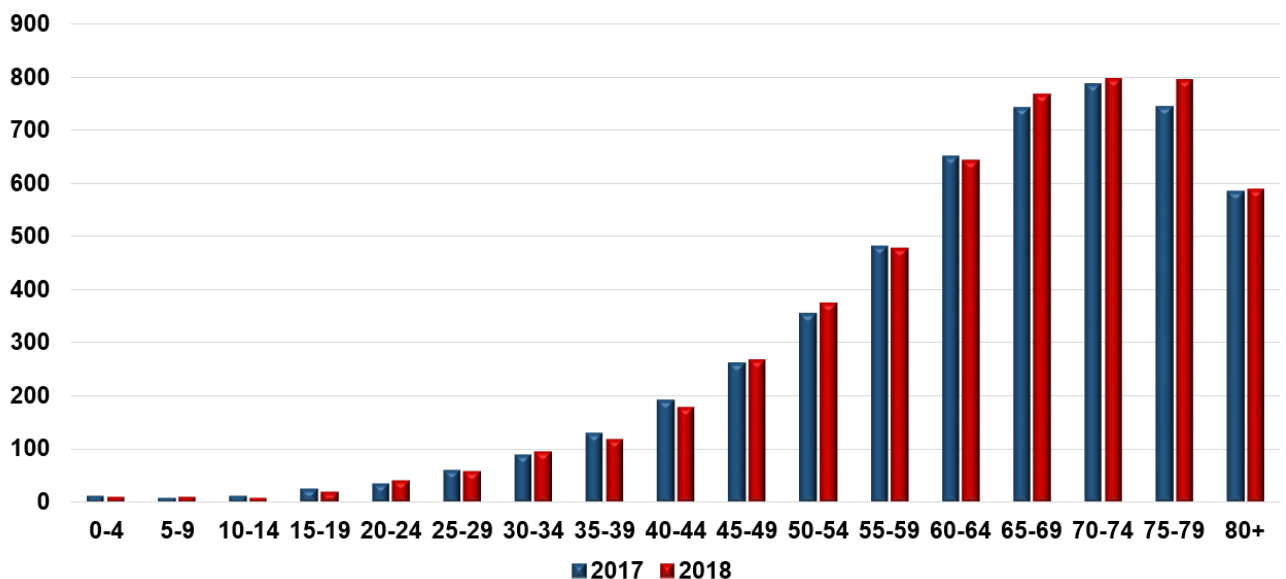
ცხრილი 5.27 ქალებში რეგისტრირებული ავთვისებიანი ახალწარმონაქმნების 5 ყველაზე მაღალი ავადობის მქონე ლოკალიზაცია, საქართველო, 2018

ლოკალიზაცია	ახალი შემთხვევების რაოდენობა	წილი (%) ქალებში რეგისტრირებული ყველა ლოკალიზაციის კიბოს ახალი შემთხვევების საერთო რაოდენობაში
სარძევე ჯირკვალი	1603	29.3
ფარისებრი ჯირკვალი	934	17.0
კოლორექტული	332	6.1
საშვილოსნოს ყელი	328	6.0
საშვილოსნოს ტანი	276	5.0

ცხრილი 5.28 კაცებში რეგისტრირებული ავთვისებიანი ახალწარმონაქმნების 5 ყველაზე მაღალი ავადობის მქონე ლოკალიზაცია, საქართველო, 2018

ლოკალიზაცია	ახალი შემთხვევების რაოდენობა	წილი (%) კაცებში რეგისტრირებული ყველა ლოკალიზაციის კიბოს ახალი შემთხვევების საერთო რაოდენობაში
ტრაქეა, ბრონქი, ფილტვი	580	13.9
წინამდებარე ჯირკვალი	460	11.1
შარდის ბუშტი	405	9.7
კოლორექტული	373	9.0
ხორხი	230	5.5

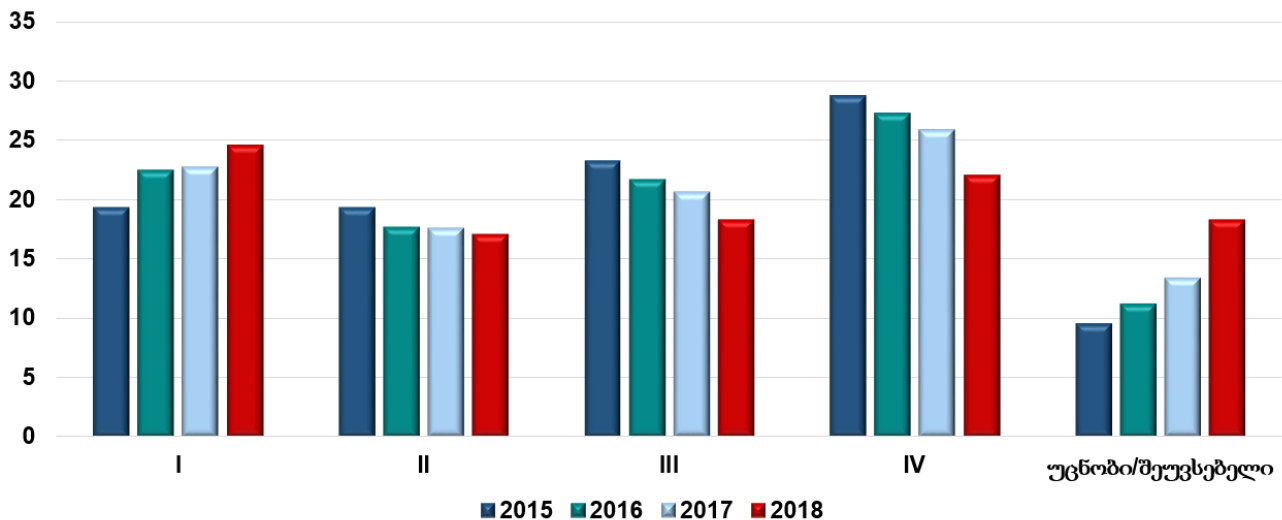
სურათი 5.19 კიბოს ასაკ-სპეციფიური ინციდენტობა (ორივე სქესი), საქართველო

წყარო: დკსჯეც

კიბოს რეგისტრის მონაცემების მიხედვით, 2015-2018 წლებში დაავადების I და II სტადიაზე რეგისტრირებულია ყველა ლოკალიზაციის კიბოს ახალი შემთხვევების დაახლოებით 40.0% (2018 წელს - 41.5%); III და IV სტადიებზე რეგისტრირებული დაავადებების წილი კვლავ მაღალია (2015 – 51.9%, 2016 – 48.8%, 2017 – 46.4% და 2018 – 40.2%) (სურათი 5.20).

სურათი 5.20 კიბოს ახალი შემთხვევების განაწილება სტადიების მიხედვით (%), საქართველო

2011 წლიდან ქვეყანაში მოქმედებს კიბოს სკრინინგ-პროგრამები, მიზნობრივი პოპულაცია:

- ძუძუს კიბოს სკრინინგი 40-70 წლის ქალებისთვის;
- საშვილოსნოს ყელის კიბოს სკრინინგი 25-60 წლის ქალებისთვის;
- პროსტატის კიბოს სკრინინგი 50-70 წლის კაცებისთვის;
- კოლორექტული კიბოს სკრინინგი 50-70 წლის მოსახლეობისთვის.

2016 წლიდან HER-2 დადებითი ადრეული აგრესიული ძუძუს კიბოს პაციენტებში სახელმწიფო უზრუნველყოფს ჰერცეპტინის მიწოდებას, პროგრამის მიზანია, აგრესიული ძუძუს კიბოს ადრეული დიაგნოსტიკის და მკურნალობის ფინანსური ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა.

„არაგადამდებ დაავადებათა რისკ-ფაქტორების კვლევის“ (STEPS-2016) მონაცემებით, საშვილოსნოს ყელის კიბოს სკრინინგი სიცოცხლის განმავლობაში 30-49 წლის ქალთა მხოლოდ 23.9%-მა ჩაიტარა.

ცხრილი 5.29 კიბოს ახალი შემთხვევები ლოკალიზაციის მიხედვით, საქართველო

ლოკალიზაცია	ახალი შემთხვევების რაოდენობა			
	2015	2016	2017	2018
ტუჩის, პირის ღრუსა და ხახის ავთვისებიანი სიმსივნეები	240	240	218	223
საჭმლის მომნელებელი ორგანოების ავთვისებიანი სიმსივნეები	1798	1668	1550	1492
სასუნთქი სისტემის და გულმკერდის ღრუს ორგანოების ავთვისებიანი სიმსივნეები	1222	1124	1068	957
ძვლისა და სასახსრე ხრტილის ავთვისებიანი სიმსივნეები	60	48	43	100
მელანომა	111	119	90	68
კანის სხვა კიბო	808	681	580	675
მეზოთელიური და რბილი ქსოვილები	172	126	124	105
სარძევე ჯირკვლის ავთვისებიანი სიმსივნე	1939	1813	1688	1624
ქალის სასქესო ორგანოების ავთვისებიანი სიმსივნეები	1095	1054	925	909
მამაკაცის სასქესო ორგანოების ავთვისებიანი სიმსივნეები	692	540	500	560
საშარდე სისტემის ავთვისებიანი სიმსივნეები	808	815	828	807
თვალის, თავის ტვინისა და ცენტრალური ნერვული სისტემის სხვა ნაწილების ავთვისებიანი სიმსივნეები	254	266	229	201
ფარისებრი და სხვა ენდოკრინული ჯირკვლების ავთვისებიანი სიმსივნეები	725	901	921	1102
გაურკვეველი, მეორადი და დაუზუსტებელი ლოკალიზაციის ავთვისებიანი სიმსივნეები	299	287	219	284
ლიმფოიდური, ჰემოპოეზური და მონათესავე ქსოვილების ავთვისებიანი სიმსივნეები	558	589	535	507
In situ	100	133	44	21
სულ	10881	10404	9562	9635

ცხრილი 5.30 ბავშვებში ავთვისებიანი ახალწამონაქმნების ახალი შემთხვევების რაოდენობა ლოკალიზაციის მიხედვით, საქართველო

ლოკალიზაცია	ახალი შემთხვევების რაოდენობა			
	2015	2016	2017	2018
ლიმფოიდური, ჰემოპოეზური და მონათესავე ქსოვილები	47	47	38	31
თვალი, თავის ტვინი და ცენტრალური ნერვული სისტემის სხვა ნაწილები	21	21	14	12
გაურკვეველი, მეორადი და დაუზუსტებელი ლოკალიზაცია	5	3	0	6
ფარისებრი და სხვა ენდოკრინული ჯირკვლები	6	7	7	3
საშარდე სისტემა	5	7	4	3
მეზოთელიური და რბილი ქსოვილები	5	4	4	3
ტუჩი, პირის ღრუ და ხახა	1	0	0	3
მამაკაცის სასქესო ორგანოები	0	1	0	2
ძვლები და სასახსრე ხრტილი	7	4	5	2
ქალის სასქესო ორგანოები	0	1	1	1
სასუნთქი სისტემა და გულმკერდის ღრუს ორგანოები	0	0	0	1
საჭმლის მომნელებელი ორგანოები	0	1	2	1
სულ	97	96	75	68

ცხრილი 5.31 ავთვისებიანი ახალწამონაქმნების ახალი შემთხვევების განაწილება სტადიების მიხედვით (%), საქართველო

სტადია	2015	2016	2017	2018
I სტადია	19.3	22.4	22.7	24.5
II სტადია	19.3	17.6	17.5	17.0
III სტადია	23.2	21.6	20.6	18.2
IV სტადია	28.7	27.2	25.8	22.0
უცნობი/ შეუვსებელი	9.5	11.2	13.4	18.2

სისხლის და სისხლმზადი ორგანოების ავადმყოფობები

2018 წელს საქართველოს ამბულატორულ-პოლიკლინიკურ დაწესებულებებში რეგისტრირებულია სისხლის და სისხლმზადი ორგანოების დაავადებების 30716 შემთხვევა (პრევალენტობა – 824.2), მათ შორის 9821 - ბავშვებში (პრევალენტობა – 1310.0).

სიცოცხლეში პირველად დადგენილი დიაგნოზით აღრიცხული შემთხვევების რიცხვმა დაიკლო, როგორც მთლიან მოსახლეობაში, ასევე ბავშვებში, ინციდენტობა შესაბამისად - 492.5 და 882.6-ია (2017 წელს - 541.0 და 1070.9). ბავშვებში სისხლისა და სისხლმზადი ორგანოების დაავადებების დიაგნოზით რეგისტრირებულ შემთხვევათა 67.4%-ში დიაგნოზი სიცოცხლეში პირველად იყო დადგენილი.

ცხრილი 5.32 სისხლის და სისხლმზადი ორგანოების ავადმყოფობების გავრცელება, საქართველო

	სულ				ბავშვები 0-15 წლამდე			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
2008	19546	507.9	11672	303.3	8501	1237.3	5686	827.6
2009	25064	657.1	17653	462.8	12414	1814.5	10285	1503.3
2010	23535	621.5	17378	458.9	11977	1747.9	10072	1469.9
2011	21878	582.4	15292	407.1	11290	1651.3	8996	1315.7
2012	25478	683.3	18546	497.4	11504	1687.4	8907	1306.5
2013	24022	646.2	17033	458.2	11284	1651.2	8804	1288.3
2014	28447	764.8	18510	497.7	12064	1738.2	9141	1317.0
2015	37057	994.7	25112	674.1	12792	1799.1	9755	1372.0
2016	33875	908.8	22986	616.7	10889	1499.8	8123	1118.8
2017	33570	900.5	20167	541.0	10823	1464.7	7913	1070.9
2018	30716	824.2	18354	492.5	9821	1310.0	6617	882.6

2018 წელს საქართველოში ანემიების დიაგნოზით რეგისტრირებულია 24967 ავადმყოფი - სისხლისა და სისხლმზადი ორგანოების დაავადებების რეგისტრირებულ შემთხვევათა 81.3% (პრევალენტობა – 670.0), მათ შორის 9821 ბავშვებში

(პრევალენტობა – 1310.0). ანემიების რეგისტრირებულ შემთხვევათა 32.8% ბავშვებზე მოდის.

ცხრილი 5.33 ანემიების გავრცელება, საქართველო

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
რეგისტრირებული შემთხვევები	20979	18545	23245	22220	26173	31499	29087	28555	24967
პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	554.0	493.7	623.4	597.7	703.7	845.5	780.3	766.0	670.0
აბალი შემთხვევები	15902	13734	17334	16007	17428	22893	19706	17971	14882
ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	419.9	365.6	464.9	430.6	468.6	614.5	528.7	482.1	399.4

ცხრილი 5.34 ანემიების გავრცელება 15 წლამდე ასაკის ბავშვებში, საქართველო

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
რეგისტრირებული შემთხვევები	11146	10339	10888	10513	11391	12186	10032	10347	9821
პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	1626.6	1512.2	1597.0	1538.4	1641.2	1713.9	1381.7	1400.3	1310.0
აბალი შემთხვევები	9472	8450	8505	8257	8691	9364	7595	7617	6617
ინციდენტობა 100000 ბავშვზე	1382.3	1235.9	1247.5	1208.2	1252.2	1317.0	1046.1	1030.8	882.6

ფსიქიკური და ქცევითი აშლილობები

2018 წელს საქართველოს ამბულატორულ-პოლიკლინიკურ დაწესებულებებში წლის ბოლოს რეგისტრირებულია ფსიქიკური და ქცევითი აშლილობის 76508 შემთხვევა, პრევალენტობა – 2053.1, მათ შორის ბავშვებში – 3217 შემთხვევა, პრევალენტობა 429.1. სიცოცხლეში პირველად დადგენილი დიაგნოზით აღრიცხულია 4859 შემთხვევა, ინციდენტობა – 130.4, მათ შორის 779 ბავშვებში, ინციდენტობა – 103.9.

ცხრილი 5.35 ფსიქიკური და ქცევითი აშლილობების გავრცელება, საქართველო

	სულ				ბავშვები 0-15 წლამდე			
	წლის ბოლოს რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	აბალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	წლის ბოლოს რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	აბალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
2008	75448	1960.5	3740	97.2	1672	243.4	284	41.3
2009	76457	2004.4	2505	65.7	1651	241.3	343	50.1
2010	79216	2092.0	2339	61.8	1628	237.6	298	43.5
2011	67736	1803.2	1870	49.8	1159	169.5	137	20.0
2012	78296	2099.7	4075	109.3	1357	199.0	183	26.8
2013	68922	1853.9	3020	81.2	1769	258.9	673	98.5
2014	83546	2246.2	3893	104.7	2015	290.3	414	59.6
2015	86497	2321.9	4229	113.5	2004	281.8	525	73.8
2016	90139	2418.2	5228	140.3	2708	373.0	660	90.9
2017	88610	2376.9	4841	129.9	3059	414.0	649	87.8
2018	76508	2053.1	4859	130.4	3217	429.1	779	103.9

ცხრილი 5.36 ფსიქიკური და ქცევითი აშლილობების ახალი შემთხვევების განაწილება ასაკის და სქესის მიხედვით, საქართველო, 2018⁸

	სულ	მათ შორის				მათ შორის ქალები
		0-14	15-19	20-24	25 +	
ფსიქიკური და ქცევითი აშლილობები	4859	779	326	432	3322	2209
<i>მათ შორის:</i>						
ორგანული ბუნების აშლილობები	793	0	8	25	760	379
ფსიქოპათიური ნივთიერებით განპირობებული ფსიქიკური და ქცევითი აშლილობები	297	0	2	22	273	15
შიზოფრენია, შიზოტიპური და ბოდვითი აშლილობები	1151	3	77	124	947	536
მათ შორის: შიზოფრენია	381	1	15	35	330	153
გუნებ-განწყობის (აფექტური) აშლილობები	434		27	42	365	278
ნევროზული, სტრესთან დაკავშირებული და სომატოფორმული აშლილობები	888	30	61	136	661	556
ქცევითი სინდრომები დაკავშირებული ფიზიოლოგიურ დარღვევებთან და ფიზიკურ ფაქტორებთან	27	0	1	4	22	12
მოზრდილთა პერსონოლოგიური და ქცევითი აშლილობები	89	0	0	24	65	34
გონებრივი ჩამორჩენილობა	899	511	114	49	225	306
ფსიქიკური განვითარების დარღვევები	55	46	3	2	4	6
ბავშვთა და მოზარდთა ასაკში დაწყებული ქცევითი და ემოციური აშლილობები	226	189	33	4	0	87

ნერვული სისტემის ავადმყოფობები

2018 წელს საქართველოში რეგისტრირებულია ნერვული სისტემის დაავადებების 151315 შემთხვევა (პრევალენტობა – 4060.5), მათ შორის 58139 ახალი შემთხვევა (ინციდენტობა – 1560.5).

ბოლო წლებში არსებული ახალი შემთხვევების მატების ტენდენცია შეიცვალა და 2018 წელს როგორც მთლიან მოსახლეობაში, ასევე ბავშვებში დაფიქსირებულია ახალი შემთხვევების რიცხვის და, შესაბამისად, ინციდენტობის კლება (2017 წელს აღირიცხა 61130 ახალი შემთხვევა, 2018 - 58139, 2017 წელს ბავშვებში - 8446 ახალი შემთხვევა, 2018 წელს - 7966).

⁸ ფსიქონევროლოგიური დისპანსერების მონაცემები

ცხრილი 5.37 ნერვული სისტემის ავადმყოფობების გავრცელება, საქართველო

	სულ				ბავშვები 0-15 წლამდე			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
2009	121062	3173.8	45489	1192.6	27474	4015.8	13149	1922.0
2010	125619	3317.4	47742	1260.8	26896	3925.1	11406	1664.5
2011	143717	3825.9	46095	1227.1	28079	4106.8	10340	1512.3
2012	156826	4205.7	68169	1828.1	26115	3830.5	8130	1192.5
2013	139602	3755.1	57971	1559.3	18434	2697.4	8670	1268.7
2014	154876	4164.0	66823	1796.6	19526	2813.3	10241	1475.5
2015	175194	4702.8	73538	1974.0	19264	2709.4	11077	1557.9
2016	156842	4207.7	69178	1855.9	15356	2115.0	8739	1203.6
2017	154472	4143.6	61130	1639.8	15596	2110.7	8446	1143.0
2018	151315	4060.5	58139	1560.5	14411	1922.2	7966	1062.5

ცხრილი 5.38 ნერვული სისტემის ავადმყოფობების გავრცელება ზოგიერთი ნოზოლოგიის მიხედვით, საქართველო

	2017				2018			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
ნერვული სისტემის ავადმყოფობები	154472	4143.6	61130	1639.8	151315	4060.5	58139	1560.5
<i>მათ შორის:</i>								
ცენტრალური ნერვული სისტემის ანთებითი ავადმყოფობები	4558	122.3	1687	45.3	4819	129.3	2371	63.6
უპირატესად ცენტრალური ნერვული სისტემის დამაზიანებელი სისტემური ატროფიები	2876	77.1	1079	28.9	3264	87.6	1626	43.6
ექსტრაპირამიდული და მოძრაობის სხვა მოშლილობები	15736	422.1	4005	107.4	14334	384.6	3204	86.0
ნერვული სისტემის სხვა დეგენერაციული და დემიელინოზაციით მიმდინარე ავადმყოფობები	4203	112.7	1398	37.5	3438	92.3	1120	30.1
ეპიზოდური და პაროქსიზმული დარღვევები	48441	1299.4	19347	519.0	48366	1297.9	18021	483.6
მათ შორის: ეპილეფსია და ეპილეფსიის სტატუსი	14048	376.8	4180	112.1	10959	294.1	1839	49.3
პერიფერიული ნერვული სისტემის ავადმყოფობები	49923	1339.1	19347	519.0	45994	1234.2	17521	470.2
ცერებრული დამბლა და სხვა პარალიზური სინდრომები	7993	214.4	4180	112.1	6652	178.5	1748	46.9

თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობები

2018 წელს საქართველოს ამბულატორულ-პოლიკლინიკურ დაწესებულებებში სიცოცხლეში პირველად დადგენილი დიაგნოზით აღრიცხულია თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობების 114724 შემთხვევა, ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე – 3078.6, მათ შორის 779 შემთხვევა ბავშვებში, ინციდენტობა 100000 ბავშვზე – 4036.4.

ცხრილი 5.39 **თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობების გავრცელება, საქართველო**

	სულ				მათ შორის ბავშვებში			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
2008	104858	27724.7	35072	911.3	17102	2489.2	8648	1258.7
2009	123384	3234.7	47797	1253.1	19241	2812.4	10415	1522.3
2010	124576	3289.8	49531	1308.0	17695	2582.3	9679	1412.5
2011	138351	3683.0	51745	1377.5	18423	2694.5	10296	1505.9
2012	159139	4267.8	77822	2087.0	20442	2998.4	11359	1666.1
2013	190355	5120.3	92013	2475.0	22929	3355.2	14048	2055.6
2014	215543	5795.1	106763	2870.4	29348	4228.4	21575	3108.5
2015	225357	6049.4	107097	2874.9	27092	3810.3	16883	2374.5
2016	193482	5190.7	93273	2502.3	20363	2804.6	14233	1960.3
2017	244936	6570.2	125672	3371.0	41382	5600.4	32877	4449.4
2018	261296	7011.7	114724	3078.6	49154	6556.3	30262	4036.4

თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობების სიცოცხლეში პირველად დადგენილი შემთხვევების საერთო რაოდენობაში ბროლის დაზიანების (კატარაქტა) წილი შეადგენს 17.1%-ს, გლაუკომის წილი - 6.5%-ს.

აკომოდაციის და რეფრაქციის დარღვევებზე მოდის ახალი შემთხვევების 42%.

ცხრილი 5.40 **თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობების გავრცელება ზოგიერთი ნოზოლოგიის მიხედვით, საქართველო**

	2017				2018			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობები	244936	6570.2	125672	3371.0	261296	7011.7	114724	3078.6
მათ შორის:								
ბროლის დაზიანებები (კატარაქტა)	57707	1547.9	22205	595.6	58255	1563.2	19645	527.2
გლაუკომა	24343	653.0	5969	160.1	25588	686.6	7500	201.3
თვალის, თვალის კუნთების და მისი დანამატების ავადმყოფობები	102373	2746.1	61882	1659.9	104844	2813.4	48325	1296.8

ბავშვებში რეგისტრირებული თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობების ახალი შემთხვევების თითქმის 61%-ს აკომოდაციის და რეფრაქციის დარღვევები შეადგენს.

ცხრილი 5.41 თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობების გავრცელება ბავშვებში ზოგიერთი ნოზოლოგიის მიხედვით, საქართველო

	2017				2018			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობები	41382	5600.5	32877	4449.5	49154	6556.3	30262	4036.4
<i>მათ შორის:</i>								
ბროლის დაზიანებები (კატარაქტა)	432	58.5	44	6.0	159	21.2	33	4.4
გლაუკომა	211	28.6	32	4.3	48	6.4	16	2.1
აკომოდაციის და რეფრაქციის დარღვევების	28125	3806.3	23542	3186.1	29639	3953.3	18357	2448.5

ყურისა და დვრილისებრი მორჩის ავადმყოფობები

2018 წელს საქართველოს ამბულატორულ-პოლიკლინიკურ დაწესებულებებში სიცოცხლეში პირველად დადგენილი დიაგნოზით აღრიცხულია ყურისა და დვრილისებრი მორჩის ავადმყოფობების 55241 შემთხვევა, ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე – 1482.4, მათ შორის 24590 შემთხვევა ბავშვებში, ინციდენტობა 100000 ბავშვზე – 3279.9.

ცხრილი 5.42 ყურისა და დვრილისებრი მორჩის ავადმყოფობების გავრცელება, საქართველო

	სულ				მათ შორის ბავშვები			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
2008	32167	835.8	19900	517.1	8859	1289.4	6872	1000.2
2009	42031	1101.9	28289	741.6	13682	1999.9	11621	1698.6
2010	41059	1084.3	27902	736.8	12559	1832.8	10622	1550.1
2011	45463	1210.3	29862	795.0	14797	2164.2	12269	1794.4
2012	70444	1889.1	53128	1424.8	20356	2985.8	17172	2518.8
2013	75367	2027.3	55105	1482.2	21963	3213.8	17983	2631.4
2014	75552	2031.3	54665	1469.7	24709	3560.1	20880	3008.4
2015	100402	2695.2	69877	1875.8	30229	4251.5	26652	3748.4
2016	90886	2438.3	65485	1756.8	29690	4089.2	25958	3575.2
2017	87283	2341.3	59082	1584.8	29754	4026.7	24600	3329.2
2018	91613	2458.4	55241	1482.4	32553	4342.0	24590	3279.9

ცხრილი 5.43 ყურისა და დვრილისებრი მორჩის ავადმყოფობების გავრცელება, საქართველო

	2017				2018			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
ყურისა და დვრილისებრი მორჩის ავადმყოფობები	87283	2341.3	59082	1584.8	91613	2458.4	55241	1482.4
<i>მათ შორის:</i>								
შუა ყურის ანთებები	33595	901.2	23195	622.2	36755	986.3	25334	679.8

თანდაყოლილი ანომალიები

2018 წელს საქართველოში რეგისტრირებულია თანდაყოლილი ანომალიების 6275 შემთხვევა (პრევალენტობა – 168.4), მათ შორის 2527 ახალი შემთხვევა (ინციდენტობა – 67.8).

2008 წელთან შედარებით პრევალენტობის მაჩვენებელი როგორც მთლიან მოსახლეობაში, ასევე ბავშვებში შემცირებულია (2008 წელს პრევალენტობა - 188.4, 2018 წელს - 168.4, ბავშვებში 2008 წელს - 887.8, 2018 წელს - 548.7)

ცხრილი 5.44 თანდაყოლილი ანომალიების გავრცელება, საქართველო

	სულ				ბავშვები 15 წლამდე			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
2008	7251	188.4	1685	43.8	6100	887.8	1318	191.8
2009	8148	213.6	1887	49.5	6749	986.5	1382	202.0
2010	8959	236.6	2443	64.5	7547	1101.4	1932	281.9
2011	9198	244.9	1664	44.3	7677	1122.8	1415	207.0
2012	7614	204.2	2073	55.6	6059	888.7	1618	237.3
2013	6432	173.0	2096	56.4	4989	730.0	1673	244.8
2014	7217	194.0	2260	60.8	6030	868.8	1972	284.1
2015	6749	181.2	2869	77.0	4762	669.7	1775	249.6
2016	4865	130.5	2052	55.1	3439	473.7	1718	236.6
2017	5546	148.8	2353	63.1	3855	521.7	1813	245.4
2018	6275	168.4	2527	67.8	4114	548.7	1565	208.7

ცხრილი 5.45 თანდაყოლილი ანომალიები, რეგისტრირებული შემთხვევების გავრცელების მაჩვენებლები, 5 წლამდე ასაკის ბავშვებში, საქართველო, 2018

	0-5 წლამდე		მათ შორის 0-1 წლამდე	
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე
თანდაყოლილი ანომალიები (განვითარების მანკები), დეფორმაციები და ქრომოსომული დარღვევები	2260	812.4	1518	2853.4
<i>მათ შორის:</i>				
ნერვული სისტემის განვითარების თანდაყოლილი ანომალიები	170	61.1	68	127.8
მათ შორის: ანენცეფალია და განვითარების მსგავსი მანკები	6	2.2	0	0.0
თანდაყოლილი ჰიდროცეფალია	30	10.8	14	26.3
სპინაბიფიდა (ხერხემლის არხის არასრული დახურვა)	9	3.2	5	9.4
სისხლის მიმოქცევის სისტემის თანდაყოლილი მანკები	813	292.2	533	1001.9
მათ შორის: გულის კამერებისა და დამაკავშირებელი სტრუქტურების თანდაყოლილი ანომალიები	69	24.8	30	56.4
გულის ძგიდის თანდაყოლილი ანომალიები	250	89.9	124	233.1
ფილტვის არტერიის და სამკარიანი სარქველების თანდაყოლილი ანომალიები	26	9.3	19	35.7
აორტისა და მიტრალური სარქველების თანდაყოლილი ანომალიები	27	9.7	10	18.8
გულის სხვა თანდაყოლილი ანომალიები	21	7.5	8	15.0
სასუნთქი სისტემის თანდაყოლილი ანომალიები	10	3.6	4	7.5
ტუჩის და სასის ნაპრალები	15	5.4	4	7.5
საყლაპავის ატრეზია ტრაქეა-საყლაპავის ფისტულით და ფისტულის გარეშე	0	0.0	0	0.0
მსხვილი ნაწლავის თანდაყოლილი არარსებობა, ატრეზია და სტენოზი	3	1.1	2	3.8
სასქესო ორგანოების თანდაყოლილი ანომალიები	116	41.7	43	80.8
საშარდე სისტემის თანდაყოლილი ანომალიები	41	14.7	15	28.2
მათ შორის: თანდაყოლილი ჰიდრონეფროზი	9	3.2	3	5.6
ძვალ-კუნთოვანი სისტემის თანდაყოლილი ანომალიები და დეფორმაციები	901	323.9	765	1438.0
მათ შორის: არასრული ოსტეოგენეზი	21	7.5	9	16.9
დაუნის სინდრომი	94	33.8	31	58.3

ცხრილი 5.46

თანდაყოლილი ანომალიები, ახალი შემთხვევების გავრცელების მაჩვენებლები, 5 წლამდე ასაკის ბავშვებში, საქართველო, 2018

	0-5 წლამდე		მათ შორის 0-1 წლამდე	
	ახალი შემთხვევები	ინციდენტი ბა 100000 ბავშვზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტი ბა 100000 ბავშვზე
თანდაყოლილი ანომალიები (განვითარების მანკები), დეფორმაციები და ქრომოსომული დ-ბი	4162	1496.0	1534	2883.5
<i>მათ შორის:</i>				
ნერვული სისტემის განვითარების თანდაყოლილი ანომალიები	3666	1317.8	1369	2573.3
მათ შორის: ანენცეფალია და განვითარების მსგავსი მანკები	9	3.2	1	1.9
თანდაყოლილი ჰიდროცეფალია	30	10.8	11	20.7
სპინაბიფიდა (ხერხემლის არხის არასრული დახურვა)	12	4.3	4	7.5
სისხლის მიმოქცევის სისტემის თანდაყოლილი მანკები	0	0.0	0	0.0
მათ შორის: გულის კამერებისა და დამაკავშირებელი სტრუქტურების თანდაყოლილი ანომალიები	0	0.0	0	0.0
გულის ძგიდის თანდაყოლილი ანომალიები	0	0.0	0	0.0
ფილტვის არტერიის და სამკარიანი სარქველების თანდაყოლილი ანომალიები	2291	823.5	890	1672.9
აორტისა და მიტრალური სარქველების თანდაყოლილი ანომალიები	155	55.7	20	37.6
გულის სხვა თანდაყოლილი ანომალიები	220	79.1	13	24.4
სასუნთქი სისტემის თანდაყოლილი ანომალიები	36	12.9	2	3.8
ტუჩის და სასის ნაპრალები	16	5.8	2	3.8
საყლაპავის ატრეზია ტრაქეა-საყლაპავის ფისტულით და ფისტულის გარეშე	16	5.8	0	0.0
მსხვილი ნაწლავის თანდაყოლილი არარსებობა, ატრეზია და სტენოზი	1	0.4	0	0.0
სასქესო ორგანოების თანდაყოლილი ანომალიები	1	0.4	0	0.0
საშარდე სისტემის თანდაყოლილი ანომალიები	861	309.5	446	838.3
მათ შორის: თანდაყოლილი ჰიდრონეფროზი	1	0.4	1	1.9
ბვალ-კუნთოვანი სისტემის თანდაყოლილი ანომალიები და დეფორმაციები	0	0.0	0	0.0
მათ შორის: არასრული ოსტეოგენეზი	7	2.5	5	9.4
დაუნის სინდრომი	204	73.3	42	78.9

საქმლის მომწოდებელი სისტემის ავადმყოფობები

საქმლის მომწოდებელი სისტემის ავადმყოფობებით 2018 წელს საქართველოს ამბულატორულ-პოლიკლინიკურ დაწესებულებებში სიცოცხლეში პირველად დადგენილი დიაგნოზით აღრიცხულია 349905 შემთხვევა, ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე – 9389.5, მათ შორის 47036 შემთხვევა რეგისტრირებულია ბავშვებში, ინციდენტობა 100000 ბავშვზე – 6273.8.

ცხრილი 5.47 საქმლის მომწოდებელი სისტემის ავადმყოფობების გავრცელება, საქართველო

	სულ				ბავშვები 0-15 წლამდე			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
2008	198957	5169.8	92400	2401.0	24501	3566.1	16901	2459.9
2009	280680	7358.4	166087	4354.2	25164	3678.2	19030	2781.6
2010	261977	6918.4	151848	4010.0	23718	3461.3	17296	2524.1
2011	422928	11258.7	224583	5978.6	35827	5240.0	26372	3857.1
2012	446472	11973.4	280122	7512.2	45094	6614.4	35439	5198.2
2013	427396	11496.3	292362	7864.1	46291	6773.7	35520	5197.6
2014	570337	15334.1	349591	9399.1	53277	7676.1	39853	5742.0
2015	632547	16979.9	376021	10093.8	76030	10693.1	53677	7549.3
2016	559566	15011.8	342762	9195.5	74614	10276.7	58565	8066.2
2017	495203	13283.3	267788	7183.1	50095	6779.5	39396	5331.6
2018	715983	19213.0	349905	9389.5	74217	9899.3	47036	6273.8

ცხრილი 5.48 საქმლის მომწოდებელი სისტემის ავადმყოფობები, ინციდენტობა ზოგიერთი ნოზოლოგიის მიხედვით, საქართველო, 2018

	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	მათ შორის ბავშვები	
			ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
საქმლის მომწოდებელი სისტემის ავადმყოფობები	349905	9389.5	47036	6273.8
<i>მათ შორის:</i>				
პირის ღრუს, სანერწყვე ჯირკვლების და ყბების ავადმყოფობები	252036	6763.3	36585	4879.8
საყლაპავის, კუჭის და თორმეტგოჯანაწლავის ავადმყოფობები	29042	779.3	2277	303.7
მათ შორის: კუჭისა და თორმეტგოჯა ნაწლავის წყლული	5825	156.3	80	10.7
ღვიძლის ავადმყოფობები	15678	420.7	1393	185.8
ნადღლის ბუშტის, სანაღვლე გზებისა და პანკრეასის ავადმყოფობები	5252	140.9	4	0.5
მათ შორის: ქოლელითიაზი, ქოლეცისტიტი	17629	473.1	695	92.7
მწვავე პანკრეატიტი და პანკრეასის სხვა ავადმყოფობები	12110	325.0	547	73.0

ცხრილი 5.49 საჭმლის მომნელებელი სისტემის ავადმყოფობები, სტაციონარული მომსახურება, საქართველო, 2018

	სტაციონარიდან გავიდა	მშ გარდაიცვალა	ლეტალობა %	მშ ბავშვები	მშ გარდაიც ვალა	ლეტალობა %
საჭმლის მომნელებელი სისტემის ავადმყოფობები	41303	888	2.1	4029	5	0.12
პირის ღრუს, სანერწყვე ჯირკვლების და ყბების ავადმყოფობები	2301	1	0.0	264	0	0.0
კუჭისა და თორმეტგოჯა ნაწლავის წყლული	4508	137	3.0	52	0	0.0
გასტრიტი, დუოდენიტი	157	6	3.8	24	0	0.0
ჭია ნაწლავის ავადმყოფობები	7947	7	0.1	2101	0	0.0
თიაქარი	8238	20	0.2	971	0	0.0
პერიტონეუმის ავადმყოფობები	860	111	12.9	18	0	0.0
ღვიძლის ავადმყოფობები	1250	239	19.1	30	2	6.7
ქოლელითიაზი, ქოლეცისტიტი და სანაღველე გზების სხვა ავადმყოფობები	7711	52	0.7	22	0	0.0

შარდ-სასქესო სისტემის ავადმყოფობები

შარდ-სასქესო სისტემის ავადმყოფობებით 2018 წელს საქართველოს ამბულატორულ-პოლიკლინიკურ დაწესებულებებში სიცოცხლეში პირველად დადგენილი დიაგნოზით აღრიცხულია 129653 შემთხვევა, ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე – 3479.2, მათ შორის 5256 შემთხვევა რეგისტრირებულია ბავშვებში, ინციდენტობა 100000 ბავშვზე – 701.1.

ცხრილი 5.50 შარდ-სასქესო სისტემის ავადმყოფობების გავრცელება, საქართველო

	სულ				ბავშვები 0-15 წლამდე			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	აბალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	აბალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
2008	91904	2388.1	48298	1255.0	5861	853.1	3878	564.4
2009	112647	2953.2	64652	1694.9	7981	1166.6	6152	899.2
2010	121634	3212.1	71952	1900.1	7193	1049.7	5582	814.6
2011	138016	3674.1	77139	2053.5	6889	1007.6	5215	762.7
2012	198555	5324.8	127148	3409.8	5952	873.0	4259	624.7
2013	193595	5207.4	111163	2990.1	5936	868.6	3927	574.6
2014	203414	5469.0	114351	3074.4	7835	1128.9	5428	782.1
2015	236430	6346.6	130256	3496.5	8840	1243.3	6008	845.0
2016	228166	6121.1	141797	3804.1	7674	1057.0	5537	762.6
2017	236713	6349.6	124934	3351.2	7358	995.8	5181	701.2
2018	242483	6506.9	129653	3479.2	7933	1058.1	5256	701.1

ცხრილი 5.51 შარდ-სასქესო სისტემის ავადმყოფობების გავრცელება ზოგიერთი ნოზოლოგიის მიხედვით, საქართველო, 2018

	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
შარდ-სასქესო სისტემის ავადმყოფობები	242483	6506.9	129653	3479.2
გლომერულონეფრიტი, ნეფრიტული სინდრომი და ნეფროზული სინდრომი	6723	180.4	3496	93.8
ქრონიკული ტუბულო-ინტერსტიციული ნეფრიტი [თირკმლების ინფექციები]	4837	129.8	1756	47.1
თირკმლების უკმარისობა	4969	133.3	2346	63.0
თირკმლების და შარდსაწვეთების კენჭები	37517	1006.7	15795	423.9
მამაკაცის სასქესო ორგანოების ავადმყოფობები	39562	2208.7	18864	1053.1
მათ შორის: წინამდებარე ჯირკვლის ჰიპერპლაზია	18460	1030.6	7210	402.5
წინამდებარე ჯირკვლის ანთებითი ავადმყოფობები	11319	631.9	5681	317.2
მამაკაცის უნაყოფობა	2259	206.7	1715	156.9
ქალის სასქესო ორგანოების ავადმყოფობები	98686	5099.2	55933	2890.1
მათ შორის: სალპინგიტი, ოოფორიტი	13941	720.3	8144	420.8
ენდომეტრიოზი	6283	324.6	3846	198.7
საშვილოსნოს ყელის ეროზია და ექტროპიონი	8561	442.4	5263	271.9
მენსტრუალური ციკლის დარღვევა	20304	2412.9	13360	1587.7
მენოპაუზური და სხვა პერიმენოპაუზური დარღვევები	12888	1531.6	5565	661.3
ქალის უნაყოფობა	6821	810.6	2551	303.2

ცხრილი 5.52 შარდ-სასქესო სისტემის ავადმყოფობები, სტაციონარული მომსახურება, საქართველო, 2018

	სულ			ბავშვები 15 წლამდე	
	სტაციონარიდან გავიდა	მათ შორის გარდაიცვალა		სტაციონარიდან გავიდა	
		სულ	ლეტალობა (%)	სულ	ლეტალობა (%)
სულ	24043	270	1.1	2418	0.0
<i>მათ შორის:</i>					
გლომერულონეფრიტი, ნეფრიტული სინდრომი და ნეფროზული სინდრომი	416	1	0.2	270	0.0
თირკმლის ტუბულო-ინტერსტიციული ავადმყოფობები	2471	11	0.4	199	0.0
თირკმლების და შარდსაწვეთის კენჭები	2552	5	0.2	42	0.0
წინამდებარე ჯირკვლის ავადმყოფობები	1539	5	0.3	0	0.0

ტრავმები, მოწამვლები და გარეგანი მიზეზების ზემოქმედების ზოგიერთი სხვა შედეგი

2018 წელს საქართველოში რეგისტრირებულია ტრავმების, მოწამვლების და გარეგანი მიზეზების ზემოქმედების ზოგიერთი სხვა შედეგების 119577 შემთხვევა (პრევალენტობა – 3208.8), მათ შორის აღირიცხა 113374 ახალი შემთხვევა (ინციდენტობა - 3042.3).

ცხრილი 5.53 ტრავმები, მოწამვლები და გარეგანი მიზეზების ზემოქმედების ზოგიერთი სხვა შედეგი, საქართველო

	სულ				ბავშვები 0-15 წლამდე			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
2008	31088	807.8	29201	758.8	7298	1062.2	6978	1015.6
2009	44673	1171.2	42147	1104.9	7428	1085.7	7211	1054.0
2010	39522	1043.7	38302	1011.5	7361	1074.2	7286	1063.3
2011	43384	1154.9	35914	956.1	7651	1119.0	7087	1036.5
2012	75968	2037.3	67898	1820.9	8929	1309.7	8454	1240.0
2013	65192	1753.6	58260	1567.1	8571	1254.2	8003	1171.1
2014	72035	1936.7	66932	1799.5	10293	1483.0	9890	1424.9
2015	93066	2498.2	87101	2338.1	13317	1872.9	12951	1821.5
2016	105000	2816.9	100176	2687.5	16721	2303.0	16104	2218.0
2017	80307	2154.2	73842	1980.7	12264	1659.7	11556	1563.9
2018	119577	3208.8	113374	3042.3	24108	3215.6	23193	3093.6

ტრავმების, მოწამვლების და გარეგანი მიზეზების ზემოქმედების ზოგიერთი სხვა შედეგების ახალი შემთხვევების რაოდენობაში 1/5 (20.1%) ბავშვების ტრავმით არის განპირობებული.

როგორც მთლიან მოსახლეობაში, ასევე ბავშვებში ინციდენტობის მაღალი მაჩვენებლით გამოირჩევა „სამკურნალო ნივთიერებებით, მედიკამენტებით და ბიოლოგიური ნივთიერებებით მოწამვლები, უპირატესად არასამედიცინო დანიშნულების ნივთიერებათა ტოქსიკური მოქმედება და აგრეთვე სხვა გარეშე დაუზუსტებელი მიზეზების მოქმედება“ და „უპირატესად არასამედიცინო დანიშნულების სუბსტანციების ტოქსიური ეფექტები“ დიაგნოზების ბლოკი. ტრავმების, მოწამვლების და გარეგანი მიზეზების ზემოქმედების კლასის სტრუქტურაში აღნიშნულ დიაგნოზებზე 50%-ზე მეტი მოდის, 15 წლამდე ასაკის ჯგუფში კი აღნიშნულ დიაგნოზებს დაახლოებით 69% უკავია.

დიაგნოზების „ჭრილობები, სისხლძარღვების დაზიანებები, ზედაპირული ტრავმები, დაჟეჟილობები და დაჩეჩვილობები“ საერთო წილი 18.6 %-ს, ბავშვებში კი - 21.2% შეადგენს.

ცხრილი 5.54

ტრავმები, მოწამვლები და გარეგანი მიზეზების ზემოქმედების
ზოგიერთი სხვა შედეგი, საქართველო, 2018

	სულ			მათ შორის ბავშვები		
	აბალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეობაზე	%	აბალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე	%
სულ	113374	3042.3	100	23193	3093.6	100
<i>მათ შორის:</i>						
თავის ქალასა და სახის ძვლების, კისრის მალის, ნეკნების, მკერდის ძვლის და ხერხემლის მოტეხილობა	3760	100.9	3.3	473	63.1	2.0
ინტრაკრანიალური დაზიანება	915	24.6	0.8	108	14.4	0.5
ზედა და ქვედა კიდურების ძვლების მოტეხილობა	12187	327.0	10.7	1215	162.1	5.2
ამოვარდნილობა (ძვლების მოტეხილობის გარეშე) დამაბულობა, დაჭიმულობა, სახსრების და მიმდებარე კუნთების დეფორმაცია	9308	249.8	8.2	1095	146.1	4.7
გულმკერდის, მუცლისა და მენჯის ღრუს შინაგანი ორგანოების ტრავმები	1171	31.4	1.0	111	14.8	0.5
ჭრილობები, სისხლმარღვების დაზიანებები, ზედაპირული ტრავმები, დაჭედილობები და დაჩეჩქილობები	21097	566.1	18.6	4909	654.8	21.2
ნერვებისა და ზურგის ტვინის ტრავმები	714	19.2	0.6	109	14.5	0.5
თერმული და ქიმიური დამწვრობები	1255	33.7	1.1	300	40.0	1.3
სამკურნალო ნივთიერებებით, მედიკამენტებით და ბიოლოგიური ნივთიერებებით მოწამვლები, უპირატესად არასამედიცინო დანიშნულების ნივთიერებათა ტოქსიკური მოქმედება და აგრეთვე სხვა გარეშე დაუზუსტებელი მიზეზების მოქმედება	30798	826.4	27.2	8186	1091.9	35.3
მათ შორის: სამკურნალო საშუალებებით, მედიკამენტებით და ბიოლოგიური ნივთიერებებით მოწამვლა	891	23.9	0.8	399	53.2	1.7
უპირატესად არასამედიცინო დანიშნულების სუბსტანციების ტოქსიკური ეფექტები	26370	707.6	23.3	7643	1019.4	33.0

თავი 6

დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობა

დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობა⁹

ცხრილი 6.1. შობადობა (საქსტატის მონაცემები), ბავშვთა და დედათა სიკვდილიანობა

10

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ცოცხალშობილების რაოდენობა სულ	63377	62585	58014	57031	57878	60635	59249	56569	53293	51138
მკვდრადშობილების რაოდენობა	665	682	554	647	549	637	589	558	506	436
გარდაიცვალა 0 - 1 წლამდე	872	741	634	617	608	578	507	507	512	416
გარდაიცვალა 0 - 7 დღემდე	558	410	349	373	387	205	211	231	238	166
გარდაიცვალა 7 - 28 დღემდე	214	186	139	151	97	139	152	125	124	88
გარდაიცვალა 29 - 365 დღემდე	100	145	146	93	124	137	162	151	150	162
გარდაიცვალა 0-5 წლამდე	949	830	691	705	692	559	605	604	594	499
გარდაიცვალა ორსული, მშობიარე და მელოგინე	33	12	16	13	16	19	19	13	7	14
მკვდრადშობადობა 1000 დაბადებულზე	10.7	10.9	9.5	11.2	9.4	10.5	9.8	9.8	9.4	8.5
ადრეული ნეონატალური სიკვდილიანობის მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე	9.0	6.6	6.1	6.6	6.7	3.4	3.6	4.1	4.5	3.2
გვიანი ნეონატალური სიკვდილიანობის მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე	3.5	3.0	2.4	2.7	1.7	2.3	2.5	2.2	2.3	1.7
პერინატალური სიკვდილიანობის მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე	19.7	17.4	15.6	17.7	16.1	13.8	13.4	13.8	13.8	11.7
0 - 1 წლამდე ასაკის ბავშვთა სიკვდილიანობა 1000 ცოცხალშობილზე	14.1	12.0	11.0	10.8	10.5	9.5	8.6	9.0	9.6	8.1
0 - 5 წლამდე ასაკის ბავშვთა სიკვდილიანობა 1000 ცოცხალშობილზე	15.4	13.4	12.0	12.4	12.0	9.3	10.2	10.7	11.1	9.8
დედათა სიკვდილიანობა 100000 ცოცხალშობილზე	52.1	21.7	27.6	22.8	32.2	31.5	32.2	23.0	13.1	27.4

2016 წელს ქვეყნის მასშტაბით ამოქმედდა დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობის ანტენატალური და სამეანო მომსახურების ზედამხედველობის აღრიცხვიანობის ელექტრონული სისტემა „ორსულთა და ახალშობილთა ჯანმრთელობის მეთვალყურეობის ელექტრონული მოდული“ (ე.წ. „დაბადების რეგისტრი“). ელექტრონული მოდულის მეშვეობით ხორციელდება თითოეული ორსულის უწყვეტი მონიტორინგი პირველი ანტენატალური ვიზიტიდან მშობიარობის ჩათვლით.

სისტემაში ასევე ფიქსირდება მონაცემები ახალშობილის ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესახებ დაბადებისას. იმის გათვალისწინებით, რომ მსოფლიოს

⁹ ორსულთა და ახალშობილთა ჯანმრთელობის მეთვალყურეობის ელექტრონული მოდულის მონაცემებით

¹⁰ 2014 წლიდან – საქსტატის და ჯანდაცვის სამინისტროს შეჯერებული მონაცემები

მხოლოდ რამდენიმე ქვეყანაში არსებობს დაბადების რეგისტრი, ეს ინიციატივა საქართველოსთვის უმნიშვნელოვანეს წინ გადადგმულ ნაბიჯს წარმოადგენს.

ორსულობა

SDG 3.7 მიზნით განისაზღვრა რეპროდუქციული ჯანმრთელობის და, მათ შორის, ანტენატალური სერვისებისადმი უნივერსალური ხელმისაწვდომობა.

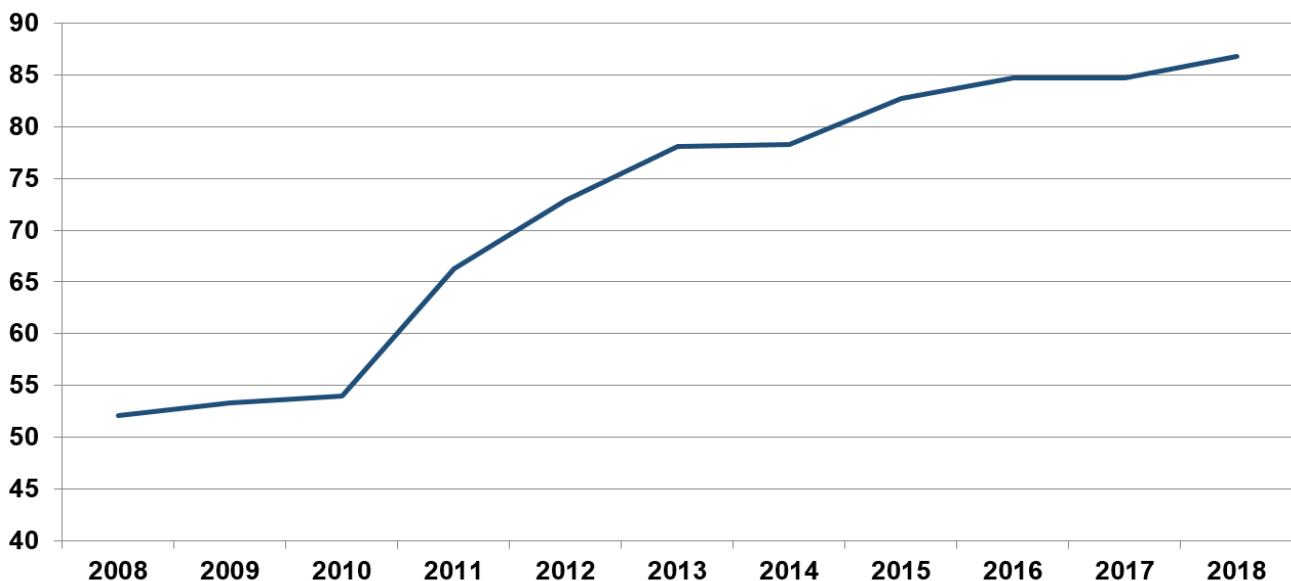
ცხრილი 6.2. რეპროდუქციული ჯანმრთელობის მაჩვენებლები, საქართველო

	2017	2018
ანტენატალური მომსახურებისთვის დროული მიმართვა	84.7%	86.8%
ანტენატალური 4 სრული ვიზიტით მოცვა	76.3%	80.8%
მშობიარობათა რაოდენობა	52660	50468
დროულად იმშობიარა	86.8%	92.1%
ფიზიოლოგიური მშობიარობა	52.4%	55.4%
მშობიარობა ჩარევით (საკეირო კვეთა, მაშებითა და ვაკუუმ-ექსტრაქციით მშობიარობა და სხვა)	47.6%	44.6%
შობადობის მაჩვენებელი 20 წლამდე ასაკის 1000 ქალზე	36.2	24.2
კვალიფიციური სამედიცინო პერსონალის მიერ მიღებული მშობიარობების წილი	99.9%	99.9%

წყარო: დეკჯეც

2018 წლის განმავლობაში ქალთა კონსულტაციებში აღრიცხვაზე იმყოფებოდა 64845 ორსული. უკანასკნელ წლებში, ანტენატალურ სერვისებზე ფინანსური ხელმისაწვდომობის ზრდამ ორსულთა დროული მიმართვიანობის (ორსულობის 12 კვირის ვადამდე) მატება განაპირობა (სურათი 6.1).

სურათი 6.1 ორსულობის პირველ ტრიმესტრში ანტენატალურ მეთვალყურეობაზე აყვანილ ორსულთა წილი (%)

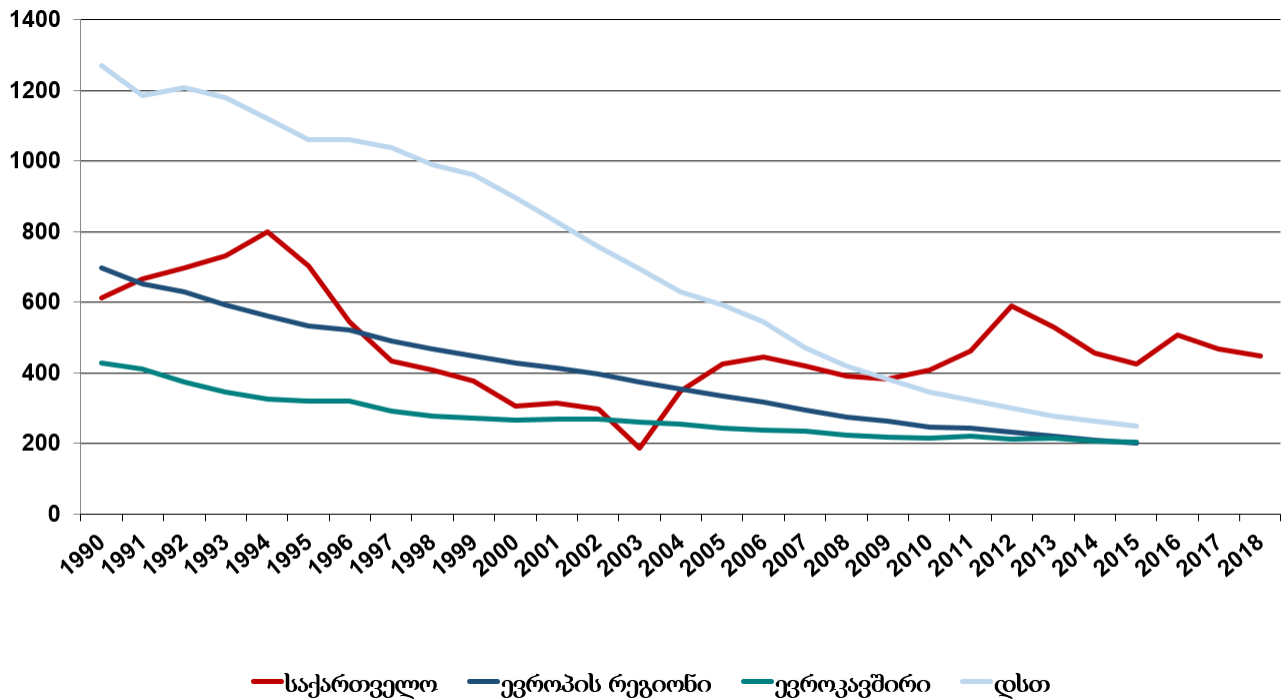
წყარო: დეკჯეც

ორსულების 88.1% გამოკვლეულ იქნა C ვირუსულ ჰეპატიტზე, 90.0% - სიფილისზე, 87.8% - აივ-ინფექციაზე, და 88.2% - B ვირუსულ ჰეპატიტზე.

აბორტი

2018 წელს ქვეყანაში რეგისტრირებულია 22733 აბორტი, მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე - 444.5 (სურათი 6.2), მათ შორის ხელოვნური აბორტების წილი 61.9% უდრიდა. წინა წელთან შედარებით, აბორტების საერთო რიცხვი 9%-ით შემცირდა (სურათი 6.2).

სურათი 6.2 აბორტები, მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე

წყარო: დეკჯეც, ჯანმოს მონაცემთა ბაზა „ჯანმრთელობა ყველასათვის“

ცხრილი 6.3 აბორტები, საქართველო

	ცოცხალშობილთა რაოდენობა	აბორტები		აბორტების მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე
		სულ	მ.შ. მინი აბორტი	
2008	52 442	22062	7662	420.7
2009	56 568	24310	8361	429.7
2010	55 230	25585	10621	463.2
2011	51 565	31185	13208	604.8
2012	49 969	39225	15941	785.0
2013	49 657	37018	15291	745.5
2014	60 635	33464	13071	551.9
2015	59 249	32428	9194	547.3
2016	56 569	28720	8881	507.7
2017	53 293	24937	6679	467.9
2018	51 138	22733	8297	444.5

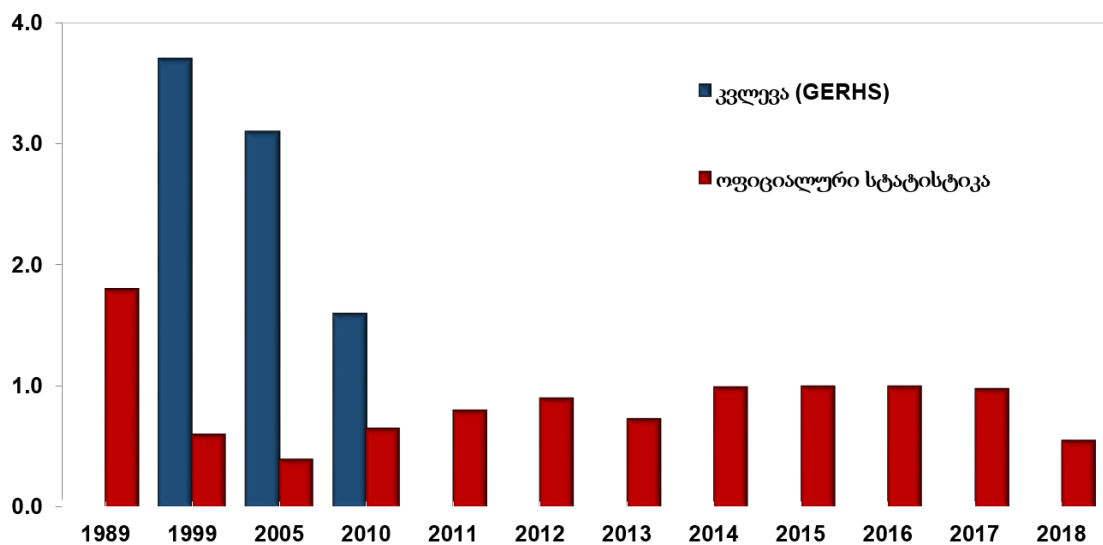
მნიშვნელოვანია, რომ აბორტების წილი 20 წლამდე ასაკის ქალებში შემცირდა და აბორტების საერთო რაოდენობის 2.2% შეადგინა.

ცხრილი 6.4 აბორტები ასაკობრივი ჯგუფების მიხედვით, საქართველო, 2018

	სულ	მათ შორის ასაკობრივ ჯგუფში						
		< 15	15-19	20-29	30-34	35-39	40-44	≥ 45
აბორტების რაოდენობა	22733	0	510	9733	6114	4304	1889	183
მაჩვენებელი შესაბამისი ასაკის 1000 ქალზე	27.0	0.0	5.2	40.7	45.0	33.9	15.5	1.5
მათ შორის (რაოდენობა):								
თვითნებური	22733	0	510	9733	6114	4304	1889	183
ხელოვნური:	14066	0	249	6022	3856	2707	1155	77
12 კვირამდე	8667	0	261	3711	2258	1597	734	106
მ.შ. მინი-აბორტი (5 კვირამდე)	13612	0	232	5813	3746	2622	1123	76
12-22 კვირამდე (სამედიცინო ან სოციალური ჩვენებით)	2211	0	37	922	587	461	189	15
აბორტები პირველი ორსულობის დროს	446	0	17	207	107	83	31	1

ხელოვნური აბორტების ჯამობრივი კოეფიციენტი (TIAR) სტაბილურად იკლებს (სურათი 6.3). ხელოვნური აბორტების მაჩვენებელი ყველაზე მაღალია 20-29 და 30-34 წლის ქალების ასაკობრივ ჯგუფში.

სურათი 6.3 ხელოვნური აბორტის ჯამობრივი კოეფიციენტი (TIAR), საქართველო

წყარო: დეჯეც

ხელოვნური აბორტის მეთოდის მიხედვით 2018 წელს მედიკამენტური აბორტების წილი გაზრდილია წინა წლებთან შედარებით.

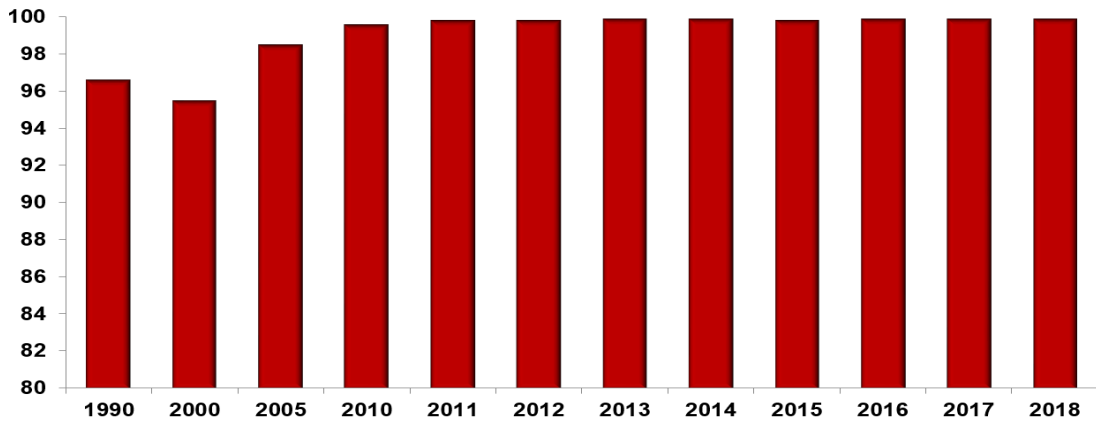
ცხრილი 6.5 ორსულობის შეწყვეტის მეთოდები, საქართველო

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
აბორტების საერთო რაოდენობა	39225	37018	33464	32428	28720	24937	22733
ორსულობის შეწყვეტის მეთოდი (%):							
გამოფხეკვა (კიურეტაჟი)	49.2	41.3	37.9	41.2	41.6	22.8	21.5
ვაკუუმ ასპირაცია	40.6	41.3	39.1	28.3	30.9	40.4	36.4
მედიკამენტური აბორტი	10.2	17.4	23.0	30.5	27.5	36.8	38.9

მშობიარობა

სამედიცინო დაწესებულებების მონაცემებით, 2018 წლის განმავლობაში რეგისტრირებულია 50468 მშობიარობა. უკანასკნელ წლებში სამედიცინო დაწესებულებებში მიღებული მშობიარობების ხვედრითი წილი უცვლელად მაქსიმალურ მნიშვნელობას ინარჩუნებს (სურათი 6.4).

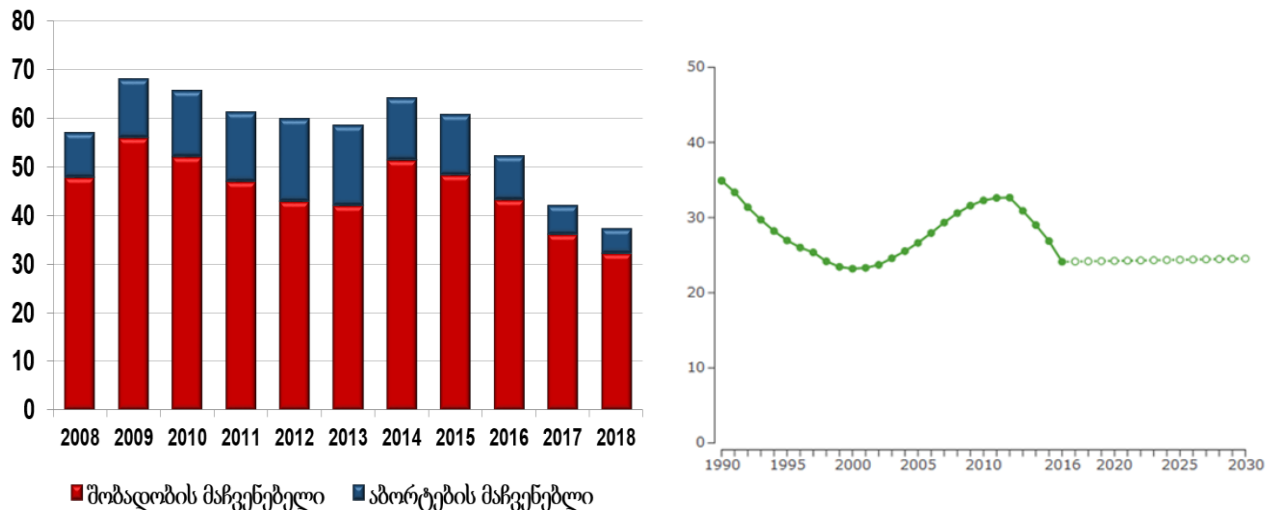
სურათი 6.4 კვალიფიციური სამედიცინო პერსონალის მიერ მიღებული მშობიარობების ხვედრითი წილი (%), საქართველო

წყარო: დეკჯეც

სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემებით, 2018 წელს 20 წლამდე ასაკის ქალების შობადობის მაჩვენებელი შემცირდა და 24.2 შეადგინა (2017 წელს - 36.2) (სურათი 6.5).

სურათი 6.5 მოზარდთა ორსულობის მაჩვენებლები (15-19 წლის 1000 ქალზე)

წყარო: დეკჯეც

წყარო: <http://www.thelancet.com/lancet/visualisations/gbd-SDGs>

ცხრილი 6.6 მოზარდთა შობადობის მაჩვენებელი, საქართველო

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
მოზარდთა შობადობის მაჩვენებელი	48.0	56.1	52.2	47.1	43.0	42.2	51.5	48.4	43.4	36.2	32.3

წყარო: საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

2018 წელს, მშობიარობების და მშობიარობის შემდგომი გართულებების შორის, 19.6% უკავია დიაგნოზს „გარსების ნაადრევი დარღვევა“, 13.4% - „მენჯის ღრუს ორგანოების დადგენილი ან სავარაუდო ანომალიები“. დიაგნოზებზე „სისხლდენები განვითარებული მშობიარობისთანავე და მშობიარობის შემდგომ პერიოდებში“, „ეკლამპსია და პრეეკლამპსია“ და „მელოგინეთა სეფსისი“ შესაბამისად 2.5%, 2.4% და 0.2% მოდის.

გაერო-ს სქესობრივი და რეპროდუქციული ჯანმრთელობის სააგენტოს მსოფლიოს მოსახლეობის მდგომარეობის შესახებ 2019 წლის ანგარიშში მოცემულია საქართველოს რეპროდუქციული ჯანმრთელობის ზოგიერთი ინდიკატორი:

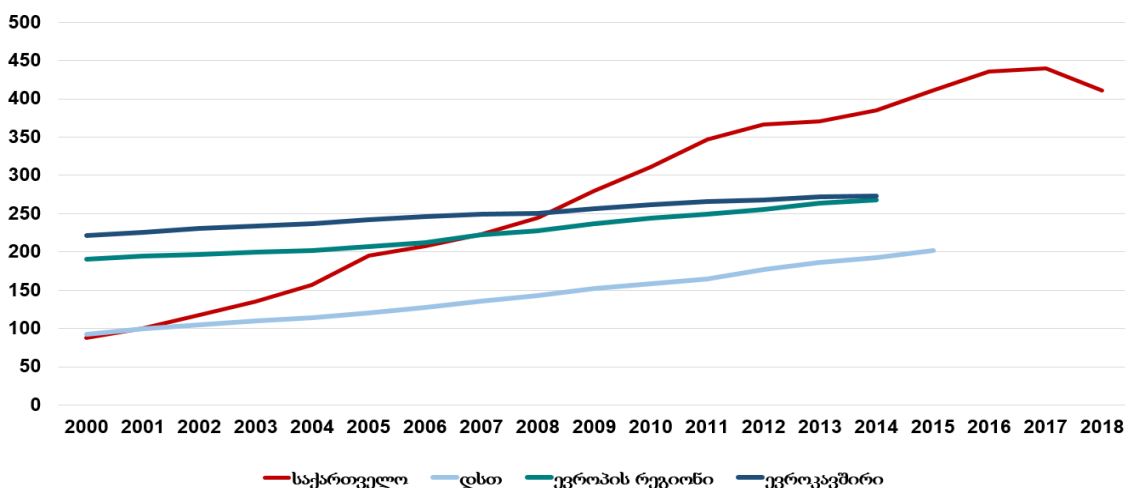
რეპროდუქციული ჯანმრთელობა	დედათა სიკვდილიანობა (100 000 ცოცხალშობილზე), 2015	36
	დედათა სიკვდილიანობის სარწმუნოების მინიმუმი	28
	ინტერვალი (UI 80%), 2015 შეფასებითი მაქსიმუმი	47
	კვალიფიციური სამედიცინო პერსონალის მიერ მიღებული მშობიარობების წილი (%), 2006-2017	100
	მოზარდთა შობადობის მაჩვენებელი 15-19 წლამდე ასაკის 1000 გოგონაზე, 2006-2017	44
	კონტრაცეპციის გავრცელება რეპროდუქციული ასაკის (15-49) ქალებში, 2019	ნებისმიერი მეთოდი 55 თანამედროვე მეთოდი 41
	ოჯახის დაგეგმვის საშუალებებზე დაუკმაყოფილებელი მოთხოვნა, რეპროდუქციული ასაკის (15-49) ქალებში, 2019	15
	თანამედროვე მეთოდების მომხმარებელთა % რეპროდუქციული ასაკის (15-49) ქალებში, 2019	58

წყარო: https://www.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/UNFPA_PUB_2019_EN_State_of_World_Population.pdf

საკეისრო კვეთა

საქართველოში საკეისრო კვეთით მიმდინარე მშობიარობების წილი 2000 წლიდან 4.3-ჯერ გაიზარდა და 2017 წელს მშობიარობათა საერთო რაოდენობის 44.7% შეადგინა. 2018 წელს ჩატარებული საკეისრო კვეთების პროცენტი შემცირდა და 41.6%-ს გაუტოლდა (სურათი 6.6).

სურათი 6.6 საკეისრო კვეთა, მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე

წყარო: დეკჯეც, ჯანმოს მონაცემთა ბაზა „ჯანმრთელობა ყველასათვის“

ცხრილი 6.7 საკეისრო კვეთების რაოდენობა და სტრუქტურა, საქართველო

	2017			2018		
	სულ	მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე	% საერთო რაოდენობიდან	სულ	მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე	% საერთო რაოდენობიდან
სულ	23471	440.4	100%	21044	411.5	100%
<i>მათ შორის:</i>						
გეგმიური	6936	130.1	29.6	6455	126.2	30.7
სასწრაფო	16535	310.3	70.4	14589	285.3	69.3

ცოცხალშობადობა

დემოგრაფიული სტატისტიკის მონაცემებით, 2018 წელს საქართველოში ცოცხლად დაიბადა 51138 ბავშვი.

სამშობიარო სახლებში დაბადებულ ცოცხალშობილთა 6.6% წონანაკლული, ხოლო 7.7% - 4000 გრამზე მეტი წონის იყო.

ცხრილი 6.8 ცოცხალშობილთა წონა გრამებში დაბადებისას, საქართველო, 2018

	<499	500 - 999	1000 - 1499	1500-2499	2500-3999	> 4000	სულ
დაიბადა ცოცხალი	14	490	2 822	29 534	17 372	515	50 747
% ცოცხალშობილთა საერთო რაოდენობიდან	0.0	1.0	5.6	58.2	34.2	1.0	100.0

ცხრილი 6.9 ბუნებრივ კვებაზე მყოფ ახალშობილთა რაოდენობა (სამშობიარო სახლების მონაცემები), საქართველო

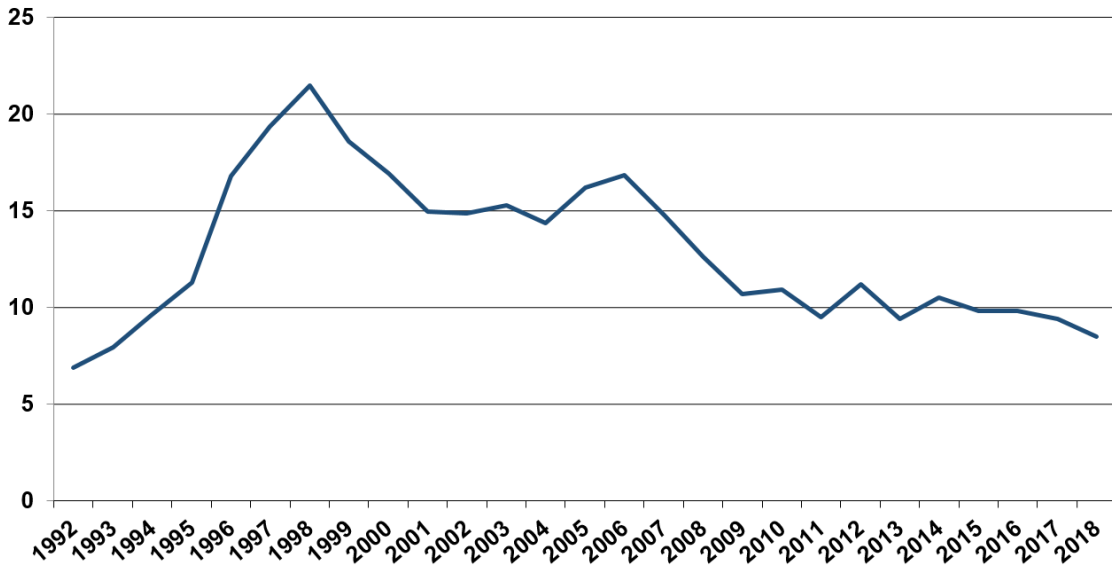
	2017		2018	
	სულ	% ცოცხალშობილთა რაოდენობიდან	სულ	% ცოცხალშობილთა რაოდენობიდან
პირველი საათის განმავლობაში	40692	76.2	41244	81.3
ბუნებრივ კვებაზე მყოფ ახალშობილთა საერთო რაოდენობა	50121	93.8	46972	92.6

მკვდრადშობადობა

საქართველოში ბოლო ათწლეულის განმავლობაში მკვდრადშობადობის მაჩვენებელი მნიშვნელოვნად შემცირდა; თუმცა, განვითარებულ ქვეყნებთან შედარებით მაღალია. მკვდრადშობადობის მიზეზების შესწავლა კვლავ გამოწვევად რჩება.

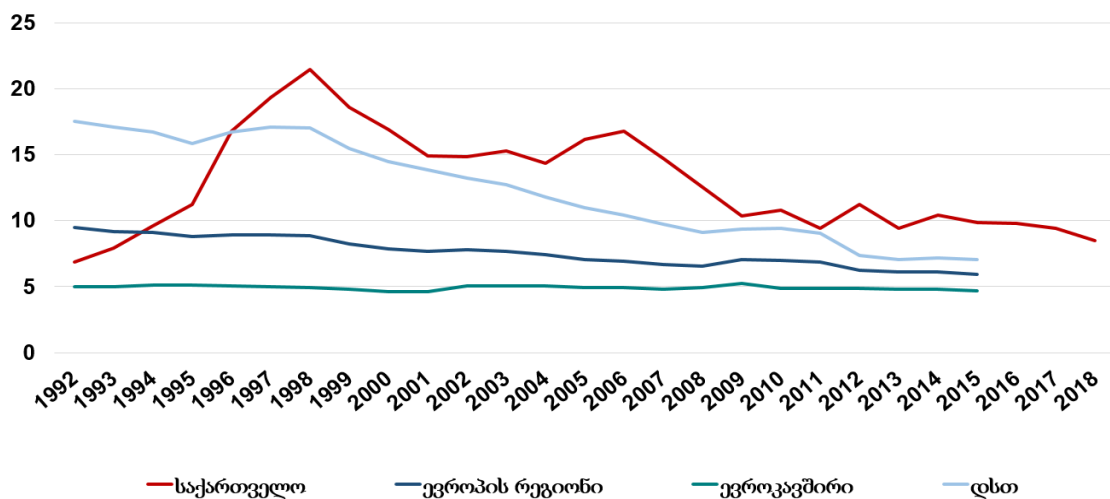
საქართველოში 2018 წელს, წინა წელთან შედარებით, დაფიქსირდა მკვდრადშობადობის რიცხვის შემცირება, სულ 436 შემთხვევა აღირიცხა, მკვდრადშობადობის მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე 8.5 იყო (ბოლო ხელმისაწვდომი წლის მონაცემებით დსთ - 9.3, ევროკავშირი - 5.3) (სურათი 6.7, 6.8).

სურათი 6.7 მკვდრადშობადობის მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე, საქართველო

წყარო: საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტრო; დკსჯეც

სურათი 6.8 მკვდრადშობადობის მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე

წყარო: ჯანმოს მონაცემთა ბაზა „ჯანმრთელობა ყველასათვის“

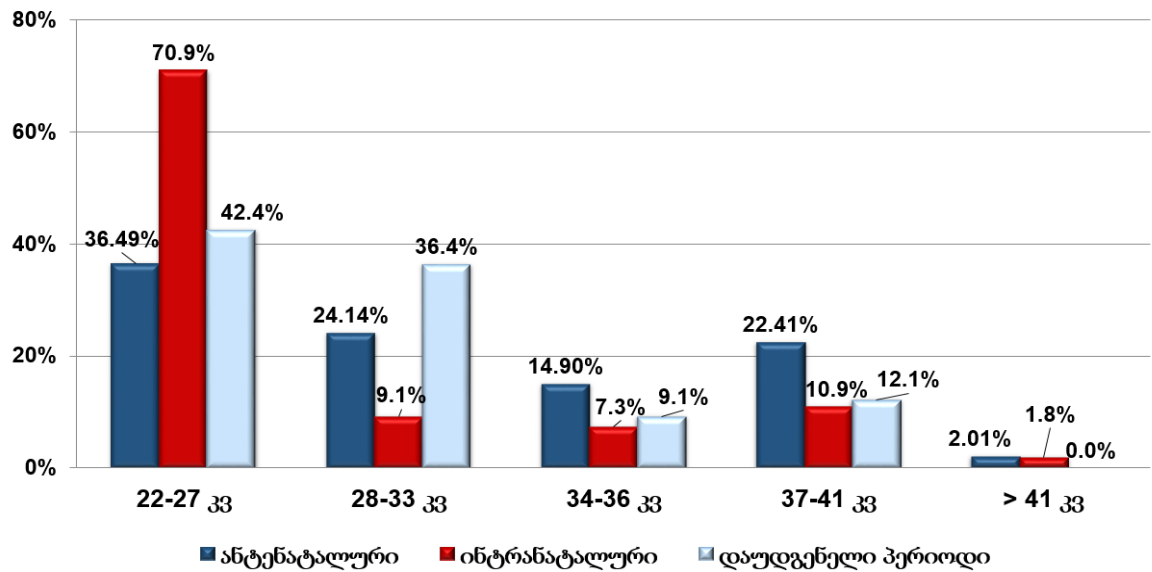
2018 წელს მკვდრადშობადობის შემთხვევათა ანალიზი ჩატარდა დაბადების რეგისტრის მონაცემებზე დაყრდნობით, რომელთა თანახმად, მკვდრადშობადობის 79.8% მოხდა ანტენატალურ პერიოდში, 12.6% ინტრანატალურ პერიოდში, ხოლო 7.7%-ში ნაყოფის გარდაცვალების დროის დადგენა სამედიცინო დოკუმენტაციის მიხედვით ვერ მოხერხდა.

ანტენატალურ პერიოდში მკვდრადშობილთა შორის 36.5% დაფიქსირებულ იქნა ორსულობის 22-27 კვირის ვადაზე, 24.1% - ორსულობის 28-33 კვირაზე, 14.9% და 22.4% შესაბამისად - 34-36 და 37-41 კვირის ორსულობის ვადაზე.

ინტრანატალურ პერიოდში გარდაცვლილ ნაყოფთა (12.6%) შორის შემთხვევათა 70.9% დაფიქსირდა ორსულობის 22-27 კვირის ვადაზე, 9.1% - ორსულობის 28-33 კვირის

ვადაზე, ხოლო მკვდრადშობადობის 7.3% დადგა ორსულობის 34-36 კვირის ვადაზე (სურათი 6.9).

სურათი 6.9 მკვდრადშობადობა გესტაციური ასაკის მიხედვით, საქართველო, 2018

წყარო: დეკჯეც

ცხრილი 6.10 მკვდრადშობილთა წონა გრამებში დაბადებისას, საქართველო, 2018

	<499	500 - 999	1000 - 1499	1500-2499	2500-3999	> 4000	სულ
დაიბადა მკვდარი	63	195	78	80	17	3	436
% მკვდრადშობილთა საერთო რაოდენობიდან	14.4	44.7	17.9	18.3	3.9	0.7	100.0

დედათა სიკვდილიანობა

ათასწლეულის განვითარების მიზნების (MDG) ჩარჩოდან მდგრადი განვითარების მიზნებზე (SDG) გარდამავალ პერიოდში აუცილებელია დედათა სიკვდილიანობის კომპლექსური შეფასება, რათა გამოვლინდეს წარმატებული მიმართულებები და დაფიქსირდეს არსებული პრობლემები.

მსოფლიოს მხოლოდ 10 ქვეყანაში იქნა მიღწეული MDG მეხუთე მიზანი (1990-დან 2015 წლისთვის დედათა სიკვდილიანობის შემცირება სამი მეოთხედით). ამავდროულად, 195 ქვეყნიდან 122-ში დღეისთვის უკვე მიღწეულია SDG 3.1 მიზანი (2030 წლისთვის დედათა სიკვდილიანობის მაჩვენებელი არ აღემატებოდეს 70-ს 100 000 ცოცხალშობილზე). 2015 წელს ჯერ კიდევ არსებობდა 24 ქვეყანა, სადაც დედათა სიკვდილიანობის მაჩვენებელი 400-ს აღემატებოდა.

SDG 3.1-ის მისაღწევად საჭიროა ანტენატალური ვიზიტების მოცვა იყოს სულ მცირე 91%, ხოლო ოთხი ანტენატალური ვიზიტი განხორციელდეს მინიმუმ 78%-ში, სამედიცინო დაწესებულებებში მშობიარობების წილი 81%-ს და კვალიფიციური

სამედიცინო პერსონალის მიერ მიღებული მშობიარობების წილი კი 87%-ს გაუტოლდეს.

2018 წლის მონაცემები დედათა გარდაცვალების შესახებ წარმოადგენს დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრის, საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტროს და საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემთა შეჯერების შედეგს.

ზემოაღნიშნული ოფიციალური სტატისტიკური წყაროებით, 2018 წელს საქართველოში აღირიცხა დედათა გარდაცვალების 20 შემთხვევა, მათ შორის დედათა ადრეული გარდაცვალების 14 შემთხვევა (პირდაპირი და არაპირდაპირი მიზეზებით, დედათა სიკვდილიანობის მაჩვენებელი 100 000 ცოცხალშობილზე - 27.4).

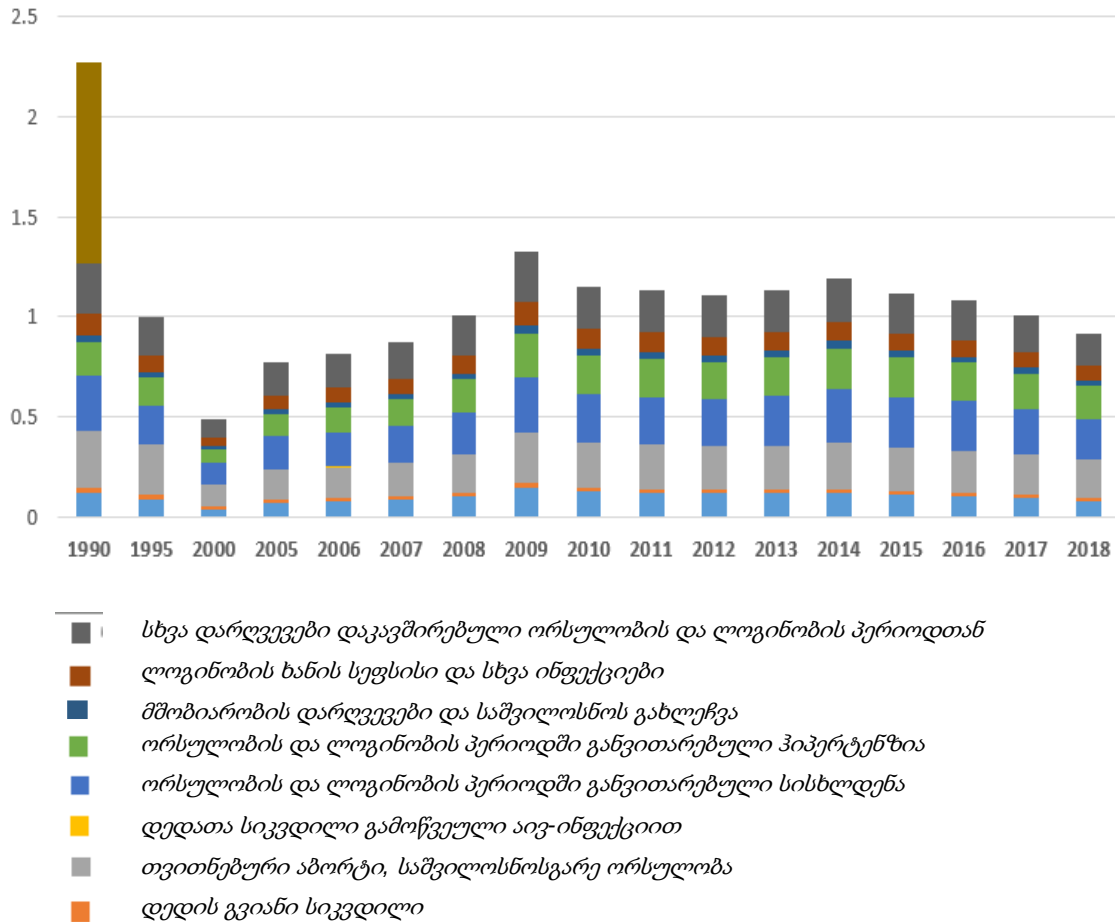
აღსანიშნავია, რომ 2018 წელს დედათა გარდაცვალების შემთხვევათა ნახევარზე მეტი (13 შემთხვევა) პირდაპირ სამეანო მიზეზებზე მოდის: სამეანო სისხლდენა - 2 შემთხვევა (15.3%), პრეეკლამფსია - 4 შემთხვევა (30.7%), სამეანო თრომბოემბოლია - 2 შემთხვევა (15.3%), ფილტვის შეშუპება - 1 შემთხვევა (7.6%), დაუზუსტებელი სიკვდილი - 1 შემთხვევა (7.6%), საშვილოსნოს რუპტურა - 1 შემთხვევა (7.6%), ფსიქიკური აშლილობა ლოგინობის ხანაში - 1 შემთხვევა (7.6%), აბორტის შემდგომი სისხლდენა - 1 შემთხვევა (7.6%) (სურათი 6.10).

არაპირდაპირი მიზეზებით გარდაცვალება 7 შემთხვევაში დადგა: გრიპი - 1 შემთხვევა (14.2%), სუბარახნოიდული სისხლჩაქცევა - 1 შემთხვევა (14.2%), თრომბოემბოლია - 1 შემთხვევა (14.2%), სუნთქვის მწვავე უკმარისობა - 1 შემთხვევა (14.2%), ანევრიზმა - 2 შემთხვევა (28.5%), მარჯვენა სარძევე ჯირკვლის სიმსივნე - 1 შემთხვევა (14.2%).

დედის ადრეული გარდაცვალების საერთო შემთხვევებიდან ვაგინალური მშობიარობით დამთავრდა 2 შემთხვევა (14.2%), საკეისრო კვეთით - 9 შემთხვევა (64.2%), აბორტის შემდგომი სისხლდენით - 1 შემთხვევა (7.1%). 2 ქალი გარდაიცვალა ორსულობის მიმდინარეობისას (14.2%).

დედების გვიანი გარდაცვალების საერთო შემთხვევებიდან ვაგინალური მშობიარობით დამთავრდა 4 შემთხვევა (66%) და საკეისრო კვეთით - 2 შემთხვევა (34%) (სურათი 6.10).

სურათი 6.10 დედათა სიკვდილიანობა სიკვდილის მიზეზების მიხედვით, საქართველო

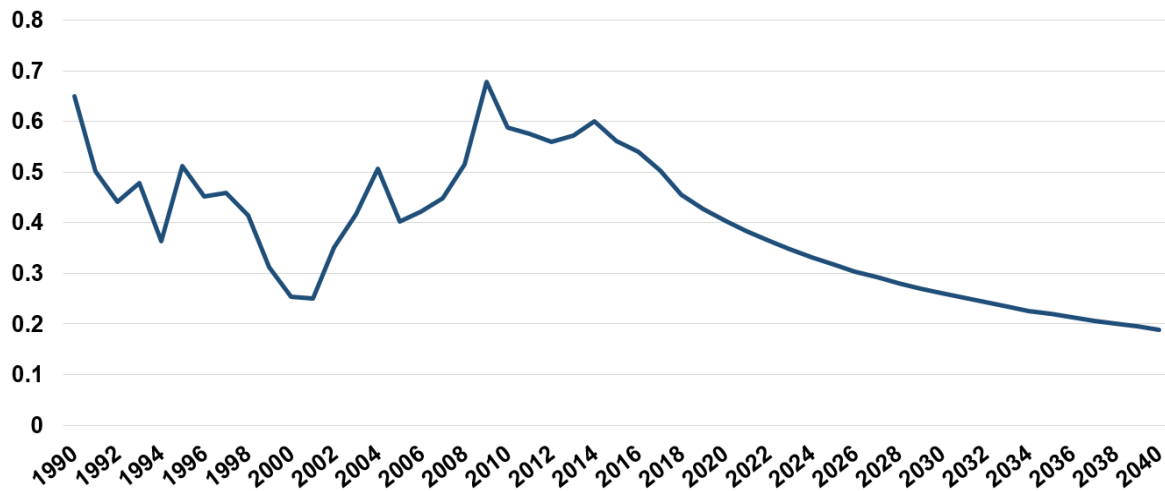
წყარო: <https://vizhub.healthdata.org/gbd-foresight/>

ქვეყნების დედათა სიკვდილიანობის მაჩვენებლების შეფასებებს ახორციელებენ სხვადასხვა სააგენტოები/ინსტიტუციები, როგორცაა, მაგალითად, გაეროს დედათა სიკვდილიანობის შეფასების სააგენტოთაშორისი ჯგუფი (Maternal Mortality Estimation Inter-agency Group - MMEIG) და ჯანმრთელობის გაზომვების და შეფასების ინსტიტუტი (Institute for Health Metrics and Evaluation – IHME) (სურათი 6.11, 6.12).

ცხრილი 6.11 დედათა სიკვდილიანობის მაჩვენებელი 100 000 ცოცხალშობილზე, საქართველო

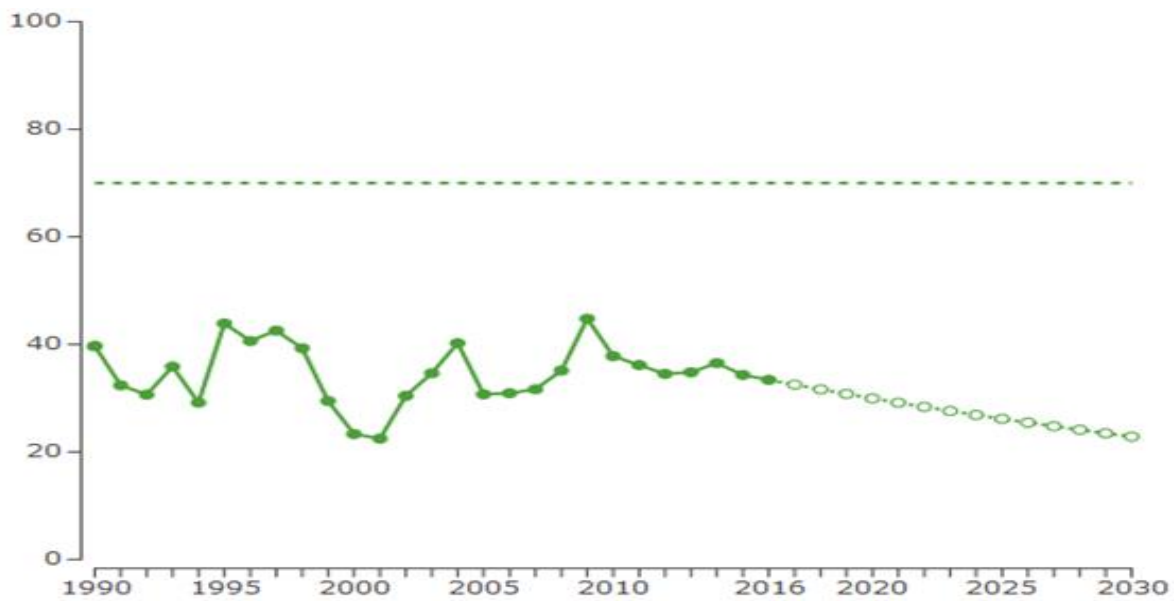
წყარო	1990	1995	2000	2005	2006	2010	2012	2015	2016	2017	2018
ოფიციალური სტატისტიკა	41.5	53.1	47.8	23.9	23.0	21.7	32.2	32.2	23.0	13.1	27.4
MMEIG_2015	34	35	37	37	-	40	-	36	-	-	-
GBD	41.5	-	30.7	-	-	-	-	42.3	-	-	-
RAMOS	-	-	-	-	44	-	26	-	-	-	-

სურათი 6.11 დედათა ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული დარღვევებით გამოწვეული გარდაცვალების პროგნოზი, ასაკ-სპეციფიური სიკვდილიანობის მაჩვენებელი 100000 რეპროდუქციული ასაკის ქალებზე, საქართველო

წყარო: <https://vizhub.healthdata.org/gbd-foresight/>

სურათი 6.12 დედათა სიკვდილიანობის მაჩვენებელი 100000 ცოცხალშობილზე, საქართველო

წყარო: <http://www.thelancet.com/lancet/visualisations/gbd-SDGs>

ბავშვთა ავადობა**ცხრილი 6.12 ახალშობილთა ავადობა (“დაბადების” რეგისტრის მონაცემები), საქართველო, 2018**

	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა 1000 ცოცხლადშობილზე
სულ	11191	218.8
ნაყოფის და ახალშობილის დაზიანებები, გამოწვეული დედისეული ფაქტორებითა და ორსულობის, სამშობიარო მოქმედებისა და მშობიარობის გართულებებით	16	0.3
ორსულობის ხანგრძლივობასთან და ნაყოფის ზრდა-განვითარებასთან დაკავშირებული დარღვევები	3864	75.6
სამშობიარო ტრავმა	133	2.6
პერინატალური პერიოდისათვის დამახასიათებელი რესპირაციული და გულ-სისხლძარღვოვანი დარღვევები	3292	64.4
პერინატალური პერიოდისათვის დამახასიათებელი ინფექციები	1428	27.9
ნაყოფისა და ახალშობილის ჰემორაგიული და ჰემატოლოგიური დარღვევები	853	16.7
ნაყოფისა და ახალშობილისათვის დამახასიათებელი გარდამავალი ენდოკრინული და მეტაბოლური დარღვევები	49	1.0
ნაყოფისა და ახალშობილის საჭმლის მომნელებელი სისტემის დაზიანებები	29	0.6
ნაყოფისა და ახალშობილის კანის საფარისა და თერმორეგულაციის ცვლილებები	35	0.7
პერინატალურ პერიოდში აღმოცენებული სხვა დარღვევები	492	9.6
ნერვული სისტემის განვითარების თანდაყოლილი ანომალიები	21	0.4
თვალის, ყურის, სახისა და კისრის თანდაყოლილი ანომალიები	1	0.0
სისხლის მიმოქცევის სისტემის თანდაყოლილი ანომალიები	176	3.4
სასუნთქი სისტემის თანდაყოლილი ანომალიები	4	0.1
ცხვირის განვითარების მანკების ერთობლივად დადგენისათვის	15	0.3
საჭმლის მომნელებელი სისტემის სხვა თანდაყოლილი ანომალიები	62	1.2
სასქესო ორგანოების თანდაყოლილი ანომალიები	94	1.8
საშარდე სისტემის თანდაყოლილი ანომალიები	18	0.4
ძვალ-კუნთოვანი სისტემის თანდაყოლილი ანომალიები და დეფორმაციები	79	1.5
სხვა თანდაყოლილი ანომალიები	12	0.2
ქრომოსომული დარღვევები, რომლებიც არ არის შეტანილი სხვა რუბრიკებში	6	0.1
სხვა	21	0.4

2018 წელს საქართველოში რეგისტრირებული იყო 0-1 წლამდე ასაკის ბავშვთა ავადობის 76603 ახალი შემთხვევა (2017 წელს - 81158), ინციდენტობის მაჩვენებელი 0-1 წლამდე ასაკის 1000 ბავშვზე – 1439.9 (2017 წელს - 1481.0). ავადობის სტრუქტურაში 57.7% (2017 წელს - 61.9%) სუნთქვის ორგანოების, 6.04% (2017 წელს - 3.8%) ინფექციურ და პარაზიტულ ავადმყოფობებზე მოდიოდა.

ცხრილი 6.13 ერთ წლამდე ასაკის ბავშვთა ავადობის ძირითადი მიზეზები, 2018

	ინციდენტობა ერთ წლამდე ასაკის 1000 ბავშვზე
სუნთქვის ორგანოთა ავადმყოფობები	831.4
ყურისა და დვრილისებრი მორჩის ავადმყოფობები	120.1
ზოგიერთი ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობა	83.8
თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობები	65.3
კანისა და კანქვეშა ქსოვილის ავადმყოფობები	51.4
პერინატალურ პერიოდში განვითარებული ზოგიერთი მდგომარეობა	40.3

2018 წელს ჰოსპიტალური მომსახურება გაეწია 0-1 წლამდე ასაკის 24546 ბავშვს (2017 წელს - 24563), მათ შორის 41.0% (2017 წელს - 45.1%) სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობების გამო, 27.9% (2017 წელს - 28.1%) - პერინატალურ პერიოდში განვითარებული ავადმყოფობების გამო, 14.8% (2017 წელს - 12.4%) ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობების გამო.

ცხრილი 6. 14 0-1 წლამდე ასაკის ბავშვთა ჰოსპიტალიზაცია, საქართველო, 2018

	ჰოსპიტალიზაციების რაოდენობა	ლეტალობა %
სულ	24546	1.4
<i>მათ შორის:</i>		
ინფექციური ავადმყოფობები	3635	0.2
სიმსივნეები	511	1.2
სისხლისა და სისხლმზადი ორგანოების ავადმყოფობები	80	1.3
ენდოკრინული სისტემის, კვებისა და ნივთიერებათა ცვლის დარღვევით გამოწვეული ავადმყოფობები	19	0.0
ნერვული სისტემის ავადმყოფობები	190	2.1
თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობები	104	0.0
ყურისა და დვრილისებრი მორჩის ავადმყოფობები	8	0.0
სისხლის მიმოქცევის ავადმყოფობები	133	7.5
სუნთქვის ორგანოების ავადმყოფობები	10064	0.2
საჭმლის მომნელებელი ორგანოების ავადმყოფობები	418	1.2
კანისა და კანქვეშა უჯრედისის ავადმყოფობები	76	0.0
ძვალ-კუნთოვანი სისტემისა და შემაერთებელი ქსოვილის ავადმყოფობები	49	0.0
შარდ-სასქესო სისტემის ავადმყოფობები	493	0.0
პერინატალურ პერიოდში განვითარებული ცალკეული მდგომარეობები	6847	3.7
თანდაყოლილი მანკები, დეფორმაციები და ქრომოსომული დარღვევები	770	4.8
არაიდენტიფიცირებული მიზეზები	1065	0.8
ტრავმები, მოწამვლები და გარე მიზეზების ზემოქმედების ზოგიერთი სხვა შედეგები	300	0.3
ფაქტორები, რომლებიც მოქმედებს ჯანმრთელობის მდგომარეობაზე	26	0.0

2018 წელს საქართველოში რეგისტრირებული იყო 0-5 წლამდე ასაკის ბავშვთა ავადობის 297925 ახალი შემთხვევა (2017 წელს - 258403), ინციდენტობის მაჩვენებელი 0-5 წლამდე ასაკის 1000 ბავშვზე – 1070.9 (2017 წელს - 935.2).

0-5 წლამდე ბავშვთა ავადობის სტრუქტურაში 58.6% სუნთქვის ორგანოების (2017 წელს - 64.7%), 11.4% - ინფექციურ და პარაზიტულ ავადმყოფობებზე მოდიოდა (2017 წელს - 9.6%).

ცხრილი 6.15 ხუთ წლამდე ასაკის ბავშვთა ავადობის ძირითადი მიზეზები, 2018

	ინციდენტობა ხუთ წლამდე ასაკის 1000 ბავშვზე
სუნთქვის ორგანოების ავადმყოფობები	627.3
ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობები	122.3
ყურისა და დვრილისებრი მორჩის ავადმყოფობები	73.1
თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობები	62.5
კანისა და კანქვეშა უჯრედისის ავადმყოფობები	35.8
ტრავმები, მოწამვლები და გარეგანი მიზეზების ზემოქმედების შედეგები	26.7

2018 წელს ჰოსპიტალური მომსახურება გაეწია 0-5 წლამდე ასაკის 62206 ბავშვს (2017 წელს - 59846), მათ შორის 48.7% სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობების გამო (2017 წელს - 52.1%), 19.1% ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობების გამო (2017 წელს - 16.8%), 26.7% - ტრავმების, მოწამვლების და გარეგანი მიზეზების ზემოქმედების ზოგიერთი სხვა შედეგების გამო, 11.0% - პერინატალურ პერიოდში განვითარებული ავადმყოფობების გამო (2017 წელს - 11.6%).

ცხრილი 6.16 0-5 წლამდე ასაკის ბავშვთა ჰოსპიტალიზაცია, საქართველო, 2018

	ჰოსპიტალიზაციების რაოდენობა	ლეტალობა %
სულ	62206	0.6
<i>მათ შორის:</i>		
ინფექციური ავადმყოფობები	11864	0.1
სიმსივნეები	631	1.3
სისხლისა და სისხლმზადი ორგანოების ავადმყოფობები	293	0.3
ენდოკრინული სისტემის, კვებისა და ნივთიერებათა ცვლის დარღვევით გამოწვეული ავადმყოფობები	79	1.3
ფსიქიკური და ქცევითი აშლილობები	1	0.0
ნერვული სისტემის ავადმყოფობები	543	2.2
თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობები	269	0.4
ყურისა და დვრილისებრი მორჩის ავადმყოფობები	68	0.0
სისხლის მიმოქცევის ავადმყოფობები	156	9.0
სუნთქვის ორგანოების ავადმყოფობები	30292	0.1
საჭმლის მომნელებელი ორგანოების ავადმყოფობები	1203	0.4
კანისა და კანქვეშა უჯრედისის ავადმყოფობები	262	0.0
ძვალ-კუნთოვანი სისტემისა და შემაერთებელი ქსოვილის ავადმყოფობები	211	0.0
შარდ-სასქესო სისტემის ავადმყოფობები	1359	0.1
პერინატალურ პერიოდში განვითარებული ცალკეული მდგომარეობები	6869	3.8
თანდაყოლილი მანკები, დეფორმაციები და ქრომოსომული დარღვევები	1549	2.5
არაიდენტიფიცირებული მიზეზები	3953	0.3
ტრავმები, მოწამვლები და გარე მიზეზების ზემოქმედების შედეგები	2489	0.2
ფაქტორები, რომლებიც მოქმედებს ჯანმრთელობის მდგომარეობაზე	115	0.9

ამბულატორულ-პოლიკლინიკური დაწესებულებების მონაცემებით, 2018 წელს 0-15 წლის ბავშვებში რეგისტრირებული იყო ყველა კლასის ავადმყოფობათა 525563 ახალი შემთხვევა (2017 წელს - 536 512), ინციდენტობის მაჩვენებელი 0-15 წლის ასაკის 100000 ბავშვზე – 70103.1 (2017 წელს - 72 609.5).

ინციდენტობის ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი დაფიქსირდა სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობების კლასში - 38517.6 (2017 წელს - 41 378.5), მათ შორის მაღალი იყო ავადობა ზედა სასუნთქი გზების მწვავე რესპირაციული ინფექციებით (მაჩვენებელი - 27635.3), პნევმონიით (მაჩვენებელი - 1832.0) და ქვედა სასუნთქი გზების სხვა მწვავე რესპირაციული ინფექციებით (მაჩვენებელი - 4872.9).

ცხრილი 6.17 15 წლამდე ასაკის ბავშვთა ავადობის ძირითადი მიზეზები, 2018

ავადობის მიზეზი	ინციდენტობა 15 წლამდე ასაკის 100000 ბავშვზე
სუნთქვის ორგანოთა ავადმყოფობები	38517.6
ზოგიერთი ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობა	7081.5
საჭმლის მომნელებელი სისტემის ავადმყოფობები	6273.8
პერინატალურ პერიოდში განვითარებული ზოგიერთი მდგომარეობა	4593.2
თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობები	4036.4
ყურისა და დვრილისებრი მორჩის ავადმყოფობები	3279.9
ტრავმები, მოწამვლები და გარეგანი მიზეზების ზემოქმედების ზოგიერთი სხვა შედეგები	3093.6

საანგარიშო წელს ჰოსპიტალური მომსახურება გაეწია 0-15 წლამდე ასაკის 98 285 ბავშვს (2017 წელს - 94629).

ჰოსპიტალიზაციის მაჩვენებელი მაღალი იყო სასუნთქი სისტემის, ინფექციური და პარაზიტული, პერინატალურ პერიოდში განვითარებული ავადმყოფობების და ტრავმების, მოწამვლების და გარეგანი მიზეზების ზემოქმედების შედეგების კლასებში.

ცხრილი 6.18 15 წლამდე ასაკის ბავშვთა ჰოსპიტალიზაცია, საქართველო, 2018

	ჰოსპიტალიზაციების რაოდენობა	ლეტალობა %
სულ	98192	0.5
<i>მათ შორის:</i>		
ინფექციური ავადმყოფობები	16814	0.1
სიმსივნეები	1167	1.5
სისხლისა და სისხლმზადი ორგანოების ავადმყოფობები	620	0.2
ენდოკრინული სისტემის, კვებისა და ნივთიერებათა ცვლის დარღვევით გამოწვეული ავადმყოფობები	545	0.2
ფსიქიკური და ქცევითი აშლილობები	105	0.0
ნერვული სისტემის ავადმყოფობები	953	1.8
თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობები	596	0.0
ყურისა და დვრილისებრი მორჩის ავადმყოფობები	175	0.0
სისხლის მიმოქცევის ავადმყოფობები	248	7.3
სუნთქვის ორგანოების ავადმყოფობები	48192	0.1
საჭმლის მომნელებელი ორგანოების ავადმყოფობები	4028	0.1
კანისა და კანქვეშა უჯრედისის ავადმყოფობები	571	0.0
ძვალ-კუნთოვანი სისტემისა და შემაერთებელი ქსოვილის ავადმყოფობები	646	0.0
შარდ-სასქესო სისტემის ავადმყოფობები	2416	0.0
სობიარობა, ორსულობა, ლოგინობის ხანა	22	0.0
პერინატალურ პერიოდში განვითარებული ცალკეული მდგომარეობები	6862	3.8
თანდაყოლილი მანკები, დეფორმაციები და ქრომოსომული დარღვევები	2191	1.8
არაიდენტიფიცირებული მიზეზები	5896	0.0
ტრავმები, მოწამვლები და გარე მიზეზების ზემოქმედების ზოგიერთი სხვა შედეგები	5723	0.2
ფაქტორები, რომლებიც მოქმედებს ჯანმრთელობის მდგომარეობაზე	422	0.2

ბავშვთა სიკვდილიანობა

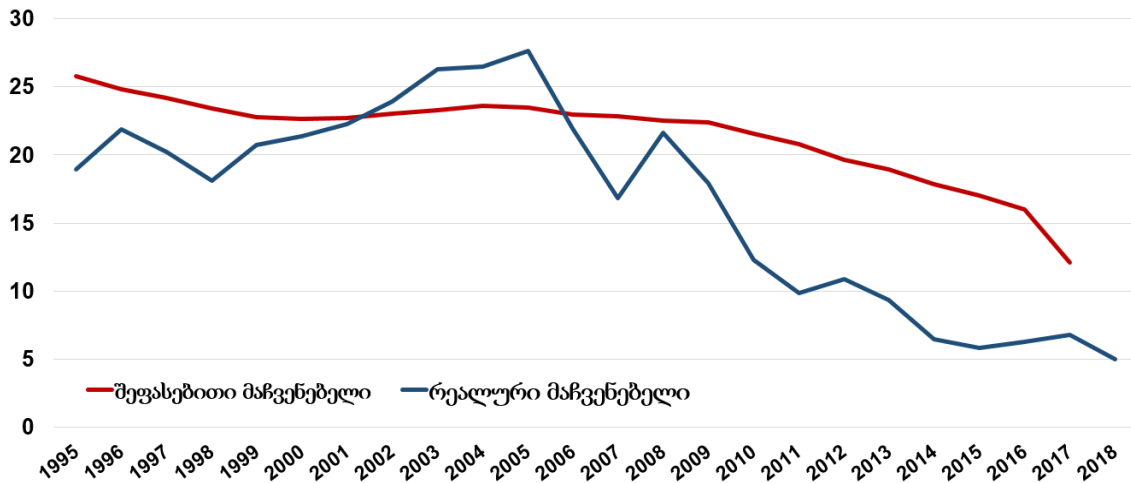
ჯანმრთელობის მსოფლიოს ორგანიზაციის მონაცემებით, გლობალურად ნეონატალური სიკვდილიანობის წილი 0-5 წლამდე ასაკის ბავშვთა სიკვდილიანობაში 45%-ს შეადგენს. 2018 წელს საქართველოში ნეონატალური სიკვდილიანობის წილმა 0-5 წლამდე ასაკის ბავშვთა სიკვდილიანობის 50.9% შეადგინა (2017 წ. - 58.9), (სურათი 6.13).

ცხრილი 6.19 ნეონატალური და პერინატალური სიკვდილიანობა, საქართველო

წელი	0-28 დღემდე 1000 ცოცხალშობილზე	0-7 დღემდე 1000 ცოცხალშობილზე	7-28 დღემდე 1000 ცოცხალშობილზე	პერინატალური სიკვდილიანობა 1000 დაბადებულზე
2010	9.6	6.6	3.0	17.4
2011	8.5	6.1	2.4	15.6
2012	9.2	6.6	2.7	17.7
2013	8.4	6.7	1.7	16.1
2014	7.2	5.1	2.1	15.5
2015	5.8	3.8	2.1	13.6
2016	6.3	4.1	2.2	13.8
2017	6.8	4.5	2.3	13.8
2018	5.0	3.2	1.7	11.7

წყარო: სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

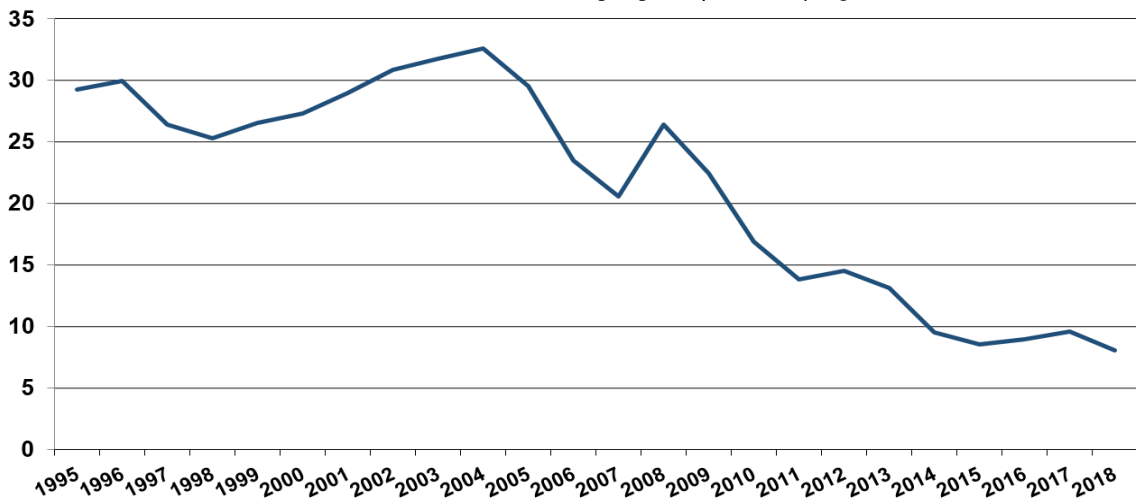
სურათი 6.13 ნეონატალური სიკვდილიანობის მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე, საქართველო

წყარო: <https://vizhub.healthdata.org/gbd-foresight/>; სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის გლობალური მონაცემებით, 0-1 წლამდე ასაკის ბავშვებზე 0-5 წლამდე ასაკის ბავშვთა გარდაცვალების შემთხვევების თითქმის 75% მოდის. დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრის და საქსტატის მონაცემებით, საქართველოში 2018 წელს ეს წილი 83.4%-ს შეადგენდა (2017 წელს - 83.9%). ერთ წლამდე ასაკის ბავშვთა სიკვდილიანობის მაჩვენებელი ყველა წყაროს მონაცემებით კლების დინამიკით ხასიათდება (სურათი 6.14).

სურათი 6.14 0-1 წლამდე ასაკის ბავშვთა სიკვდილიანობის მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე

წყარო: სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

ცხრილი 6.20 0-1 წლამდე ასაკის ბავშვთა სიკვდილიანობა 1000 ცოცხალშობილზე, საქართველო

წყარო	2000	2005	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
საქსტატი	27.3	29.5	16.9	14.6	13.2	9.5	8.6	9.0	9.6	8.1
IGME	30.9	21.7	14.6	12.6	11.7	11.3	10.6	10.5	10	-
GERHS	41.6	21.1	14.1	-	-	-	-	-	-	-

2018 წელს 0-1 წლამდე ბავშვთა სიკვდილიანობის სტრუქტურაში 68.5%-ს პერინატალური პერიოდის ავადმყოფობები შეადგენდა (2017 წელს - 70.1%).

ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის ბოლო ხელმისაწვდომი მონაცემებით, კლების ტენდენციის მიუხედავად, საქართველოში 0-5 წლამდე ასაკის ბავშვთა სიკვდილიანობის მაჩვენებელი აღემატება ევროპის ქვეყნების მაჩვენებლებს, ხოლო ყოფილი საბჭოთა კავშირის ქვეყნების მაჩვენებლებს შორის შუალედურ პოზიციას იკავებს.

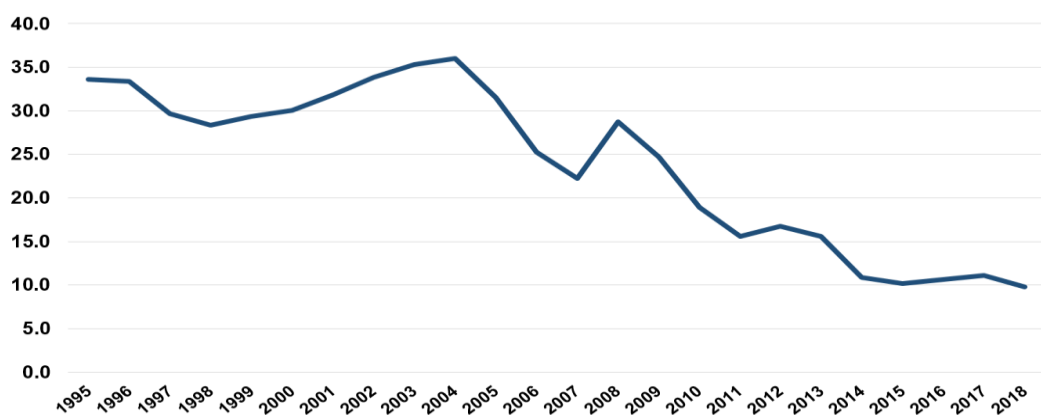
2015 წელს მსოფლიოში 0-5 წლამდე ასაკის 5.8 მლნ ბავშვი გარდაიცვალა, რაც 52%-ით ნაკლებია 1990 წელთან შედარებით. ამავე პერიოდში ნეონატალური სიკვდილიანობის მაჩვენებელი 42.2%-ით, ხოლო მკვდრადშობადობის მაჩვენებელი - 47%-ით შემცირდა. აღნიშნულ პერიოდში 0-5 წლამდე ასაკის ბავშვების სიკვდილიანობის შემცირება 58 ქვეყანაში განხორციელდა წარმატებულად და, შესაბამისად, მიაღწეულ იქნა MDG4 მიზანი. აღსანიშნავია, რომ 2000 წლიდან კიდევ 28 ქვეყანა შეუერთდა ზემოაღნიშნული წარმატებული ქვეყნების რიცხვს.

საქართველოში ხუთ წლამდე ასაკის ბავშვთა სიკვდილიანობის მაჩვენებელმა ათასწლეულის განვითარების მიზანს მიაღწია, როგორც ოფიციალური სტატისტიკის, ასევე საერთაშორისო ექსპერტთა შეფასებების (ბავშვთა სიკვდილიანობის შეფასების გაეროს სააგენტოთაშორისი ჯგუფი - IGME) და ფართომასშტაბიანი კვლევების (რეპროდუქციული ჯანმრთელობის კვლევა - Georgian Reproductive Health Survey GERHS, ავადობის გლობალური ტვირთის კვლევა - აგტკ (Global Burden of Disease Study – GBD) მონაცემებით. მნიშვნელოვანია, რომ GBD-ის და IGME-ს შეფასებები გლობალურ და რეგიონალურ დონეზე თითქმის გათანაბრდა, თანხვედრამ 98%-ს მიაღწია (სურათი 6.15).

ცხრილი 6.21 0-5 წლამდე ასაკის ბავშვთა სიკვდილიანობა 1000 ცოცხალშობილზე, საქართველო

წყარო	2000	2005	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
საქსტატი	30.1	31.5	18.9	16.7	15.6	10.9	10.2	10.7	11.1	9.8
IGME	35.3	24.5	16.4	14.1	13.1	12.6	11.9	გოგო -10 ბიჭი - 12	--	--
GBD	36.2	28.0	21.8	-	-	-	17.4	11.7	--	--
RHS	45.2	25.1	16.4	-	-	-	-	-	--	--

სურათი 6.15 0-5 წლამდე ასაკის ბავშვთა სიკვდილიანობის მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე, საქართველო

წყარო: სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

თავი 7.

რისკის ფაქტორების კვლევები

ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული ქცევები სასკოლო ასაკის ბავშვებში (HBSC - Health Behaviour in School-Aged Children)

კვლევა „ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული ქცევები სასკოლო ასაკის ბავშვებში (HBSC)“ დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ეროვნულმა ცენტრმა ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის ტექნიკური და ფინანსური დახმარებით 2018 წელს ჩაატარა ქვეყნის მასშტაბით. კვლევის მიზანი იყო ახალი მტკიცებულებების მოპოვება და მოზარდების ცნობიერების დონის ამაღლება ჯანმრთელობის ქცევასთან, ჯანმრთელობასთან და ცხოვრების წესთან დაკავშირებით სოციალურ ჭრილში.

კვლევაში ჩართული იყო 11, 13, და 15 წლის 4242 რესპონდენტი 123 საჯარო და კერძო სკოლიდან. ეს ასაკობრივი ჯგუფები შეირჩა ამ ასაკში განვითარების მნიშვნელოვანი ფიზიოლოგიური ეტაპების გავლის გამო. 11 და 13 წლის ასაკის ბავშვებში გამოყენებულ იქნა ერთიდაიგივე კითხვარი, 15 წლის მოზარდებისათვის კითხვარს დაემატა კითხვები რეპროდუქციული ჯანმრთელობის და ნარკოტიკული ნივთიერებების გამოყენების შესახებ.

ცხრილი 7.1 HBSC სასწავლო ნიმუში

	ასაკი			სულ
	11 წლის	13 წლის	15 წლის	
თბილისი	289	370	331	990
ქალაქი	477	438	478	1393
სოფელი	625	694	540	1859
სულ	1391	1502	1349	4242

ქცევის რისკები მოზარდებში

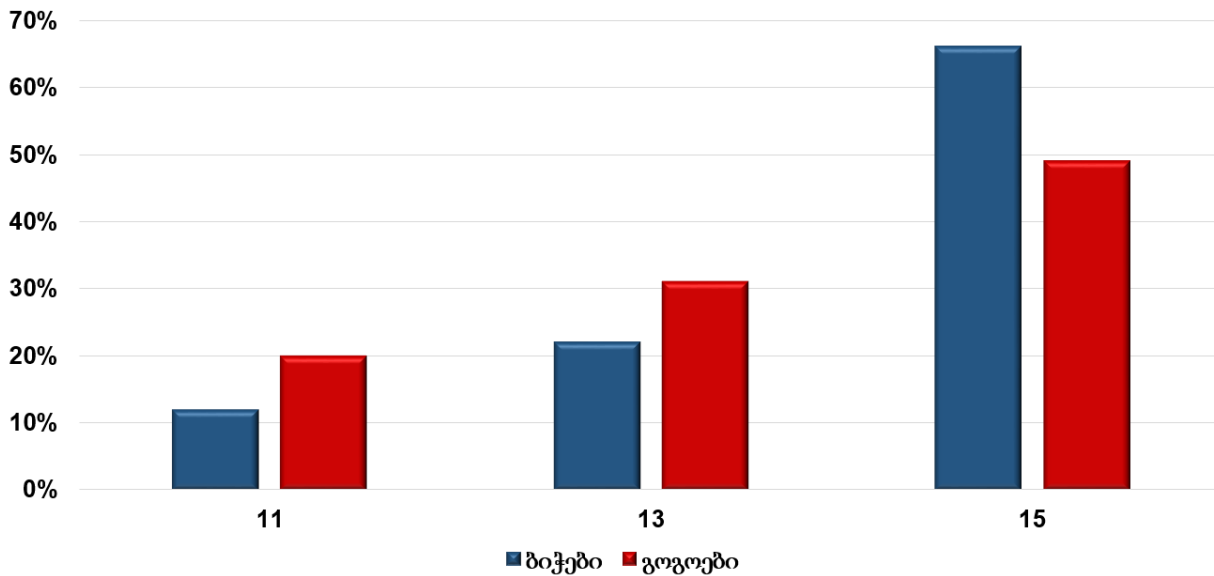
11 წლის ასაკის ყოველი მეათე ბავშვს (23% გოგონა და 19% ბიჭი) ერთხელ მაინც მოუწევია სიცოცხლის განმავლობაში, მათი წილი ასაკთან ერთად მატულობს.

ცხრილი 7.2. მოსწავლეები, რომლებსაც სიცოცხლის განმავლობაში ერთხელ მაინც მოწიეს

	11 წლის	13 წლის	15 წლის
ბიჭი	19%	22%	59%
გოგო	23%	28%	48%

როგორც მოსალოდნელი იყო, 15 წლის ასაკიდან, მოზარდების წილი, რომელიც იწყებს მოწევას, მნიშვნელოვნად გაიზარდა წინა ასაკობრივ ჯგუფებთან შედარებით. გოგონების 53% და ბიჭების 57% მიუთითებს იმაზე, რომ დაიწყეს მოწევა. ბოლო 30 დღის განმავლობაში სიგარეტის მოხმარება ასაკის მატებასთან ერთად იზრდება (სურათი 7.1).

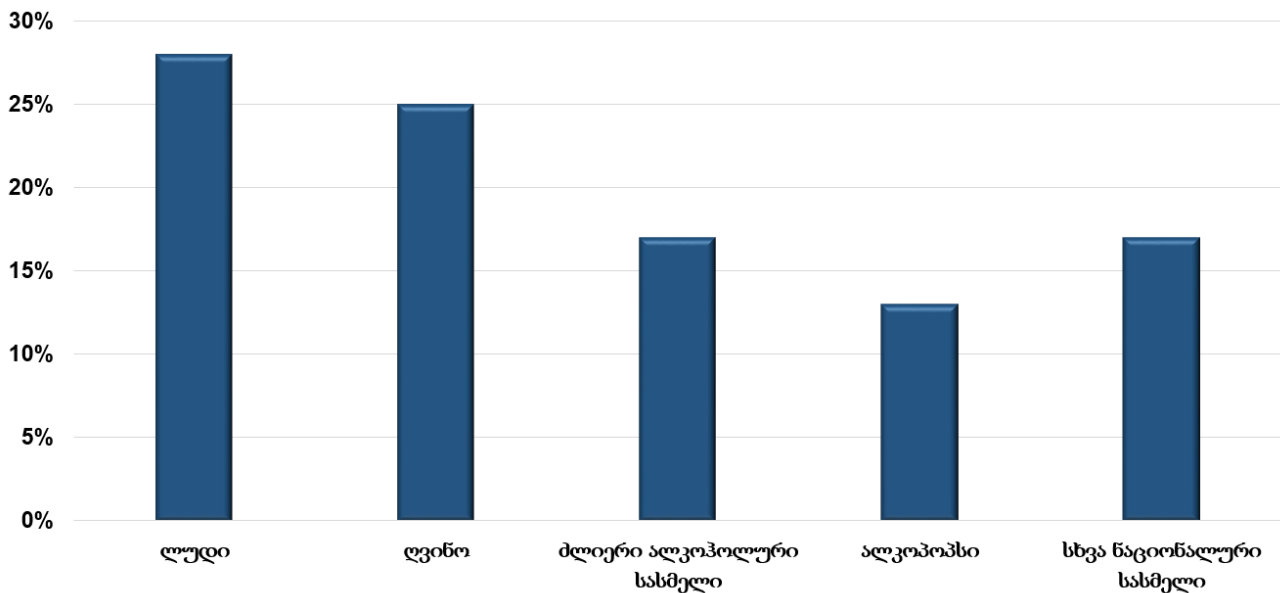
სურათი 7.1 მოზარდთა წილი, რომელთაც ბოლო 30 დღის განმავლობაში ერთხელ მაინც აქვთ მოწეული

ფსიქოაქტიური ნივთიერებების გამოყენება, ალკოჰოლი

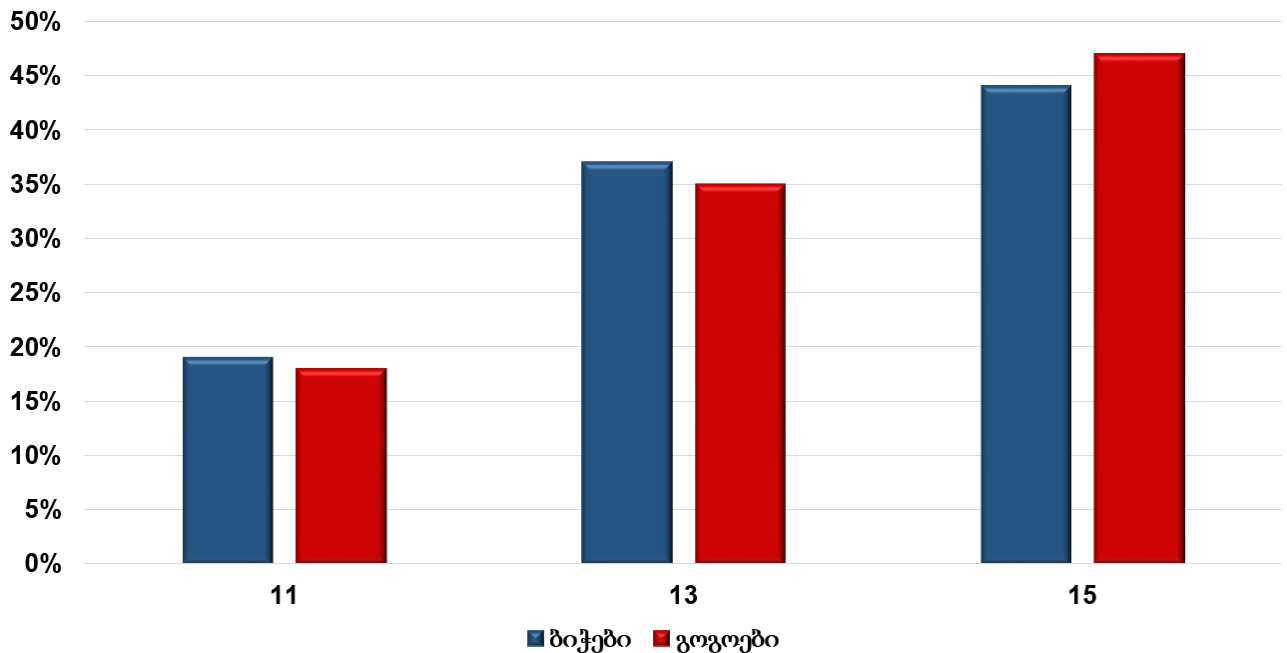
15 წლის ასაკის მოზარდთა 28% აცხადებს, რომ მათ სიცოცხლეში ერთხელ მაინც დაუღვწიათ (ბიჭების 34% და გოგონების 23%), რაც საკმაოდ ყურადსაღებია (სურათი 7.2).

სურათი 7.2 ალკოჰოლის მოხმარება 15 წლის ასაკში

11 წლის ასაკში თითქმის ყოველ მეხუთეს და 13 წლის ასაკში ყოველ მესამეს ცხოვრებაში ერთხელ მაინც მიუღია ალკოჰოლური სასმელი. ეს წილი ყველაზე მაღალია 15 წლის ასაკში (სურათი 7.3).

სურათი 7.3 მოზარდების წილი, რომლებსაც ცხოვრებაში ერთხელ მაინც მიუღიათ 2 ულუფა ალკოჰოლი

მარიხუანას გამოყენება

15 წლის ასაკის გამოკითხულთა 3%-მა მიუთითა კანაფის (მარიხუანა, ჰაშიშის, და სხვა) გამოყენებაზე ერთხელ ცხოვრების მანძილზე, ხოლო 2.45% - ბოლო ერთი თვის განმავლობაში. ბიჭები გოგონებთან შედარებით 10-ჯერ უფრო ხშირად მოიხმარდნენ მარიხუანას, გასული თვის განმავლობაში.

ბავშვების სისხლში ტყვიის შემცველობის შესახებ კვლევა საქართველოში

ბავშვების სისხლში ტყვიის შემცველობის დადგენა მოხდა ქვეყნის მასშტაბით წარმომადგენლობითი, მრავალინდიკატორული კლასტერული კვლევის (MICS) ფარგლებში, რომელიც შინამეურნეოების ყველაზე დიდი კვლევაა მსოფლიოში და საქართველოში 2018 წლის სექტემბერ-დეკემბერში ჩატარდა. კვლევის შედეგად, ქვეყნის მასშტაბით შეგროვდა ოჯახების, ბავშვების და ქალების მდგომარეობის შესახებ მაღალი ხარისხის მონაცემები, რომელთა შედარებაც შესაძლებელია საერთაშორისო მონაცემებთან. კვლევა ჩატარა საქართველოს სტატისტიკის ეროვნულმა სამსახურმა გაეროს ბავშვთა ფონდის, დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრისა და იტალიის ჯანდაცვის ინსტიტუტის ტექნიკური და ფინანსური მხარდაჭერით.

ტყვიის დონის განსასაზღვრად, ვენური სისხლის სინჯები შეგროვდა 2-დან 7 წლამდე ასაკის 1578 ბავშვისგან. ბავშვების ჩართვა კვლევაში მოხდა შემთხვევითი შერჩევის პრინციპით და სინჯები გაიგზავნა იტალიის ჯანმრთელობის ინსტიტუტის ლაბორატორიაში, რომელიც წარმოადგენს ევროპის წამყვან საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ინსტიტუტს. ტყვიის შემცველობაზე სისხლის ნიმუშის კვლევისას

გამოყენებული იყო ინდუქციურად შეწყვილებული პლაზმის მას-სპექტრომეტრი (ICP MS), რაც წარმოადგენს ტყვიის კვლევის ოქროს სტანდარტს.

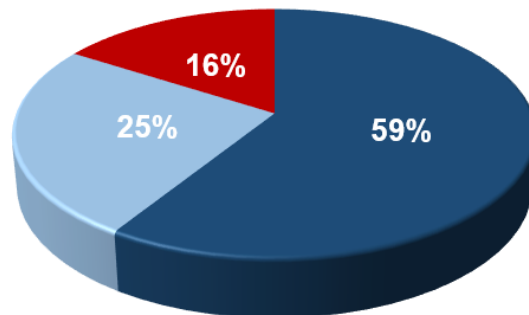
ტყვიის მინიმალური, ჯანმრთელობისთვის უსაფრთხო კონცენტრაცია ადამიანის ორგანიზმში არ არის დადგენილი. თუმცა, აშშ დაავადებათა კონტროლისა და პრევენციის ცენტრების რეკომენდაციების შესაბამისად, გარკვეული ინტერვენციები უნდა დაიგეგმოს, როდესაც ვენურ სისხლში ტყვიის შემცველობა ტოლია ან აღემატება 5 მკგ/დლ-ს (მიკროგრამი დეცილიტრზე).

სისხლში ტყვიის დონე ≥ 5 მკგ/დლ აღმოაჩნდა კვლევაში მონაწილე ბავშვთა 41%-ს, 5-დან 10 მკგ/დლ-მდე - 25%-ს, ხოლო ≥ 10 მკგ/დლ - 16%-ს (სურათი 7.4, სურათი 7.5, სურათი 7.6, სურათი 7.7, სურათი 7.8).

ცხრილი 7.2. სისხლში ტყვიის დონე რეგიონების მიხედვით

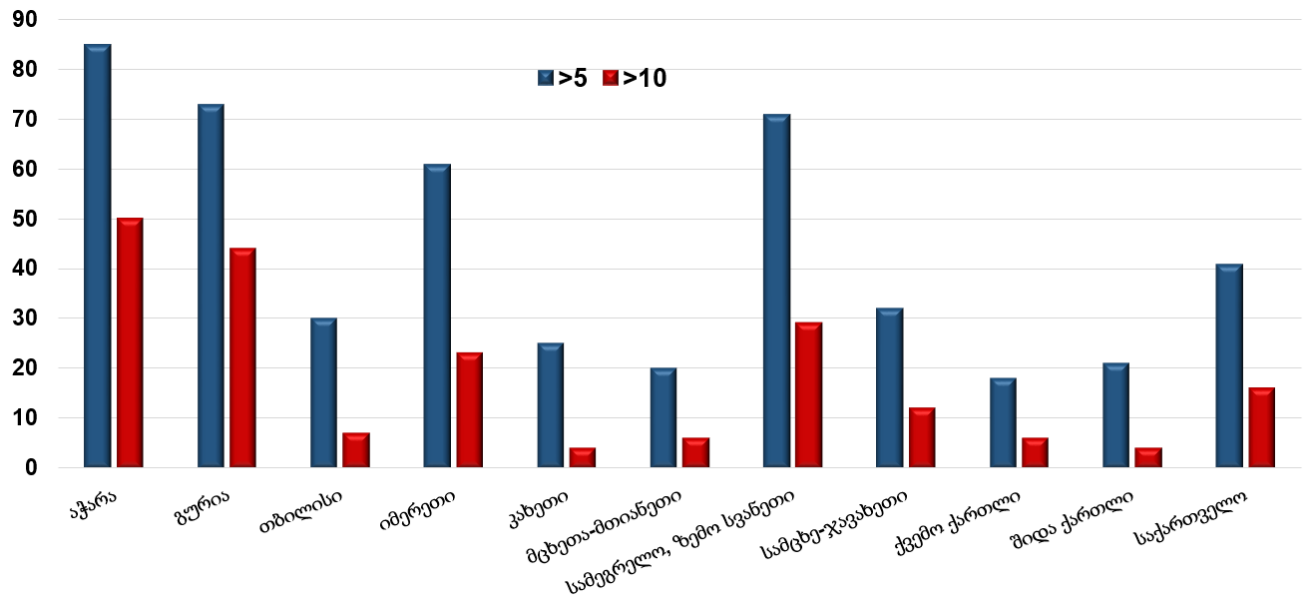
რეგიონი	≥ 5 მკგ/დლ	≥ 10 მკგ/დლ
აჭარა	85%	50%
გურია	73%	44%
თბილისი	30%	7%
იმერეთი	61%	23%
კახეთი	25%	4%
მცხეთა - მთიანეთი	20%	6%
სამეგრელო, ზემო სვანეთი	71%	29%
სამცხე - ჯავახეთი	32%	12%
ქვემო ქართლი	18%	6%
შიდა ქართლი	21%	4%

სურათი 7.4 ტყვიის შემცველობის გავრცელება (%)

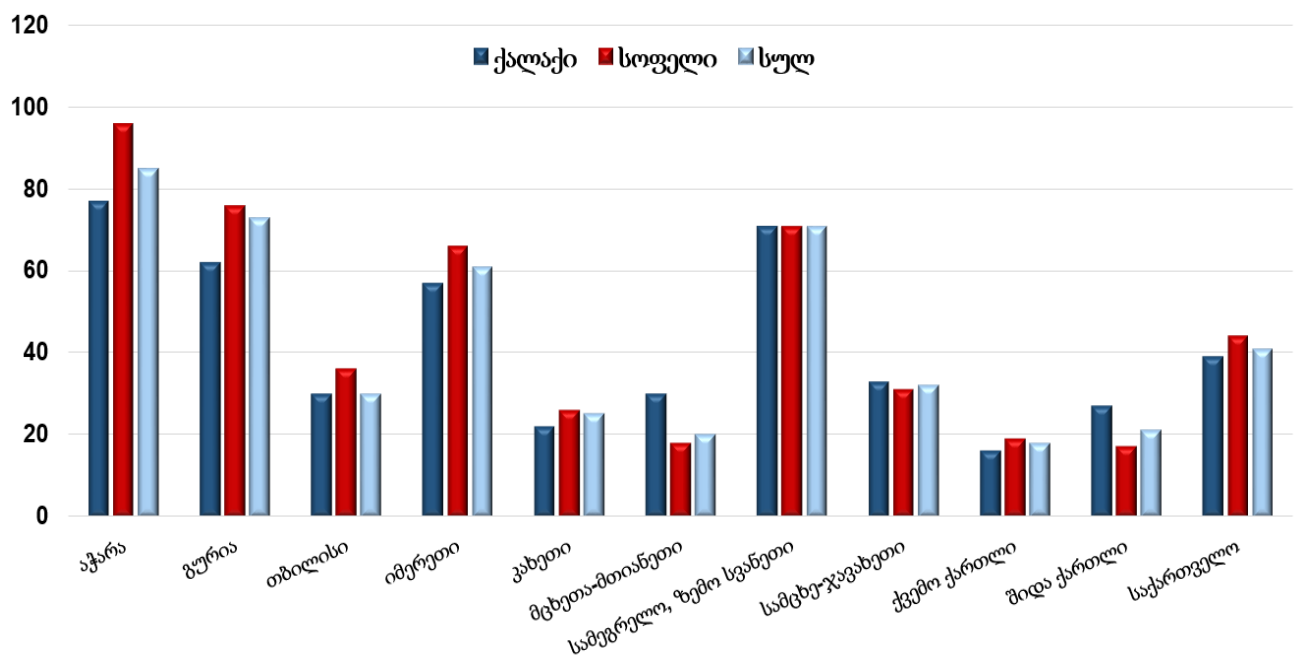

■ <5 მკგ/დლ ■ 5-9.9 მკგ/დლ ■ >10 მკგ/დლ

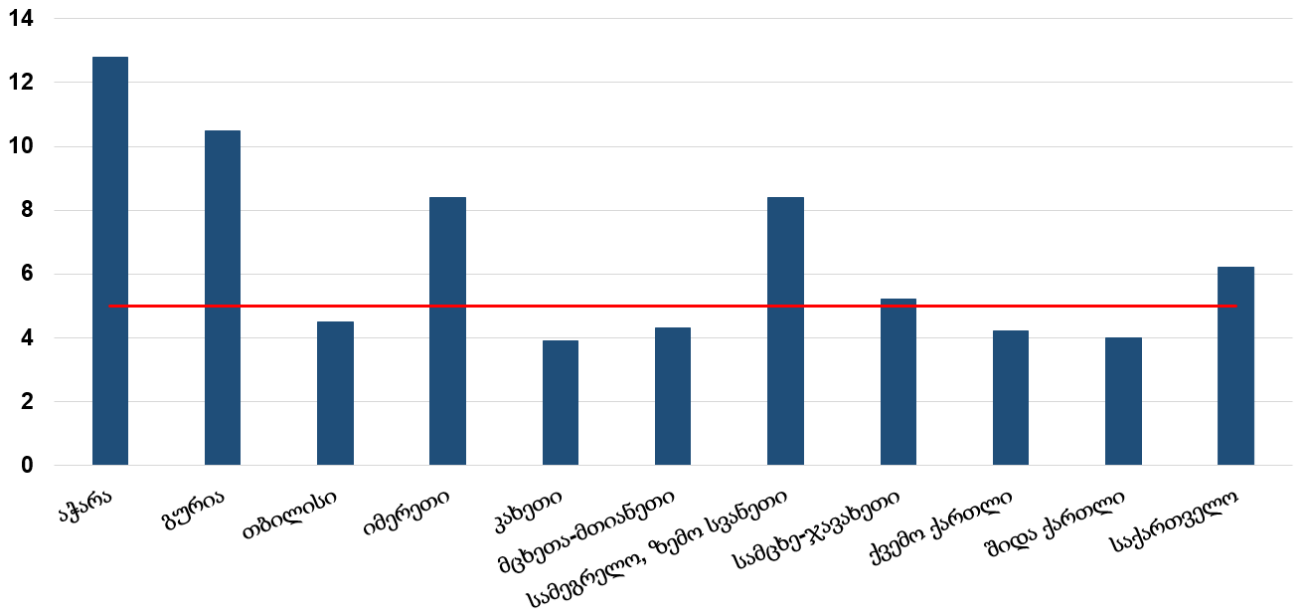
სურათი 7.5 ≥ 5 მკგ/დლ და ≥ 10 მკგ/დლ ტყვიის შემცველობის გავრცელება (%)

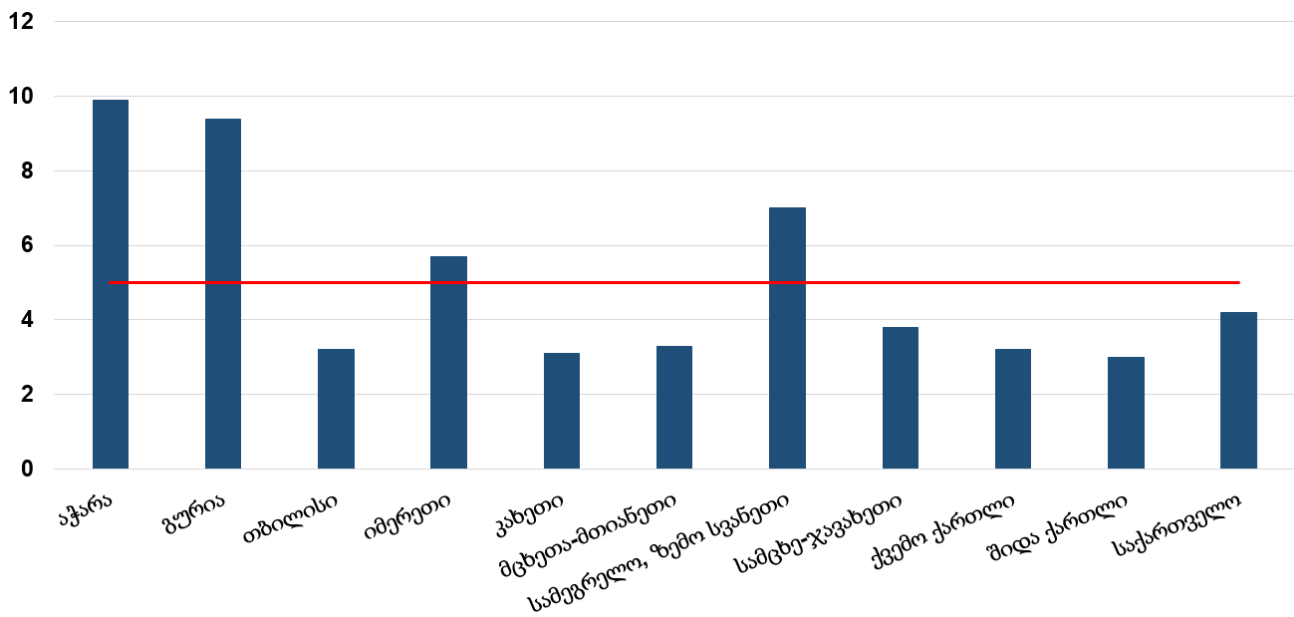
სურათი 7.6 ≥ 5 მკგ/დლ ტყვიის შემცველობის გავრცელება რეგიონების მიხედვით (%)

სურათი 7.7 ტყვიის შემცველობის საშუალო მაჩვენებელი (მკ/დლ)

სურათი 7.8 ტყვიის შემცველობის მედიანური მაჩვენებელი (მკ/დლ)

ბავშვთა ასაკის სიმსუქნის ეპიდზედადმხედველობის ინიციატივა

ქარბი წონა ბავშვებში, საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის მნიშვნელოვან პრობლემას წარმოადგენს მთელ მსოფლიოში, რაც შესაძლოა ერთერთი ხელშემშლელი ფაქტორი გახდეს მდგრადი განვითარების მიზნების მიღწევაში ქვეყნებისათვის. არაჯანსაღი და არასრულფასოვანი კვება და დაბალი ფიზიკური აქტივობა ქარბი წონის გავრცელების მიზეზებია. ერთადერთი გზა ეპიდემიის შესაჩერებლად არის სიმსუქნის პრევენცია.

ბავშვთა სიმსუქნე მრავალფაქტორული დაავადებაა, რომელიც კავშირშია ფართო სპექტრის სამედიცინო და სოციალურ პრობლემებთან, ნაადრევი სიკვდილის და ინვალიდობის მაღალი რისკის ჩათვლით. ქარბი წონა ბავშვებში გრძელვადიან პერსპექტივაში უშუალოდ უკავშირდება კარდიოვასკულარულ, მეტაბოლურ და ჯანმრთელობასთან ასოცირებულ სხვა უარყოფით შედეგებთან.

ბავშვთა შორის ქარბი წონის პრევალენტობა მაღალია და იგი საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის სერიოზული პრობლემას წარმოადგენს ევროპის რეგიონშიც. იმის გათვალისწინებით, რომ ქარბი წონა გავლენას ახდენს ბავშვის გონებრივ განვითარებაზე, სკოლაში მოსწრების ხარისხზე, განათლებაზე, ჯანმრთელობაზე, სოციალურ და ეკონომიკურ ფაქტორებზე, სიმსუქნის თავიდან აცილების მიზნით აუცილებელია, სიმსუქნისა და ქარბწინიანობის ადრეული გამოვლენა და, საჭიროების შემთხვევაში მისი მკურნალობა.

საქართველოში 2017 წელს პირველად ჩატარდა კვლევა, რომელმაც შეისწავლა სიმსუქნისა და ქარბწინიანობის პრევალენტობა 7 წლის ასაკის ბავშვთა შორის. კვლევაში მონაწილეობა მიიღო შვიდი წლის 4143 მოსწავლემ როგორც სახელმწიფო, ისე კერძო სკოლებიდან. სკოლები შერჩეული იყო რანდომულად. კვლევა წარმოადგენდა ერთსაფეხურიან კლასტერულ კვლევას.

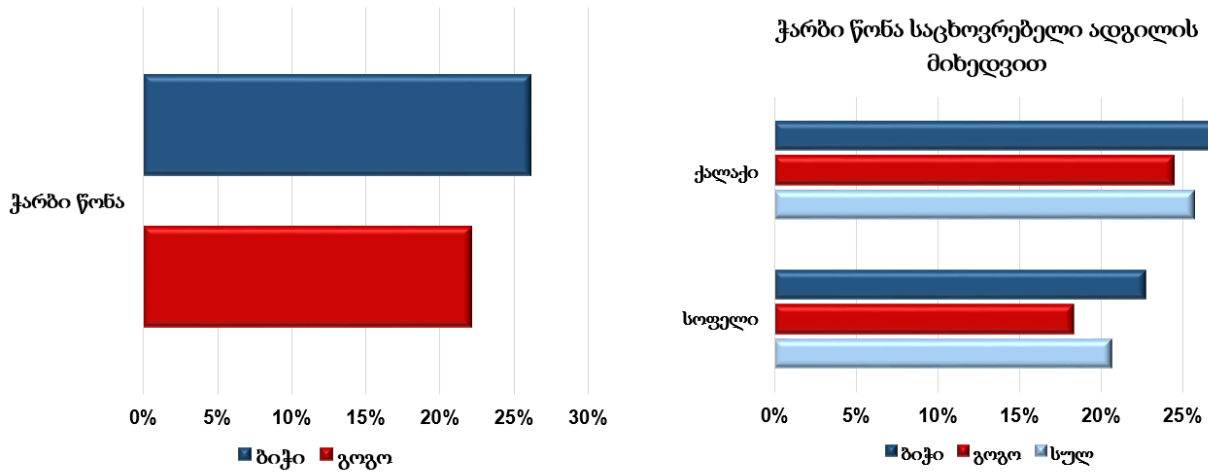
შესწავლილი იქნა შემდეგი ანთროპომეტრული მონაცემები: სიმაღლე, წონა, წელისა და თეძოს გარშემოწერილობა, ბავშვთა ჩართულობა ფიზიკურ აქტივობებში და მათი კვებითი ჩვევები. სრულად იქნა გამოკვლეული სკოლის გარემო შემდეგი მიმართულებით: ფიზიკური კულტურისა და სპორტის გაკვეთილების რაოდენობა კვირის მანძილზე და ბავშვების მონაწილეობა სხვა სპორტულ აქტივობებში, სკოლაში ბავშვთა კვებასთან დაკავშირებული საკითხები, სკოლის მიერ სასწავლო წლის განმავლობაში განხორციელებული ჯანმრთელობის ხელშეწყობასთან დაკავშირებული ღონისძიებები.

ცხრილი 7.3 კვლევაში მონაწილეთა რაოდენობა

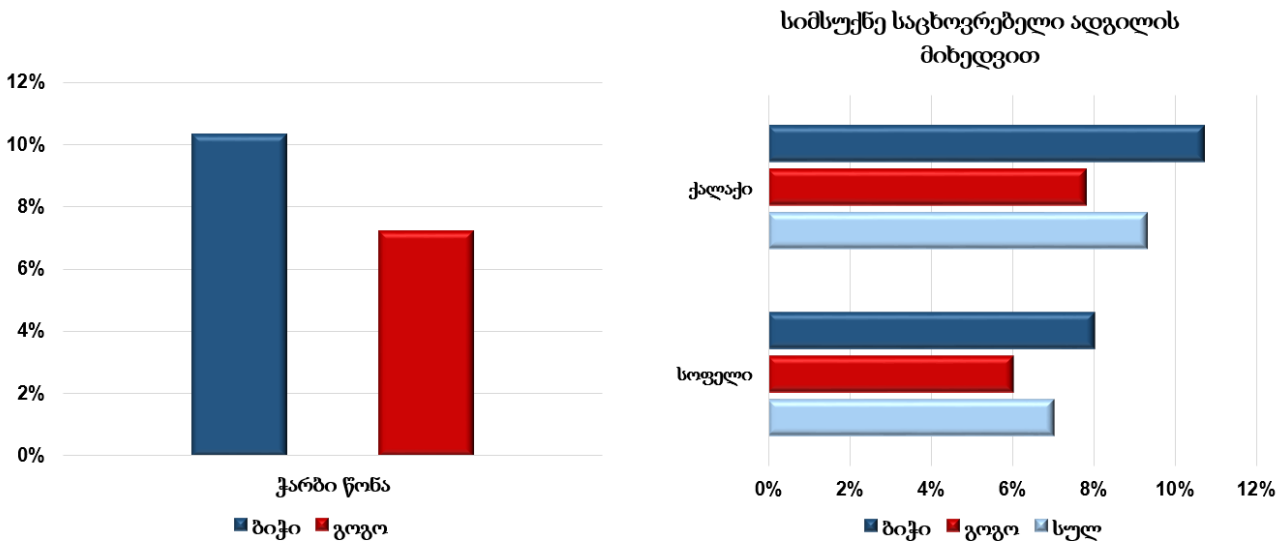
	ბიჭები	გოგონები	სულ
კვლევაში ჩართულ მეორე კლასელ ბავშვთა რაოდენობა	2019	2124	4143
ანთროპომეტრულ გაზომვებში მონაწილე ბავშვთა რაოდენობა	1723	1620	3343
კვლევაში ჩართულ 7 წლის ბავშვთა რაოდენობა	1451	1376	2827
კვლევაში ჩართულ ბავშვთა ოჯახის წევრების პროცენტული მაჩვენებელი	83%	74%	78%

კვლევის შედეგად გამოვლინდა, რომ სიმსუქნისა და ჭარბწონიანობის პრევალენტობა საკმაოდ მაღალია 7 წლის ბავშვთა შორის ქვეყნის მასშტაბით (სურათი 7.9, სურათი 7.10, სურათი 7.11, სურათი 7.12).

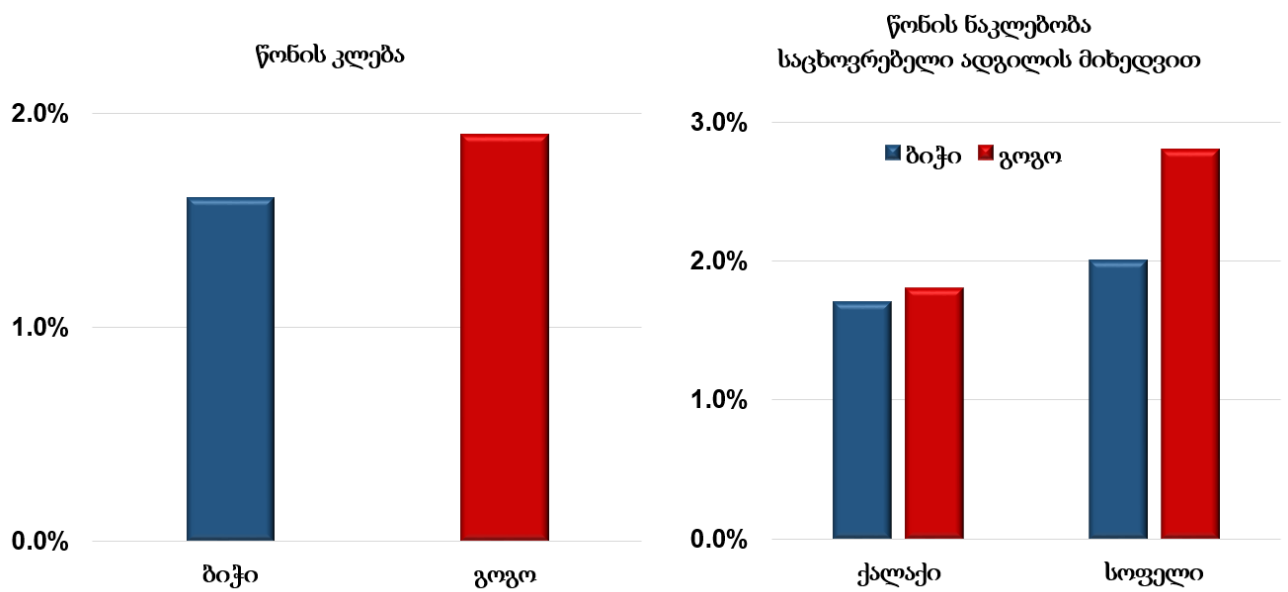
სურათი 7.9 ჭარბწონიანობის პრევალენტობა 7 წლის ასაკის ბავშვთა შორის ჯანმოს დეფინიციის მიხედვით

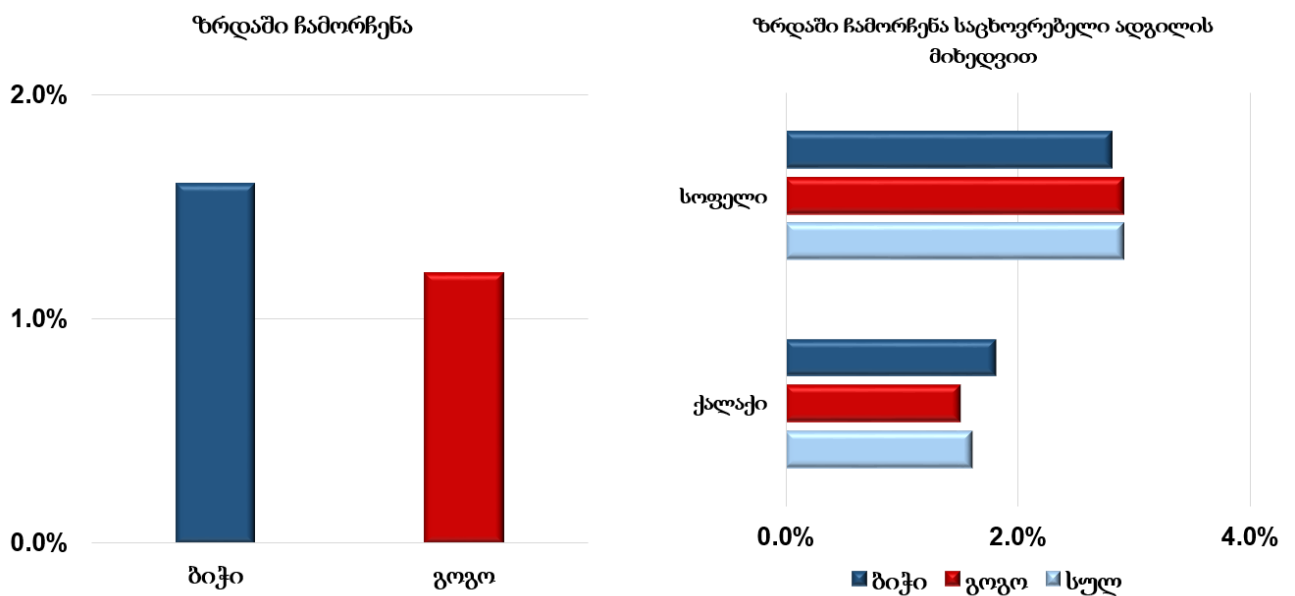
სურათი 7.10 სიმსუქნის პრევალენტობა 7 წლის ასაკის ბავშვთა შორის ჯანმოს დეფინიციის მიხედვით

სურათი 7.11 წონის ნაკლებობის პრევალენტობა 7 წლის ასაკის ბავშვთა შორის ჯანმოს დეფინიციის მიხედვით

სურათი 7.12 ზრდაში ჩამორჩენის პრევალენტობა 7 წლის ასაკის ბავშვთა შორის ჯანმოს დეფინიციის მიხედვით

ნუტრიციული ზედამხედველობა საქართველოში

2015 წელს აშშ დაავადებათა კონტროლისა და პრევენციის ცენტრების ფინანსური მხარდაჭერით საქართველოში დაიწყო ნუტრიციული ზედამხედველობის და მონიტორინგის სისტემის დანერგვის პროცესი „მიკრონუტრიენტთა დეფიციტის ზედამხედველობის გაძლიერების“ აშშ CDC – NCDC საქართველო კოლაბორაციული პროექტის ფარგლებში. პროექტის რეალიზებას ტექნიკურ მხარდაჭერას უწევდა აგრეთვე გაეროს ბავშვთა ფონდი (UNICEF). ზედამხედველობა ტარდება საქართველოს 4 რეგიონში (თბილისი, კახეთი/ლაგოდეხი, აჭარა/ბათუმი, და სამეგრელო/მარტვილი). თითოეულ ამ რეგიონში ზედამხედველობის სისტემაში ჩართულია 2 სენტინელური სამედიცინო დაწესებულება (ბავშვთა და ორსულთა). სისტემის 3-4 წლიანმა ფუნქციონირებამ წარმოაჩინა რკინის და ფოლატის დეფიციტის მწვავე პრობლემა, და კვლავ აქტუალური გახდა საკითხი ფორტიფიკაციასთან დაკავშირებით. გასული სამი წლის განმავლობაში სამიზნე ჯგუფებში (ორსულები, ბავშვები <2) ზედამხედველობის შედეგები აჩვენებს, რომ მნიშვნელოვნად მაღალია რკინის დეფიციტი როგორც ბავშვებში, ასევე ორსულებში და ფოლატის დეფიციტი ორსულებში. კერძოდ, რკინის დეფიციტის მაჩვენებელი 70-80%-ის ფარგლებშია ბავშვებში (12-23 თვის) და 60%-ს ფარგლებში ორსულებში (1-ელ ტრიმესტრში). მაღალი მაჩვენებლები ფიქსირდება აგრეთვე ფოლატის დეფიციტთან მიმართებაშიც, იგი 30%-ის ფარგლებში მერყეობს. შედარებით მაღალი მაჩვენებლები აღინიშნა დასავლეთ საქართველოს რეგიონებში (აღმოსავლეთის რეგიონებთან შედარებით). ასევე მაღალია ნერვული მილის დეფექტების (NTDs) გავრცელების მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე (იგი სენტინელებში დაფიქსირებული შემთხვევების მიხედვით 4-ის ფარგლებშია - ჯანმოს რეკომენდაციების თანახმად არ უნდა აღემატებოდეს 0.5-ს), რაც მტკიცებულებებზე დაფუძნებით შეგვიძლია ვივარაუდოთ, რომ ორსულებში ფოლატის დეფიციტის უმთავრესი მიზეზითაა გამოწვეული (ნუტრიციული ზედამხედველობის სიტემა აფიქსირებს, როგორც, ნერვული მილის დეფექტით დაბადებულ ბავშვებს, ასევე ულტრაბგერითი კვლევით გამოვლენილი ნერვული მილის დეფექტის მიზეზით ორსულობის ხელოვნური შეწყვეტის შემთხვევებს).

ცხრილი 7.4 ანემია - 2016-2018 წლების გაერთიანებული მონაცემები რეგიონების (სენტინელების) მიხედვით

რეგიონი	12-23 თვის ბავშვის რაოდენობა	Hb<110 g/L	ორსულთა რაოდენობა (1-ლი ტრიმესტრი)	Hb <110 g/L
თბილისი	191	37.3%	176	13.3%
კახეთი	198	38.6%	180	15.8%
აჭარა	195	45.4%	181	22.6%
სამეგრელო	197	20.6%	186	13.0%
სულ	781	35.5%	723	16.5%

ცხრილი 7.5 რკინის (ფერიტინი) და ფოლატის დეფიციტი, 2016-2018

რეგიონი	12-23 თვის ბავშვის რაოდენობა	რკინის დეფიციტი	ორსულთა რაოდენობა (1-ლი ტრიმესტრი)	რკინის დეფიციტი	ფოლატის დეფიციტი
თბილისი	191	70%	176	51.7%	20.0%
კახეთი	198	72.0%	180	55.0%	28.4 %
აჭარა	195	80.0%	181	62.5%	32.5%
სამეგრელო	197	68.2%	186	60.8%	42.2 %
სულ	781	72%	723	58%	30.6%

ცხრილი 7.6 NTDs გავრცელება (პროექტში ჩართული სენტინელების მიხედვით), 2016-2018

ცოცხალშობილთა რაოდენობა	NTDs (ნერვული მილის დეფექტები)		NTDs 1000 ცოცხალშობილზე
8741	34		3.9

ცხრილი 7.7 NTDs გავრცელება რეგიონების მიხედვით (მხოლოდ სენტინელების მონაცემები), 2016-2018

რეგიონი	ცოცხალშობილთა რაოდენობა	NTDs (ნერვული მილის დეფექტები)		
		სულ	Spina Bifida/ზურგის ტვინის თიაქარი	ანენცეფალია / ენცეფალოცელე
თბილისი	6110	17	13	3/1
კახეთი	802	4	3	1
აჭარა	1299	10	6	3/1
სამეგრელო	530	3	2	1
სულ	8741	34	24	8/2

ცხრილი 7.8 ანთროპომეტრული გაზომვები, 2016-2018

სამიზნე კონტინგენტი	წილი (%)					
ბავშვები (12-23 თვე)	ზრდაში ჩამორჩენა	გამოფიტვა		ნაკლები წონა		ჭარბი წონა
ოთხივე რეგიონი	< -2 Z-scores	< -3 მწვავე	< -2	< -3 Z მწვავე	< -2	> +2
1248	10.4	0.5	1.1	0.1	1.2	22.6

თავი 8.

სტატისტიკური მონაცემები რეგიონების მიხედვით

თბილისი

მოსახლეობა
სულ - 1164900
ცოცხალშობილები
რაოდენობა - 16161 მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე - 13.9
მკვდრადშობილები
რაოდენობა - 121 მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე - 7.4
5 წლამდე ასაკის ბავშვთა გარდაცვალება
რაოდენობა - 136; სიკვდილიანობის მაჩვენებელი - 8.4
1 წლამდე ასაკის ბავშვთა გარდაცვალება
რაოდენობა - 107 სიკვდილიანობის მაჩვენებელი - 6.6
სამედიცინო დაწესებულებების მონაცემები
მშობიარობა - 24361 საკეისრო კვეთა - 9384 მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე - 580.7
აბორტები
რაოდენობა - 10106 მაჩვენებელი 100 ცოცხალშობილზე - 41.1
სამედიცინო დაწესებულებათა ქსელი
სტაციონარული დაწესებულებები - 127 ამბულატორიულ-პოლიკლინიკური დაწესებულებები - 382 სასწრაფო სამედიცინო დახმარების სერვისის მიმწოდებელი - 10 ტრანსფუზიოლოგიური სერვისის მიმწოდებელი - 10
სამედიცინო კადრები
ექიმი - 17292 ექთანი - 8566
მიმართვები ამბულატორულ-პოლიკლინიკურ დაწესებულებებში და სასწრაფო დახმარებისთვის
მიმართვათა რიცხვი - 7241382 მაჩვენებელი 1 მოსახლეზე - 6.2
საწოლთა ფონდი
რაოდენობა - 8361 მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე - 717.8

აჭარა

	მოსახლეობა	ცოცხალშობილები		
		რაოდენობა	მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე	
აჭარა	347688	5800	16.7	
ბათუმი	164742	2885	17.5	
ქედა	16817	242	14.4	
ქობულეთი	73103	1142	15.6	
შუახევი	15109	206	13.6	
ხელვაჩაური	52242	896	17.2	
ხულო	25676	429	16.7	
მკვდრადშობილები				
რაოდენობა - 36; მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე - 6.1				
5 წლამდე ასაკის ბავშვთა გარდაცვალება				
რაოდენობა - 78 ; სიკვდილიანობის მაჩვენებელი - 13.4				
1 წლამდე ასაკის ბავშვთა გარდაცვალება				
რაოდენობა - 66; სიკვდილიანობის მაჩვენებელი - 11.4				
სამედიცინო დახმარება - სამშობიარო დაწესებულების მონაცემები				
მშობიარობა - 6078				
საკეისრო კვეთების რაოდენობა - 3135; მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე - 540.5				
აბორტები				
რაოდენობა - 3592; მაჩვენებელი 100 ცოცხალშობილზე - 58.5				
სამედიცინო დაწესებულებათა ქსელი				
სტაციონარული დაწესებულებები - 19				
ამბულატორულ-პოლიკლინიკური დაწესებულებები - 207				
სასწრაფო სამედიცინო დახმარების სერვისის მიმწოდებელი - 5				
ტრანსფუზიოლოგიური სერვისის მიმწოდებელი - 3				
სამედიცინო კადრები				
	ექიმების რაოდენობა	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე	ექთნების რაოდენობა	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე
აჭარა	2654	763.3	2059	592.2
ბათუმი	2223	1349.4	1732	1051.3
ხელვაჩაური	60	114.9	48	91.9
ქედა	32	190.3	32	190.3
ხულო	36	140.2	49	190.8
ქობულეთი	267	365.2	171	233.9
შუახევი	36	238.3	27	178.7
მიმართვები ამბულატორულ-პოლიკლინიკურ დაწესებულებებში და სასწრაფო დახმარებისთვის				
მიმართვათა რიცხვი - 731576; მაჩვენებელი 1 მოსახლეზე - 2.1				
საწოლთა ფონდი				
რაოდენობა - 1542; მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე - 443.5				

გურია

	მოსახლეობა	ცოცხალშობილები		
		რაოდენობა	მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე	
გურია	109960	1272	11.6	
ლანჩხუთი	30653	290	9.5	
ოზურგეთი	60969	749	12.3	
ჩოხატაური	18339	233	12.7	
მკვდრადშობილები				
რაოდენობა -21; მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე - 16.2				
5 წლამდე ასაკის ბავშვთა გარდაცვალება				
რაოდენობა - 10 ; სიკვდილიანობის მაჩვენებელი - 7,9				
1 წლამდე ასაკის ბავშვთა გარდაცვალება				
რაოდენობა - 9; სიკვდილიანობის მაჩვენებელი - 7,1				
სამეანო დახმარება - საშობიარო დაწესებულების მონაცემები				
მშობიარობა - 485				
საკეისრო კვეთების რაოდენობა - 147; მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე - 115,6				
აბორტები				
რაოდენობა -147; მაჩვენებელი 100 ცოცხალშობილზე - 30,3				
სამედიცინო დაწესებულებათა ქსელი				
სტაციონარული დაწესებულებები - 5				
ამბულატორულ–პოლიკლინიკური დაწესებულებები - 108				
სასწრაფო სამედიცინო დახმარების სერვისის მიმწოდებელი - 3				
ტრანსფუზიოლოგიური სერვისის მიმწოდებელი - 0				
სამედიცინო კადრები				
	ექიმების რაოდენობა	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე	ექთნების რაოდენობა	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე
გურია	405	368.3	275	250.1
ჩოხატაური	83	453.6	54	295.1
ოზურგეთი	185	303.3	146	239.3
ლანჩხუთი	137	446.3	75	244.3
მიმართვები ამბულატორულ–პოლიკლინიკურ დაწესებულებებში და სასწრაფო დახმარებისთვის				
მიმართვათა რიცხვი - 288576; მაჩვენებელი 1 მოსახლეზე - 2,6				
საწოლთა ფონდი				
რაოდენობა - 142; მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე - 129,1				

იმერეთი

	მოსახლეობა	ცოცხალშობილები		
		რაოდენობა	მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე	
იმერეთი	502217	6757	13.5	
ქ. ქუთაისი	139576	2270	16.3	
ბაღდათი	19553	249	12.7	
ვანი	22519.5	325	14.4	
ზესტაფონის	56281.5	724	12.9	
თერჯოლის	32966	377	11.4	
სამტრედიის	45461	552	12.1	
საჩხერის	36068.5	477	13.2	
ტყიბულის	19070.5	196	10.3	
წყალტუბოს	50570.5	570	11.3	
ჭიათურის	39114.5	511	13.1	
ხარაგაულის	18997.5	226	11.9	
ხონის	22038.5	280	12.7	
მკვდრადშობილები				
რაოდენობა - 48; მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე - 7.1				
5 წლამდე ასაკის ბავშვთა გარდაცვალება				
რაოდენობა - 50; სიკვდილიანობის მაჩვენებელი - 7.4				
1 წლამდე ასაკის ბავშვთა გარდაცვალება				
რაოდენობა - 41; სიკვდილიანობის მაჩვენებელი - 6.1				
სამეანო დახმარება - სამშობიარო დაწესებულების მონაცემები				
მშობიარობა - 6606				
საკეისრო კვეთების რაოდენობა - 3226; მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე - 477.4				
აბორტები				
რაოდენობა - 1882; მაჩვენებელი 100 ცოცხალშობილზე - 28.4				
სამედიცინო დაწესებულებათა ქსელი				
სტაციონარული დაწესებულებები - 38				
ამბულატორულ–პოლიკლინიკური დაწესებულებები - 389				
სასწრაფო სამედიცინო დახმარების სერვისის მიმწოდებელი - 13				
ტრანსფუზიოლოგიური სერვისის მიმწოდებელი - 3				
სამედიცინო კადრები				
	ექიმი		ექთანი	
	რაოდენობა	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე	რაოდენობა	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე
იმერეთი	3518	700.5	2578	513.3
სამტრედია	210	461.9	88	193.6
ჭიათურა	94	240.3	89	227.5
ქუთაისი	2192	1570.5	1569	1124.1
ბაღდათი	56	286.4	35	179.0
ვანი	65	288.6	45	199.8
საჩხერე	138	382.6	194	537.9
თერჯოლა	181	549.1	81	245.7
ტყიბული	48	251.7	31	162.6
ხარაგაული	54	284.2	44	231.6
ხონი	98	444.7	136	617.1
წყალტუბო	130	257.1	61	120.6
ზესტაფონი	252	447.7	205	364.2
მიმართვები ამბულატორულ-პოლიკლინიკურ დაწესებულებებში და სასწრაფო დახმარებისთვის				
მიმართვათა რიცხვი - 1275545; მაჩვენებელი 1 მოსახლეზე - 2.5				
საწოლთა ფონდი				
რაოდენობა - 2391; მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე - 476.1				

კახეთი

	მოსახლეობა	ცოცხალშობილები		
		რაოდენობა	მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე	
კახეთი	313567	4159	13.3	
ახმეტა	29889	398	13.3	
გურჯაანი	52860	623	11.8	
დედოფლის წყაროს	20990	252	12.0	
თელავი	56323	757	13.4	
ლაგოდეხი	41337	601	14.5	
საგარეჯო	52241	796	15.2	
სიღნაღი	29627	324	10.9	
ყვარელი	30303	408	13.5	
მკვდრადშობილები				
რაოდენობა - 45; მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე - 10.7				
5 წლამდე ასაკის ბავშვთა გარდაცვალება				
რაოდენობა - 42; სიკვდილიანობის მაჩვენებელი - 10.1				
1 წლამდე ასაკის ბავშვთა გარდაცვალება				
რაოდენობა - 36; სიკვდილიანობის მაჩვენებელი - 8.7				
სამეანო დახმარება - სამშობიარო დაწესებულების მონაცემები				
მშობიარობა - 2646; საკეისრო კვეთების რაოდენობა - 1202; მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე - 289.0				
აბორტები				
რაოდენობა - 1146; მაჩვენებელი 100 ცოცხალშობილზე - 43.0				
სამედიცინო დაწესებულებათა ქსელი				
სტაციონარული დაწესებულებები - 15				
ამბულატორულ–პოლიკლინიკური დაწესებულებები - 282				
სასწრაფო სამედიცინო დახმარების სერვისის მიმწოდებელი - 8				
ტრანსფუზიოლოგიური სერვისის მიმწოდებელი - 0				
სამედიცინო კადრები				
	ექიმი		ექთანი	
	რაოდენობა	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე	რაოდენობა	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე
კახეთი	1374	438.2	716	228.3
თელავი	468	830.9	233	413.7
ყვარელი	65	214.5	41	135.3
დედოფლისწყარო	58	276.3	43	204.9
სიღნაღი	104	351.0	47	158.6
ლაგოდეხი	186	450.0	79	191.1
გურჯაანი	277	524.0	140	264.9
ახმეტა	92	307.8	43	143.9
საგარეჯო	124	237.4	90	172.3
მიმართვები ამბულატორულ-პოლიკლინიკურ დაწესებულებებში და სასწრაფო დახმარებისთვის				
მიმართვათა რიცხვი - 599408; მაჩვენებელი 1 მოსახლეზე - 1.9				
საწოლთა ფონდი				
რაოდენობა - 517; მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე - 164.9				

მცხეთა-მთიანეთი

	მოსახლეობა	ცოცხალშობილები		
		რაოდენობა	მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე	
მცხეთა-მთიანეთი	93767	1067	11.4	
დუშეთი	26140	299	11.4	
მცხეთა	10047	94	9.4	
სტეფანწმინდა	53768	611	11.4	
თიანეთი	3812	63	16.5	
მკვდრადშობილები				
რაოდენობა - 6; მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე -5.6				
5 წლამდე ასაკის ბავშვთა გარდაცვალება				
რაოდენობა - 8; სიკვდილიანობის მაჩვენებელი - 7.5				
1 წლამდე ასაკის ბავშვთა გარდაცვალება				
რაოდენობა - 8; სიკვდილიანობის მაჩვენებელი -7.5				
სამეანო დახმარება - საშობიარო დაწესებულების მონაცემები				
მშობიარობა - 50				
საკეისრო კვეთების რაოდენობა - 3; მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე - 2.8				
აბორტები				
რაოდენობა - 40; მაჩვენებელი 100 ცოცხალშობილზე - 81.6				
სამედიცინო დაწესებულებათა ქსელი				
სტაციონარული დაწესებულებები - 5				
ამბულატორულ–პოლიკლინიკური დაწესებულებები - 70				
სასწრაფო სამედიცინო დახმარების სერვისის მიმწოდებელი - 6				
ტრანსფუზიოლოგიური სერვისის მიმწოდებელი - 0				
სამედიცინო კადრები				
	ექიმი		ექთანი	
	რაოდენობა	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე	რაოდენობა	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე
მცხეთა-მთიანეთი	388	413.8	261	278.3
ყაზბეგი	16	29.8	16	29.8
მცხეთა	264	2627.7	159	1582.6
დუშეთი	56	214.2	51	195.1
თიანეთი	33	865.7	28	734.5
ახალგორი	19	--	7	--
მიმართვები ამბულატორულ-პოლიკლინიკურ დაწესებულებებში და სასწრაფო დახმარებისთვის				
მიმართვათა რიცხვი - 164539; მაჩვენებელი 1 მოსახლეზე - 1.8				
საწოლთა ფონდი				
რაოდენობა - 207; მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე - 220.8				

რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი

	მოსახლეობა	ცოცხალშობილები		
		რაოდენობა	მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე	
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	29974	328	10.9	
ამბროლაური	10694	98	9.2	
ლენტეხი	4203	76	18.1	
ონი	5831	52	8.9	
ცაგერი	9246	102	11.0	
მკვდრადშობილები				
რაოდენობა - 1; მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე - 3.0				
5 წლამდე ასაკის ბავშვთა გარდაცვალება				
რაოდენობა - 4; სიკვდილიანობის მაჩვენებელი - 12.2				
1 წლამდე ასაკის ბავშვთა გარდაცვალება				
რაოდენობა - 4; სიკვდილიანობის მაჩვენებელი - 12.2				
სამეანო დახმარება - სამშობიარო დაწესებულების მონაცემები				
მშობიარობა - 46				
საკეისრო კვეთების რაოდენობა - 8; მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე - 24.4				
აბორტები				
რაოდენობა - 2; მაჩვენებელი 100 ცოცხალშობილზე - 4.4				
სამედიცინო დაწესებულებათა ქსელი				
სტაციონარული დაწესებულებები - 4				
ამბულატორულ-პოლიკლინიკური დაწესებულებები - 65				
სასწრაფო სამედიცინო დახმარების სერვისის მიმწოდებელი - 4				
ტრანსფუზიოლოგიური სერვისის მიმწოდებელი - 0				
სამედიცინო კადრები				
	ექიმი		ექთანი	
	რაოდენობა	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე	რაოდენობა	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	161	537.1	203	677.3
ლენტეხი	31	737.6	33	785.2
ცაგერი	46	497.5	61	659.7
ამბროლაური	53	495.6	70	654.6
ონი	31	531.7	39	668.9
მიმართვები ამბულატორულ-პოლიკლინიკურ დაწესებულებებში და სასწრაფო დახმარებისთვის				
მიმართვათა რიცხვი - 42165; მაჩვენებელი 1 მოსახლეზე - 1.4				
საწოლთა ფონდი				
რაოდენობა - 70; მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე - 233.5				

სამეგრელო და ზემო სვანეთი

	მოსახლეობა	ცოცხალშობილები		
		რაოდენობა	მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე	
სამეგრელო-ზემო სვანეთი	318500	3972	12.5	
ზუგდიდი	102537	491	11.8	
სენაკი	36490	188	9.1	
მესტია	9495	1462	14.3	
აბაშა	20593	358	11.1	
წალენჯიხა	24523	155	16.3	
ხობი	28990	450	12.3	
ჩხოროწყუ	21821	259	11.9	
მარტვილი	32375	304	12.4	
ქ. ფოთი	41678	305	10.5	
მკვდრადშობილები				
რაოდენობა - 43; მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე - 10.7				
5 წლამდე ასაკის ბავშვთა გარდაცვალება				
რაოდენობა - 40; სიკვდილიანობის მაჩვენებელი - 10.1				
1 წლამდე ასაკის ბავშვთა გარდაცვალება				
რაოდენობა - 32; სიკვდილიანობის მაჩვენებელი - 8.1				
სამეანო დახმარება - სამშობიარო დაწესებულების მონაცემები				
მშობიარობა - 2529				
საკეისრო კვეთების რაოდენობა - 1467; მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე - 369.3				
აბორტები				
რაოდენობა - 927; მაჩვენებელი 100 ცოცხალშობილზე - 36.7				
სამედიცინო დაწესებულებათა ქსელი				
სტაციონარული დაწესებულებები - 22				
ამბულატორულ-პოლიკლინიკური დაწესებულებები - 273				
სასწრაფო სამედიცინო დახმარების სერვისის მიმწოდებელი - 10				
ტრანსფუზიოლოგიური სერვისის მიმწოდებელი - 0				
სამედიცინო კადრები				
	ექიმი		ექთანი	
	რაოდენობა	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე	რაოდენობა	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	1709	536.6	1034	324.6
ზუგდიდი	657	640.7	463	451.5
სენაკი	327	896.1	146	400.1
მესტია	40	421.3	51	537.1
აბაშა	84	407.9	53	257.4
წალენჯიხა	115	468.9	62	252.8
ხობი	91	313.9	67	231.1
ჩხოროწყუ	50	229.1	33	151.2
მარტვილი	76	234.7	53	163.7
ფოთი	269	645.4	106	254.3
მიმართვები ამბულატორულ-პოლიკლინიკურ დაწესებულებებში და სასწრაფო დახმარებისთვის				
მიმართვათა რიცხვი - 563105; მაჩვენებელი 1 მოსახლეზე - 1.8				
საწოლთა ფონდი				
რაოდენობა - 565; მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე - 177.4				

სამცხე-ჯავახეთი

	მოსახლეობა	ცოცხალშობილები		
		რაოდენობა	მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე	
სამცხე-ჯავახეთი	155021	2107	13.6	
ადიგენი	16277	241	14.8	
ასპინძა	10539	155	14.7	
ახალქალაქი	42604	593	13.9	
ახალციხე	39385	505	12.8	
ბორჯომი	25188	321	12.7	
ნინოწმინდა	21029	292	13.9	
მკვდრადშობილები				
რაოდენობა - 22; მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე - 10.3				
5 წლამდე ასაკის ბავშვთა გარდაცვალება				
რაოდენობა - 23; სიკვდილიანობის მაჩვენებელი - 10.9				
1 წლამდე ასაკის ბავშვთა გარდაცვალება				
რაოდენობა - 20; სიკვდილიანობის მაჩვენებელი - 10.5				
სამეანო დახმარება - სამშობიარო დაწესებულების მონაცემები				
მშობიარობა - 1460				
საკეისრო კვეთების რაოდენობა - 237; მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე - 162.3				
აბორტები				
რაოდენობა - 628; მაჩვენებელი 100 ცოცხალშობილზე - 55.0				
სამედიცინო დაწესებულებათა ქსელი				
სტაციონარული დაწესებულებები - 9				
ამბულატორულ-პოლიკლინიკური დაწესებულებები - 106				
სასწრაფო სამედიცინო დახმარების სერვისის მიმწოდებელი - 6				
ტრანსფუზიოლოგიური სერვისის მიმწოდებელი - 0				
სამედიცინო კადრები				
	ექიმი		ექთანი	
	რაოდენობა	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე	რაოდენობა	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე
სამცხე-ჯავახეთი	512	330.3	499	321.9
ნინოწმინდა	36	171.2	47	223.5
ახალქალაქი	77	180.7	96	225.3
ადიგენი	41	251.9	59	362.5
ბორჯომი	118	468.5	92	365.3
ახალციხე	215	545.9	176	446.9
ასპინძა	25	237.2	29	275.2
მიმართვები ამბულატორულ-პოლიკლინიკურ დაწესებულებებში და სასწრაფო დახმარებისთვის				
მიმართვათა რიცხვი - 208624; მაჩვენებელი 1 მოსახლეზე - 1.3				
საწოლთა ფონდი				
რაოდენობა 372; მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე - 240.0				

ქვემო ქართლი

	მოსახლეობა	ცოცხალშობილები		
		რაოდენობა	მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე	
ქვემო ქართლი	432713	6179	14.3	
რუსთავი	128069	1845	14.4	
ბოლნისი	55364	706	12.8	
გარდაბანი	81034	1121	13.8	
დმანისი	20299	280	13.8	
მარნეული	21973	1725	78.5	
თეთრიწყარო	106616	245	2.3	
წალკა	19359	257	13.3	
მკვდრადშობილები				
რაოდენობა - 69; მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე - 11.0				
5 წლამდე ასაკის ბავშვთა გარდაცვალება				
რაოდენობა - 67; სიკვდილიანობის მაჩვენებელი - 10.8				
1 წლამდე ასაკის ბავშვთა გარდაცვალება				
რაოდენობა - 56; სიკვდილიანობის მაჩვენებელი - 9.1				
სამეანო დახმარება - სამშობიარო დაწესებულების მონაცემები				
მშობიარობა - 4074				
საკეისრო კვეთების რაოდენობა 1435; მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე - 232.2				
აბორტები				
რაოდენობა - 2240; მაჩვენებელი 100 ცოცხალშობილზე - 55.0				
სამედიცინო დაწესებულებათა ქსელი				
სტაციონარული დაწესებულებები - 18				
ამბულატორულ–პოლიკლინიკური დაწესებულებები - 231				
სასწრაფო სამედიცინო დახმარების სერვისის მიმწოდებელი - 8				
ტრანსფუზიოლოგიური სერვისის მიმწოდებელი - 0				
სამედიცინო კადრები				
	ექიმი		ექთანი	
	რაოდენობა	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე	რაოდენობა	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე
ქვემო ქართლი	1671	386.2	986	227.9
წალკა	47	242.8	31	160.1
მარნეული	497	2261.9	351	1597.4
გარდაბანი	186	229.5	73	90.1
რუსთავი	743	580.2	379	295.9
ბოლნისი	120	216.7	89	160.8
დმანისი	33	162.6	25	123.2
თეთრიწყარო	45	42.2	38	35.6
მიმართვები ამბულატორულ-პოლიკლინიკურ დაწესებულებებში და სასწრაფო დახმარებისთვის				
მიმართვათა რიცხვი - 490476; მაჩვენებელი 1 მოსახლეზე - 1.1				
საწოლთა ფონდი				
რაოდენობა -986; მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე - 227.9				

შიდა ქართლი

	მოსახლეობა	ცოცხალშობილები		
		რაოდენობა	მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე	
შიდა ქართლი	258265	3336	12.9	
გორი	122713	1712	14.0	
კასპი	42551	444	10.4	
ქარელი	41077	567	13.8	
ხაშური	51924	613	11.8	
მკვდრადშობილები				
რაოდენობა - 26; მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე - 7.7				
5 წლამდე ასაკის ბავშვთა გარდაცვალება				
რაოდენობა - 41; სიკვდილიანობის მაჩვენებელი - 12.3				
1 წლამდე ასაკის ბავშვთა გარდაცვალება				
რაოდენობა - 37; სიკვდილიანობის მაჩვენებელი - 11.1				
სამეანო დახმარება - სამშობიარო დაწესებულების მონაცემები				
მშობიარობა - 2133				
საკეისრო კვეთების რაოდენობა - 800; მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე - 239.8				
აბორტები				
რაოდენობა - 2023; მაჩვენებელი 100 ცოცხალშობილზე - 179.0				
სამედიცინო დაწესებულებათა ქსელი				
სტაციონარული დაწესებულებები - 11				
ამბულატორულ–პოლიკლინიკური დაწესებულებები - 170				
სასწრაფო სამედიცინო დახმარების სერვისის მიმწოდებელი - 4				
ტრანსფუზიოლოგიური სერვისის მიმწოდებელი - 0				
სამედიცინო კადრები				
	ექიმი		ექთანი	
	რაოდენობა	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე	რაოდენობა	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე
შიდა ქართლი	1314	508.8	834	322.9
კასპი	141	331.4	94	220.9
გორი	718	585.1	449	365.9
ხაშური	269	518.1	161	310.1
ქარელი	160	389.5	88	214.2
ცხინვალი	26	--	42	--
მიმართვები ამბულატორულ-პოლიკლინიკურ დაწესებულებებში და სასწრაფო დახმარებისთვის				
მიმართვათა რიცხვი - 658519; მაჩვენებელი 1 მოსახლეზე - 2.5				
საწოლთა ფონდი				
რაოდენობა - 756; მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე - 292.7				

ზოგიერთი სტატისტიკური მონაცემი რეგიონების ჭრილში

ცხრილი 8.1 საშუალო წლიური მოსახლეობა (ათასი) რეგიონების მიხედვით

	2017	2018
აჭარა	344.7	347.7
თბილისი	1152.1	1164.9
კახეთი	315.3	313.6
იმერეთი	510.7	502.2
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	322.5	318.5
შიდა ქართლი	259.8	258.3
ქვემო ქართლი	431.0	432.7
გურია	111.0	110.0
სამცხე – ჯავახეთი	156.5	155.0
მცხეთა – მთიანეთი	93.9	93.8
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	30.5	30.0
საქართველო	3728.0	3726.5

ცხრილი 8.2 ცოცხალშობილთა რაოდენობა რეგიონების მიხედვით, საქართველო

	2017	2018
აჭარა	6108	5800
თბილისი	14906	16161
კახეთი	4722	4159
იმერეთი	7574	6757
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	4436	3972
შიდა ქართლი	3659	3336
ქვემო ქართლი	6693	6179
გურია	1471	1272
სამცხე – ჯავახეთი	2178	2107
მცხეთა – მთიანეთი	1205	1067
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	341	328
საქართველო	53293	51138

ცხრილი 8.3 გარდაცვლილთა რაოდენობა რეგიონების მიხედვით, საქართველო

	2017	2018
აჭარა	3480	3438
თბილისი	11976	12122
კახეთი	4806	4529
იმერეთი	8733	8005
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	5119	4904
შიდა ქართლი	3449	3398
ქვემო ქართლი	4351	4525
გურია	1861	1691
სამცხე – ჯავახეთი	1941	1927
მცხეთა – მთიანეთი	1370	1329
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	736	656
საქართველო	47822	46524

ცხრილი 8.4 ბუნებრივი მატება რეგიონების მიხედვით, საქართველო

	2017	2018
აჭარა	2628	2362
თბილისი	2930	4039
კახეთი	-84	-370
იმერეთი	-1159	-1248
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	-683	-932
შიდა ქართლი	210	-62
ქვემო ქართლი	2342	1654
გურია	-390	-419
სამცხე – ჯავახეთი	237	180
მცხეთა – მთიანეთი	-165	-262
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	-395	-328
საქართველო	5471	4614

ცხრილი 8.5 პროფილაქტიკური აცრებით მოცვა რეგიონების მიხედვით, საქართველო, 2018¹¹

	ბცუ	დუტ+ჰიბ+ჰეპ ბ/დუტ+ჰიბ+ჰეპ + იპვ/დუტ 3	პოლიო-3	წყ-1	წყ-2
აჭარა	96.7%	93.5%	93.5%	95.8%	90.3%
თბილისი	98.3%	92.0%	92.0%	99.9%	99.2%
კახეთი	100.0%	97.6%	97.6%	100.9%	98.4%
იმერეთი	95.2%	92.7%	92.7%	96.1%	94.7%
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	96.0%	91.5%	91.5%	98.2%	96.1%
შიდა ქართლი	93.9%	97.1%	97.1%	97.9%	95.4%
ქვემო ქართლი	93.8%	88.2%	88.2%	98.4%	89.5%
გურია	98.5%	90.6%	90.6%	105.2%	94.9%
სამცხე – ჯავახეთი	96.4%	94.4%	94.4%	96.7%	91.0%
მცხეთა – მთიანეთი	102.2%	95.4%	95.4%	99.6%	97.3%
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	100.0%	95.6%	95.6%	103.8%	99.1%
საქართველო	97.1%	92.6%	92.6%	98.7%	95.6%

ცხრილი 8.6 ფიზიკურ პირთა რაოდენობა, რომელთაც გაეწია სასწრაფო სამედიცინო დახმარება, საქართველო

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
აჭარა	77756	91550	102174	116280	127656	117387	125061
თბილისი	505492	602591	640885	709320	735182	686311	698586
კახეთი	64832	66977	59022	79331	90895	84009	86819
იმერეთი	108989	108989	123975	158375	154547	142339	144998
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	80447	82854	69251	98156	106168	91586	96711
შიდა ქართლი	48993	53702	51887	76421	71258	64590	64775
ქვემო ქართლი	67959	87380	83890	107578	128216	116109	120687
გურია	21926	21693	23387	28216	32758	30947	29756
სამცხე – ჯავახეთი	23177	30109	24550	33040	36865	34788	35932
მცხეთა – მთიანეთი	22677	27800	30438	34066	34230	33351	48309
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	13022	12185	11945	12074	12462	11993	11442
საქართველო	1035270	1199884	1221404	1452857	1530237	1413410	1463076

¹¹ დაგეგმილ კონტინგენტთან მიმართებით

ცხრილი 8.8 ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობები, სტაციონარული მომსახურება რეგიონების მიხედვით, საქართველო

	2017		2018	
	სტაციონარიდან გავიდა	ლეტალობა %	სტაციონარიდან გავიდა	ლეტალობა %
აჭარა	2935	0.6	2961	0.3
თბილისი	13457	1.8	18260	1.5
კახეთი	264	1.5	525	0.6
იმერეთი	4961	0.4	6142	0.5
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	441	1.4	718	0.4
შიდა ქართლი	1413	0.4	1541	0.7
ქვემო ქართლი	674	0.0	512	0.8
გურია	168	0.6	186	0.0
სამცხე-ჯავახეთი	303	0.3	290	1.4
მცხეთა-მთიანეთი	5	80.0	15	33.3
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	0	0.0	2	0.0
საქართველო	24621	1.2	31152	1.1

ცხრილი 8.9 სავარაუდო ინფექციური წარმოშობის დიარეები, ახალი შემთხვევები რეგიონების მიხედვით, საქართველო

	2017				2018			
	სულ		მშ ბავშვებში		სულ		მშ ბავშვებში	
	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
აჭარა	6107	1771.7	3893	5699.9	6830	1964.4	4644	6639.1
თბილისი	2428	210.7	1412	618.2	2845	244.2	1750	746.7
კახეთი	701	222.3	552	883.2	664	211.8	497	787.8
იმერეთი	4709	922.1	2781	2748.0	5193	1034.0	3413	3377.9
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	775	240.3	260	406.9	792	248.7	315	491.6
შიდა ქართლი	988	380.3	576	1118.4	792	720.3	375	1695.1
ქვემო ქართლი	773	179.3	696	814.0	950	367.8	715	1376.1
გურია	118	106.3	30	136.4	346	80.0	148	170.0
სამცხე-ჯავახეთი	68	43.5	35	112.9	105	112.0	66	349.9
მცხეთა-მთიანეთი	75	79.9	40	215.1	84	280.2	39	646.8
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	17	55.7	9	150.0	3	1.9	1	3.2
საქართველო	16759	449.5	10337	1399.0	18604	499.2	11963	1595.7

ცხრილი 8.10 ტუბერკულოზის გავრცელება რეგიონების მიხედვით, მაჩვენებლები 100000 მოსახლეზე, საქართველო, 2018

	რეგისტრირებული შემთხვევები	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები და რეციდივები	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე
აჭარა	298	59.3	211	60.7	231	66.4
თბილისი	269	62.2	703	60.3	747	64.1
კახეთი	933	80.1	125	39.9	128	40.8
იმერეთი	157	50.1	224	44.6	242	48.2
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	54	57.6	244	76.6	258	81.0
შიდა ქართლი	128	49.6	98	37.9	104	40.3
ქვემო ქართლი	272	78.2	191	44.1	199	46.0
გურია	47	42.7	38	34.6	39	35.5
სამცხე-ჯავახეთი	11	36.7	25	16.1	26	16.8
მცხეთა-მთიანეთი	314	98.6	44	46.9	44	46.9
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	46	29.7	7	23.4	8	26.7
სხვა უწყება	57	--	35	--	41	--
საქართველო	2586	69.4	1945	52.2	2064	55.4

ცხრილი 8.11 ფილტვის ტუბერკულოზის გავრცელება რეგიონების მიხედვით, მაჩვენებლები 100000 მოსახლეზე, საქართველო, 2018

	რეგისტრირებული შემთხვევები	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები და რეციდივები	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე
აჭარა	211	60.7	156	44.9	176	50.6
თბილისი	744	63.9	539	46.3	583	50.0
კახეთი	133	42.4	103	32.8	106	33.8
იმერეთი	247	49.2	178	35.4	196	39.0
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	63	19.8	199	62.5	213	66.9
შიდა ქართლი	105	40.7	77	29.8	83	32.1
ქვემო ქართლი	233	53.8	158	36.5	166	38.4
გურია	42	38.2	33	30.0	34	30.9
სამცხე-ჯავახეთი	36	23.2	16	10.3	17	11.0
მცხეთა-მთიანეთი	43	45.9	34	36.3	34	36.3
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	10	33.4	6	20.0	7	23.4
სხვა უწყება	45	--	27	--	33	--
საქართველო	1912	51.3	1526	40.9	1648	44.2

ცხრილი 8.12 ფილტვარეშე ტუბერკულოზის ახალი შემთხვევები რეგიონების მიხედვით, საქართველო

	2017			2018		
	რაოდენობა	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	% ყველა ფორმის ტუბერკულოზის ახალ შემთხვევათა საერთო რაოდენობიდან	რაოდენობა	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	% ყველა ფორმის ტუბერკულოზის ახალ შემთხვევათა საერთო რაოდენობიდან
აჭარა	66	19.1	18.0	55	15.8	26.1
თბილისი	182	15.8	18.0	164	14.1	23.3
კახეთი	34	10.8	17.0	19	6.1	15.2
იმერეთი	38	7.4	12.9	46	9.2	20.5
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	54	16.7	13.8	45	14.1	18.4
შიდა ქართლი	17	6.5	11.3	21	8.1	21.4
ქვემო ქართლი	44	10.2	15.2	33	7.6	17.3
გურია	6	5.4	11.3	5	4.5	13.2
სამცხე-ჯავახეთი	20	12.8	25.0	9	5.8	36.0
მცხეთა-მთიანეთი	9	9.6	13.6	10	10.7	22.7
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	0	0.0	0.0	1	3.3	14.3
სხვა უწყება	9	--	13.2	8	--	22.9
საქართველო	479	12.8	16.1	416	11.2	21.4

ცხრილი 8.13 აივ-ინფექციის ახლად გამოვლენილი შემთხვევები რეგიონების მიხედვით, საქართველო

	2016		2017		2018	
	სულ	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	სულ	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	სულ	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
აფხაზეთი	35	-	35	--	33	--
აჭარა	63	18.4	76	22.0	54	15.5
თბილისი	289	25.4	252	21.9	277	23.8
კახეთი	40	12.6	33	10.5	31	9.9
იმერეთი	80	15.4	70	13.7	57	11.3
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	87	26.7	59	18.3	96	30.1
შიდა ქართლი	35	13.4	33	12.7	30	11.6
ქვემო ქართლი	50	11.7	37	8.6	32	7.4
გურია	18	16.1	9	8.1	18	16.4
სამცხე-ჯავახეთი	11	7.0	13	8.3	24	15.5
მცხეთა-მთიანეთი	10	10.6	11	11.7	18	19.2
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	1	3.2	3	9.8	2	6.7
საქართველო	719	19.3	631	16.9	672	18.0

ცხრილი 8.14 **სექსობრივი გზით გადამდები ავადმყოფობები, ახალი შემთხვევები რეგიონების მიხედვით, საქართველო, 2018**

	სიფილისი		გონოკოკური ინფექცია	
	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
აჭარა	378	108.7	113	32.5
თბილისი	617	53.0	416	35.7
კახეთი	37	11.8	63	20.1
იმერეთი	131	26.1	84	16.7
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	30	9.4	12	3.8
გურია	1	0.9	0	0.0
შიდა ქართლი	13	5.0	6	2.3
ქვემო ქართლი	30	6.9	55	12.7
მცხეთა-მთიანეთი	0	0.0	1	1.1
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	0	0.0	0	0.0
სამცხე-ჯავახეთი	6	3.9	0	0.0
საქართველო	1243	33.4	765	20.5

ცხრილი 8.15 **სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობების გავრცელება რეგიონების მიხედვით, საქართველო, 2018**

	რეგისტრირებულია წლის ბოლოს	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
აჭარა	35136	10105.6	14967	4304.7
თბილისი	106792	9167.7	39960	3430.4
კახეთი	42896	13680.0	10969	3498.1
იმერეთი	83915	16708.9	23098	4599.2
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	36784	11549.1	15908	4994.7
შიდა ქართლი	28267	10945.0	13996	5419.2
ქვემო ქართლი	29636	6848.9	13435	3104.8
გურია	11484	10443.8	3236	2942.9
სამცხე – ჯავახეთი	7623	4917.4	14868	9591.0
მცხეთა – მთიანეთი	11295	12045.8	3247	3462.8
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	7160	23887.4	1540	5137.8
საქართველო	408233	10954.7	147979	3970.9

ცხრილი 8.16 **ჰიპერტენზიული ავადმყოფობის გავრცელება რეგიონების მიხედვით, საქართველო, 2018**

	რეგისტრირებული წლის ბოლოს	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
აჭარა	30576	8794.1	6515	1873.8
თბილისი	86840	7454.9	17629	1513.4
კახეთი	36029	32765.6	5375	4888.1
იმერეთი	65743	13090.6	11339	2257.8
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	34484	10997.3	8221	2621.8
შიდა ქართლი	25727	8077.6	7165	2249.6
ქვემო ქართლი	23915	25504.7	7103	7575.2
გურია	10406	34716.8	1869	6235.4
სამცხე – ჯავახეთი	12640	8153.7	3455	2228.7
მცხეთა – მთიანეთი	9961	2302.0	2138	494.1
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	5080	1967.0	916	354.7
საქართველო	341401	9161.3	71725	1924.7

ცხრილი 8.17 ენდოკრინული სისტემის, კვებისა და ნივთიერებათა ცვლის დარღვევით გამოწვეული ავადმყოფობები, რეგიონების მიხედვით, საქართველო, 2018

	რეგისტრირებული შემთხვევები სულ		ახალი შემთხვევები სულ		ახალი შემთხვევები მშ ბავშვები	
	შემთხვევათა რაოდენობა	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
აჭარა	28809	8285.9	7165	2060.8	762	1089.4
თბილისი	110868	9517.6	38252	3283.8	1275	544.0
კახეთი	20616	6574.7	4222	1346.4	399	632.5
იმერეთი	44373	8835.4	8451	1682.7	529	523.6
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	20093	6308.6	7049	2213.2	338	527.5
შიდა ქართლი	22377	8664.4	6906	2674.0	829	1595.5
ქვემო ქართლი	26378	6096.0	6888	1591.8	972	1116.5
გურია	5976	5434.7	1177	1070.4	134	605.7
სამცხე – ჯავახეთი	5033	3246.7	1881	1213.4	142	455.3
მცხეთა – მთიანეთი	4425	4719.2	800	853.2	91	482.4
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	2249	7503.4	344	1147.7	14	232.2
საქართველო	291197	71814.1	83135	2230.9	5485	731.6

ცხრილი 8.18 სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობების გავრცელება რეგიონების მიხედვით, საქართველო, 2018

	სულ				ბავშვები 0-15 წლამდე			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
აჭარა	56554	16265.8	42471	12215.3	24998	35738.0	21450	30665.6
თბილისი	227731	19549.8	213260	18307.5	94001	40110.7	91698	39128.0
კახეთი	66751	21287.6	61136	19496.9	24713	39174.8	24009	38058.8
იმერეთი	111752	22251.7	96896	19293.7	44980	44518.3	43632	43184.2
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	47878	15032.3	41107	12906.4	19032	29702.2	18062	28188.4
შიდა ქართლი	65847	25495.9	61655	23872.8	30623	58938.0	30368	58447.2
ქვემო ქართლი	62626	14472.9	56845	13136.9	34097	39167.6	32700	37562.9
გურია	28340	25773.0	25549	23234.8	10197	46094.4	9869	44611.7
სამცხე – ჯავახეთი	22914	14781.2	20180	13017.6	8586	27530.7	8414	26979.2
მცხეთა – მთიანეთი	18285	19500.7	17218	18362.7	7236	38358.8	6943	36805.6
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	5747	19173.9	5048	16841.8	1634	27097.8	1629	27014.9
საქართველო	714425	19171.2	641365	17210.7	300097	40027.9	288774	38517.6

ცხრილი 8.19 ასთმის და ასთმური სტატუსის ახალი შემთხვევები რეგიონების მიხედვით, საქართველო

	2017				2018			
	სულ		ბავშვები 0-15 წლამდე		სულ		ბავშვები 0-15 წლამდე	
	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
აჭარა	193	56.0	33	48.3	152	43.7	20	28.6
თბილისი	649	56.3	103	45.1	1482	127.2	27	11.5
კახეთი	236	74.8	5	8.0	183	58.4	4	6.3
იმერეთი	460	90.1	147	145.3	430	85.6	80	79.2
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	221	68.5	30	46.9	215	67.5	35	54.6
შიდა ქართლი	146	56.2	0	0.0	299	115.8	20	38.5
ქვემო ქართლი	222	51.5	32	38.8	138	31.9	3	3.4
გურია	76	68.5	3	13.6	51	46.4	1	4.5
სამცხე – ჯავახეთი	106	67.7	1	3.2	121	78.1	4	12.8
მცხეთა – მთიანეთი	63	67.1	2	10.8	23	24.5	0	0.0
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	27	88.5	3	49.6	34	113.4	3	49.8
საქართველო	2600	69.7	361	48.9	3128	83.9	197	26.3

ცხრილი 8.20 ასთმა და ასთმური სტატუსის გავრცელება რეგიონების მიხედვით, საქართველო

	2017				2018			
	სულ		ბავშვები 15 წლამდე		სულ		ბავშვები 15 წლამდე	
	წლის ბოლოს რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	წლის ბოლოს რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	წლის ბოლოს რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	წლის ბოლოს რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე
აჭარა	864	250.7	36	52.7	950	273.2	50	71.5
თბილისი	1689	146.6	246	107.7	1179	101.2	68	29.0
კახეთი	1002	317.8	36	57.6	970	309.3	24	38.0
იმერეთი	2006	392.8	153	151.2	1768	352.0	109	107.9
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	1145	355.0	110	172.1	1050	329.7	96	149.8
შიდა ქართლი	879	338.3	18	35.0	853	330.3	16	30.8
ქვემო ქართლი	586	136.0	38	46.1	505	116.7	7	8.0
გურია	529	476.6	43	195.5	486	442.0	30	135.6
სამცხე – ჯავახეთი	368	235.1	7	22.6	318	205.1	5	16.0
მცხეთა – მთიანეთი	307	326.9	11	59.1	236	251.7	5	26.5
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	133	436.1	0	0.0	148	493.8	3	49.8
სხვა უწყება	82	--	2	--	--	--	--	--
საქართველო	9670	259.4	702	95.0	8463	227.1	413	55.1

ცხრილი 8.21 ავთვისებიანი სიმსივნეების ახალი შემთხვევები რეგიონების მიხედვით, საქართველო, 2018

	საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით		მიღებული სერვისების მიხედვით	
	შემთხვევათა რაოდენობა	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	შემთხვევათა რაოდენობა	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე
აფხაზეთი	110	-		
აჭარა	912	262.3	828	238.1
თბილისი	3720	319.3	7713	662.1
კახეთი	722	230.3	68	21.7
იმერეთი	1223	243.5	582	115.9
სამეგრელო	693	217.6	135	42.4
შიდა ქართლი	551	213.3	113	43.8
ქვემო ქართლი	821	189.7	86	19.9
გურია	279	253.7	27	24.6
სამცხე - ჯავახეთი	278	179.3	51	32.9
მცხეთა - მთიანეთი	235	250.6	29	30.9
რაჭა - ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	91	303.6	3	10.0
საქართველო	9635	258.6	9635	258.6

ცხრილი 8.22 სისხლის და სისხლმზადი ორგანოების ავადმყოფობების
გავრცელება რეგიონების მიხედვით, საქართველო

	2017				2018			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
აფხაზეთი	935	--	379	--	--		--	
აჭარა	2427	704.1	1308	379.5	2462	708.1	1523	438.0
თბილისი	7420	644.0	3998	347.0	7386	634.1	3908	335.5
კახეთი	2709	859.2	1801	571.2	2643	842.9	1626	518.5
იმერეთი	7105	1391.2	4000	783.2	6881	1370.1	3845	765.6
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	3400	1054.3	2234	692.7	2601	816.6	1650	518.1
შიდა ქართლი	2590	996.9	1903	732.5	2497	966.8	1945	753.1
ქვემო ქართლი	3562	826.5	2145	497.7	3907	902.9	2215	511.9
გურია	1442	1299.1	1114	1003.6	1196	1087.7	909	826.7
სამცხე – ჯავახეთი	677	432.6	448	286.3	589	379.9	351	226.4
მცხეთა – მთიანეთი	629	669.9	460	489.9	429	457.5	300	319.9
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	162	531.1	92	301.6	125	417.0	82	273.6
სხვა უწყება	512	--	285	--	--	--	--	--
საქართველო	33570	900.5	20167	541.0	30716	824.2	18354	492.5

ცხრილი 8.23 ანემიების გავრცელება რეგიონების მიხედვით,
საქართველო

	2017				2018			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
აფხაზეთი	796	--	352	--	--		--	
აჭარა	2368	687.0	1268	367.9	2355	677.3	1389	399.5
თბილისი	5778	501.5	3422	297.0	5158	442.8	2622	225.1
კახეთი	2453	778.0	1660	526.5	2309	736.4	1364	435.0
იმერეთი	5240	1026.0	3140	614.8	5260	1047.4	2943	586.0
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	3194	990.4	2089	647.8	2429	762.6	1532	481.0
შიდა ქართლი	2191	843.3	1666	641.3	2164	837.9	1713	663.6
ქვემო ქართლი	3303	766.4	2065	479.1	3069	709.2	1732	400.3
გურია	1402	1263.1	1085	977.5	1168	1062.2	896	814.8
სამცხე – ჯავახეთი	664	424.3	438	279.9	543	350.3	333	214.8
მცხეთა – მთიანეთი	589	627.3	433	461.1	399	425.5	281	299.7
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	145	475.4	73	239.3	133	377.0	77	256.9
სხვა უწყება	432	--	280	--	--		--	
საქართველო	28555	766.0	17971	482.1	25018	671.3	14933	400.7

ცხრილი 8.24 თანდაყოლილი ანომალიების გავრცელება რეგიონების მიხედვით, საქართველო, 2018

	რეგისტრირებული შემთხვევები		პრევალენტობა 100000 ბავშვზე		ახალი შემთხვევები		ინციდენტობა 100000 ბავშვზე	
	სულ	ბავშვები	სულ	ბავშვები	სულ	ბავშვები	სულ	ბავშვები
აჭარა	677	394	194.7	563.3	342	171	98.4	244.5
თბილისი	2938	1824	252.2	778.3	1528	905	131.2	386.2
კახეთი	418	336	133.3	532.6	52	47	16.6	74.5
იმერეთი	875	661	174.2	654.2	243	190	48.4	188.0
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	223	147	70.0	229.4	14	13	4.4	20.3
შიდა ქართლი	403	266	156.0	512.0	209	130	80.9	250.2
ქვემო ქართლი	343	199	79.3	228.6	73	52	16.9	59.7
გურია	215	145	195.5	655.5	7	7	6.4	31.6
სამცხე – ჯავახეთი	97	66	62.6	211.6	17	12	11.0	38.5
მცხეთა – მთიანეთი	72	66	76.8	349.9	35	34	37.3	180.2
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	14	10	46.7	165.8	7	4	23.4	66.3
საქართველო	6275	4114	168.4	548.7	2527	1565	67.8	208.7

ცხრილი 8.25 თანდაყოლილი ანომალიები, სტაციონარული მომსახურება რეგიონების მიხედვით, საქართველო, 2018

	სულ		ბავშვები 0-5 წლამდე			
	გასულ ავადმყოფთა რაოდენობა	ლეტალობა %	გასულ ავადმყოფთა რაოდენობა	ლეტალობა %	მშ 1 წლამდე ასაკის	
					გასულ ავადმყოფთა რაოდენობა	ლეტალობა %
აჭარა	101	0.0	45	0.0	16	0.0
თბილისი	2637	1.6	1435	2.6	712	0.4
კახეთი	25	0.0	23	0.0	15	0.0
იმერეთი	73	0.0	38	0.0	22	0.0
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	4	0.0	0	0.0	0	0.0
შიდა ქართლი	12	0.0	3	0.0	2	0.0
ქვემო ქართლი	16	0.0	3	0.0	3	0.0
გურია	3	0.0	1	0.0	0	0.0
სამცხე – ჯავახეთი	3	0.0	1	0.0	0	0.0
მცხეთა – მთიანეთი	1	0.0	0	0.0	0	0.0
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	0	0.0	0	0.0	0	0.0
საქართველო	2875	1.4	1549	2.5	770	0.3

ცხრილი 8.2 ტრავმები, მოწამვლები და გარეგანი მიზეზების ზემოქმედების ზოგიერთი სხვა შედეგი, სტაციონარული მომსახურება რეგიონების მიხედვით, საქართველო

	2017				2018			
	სულ		მათ შორის ბავშვები		სულ		მათ შორის ბავშვები	
	სტაციონარიდან გავიდა	ლეტალობა	სტაციონარიდან გავიდა	ლეტალობა	სტაციონარიდან გავიდა	ლეტალობა	სტაციონარიდან გავიდა	ლეტალობა
აჭარა	3535	1.1	270	0.7	4149	0.7	330	0.7
თბილისი	18202	1.1	3990	0.3	18765	1.1	3995	1.1
კახეთი	1802	1.4	257	0.0	1250	1.6	237	1.6
იმერეთი	4655	1.5	784	0.8	4888	1.5	562	1.5
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	1139	3.2	107	0.9	870	1.7	75	1.7
შიდა ქართლი	1496	2.3	123	0.0	1828	2.0	194	2.0
ქვემო ქართლი	1207	1.2	125	0.0	1421	1.8	174	1.8
გურია	296	1.4	45	2.2	384	2.3	76	2.3
სამცხე – ჯავახეთი	486	1.2	42	0.0	543	1.3	39	1.3
მცხეთა – მთიანეთი	448	1.8	46	0.0	655	1.4	47	1.4
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	101	1.0	16	0.0	73	1.4	6	1.4
საქართველო	33367	1.3	5805	0.4	34826	1.3	5735	1.3

ცხრილი 8.27 საქმლის მომწოდებელი სისტემის ავადმყოფობები, ინციდენტობა რეგიონების მიხედვით, საქართველო

	2017				2018			
	აბალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	მშ ბავშვები		აბალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	მშ ბავშვები	
			აბალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე			აბალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
აჭარა	44581	12933.3	5656	8281.1	49850	14337.6	5824	8326.2
თბილისი	137920	11971.2	21091	9234.2	206849	17757.1	29784	12709.0
კახეთი	9881	3133.8	2023	3236.8	9748	3108.7	1923	3048.3
იმერეთი	25710	5034.3	2800	2766.8	27424	5460.6	2501	2475.3
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	15600	4837.2	2727	4267.6	17794	5586.8	2195	3425.6
შიდა ქართლი	7290	2806.0	1860	3611.7	12806	4958.5	1454	2798.4
ქვემო ქართლი	8916	2068.7	1434	1738.2	12157	2809.5	1938	2226.2
გურია	3652	3290.1	353	1604.5	5178	4709.0	384	1735.8
სამცხე – ჯავახეთი	2955	1888.2	517	1667.7	4643	2995.1	556	1782.8
მცხეთა – მთიანეთი	3347	3564.4	447	2403.2	2243	2392.1	411	2178.8
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	502	1645.9	74	1233.3	676	2255.4	66	1094.5
საქართველო	267788	7183.2	39396	5331.7	349368	9375.1	47036	6273.8

ცხრილი 8.28 საჭმლის მომნელებელი სისტემის ავადმყოფობები სტაციონარული მომსახურება რეგიონების მიხედვით, საქართველო

	2017				2018			
	სულ		მათ შორის ბავშვები		სულ		მათ შორის ბავშვები	
	სტაციონარიდან გავიდა	ლეტალობა%	სტაციონარიდან გავიდა	ლეტალობა%	სტაციონარიდან გავიდა	ლეტალობა%	სტაციონარიდან გავიდა	ლეტალობა%
აჭარა	3989	3.1	252	0.0	3820	1.8	211	0.0
თბილისი	21997	2.2	1910	0.3	20621	2.2	2167	0.2
კახეთი	2382	3.1	190	0.0	1911	2.0	147	0.0
იმერეთი	5787	3.0	367	0.0	5388	3.3	297	0.3
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	2351	3.0	143	0.0	1751	1.7	140	0.0
შიდა ქართლი	2280	2.8	266	0.0	2574	1.2	362	0.0
ქვემო ქართლი	2798	1.5	341	0.0	2625	1.9	355	0.0
გურია	853	1.9	94	0.0	730	2.3	74	0.0
სამცხე – ჯავახეთი	1181	0.8	229	0.0	1225	0.7	240	0.0
მცხეთა – მთიანეთი	586	1.7	38	0.0	577	2.8	35	0.0
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	107	1.9	1	0.0	81	1.2	1	0.0
საქართველო	44311	2.4	3831	0.1	41303	2.1	4029	0.1

ცხრილი 8.29 შარდ-სასქესო სისტემის ავადმყოფობები, სტაციონარული მომსახურება რეგიონების მიხედვით, საქართველო, 2018

	სტაციონარიდან გავიდა	მათ შორის გარდაიცვალა	ლეტალობა (%)	მათ შორის ბავშვები 15 წლამდე		
				სტაციონარიდან გავიდა	მათ შორის გარდაიცვალა	ლეტალობა (%)
აჭარა	2898	24	0.8	146	0	0
თბილისი	15888	158	1	1735	1	0.1
კახეთი	602	6	1	72	0	0
იმერეთი	2271	41	1.8	132	0	0
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	406	5	1.2	36	0	0
შიდა ქართლი	689	9	1.3	58	0	0
ქვემო ქართლი	598	14	2.3	50	0	0
გურია	115	1	0.9	9	0	0
სამცხე – ჯავახეთი	385	3	0.8	161	0	0
მცხეთა- მთიანეთი	181	9	5	15	0	0
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	10		0	4	0	0
საქართველო	24043	270	1.1	2418	1	0

ცხრილი 8.30 შობადობა და ბავშვთა სიკვდილიანობა რეგიონების მიხედვით, საქართველო, 2018

	ცოცხალშობილთა რაოდენობა	მკვდარადშობილთა რაოდენობა	მკვდარადშობილობის მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე	0 – 1 წლამდე გარდაცვლილთა რაოდენობა	მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე	0 – 7 დღემდე გარდაცვლილთა რაოდენობა	მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე	პერინატალური სიკვდილიანობის მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე
აჭარა	5800	36	6.2	66	11.4	31	5.3	10.6
თბილისი	16161	121	7.4	107	6.6	48	3.0	10.4
კახეთი	4159	45	10.7	36	8.7	11	2.6	13.3
იმერეთი	6757	48	7.1	41	6.1	16	2.4	9.4
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	3972	43	10.7	32	8.1	15	3.8	14.4
შიდა ქართლი	3336	26	7.7	37	11.1	18	5.4	13.1
ქვემო ქართლი	6179	69	11.0	56	9.1	16	2.6	13.6
გურია	1272	21	16.2	9	7.1	3	2.4	18.6
სამცხე – ჯავახეთი	2107	22	10.3	20	9.5	6	2.8	13.2
მცხეთა – მთიანეთი	1067	6	5.6	8	7.5	1	0.9	6.5
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	328	1	3.0	4	12.2	1	3.0	6.1
საქართველო	51138	438	8.5	416	8.1	166	3.2	11.7

ცხრილი 8.31 ქალთა კონსულტაციების მონაცემები ორსულთა მეთვალყურეობის შესახებ რეგიონების მიხედვით, საქართველო, 2018

	საანგარიშო წელს შემოსულ ორსულთა რაოდენობა	სიფილისზე ჩატარებული ტესტების რაოდენობა	აივ ინფექციაზე ჩატარებული ტესტების რაოდენობა	ჰეპატიტ B-ზე ჩატარებული ტესტების რაოდენობა	ჰეპატიტ C-ზე ჩატარებული ტესტების რაოდენობა
აჭარა	5964	5371	5335	5365	5361
თბილისი	21739	18851	18779	18835	18814
კახეთი	2669	2383	2375	2393	2384
იმერეთი	5662	5466	5444	5447	5447
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	2629	2482	2431	2480	2479
შიდა ქართლი	2401	2246	2242	2248	2247
ქვემო ქართლი	4419	3973	3922	3991	3963
გურია	637	627	623	630	628
სამცხე – ჯავახეთი	1687	1659	1640	1660	1660
მცხეთა – მთიანეთი	199	196	188	195	196
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	74	71	71	71	72
საქართველო	48080	43325	43050	43315	43251

**ცხრილი 8.32 საკეისრო კვეთების რაოდენობა და მაჩვენებელი,
საქართველო, 2018**

	მშობიარეთა რაოდენობა	საკეისრო კვეთების რაოდენობა	მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე	საკეისრო კვეთების % მშობიარობებიდან
აჭარა	6078	3135	540.5	51.6
თბილისი	24361	9384	580.7	38.5
კახეთი	2646	1202	289.0	45.4
იმერეთი	6606	3226	477.4	48.8
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	2529	1467	369.3	58.0
შიდა ქართლი	2133	800	239.8	37.5
ქვემო ქართლი	4074	1435	232.2	35.2
გურია	485	147	115.6	30.3
სამცხე – ჯავახეთი	1460	237	112.5	16.2
მცხეთა – მთიანეთი	50	3	2.8	6.0
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	46	8	24.4	17.4
საქართველო	50468	21044	411.5	41.7

გამოყენებული ლიტერატურა

1	ჯანმრთელობის დაცვა, სტატისტიკური ცნობარი, საქართველო 2010, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო, დაავადებათა კონტროლის და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი, თბილისი, 2011
2	ჯანმრთელობის დაცვა, სტატისტიკური ცნობარი, საქართველო 2011, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო, დაავადებათა კონტროლის და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი, თბილისი, 2012
3	ჯანმრთელობის დაცვა, სტატისტიკური ცნობარი, საქართველო 2012, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო, დაავადებათა კონტროლის და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი, თბილისი, 2013
4	ჯანმრთელობის დაცვა, სტატისტიკური ცნობარი, საქართველო 2013, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო, დაავადებათა კონტროლის და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი, თბილისი, 2014
5	ჯანმრთელობის დაცვა, სტატისტიკური ცნობარი, საქართველო 2014, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო, დაავადებათა კონტროლის და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი, თბილისი, 2015
6	ჯანმრთელობის დაცვა, სტატისტიკური ცნობარი, საქართველო 2015, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო, დაავადებათა კონტროლის და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი, თბილისი, 2016
7	ჯანმრთელობის დაცვა, სტატისტიკური ცნობარი, საქართველო 2016, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო, დაავადებათა კონტროლის და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი, თბილისი, 2017
8	ჯანმრთელობის დაცვა, სტატისტიკური ცნობარი, საქართველო 2017, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო, დაავადებათა კონტროლის და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი, თბილისი, 2018
9	საქართველოს სტატისტიკური წელიწადური 2017, თბილისი, 2018
10	დაავადებათა და ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული პრობლემების საერთაშორისო სტატისტიკური კლასიფიკაცია, მე-10 გადახედვა, 1995
11	2018 წლის ძირითადი დემოგრაფიული მაჩვენებლები, საქსტატი
12	არაგადამდებ დაავადებათა რისკ-ფაქტორების კვლევა, 2016
13	ჯანმრთელობის ეროვნული ანგარიშები, 2001-2017, www.moh.gov.ge
14	Assessing Financing, Education, Management and Policy Context for Strategic Planning of Human Recourses for Health, Thomas Bossert, et al, WHO, 2007
15	Levels and trends in child mortality report, 2017
16	How Universal is Access to Reproductive Health? A review of the evidence September 2010, UNFPA World Health Organization - Non-communicable Diseases (NCD) Country Profiles, 2014 http://www.who.int/nmh/countries/geo_enpdf?ua=1
17	Neonatal and Perinatal Mortality, Country, Regional and Global Estimates, http://www.searowho.int/LinkFiles/Publications/Neonatal_and_Perinatal_Mortality_updatepdf

18	WHO Global NCD Action Plan 2013-2020
19	World Health Statistics, WHO, 2014,2015,2016,2017, 2018
20	Targets and Indicators for health 2020, Version 2, WHO, 2014
21	Health in 2015 from MDGs to SDGs, WHO, 2015
22	The power of choice, The State of World Population 2018, https://www.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/UNFPA_PUB_2018_EN_SWP.pdf
23	Health Management Information Systems https://www.uio.no/studier/emner/matnat/ifi/INF5761/index.html#course-content
24	Survey of Information Technology in Healthcare System https://himt.wisconsin.edu/wp-content/uploads/2017/12/HIMT_320_SP16_SurveyOfInfoTechnologyInHealthcare-1.pdf
25	Common Requirements for Maternal Health Information Systems Produced with the Collaborative Requirements Development Methodology https://path.azureedge.net/media/documents/MCHN_mhis_crdm.pdf
26	IHME, Global Health Data Exchange http://ghdx.healthdata.org/gbd-results-tool
27	https://dashboards.sdgindex.org/#/GEO
28	Noncommunicable Diseases (NCD) Country Profiles, World Health Organization, 2018
29	https://www.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/UNFPA_PUB_2019_EN_State_of_World_Population.pdf